

IV CEL NAIV

IV CEL NAIV

EU TE-AM FĂCUT, EU TE OMOR

un roman de război naiv

HUMANITAS
BUCUREȘTI

Redactor: Ioana Văcărescu
Coperta: Bogdan Moraru
Harta: Mihail Coșulețu
Tehnoredactor: Manuela Măxineanu
Corector: Alina Dincă
DTP: Iuliana Constantinescu, Dan Dulgheru

Tipărit la Bookart Printing

© HUMANITAS, 2023

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Iv Cel Naiv

Eu te-am făcut, eu te omor: un roman de război naiv /

Iv Cel Naiv. – București: Humanitas, 2023

ISBN 978-973-50-7967-3

821.135.1

EDITURA HUMANITAS

Piața Presei Libere 1, 013701 București, România

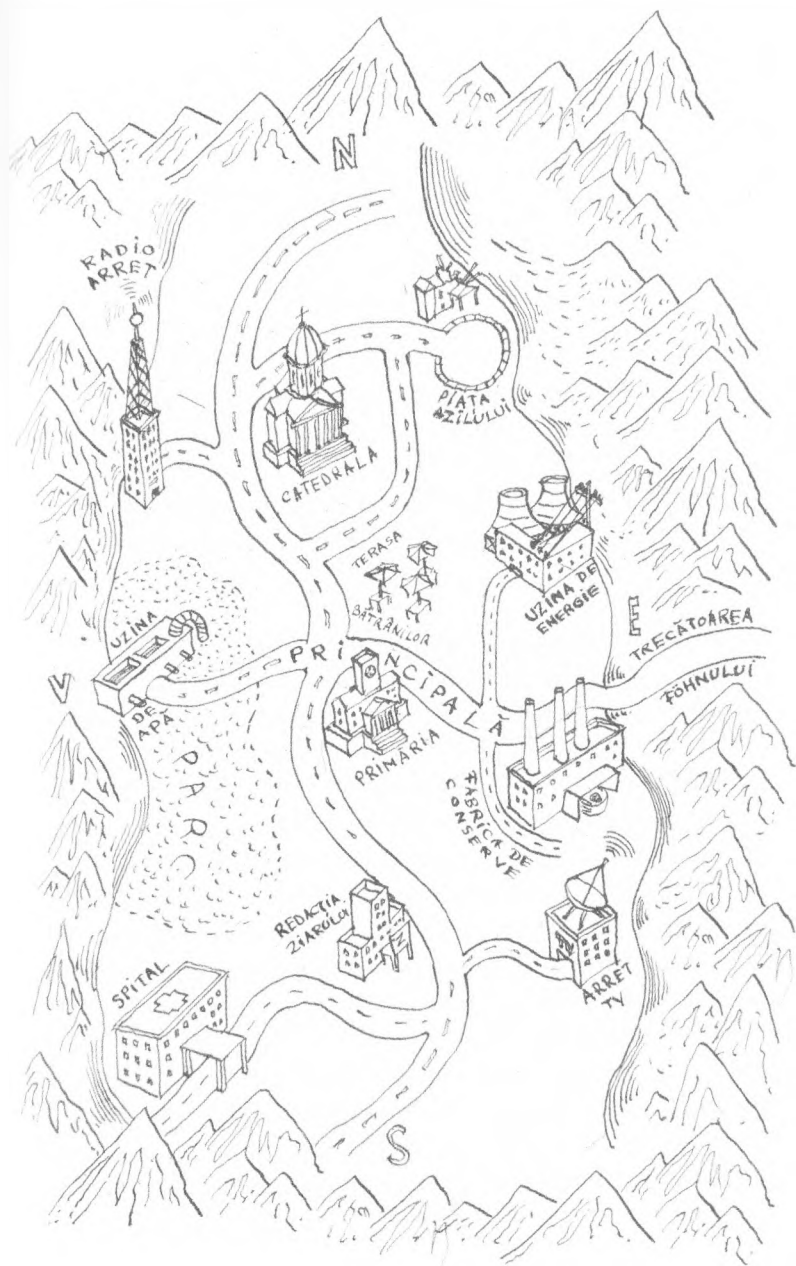
tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51

www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro

Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro

Comenzi telefonice: 0723 684 194

1. Brandy

Trei sute șaizeci și opt de zile. Cu atâta am îmbătrânit toți în războiul ăsta și nici măcar n-am murit cu vreo fărâmbă mai înțelepți decât eram în ziua aia de 12 iulie.

Dar să încep cu începutul, s-o iau metodic. Nu mi-a plăcut niciodată să m-apuc să prepar un cocktail fără să-mi pregătesc toate ingredientele dinainte și să mă asigur că am tot ce-mi trebuie.

Așadar. 12 iulie.

O dată care avea toate șansele să rămână în istorie ca ziua cu cea mai mare diferență între temperatura înregistrată la soare și cea măsurată la umbră. Nouăsprezece liniuțe subțiri au despărțit cele treizeci și unu de grade măsurate la soare, în centrul orașelului Arret – chiar la fântâna arteziană –, la orele prânzului, de cele douăsprezece grade indicate de aceleași termometre la umbră, sub teiul din curtea bisericii – tot în centrul Arretului, tot la prânz.

Știrile de la ora 17 ale ArreTV-ului au făcut risipă de termeni meteorologici. S-a vorbit despre precesie și ciclul Milanković, despre oscilația sudică și advecție, despre curenți descendenți și ascendenți. Au fost prezentate actinograme peste actinograme, însă nu s-a găsit o explicație mulțumitoare pentru majoritatea nedumerită a telespectatorilor. A fost, de fapt, cald, sau răcoare? O primăvară târzie, sau o vară capricioasă? Un fenomen meteorologic, sau unul paranormal?

Nimeni nu știa să spună. Subiectul a fost reluat pe larg la știrile de la ora 19. Cei mai de seamă meteorologi, analiști economici, financiari, oameni politici, specialiști în fizică și astronomie, nutriționiști, oameni de fotbal, ba chiar și o balerină prinsă întâmplător de mersul evenimentelor în studiourile ArreTV – cu toții și-au exprimat părerea. Iar când gazda talk-show-ului „Lumina de la miezul nopții” a lansat ipoteza unui fenomen invers încălzirii globale, un soi de răcire globală, unul dintre invitați a aruncat definitiv discuția în derizoriu, caracterizând acest șpagat termic ca fiind nici mai mult, nici mai puțin decât o crăcire globală. A fost nevoie de un calup zdravăn de publicitate ca cei din studio să redevină cât de cât serioși, dar faza s-a propagat, oricum, online.

Cu toate acestea, ziua de 12 iulie avea să rămână în istorie pentru o știre care, în contextul ăsta, s-a rătăcit în scurta trenă a „celorlalte știri”. Cine ar fi crezut atunci că informația asta mărunță avea să împartă în două tabere locuitorii Arretului, ba, mai mult, urma să declanșeze un război în toată regula, care avea să dureze ceva mai mult de un an? Cine să fi bănuیت că în urma acestui război vom muri cu toții?

Eu sigur nu. La ora știrilor, beam un whisky cu gheață și mă gândeam la cubul din pahar. Mă număr printre cei care nu concep whiskyul fără un cub de gheață. Răcoarea pe care o aduce, jocul neîncetat prin lichidul arămiu, clinchetul din clipa în care atinge pereții de sticlă, contopirea continuă între lichid și solidul care se transformă și el în lichid, de parcă ar fi convins de acesta să treacă la o stare superioară a existenței sale – fără ele, whiskyul n-ar fi la fel. Însă mă simt înșelat: păcătoasa asta de gheață ia din tăria băuturii. Cu o totală lipsă de respect față de anii pe care nobilul nec-tar îi petrece în liniște și întuneric, în butoaie de stejar, împrumutând puțin din tăcuta moștenire a lemnului, gheața se

preface și ea, hop-țop, în licoare arămie, ca un alergător de maraton care după câteva sute de metri găsește o scurtătură către finiș.

Și nici să n-aud de *whisky stones* sau alte porcării din astea.

De fiecare dată când termin whiskyul diluat îmi spun, cu un plescăit nemulțumit, că e ultima oară când mai pun gheață.

De fiecare dată când îmi torn whisky în pahar, cu un gest mecanic, reflex, ca atunci când îți sufleci mânecile înainte să speli vasele, pun și un cub de gheață.

În seara aceea, la fel ca în toate celelalte, mi-am turnat multe pahare. Da, îmi place să beau. Dar drama vieții mele nu e că iubesc băutura sau că sunt alcoolic, cum le face plăcere oamenilor să mă eticheteze. Adevărata mea dramă e că nu sunt nici, nici.

Nici prea masculin, fiindcă am trăsături rotunjite, senzuale, nici prea feminin, pentru că am o chelie respectabilă și corpul plin de păr.

Nu-s nici prea gras, nici prea slab.

Nici tânăr nu mă pot numi, pentru că deja am patruzeci și patru de ani și a început să-mi încărunțească părul, nici bătrân nu sunt, fiindcă am doar patruzeci și patru de ani și n-am prea multe riduri.

Nici simpatic, nici antipatic.

Nici scund, nici înalt.

Nici pedant, nici delăsător.

Nici fricos, nici curajos.

Drama vieții mele e că sunt nimic. Trist, dar ce e și mai trist e că oamenii cred că sunt și, și.

Cei care beau cu mine mă găsesc un tovarăș perfect de pahar. Cei care nu beau mă privesc cu o milă caldă. Cei care au copii mă oferă, compătimitor, ca antimodel micuților.

Cei care nu sunt părinți mă privesc ca pe un copil și sunt gata să mă ia sub aripa lor protectoare. Erudiților le plac pentru că-i pot înțelege. Oamenii simpli mă plac pentru că vorbesc pe limba lor. Mamele mă agreează fiindcă mă văd complet inofensiv. Pensionarii mă preferă pentru că, în sfârșit, cineva îi ascultă și pe ei.

Aș putea, probabil, să fiu mascota orașelului Arret. Dar Arret n-are nevoie de mascotă, pentru că turiștii nu ajung aici nici măcar din greșeală. Aflat într-o depresiune, la 1354 de metri deasupra nivelului mării și atât de departe de ea, încât nici un pescăruș nu s-a aventurat vreodată prin zonă, înconjurat de munți din toate părțile și comunicând cu restul țării printr-un singur drum, prost asfaltat și mai întortocheat decât scenariul lui *Mulholland Drive*, micul nostru Arret este, fără îndoială, un oraș izolat. Fapt care ne-a făcut să fim dintotdeauna mândri de noi. Doar că nu prea aveam în fața cui să ne umflăm în pene, de vreme ce nici noi, arretienii, nu prea călătoream în afara orașului. Ne plăcea să depindem doar de noi înșine, cum s-ar zice.

Iar eu, în plus, depind și de alcool. E o vorbă despre dependenții de alcool: ori mor, ori se lasă. Ei bine, eu sunt o excepție. Îmi place alcoolul tare, pe care chiar să-l simt, deși, în mod ironic, mi se spune Brandy. Și dacă poți schimba aproape orice la propria persoană, chiar și numele, ei bine, de numele pe care ți-l dau alții nu poți scăpa. Porecele, meritate sau nu, te urmăresc toată viața.

Nu că asta ar mai conta, că doar am murit.

Ce chestie! Abia acum îmi dau seama că eu continui să vorbesc la timpul prezent, deși nu mai exist. E greu să te obișnuiești cu moartea, chiar și după ce ai murit.

De câte ori n-am rotit un cub de gheață prin paharul de *single malt*, privindu-l cum se topește încet și întrebându-mă ce-o să se întâmple după ce mor. Oare e un loc plin

de culori? Sau e albastru-închis, aproape negru? Suntem, pur și simplu, gata cu toate, sau e ca o invizibilă plutire printre oameni și prin ziduri? Oare cum o fi să poți vedea o sticlă de whisky, dar să n-o poți atinge?

Mi-am imaginat moartea în fel și chip. Și acum aflu că după moarte urmează viață. Ce întorsătură uimitoare! Dar uite că eu nu mai pot fi uimit, nu mai *sînt* uimirea. Celulele creierului meu sunt prea ocupate să se autodezintegreze, enzimele le rup membranele, revărsându-se din matcă, așa că nu mai sunt capabile să proceseze informația și să trimită impulsuri nervoase care să îmi ridice o sprânceană sau să îmi facă ochii mari. Cu toate astea, știu că e uimitor ce se întâmplă. Sunt incapabil să interacționez cu orice noțiune, cu orice realitate, dar le percep pe toate. E prima oară când particip la viața mea sută la sută obiectiv. Percep realitatea în timp real, fără întârzierile date de sinapse și axoni, de circuite neuronale, de oase și țesuturi musculare. În sfârșit, nu mai trebuie să reacționez, să iau decizii, să mă apăr sau să mă prefac. Adio, inimă năvalnică! La revedere, brațe îndărătnice! *Bye-bye*, ficat nebun!

Toată viața am fost închis în acest corp pe care, sincer, l-am chinuit. Am avut senzația ba că mă strânge, ba că-mi e prea larg, l-am băgat în tot felul de încurcături, iar el s-a încăpățânat să mă salveze din altele, a dus în cârcă toate gândurile mele inutile, s-a apărat cât a putut de cele care erau îndreptate împotriva lui și, tocmai când ne obișnuisem cât de cât unul cu altul, uite că trebuie să ne despărțim. Țăsta chiar e un divorț greu de trăit, mai ales că partajul e deja stabilit: corpul rămâne cu un sac de celule pe moarte, iar sufletul – cu această capacitate vremelnică de a percepe realitatea, dar și cu incapacitatea de a reacționa în vreun fel. Iar eu, pentru moment, sunt acest suflet. Atât mi-am mai rămas.

În câteva ore voi fi mort de-a binelea și cine știe ce va mai urma după. Probabil că aroma dulceagă a fostului meu corp, acum în descompunere, va atrage câteva *Sarcophaga* păroase, iar fiecare dintre norocoase va depune sute de ouă în fostele mele țesuturi, ca într-un ținut al făgăduinței pentru larve. Acestea nu vor întârzia să apară, după nici douăzeci și patru de ore făcându-se mari din carnea mea de fost alcoolic, apoi luându-și zborul și depunând alte sute de ouă fiecare, și tot așa până când nu va mai rămâne nimic din fostul meu corp.

Dar eu nu am atâta timp ca să spun tot ce ar fi de spus.

Mai sunt câteva ore până când această rămășiță esențială a fostului meu *eu* va dispărea și ea cu totul. Sufletul. Spiritul. Psyche. Anima. Oricum i s-ar spune, uite că îi supraviețuiește câteva ore corpului. De unde știu că sunt câteva ore? Nu știu. Mi-e pur și simplu clar că în curând voi dispărea cu totul. Poate că, totuși, există o lume de apoi. Nu în sens religios, niciodată n-am crezut în predicile găunoase ale preotului Makalu. Nici în sens fizic, nu cred că mai putem avea o nouă dimensiune după ce o lăsăm pe aceasta, pământească, pradă larvelor de *Sarcophaga*. Și totuși... Poate că există ceva. E prima oară când afirm lucrul ăsta fără emoție, complet detașat de ceea ce atunci când eram viu numeam cu atâta ardoare „speranță“.

Spun ce am de spus aici, în interiorul psyche-ului meu, pentru mine și doar pentru mine. Poate că, cine știe cum, mentalul colectiv, această Gaia care suntem cu toții, va face într-o zi ca gândurile mele să prindă viață în mintea vreunui scriitor care va găsi o cale de a pune pe hârtie aceste cuvinte nescrise.

Așadar, 12 iulie.

Inexplicabila diferență de temperatură.

Știrile îmbrățișează acest fapt meteorologic ca pe un subiect suficient de nou și de ușor de înțeles încât să țină

audiența captivată o vreme. Și totuși, un jurnalist încă entuziasat plasează în fluxul de știri și o informație împachetată în cuvinte exuberante: anunță că, printr-o hotărâre a proaspătului ales primar Hugo, susținut de un consiliu local „tânăr și efervescent“, „privind către viitor“, „le oferă tinerilor arretieni un nou spațiu pentru a-și afirma independența și a-și exprima creativitatea“, „într-o evidentă încercare de a pune Arretul pe un nou drum“, cu speranța la o „revitalizare a vieții academice“. Pe scurt, vechiul azil de bătrâni, ocupat în proporție de doar 38%, urmează să fie transformat în cămin studentesc, în contextul în care Universitatea din Arret își dorește să crească numărul de studenți.

Sunt multe de zis aici, inclusiv că 12 iulie a picat într-o zi de luni. Dar pentru a înțelege ceea ce avea să urmeze, e importantă și observația că în rândul celor peste treizeci și trei de mii de arretieni exista deja, ca peste tot în lume, o tensiune între generații. Eu nu m-am simțit atins de ea, întrucât părinții mei au plecat să muncească în Etram (un oraș mare, de pe malul mării) când eram mic și am fost crescut de bunica. O femeie extraordinară, pe care am iubit-o cât pentru ambii părinți. S-au mai interesat și ei de mine din când în când, dar nu i-am văzut niciodată. Nici măcar n-am reușit să-i urăsc pentru că m-au părăsit.

Cum nu mă simt nici tânăr, nici bătrân, am putut să privesc din exterior tot conflictul arretian dintre generații, să analizez tensiunea asta ca pe o emoție străină, aproape la fel de clar cum îmi văd acum corpul rigid, din care se scurg ultimele picături de viață.

Dar să revin la știrea cu pricina. Merită subliniat și felul în care a fost formulată, singurul lucru care înclina balanța spre bătrâni fiind clișeele de limbaj. Tonul și intenția erau cu totul și cu totul de partea tinerilor, poate involuntar, poate fusese o eroare a persoanei care se ocupa de PR-ul

primăriei. Sau o fi fost excesul de zel al unui redactor începător de la ArreTV, dar parcă mai contează, când Titanicul se scufundă, dacă e cu adevărat titanic! Ceea ce este obligatoriu de adăugat aici e că persoanele în vârstă din oraș erau deja iritate de intențiile afișate de primarul Hugo după câștigarea alegerilor, unele semnificativ diferite față de promisiunile din timpul campaniei electorale.

Cea dintâi măsură de după câștigarea alegerilor a fost de a anula gratuitatea călătoriilor cu mijloacele de transport în comun pentru oamenii în vârstă. „Bătrânii trebuie să înțeleagă că o viață sănătoasă înseamnă mișcare – la orice vârstă!“, spusese primarul Hugo la conferința de presă care urmasse deciziei, iar această afirmație, poate pentru că îl conținea acolo pe „trebuie“, poate pentru că includea un adevăr greu de recunoscut și încă și mai greu de pus în practică, sau poate pentru că fusese rostită fără nici un pic de diplomatie, enervase zdravăn o parte din opinia publică, chiar mai mult decât măsura anulării gratuității în sine, făcându-i chiar și pe cei care nu se simțeau așa de bătrâni, dar nici dornici de mișcare, să ezite în a susține hotărârea.

Beneficiarii fostei gratuități s-au revoltat, cei mai vocali fiind chiar cei care votaseră cu ceva timp în urmă acordarea acesteia, pe vremea când primăria era în mâinile lor. Stârnită de aceștia, în frunte cu populistul Mauna K, lidera opoziției față de primarul Hugo, întreaga populație în vârstă a trecut de la mormăitul nemulțumit în barbă la un ton ceva mai ridicat, în public.

Măsura a avut parte însă și de o mișcare de susținere. Nucleul acesteia a fost constituit din adepții joggingului, care împânzeau dimineța și seara parcurile orașului, abonații sălilor de fitness, toți cei pasionați de mișcare și sport. „Da, poate c-a fost cam neglijent în exprimare, dar decizia în sine e bună, e vorba despre sănătatea noastră și a părinților

noștri“, au trâmbițat ei în zilele care au urmat – și online, și la televiziuni, și la radio. Tinerii s-au alăturat acestei mișcări. Ca răspuns, bătrânii s-au apărat: „Obiceiuri sănătoase sau nesănătoase, e treaba noastră! Avem dreptul să decidem singuri dacă facem mișcare sau nu. Cât despre biletul gratuit de tramvai, nu pretindem decât să fim respectați! Oare le cerem prea mult tinerilor? Le reamintim că nu va trece mult până vor ajunge și ei ca noi. Bătrânețea e grea. Le va conveni, oare, s-o care după ei prin tot orașul, pe jos?“, au întrebat. „Mișcarea e un lucru pe care știința îl recomandă, iar doctorii îl prescriu. Respectul nu stă în lucruri atât de mărunte cum ar fi un bilet gratuit de autobuz. Primarul nu a făcut decât să le transmită persoanelor de vârstă a treia încurajarea de a fi active, așa cum ne dorim cu toții“, li s-a răspuns de partea cealaltă.

Dialogul a durat câteva zile și s-a purtat în toate mediile, de la candidide încercări de analiză a situației cu ajutorul specialiștilor de ambele vârste invitați în studiourile ArreTV până la postări și comentarii înveninate pe rețelele sociale sau intervenții telefonice isterice la matinalul Arret Concret al postului de radio Antena Arretului.

Însă când pisica tărcată a doamnei Zulia a rămas suspendată în vârful plopului din fața blocului, afirmându-și prin mieunături repetate dorința fermă de a rămâne acolo, poate și pentru că un rotweiller patrula frenetic la poalele copacului, zgâriindu-i scoarța și schelălăind neputincios, ei bine, discuția despre decizia lui Hugo a alunecat în uitare. Conflictul care se profila între tineri și bătrâni a rămas acolo, arzând mocnit, lipsit de oxigenul atenției publicului. A izbucnit astfel un alt incendiu mediatic, cu mult mai mic, mai controlabil – cel alimentat de diferențele de opinie dintre posesorii de câini și cei de pisici.

Poate că disputa dintre tinerii și bătrânii orașului s-ar fi stins cu totul, dacă primarul Hugo nu s-ar fi scărpinat

înainte să-l mănânce, cum spune o veche vorbă arretiană, venind cu o nouă idee care a stârnit vâlvă. „În același spirit al preocupării noastre față de sănătatea arretienilor, căutăm permanent soluții pentru a le oferi chiar și celor în vârstă șansa de fi activi, integrați în societate. Astfel, intenționăm să creăm FOMO – Forțele de Menținere a Ordinii, în care sunt bineveniți toți cei care depășesc vârsta pensi-onării. Bătrânii au nevoie de o ocupație, iar noi suntem aici pentru a asculta nevoile tuturor și în primul rând pe cele ale celor în vârstă, față de care ne exprimăm încă o dată un respect profund.” Comunicatul continua explicând pe larg condițiile de eligibilitate, precum și faptul că, din dorința de a încuraja participarea la acest proiect, primilor o mie de doritori le vor fi oferite bilete gratuite la mare.

Când am citit comunicatul în *FlashArret*, ziarul local, am apreciat în primul rând că era scris mult mai atent. Și că nu era o decizie pusă deja în practică, ci mai degrabă o propunere supusă discuțiilor publice. Care nu au întârziat să apară. În foarte scurt timp a ieșit la iveală că, de fapt, biletele gratuite la mare erau în extrasezon, primăvara și toamna, când temperaturile erau de maximum cincisprezece grade Celsius. La această observație, un funcționar al primăriei a avut nedelicatețea de a răspunde, în cadrul aceluiași show de la miezul nopții găzduit de ArreTV, că „frigul e bun, pune sângele în mișcare”. N-a fost nevoie de mai mult pentru ca flacăra să se reaprindă sub grijuliile priviri ale pseudo-pompierilor mediatici care, mimând că fac tot ce pot pentru stingerea incendiului, mai degrabă îl alimentau. Cum spune o altă zicală arretiană, „ratingul scuză mijloacele”, așa c-a fost nevoie de un alt incendiu, de data asta unul cât se poate de real, la Conservarret, fabrica de conserve de la marginea orașului, pentru ca atmosfera să se detensioneze puțin.

S-a întâmplat pe 7 iulie. Îmi amintesc că a doua zi, pe 8, eram la un pahar la terasa Doi Ochi Albaștri din centru, locul în care vârstnicii orașului vin să discute fotbal, politică și alte lucruri care îi țin în viață, când matahala de Denali, un fost jandarm, acum pensionar, m-a întrebat direct:

— Tu cu cine ești, bețivane?

— Ia zi zi, ești de-ai noștri noștri? a sărit și Ararat, care fusese atâta vreme controlor de calitate la Fabrica de Conserve, încât repeta totul de două ori.

I-am privit și am zâmbit relaxat. Învățasem demult că rezolvarea tuturor problemelor din viața mea e una singură.

— Oameni suntem cu toții. Două mâini, două picioare și-o gură avem.

Și i-am făcut semn barmanului să aducă un rând la toată lumea.

Încordarea s-a topit, căci alcoolul își găsește imediat calea către creier, însă Denali, care în mod clar își folosea mai mult brațele decât creierul, a continuat să mă privească încruntat o vreme. Abia la al cincilea pahar i s-au mai îndreptat ridurile de pe frunte, adânci ca ale unui bulldog francez. Dar era clar – aerul mirosea a praf de pușcă. Un praf de pușcă înmuiat un pic în alcool, dar tot de o scânteie era nevoie și am fi sărit cu toții în aer.

Am remarcat că nu pomeneau nimic despre incendiu, deși mulți dintre ei lucraseră la fabrică sau încă aveau cunoștințe care lucrau acolo. E adevărat că incendiul fusese minor, fără victime sau pagube materiale importante, dar de data asta se pare că pompierii mediatici nu reușiseră nici cu ajutorul acestui contrafoc să stingă deflagrația principală (întreținută chiar de ei), care amenința să re izbucnească în curând cu și mai multă forță.

Nu e de mirare că tinerii din Arret cu care m-am întâlnit în zilele următoare erau cuprinși și ei de frenezie în legătură cu același subiect. Deja se vorbea despre două tabere,

se strângeau semnături pentru a susține cea mai recentă inițiativă a primăriei și ieșeau la lumină răni vechi ale copilăriei.

— Ce rană, Brandy, ce rană? Asta e septicemie toată ziua! mi-a zis Andrew, prietenul meu de-o viață.

El era cu o bere în față, eu – cu o vodcă datorată poziției mele dramatice, rusești, din ziua aceea.

Era deja 11 iulie, cu nici douăzeci și patru de ore înainte de Ziua Zero.

— Septicemie! Tot organismul ăsta al societății e plin de puroi. Și infecția e generalizată, crede-mă. Respectul pe care *trebuie* să-l purtăm bătrânilor... Dar de ce *trebuie*, mă rog frumos? De ce?

— Pentru c-au muncit la societatea în care trăim..., am încercat eu.

— Așa, și? Eu nu muncesc? Crezi că la finalul vieții o să mă dau rănit prin tramvai ca să primesc un loc, fiindcă eu am muncit și am plătit taxe ca să existe blestemata de șosea pe care merge troleibuzul?

— Trebuie să te decizi, Andrew. E tramvai sau troleibuz?

A zâmbit și el, mi-am ciocnit paharul de halba lui. Apoi Andrew a tras din țigară și a scuturat din cap ca și cum ar fi alungat un tăun.

— Îți spun, se întâmplă doar ce trebuia să se întâmple de mult timp. N-am nimic împotriva vârstei a treia, toți trecem prin ea...

— Unii dintre noi, doar dacă sunt norocoși ca enzima ADH să continue să funcționeze la nivel stelar, am mai făcut o tentativă de glumă.

Dar Andrew era de neoprit.

— ... dar să treacă dracului cu demnitate prin ea! E o vârstă grea, înțeleg, te lasă corpul, scade moralul, poate nici creierul nu mai funcționează ca pe vremuri, dar îți dă asta dreptul să cerșești un loc în tramvai? E vârsta un motiv să pleci la mare pe banii noștri, ai celor care încă plătim

împozite? Ca să nu mai zic că optzeci la sută dintre ei n-ar prea găsi motive de mândrie în timpul petrecut pe Pământ.

— Și ce propui, Andrew? am intrat în jocul lui. Să-i abandonăm? Doar animalele fac asta, nici măcar toate animalele. Balenele și elefanții, de exemplu...

— Nu, nu vreau să-i abandonăm, deși unii chiar ar merita asta, la dracu'! Poate și ceva mai rău decât atât, a scrâșnit printre dinți, izbînd cu palma în masă.

Adevărul e că se aprinsese cam tare. Atinseserăm unul dintre punctele lui sensibile și, ca de fiecare dată când își aducea aminte de copilărie, în loc să-i curgă câteva lacrimi pe obraji, cum ar fi fost firesc, pentru toate porcăriile pe care i le făcuseră ai lui, îi clocotea sângele. Sânge în loc de lacrimi.

— Andrew, știu că a fost... greu. Nici eu n-am avut vreo copilărie de vis, dar știi ce?

Andrew a stins țigara și m-a privit peste ochelarii lui pătrășoși, cu ramă groasă, neagră. *Ce?* m-a întrebat din priviri.

— N-aș fi vrut să fiu în locul tău.

S-a lăsat o tăcere cam cum se lăsa cortina la noi, la teatrul din Arret. Puțin stîngaci, incomplet, rămânând agățată într-un colț. După o vreme, pe sub unul dintre faldurile ei, Andrew a continuat cu voce calmă:

— Tineri, bătrâni, să ne ia dracu' pe toți, nimeni nu e perfect! Tot ce-mi doresc e puțină decență.

— Pentru decență.

Mi s-a părut un toast suficient de bun ca să mai bem un rînd. Și încă un rînd. Tot pentru decență. Și încă unul. Din păcate, când am ajuns să mă simt decent de încălzit, Andrew a cedat și a trebuit să-l duc aproape pe sus până la taxi. Șoferul, un domn ceva mai în vîrstă, a strâmbat din nas când ne-a văzut și, după ce am pornit, mi-a atras atenția cam o dată la fiecare cinci sute de metri că, dacă vomită pe bancheta din spate, „o să fie costuri suplimentare“.

N-au fost costuri suplimentare. În schimb, am primit un bonus. Când l-am lăsat pe Andrew acasă, mi-a strecurat prin ușa întredeschisă, cu arătătorul în sus, pentru a sublinia importanța celor spuse, un ultim cuvânt articulat cu dificultate: septicemie.

Am plecat spre casă având cuvântul ăsta în cap. Trăiam sentimentul că orașul era un animal imens care dormea liniștit, deși în corpul lui se întâmpla ceva, era ceva în neregulă, ca atunci când te culci cu nasul puțin înfundat și te trezești cuprins de febră și frisoane. Dar nu-mi imaginam că Andrew fusese atât de aproape de adevăr și că noaptea aceea călduță avea să fie ultima în care mă voi putea plimba în voie printr-un oraș aparent sănătos, lăsându-mi gândurile să zboare liber către lucruri plăcute, dragi mie. Trei sau patru pahare de rom? Asta era întrebarea care îmi legăna gândurile. Mă simțeam ca un marinar pe o mare ușor agitată.

A urmat 12 iulie. Ziua Zero.

Cu aproximativ o oră înainte de miezul nopții, în timp ce studioul ArreTV era potopit de termeni meteorologici și de presupuneri vag științifice, câteva persoane în vârstă se adunaseră deja în fața azilului de bătrâni, zice-se pentru a împiedica punerea în practică a hotărârii primarului Hugo. Unii susțineau că aceștia au fost adunați acolo, în schimbul unei sume modice, de Ben Nevis, un individ dur, fost cadru militar, bănuیت de convingeri de extremă dreapta. Alții au susținut că erau oameni simpli mânați de disperare, unii având rude sau cunoștințe în azil. Cei tineri au vehiculat și varianta conform căreia bătrânii care s-au strâns acolo pur și simplu nu aveau somn, pentru că – și ăsta este un lucru bine știut –, la vârsta a treia, tulburările de somn sunt frecvente și îi împing pe oameni la tot felul de plimbări nocturne.

Cert e că la ceva timp după miezul nopții, din apartamentul meu, care nu era chiar aproape de locul cu pricina,

se auzeau scandările. Am ieșit pe balcon și am ascultat atent. Nu înțelegeam ce strigau, dar sunau sinistru în liniștea nopții, păreau urletele unei haite de lupi către luna care nu se vedea nicăieri.

Mirosea a moarte și a lămâiță, așa că mi-am turnat o tequila. Am lins sarea de pe margine, m-am rujat cu o lămâie și mi-am mai pus una. Am sărutat marginea paharului și am dat băutura peste cap. Mi-am mai pus una. Am simțit o oarecare căldură în zona stomacului. Am mai ras încă trei tequile. Alcoolul mă ajută să gândesc mai clar, să fac conexiuni mai bune, așa că l-am lăsat să-mi invadeze creierul.

Când stăteam cu ochii închiși, urletele parcă începeau să prindă o formă, să aibă un contur, dar tot nu reușeam să le înțeleg. Era furie în ele, asta era clar. Dar și disperare. Frică. Și, dacă eram atent, și niște dezamăgire. Un cocktail de care nu mai auzisem.

O lumină a țâșnit către cer, însoțită de un sunet subțire, prelung. Strigătele s-au întetit. Aproape fără să gândesc, mi-am tras niște teniși în picioare și am plecat către piațeta din fața azilului.

Ajuns acolo, am rămas cu gura căscată. Să fi fost câteva zeci, poate o sută de persoane pe care le știam foarte bine sau doar din vedere, toți – oameni în vârstă, liniștiți de fel. Dar acum păreau cuprinși de o teribilă vitalitate: unii țopăiau, alții împungeau cerul plin de stele cu pumnii strânși, în ritmul scandărilor, în timp ce aceia mai retrași doar agitau sacoșele din rafie deasupra capului. Ce căutau cu sacoșele la un protest n-am înțeles. Poate se așteptau să primească dreptate. Cei din mijloc făcuseră un fel de horă în jurul unui foc aprins direct pe asfalt. Din când în când, îl alimentau cu bucăți mari de carton și crengi, aduse cine știe de pe unde. La un moment dat, în aplauzele celorlalți, cineva a rostogolit o ditamai anvelopa în flăcări. Focul care

arsese mocnit în Arret de ceva timp era, în sfârșit, la vedere. Din păcate, nu era cel plăcut, cald, al înțelegerii, cel care arde ca să ofere căldură. În aer plutea mirosul înțepător al distrugerii, al haosului.

Acum le auzeam clar lozincile. Îmi amintesc c-am ajuns să mă întreb cine le compusese – chiar să fi fost rodul spontaneității lor? De la ceva mai naivele strigăte de disperare

*Jos primarul mincinos
care ne-a lăsat pe jos!*

*Fără tineret, fără tineret
la primăria din Arret!*

*Pân-om pune mâinile pe piept
vom lupta pentru respect!*

s-a trecut încet-încet la strigăte dure, de luptă:

La pușcărie, Hugo, la pușcărie!

*Dacă vă simțiți bărbați,
hai azilul să îl luați!*

și chiar

*Moarte lor, moarte lor,
moarte trădătorilor!*

Din ce în ce mai mulți vârstnici se adunau în mica piațetă. Era deja cea mai numeroasă mulțime pe care o văzusem vreodată în Arret, în afara meciurilor de fotbal.

Au apărut câțiva jandarmi tineri, timizi, într-un colț al pieței, în huiduielile protestatarilor. Unul dintre ei s-a apropiat de manifestanți – fără scut, cu brațele la vedere și cu intenții vădit pașnice, dar huiduielile au crescut în intensitate și câteva pietre și lemne aprinse au zburat către el. Tânărul s-a ferit cu dibăcie și a continuat să se apropie,

încrezător. Arretul e totuși un oraș mic, probabil că îi cunoștea pe mulți dintre manifestanți și a mizat pe lucrul ăsta. Însă energia mulțimii nu era bună deloc.

În momentul acesta, pe neașteptate, cineva și-a înfipț zdravăn mâna sub axila mea dreaptă.

— Și zi, deci ești cu noi, ne bazăm pe tine, da?

M-am întors rapid. Răsuflarea grea a lui Denali m-a izbit între ochi. Era mai înalt decât mine și, la o scurtă analiză a aerului expirat, și mai beat. Ochiul îi luceau, reflectând flacăra din piață. Țasta a fost momentul meu zero, cel în care am început să cred cu adevărat că va exista un război, că există deja, iar eu fusesem atât de orb, încât să nu văd că recrutarea începuse de ceva timp și că probabil va trebui să aleg și eu o tabără. Dar nu eram pregătit să iau o asemenea hotărâre. Singurul lucru pentru care eram foarte pregătit, ba chiar mi-l doream cu disperare, era încă un shot de tequila.

M-a salvat proiectilul care s-a desprins din primele rânduri ale mulțimii, probabil un cocktail Molotov sau ceva de genul ăsta, și s-a spart de casca jandarmului. Conținutul i s-a împrăștiat pe partea din față a uniformei, care a luat foc imediat. Denali și-a retras ambasada din axila mea și, agitând pumnul drept deasupra capului, a pornit spre linia întâi a manifestanților, răcnind cât îl țineau plămânii:

— Pe ei, pe ei, pe ei, pe mama lor!

Războiul începuse.

Tânărul, acum o torță vie și deloc încrezătoare, a prins să alerge haotic prin piațetă. Colegii lui, la fel de tineri și de panicați, uitând de orice protocol de intervenție, s-au precipitat să aducă furtunurile cu apă din dotare și le-au îndreptat spre el. Doar că goana lui era imprevizibilă, greu de urmărit, jeturile de apă încercau să țină pasul cu traiectoria în zigzag, dar nu prea răzbeau. Izbuteau doar să-i

biciuie cu jeturile lor pe demonstranți, dărâmându-i din picioare, stingându-le focul din mijlocul piațetei, reușind, câteva vânățai și oase rupte mai târziu, să-i disperseze.

Ce puțin a trebuit pentru a stinge vâlvătaia care părea de nestins! *Tocmai când începusem și eu să cred în război, uite că s-a și terminat*, am făcut haz de necaz.

În aerul răcoros al nopții, uzi leoarcă, manifestanții s-au îndreptat spre casă, să-și usuce hainele și praful de pușcă.

Câțiva stropi ajunseseră până la mine, mă cuprinsese un tremur ușor, așa c-am grăbit pasul. Probabil că la 3 dimineața eram deja acasă. Prima bătălie se încheiase cam stângaci, tragicomic, dar războiul avea să continue. Până și un naiv ca mine înțelesese asta. Nu știam exact cum va continua și ce fel de război va fi, cât sânge avea să curgă, dar totul se încheiase prea brusc, prea accidental, nu putea fi ăsta finalul. Cu gândul la ce avea să urmeze, mi-am făcut o Bloody Maria, un soi de Bloody Mary cu tequila în loc de vodcă, și am adormit greu, încercând să aleg tabăra din care să fac parte.

N-am găsit nici un răspuns până a doua zi la prânz, când m-au trezit niște bătăi puternice în ușă. Am sărit din pat, buimac, smuls din cine știe ce vis, cu credința că războiul a ajuns, din ușă în ușă, ca un comis-voiajor sânguinos, până la mine acasă.

Nu era războiul. Era Andrew. Agitat ca o șampanie la festivitatea de premiere după o cursă de Formula 1.

— Ai auzit? Ah! Tu dormi încă? Orașul fierbe și tu dormi?!

— Ce să aud?

Din doi pași a ajuns în living și a deschis televizorul. Imagini filmate cu telefonul în noaptea trecută, din piațeta pe care o părăsisem și eu cu câteva ore în urmă, umpleau ecranul.

— Azi-noapte au ieșit în stradă bătrânii! Au făcut scandal, au incendiat, era să omoare un jandarm. Cică azi au să iasă iar.

Mi-am scos o bere din frigider și am deschis-o. I-am întins și lui Andrew una.

— Țara moare și bețivul își deschide o bere! s-a rățoit el. Dar a luat berea și a deschis-o.

— Nu-ți dau cafea, că ești deja agitat, am zâmbit eu. Andrew a băut berea aproape dintr-o răsuflare.

— Am fost acolo, Andrew.

— Cum adică?

S-a ridicat în picioare și a făcut un pas în spate.

— Ești cu ei?!

Mirarea lui era sinceră. Ne știam de vreo patruzeci de ani și totuși acest prim gând al lui spunea multe despre forța distructivă a războiului: conflictul nici nu începuse bine, și prietenia noastră se vedea deja prin filtrul său deformativ.

— Ne știm de-o viață, Andrew. Cum poți să crezi așa ceva?

— Hmm... Păi ce să cauți tu acolo?

Chiar, ce-am căutat acolo? N-aș fi știut să-i spun.

— Tu nu i-ai urât niciodată așa cum îi urăsc eu. Tot timpul le-ai ținut partea!

— Și asta ne face dușmani?

— Spune-mi ce ai căutat în piață.

— Îți spun doar dacă mă întrebi, nu dacă mi-o ceri.

Andrew s-a așezat la loc pe marginea canapelei.

— Mai dă-mi o bere.

— Doar dacă mă rogi, i-am zâmbit eu.

Andrew a surâs și el, cu greu. Apoi, pe neașteptate, mi-a repezit un pumn în umăr. În glumă, dar m-a mutat din loc.

— Să nu te prind c-o arzi cu babalâcii, că nu-ș' ce-ți fac. Începe războiul, Brandy, zi-mi că suntem în aceeași tabără!

Nici asta nu aveam cum să-i spun. I-am întins o bere, în schimb.

Andrew era un om minunat. Sensibil, creativ, cu suflet mare, era un prieten pe care te puteai baza oricând. Doar că lucrurile înfiorătoare care i se întâmplaseră în copilărie îi dinamitaseră pentru totdeauna relația cu părinții, cu oamenii în vârstă și, în general, cu toți cei care îndrăzneau – chiar și vag – să le țină partea. Și, din păcate, nici rațiunea nu-l mai ajuta în privința asta.

— Andrew, n-aș putea lupta niciodată împotriva ta! Nici măcar în glumă. Dar adevărul e că habar n-am în ce tabără ar trebui să fiu. Știi că nu pot iubi. Dar nu pot nici urî. Iar ca să lupti, ai nevoie de o ură pe care eu n-o simt. Nu-mi place violența. Nu suport ideea de război. E nedrept, e absurd... Și nu e niciodată o soluție. Nu rezolvă nimic.

— Ei, pe dracu'! Eu zic că rezolvă. Și poate fi drept, normal că poate fi drept, depinde de ce parte ești.

— Războiul înseamnă două tabere care se luptă. Ca doi oameni care nu se înțeleg, apoi se ceartă și, până la urmă, se iau la bătaie. Dar e o relație, sunt două părți acolo și ambele sunt responsabile pentru răz...

— Atunci, ceea ce se va întâmpla nu-i război, e legitimă apărare! Bătrânii sunt primii care atacă... pacea orașului. Și pe noi, pe tineri. Ai auzit ce scandează?

— Războiul începe când cuvintele nu ne mai sunt de ajuns, Andrew.

— Mai lasă-mă cu învățămintele astea de ziua a șaptea, zici că ești părintele Makalu. Începe războiul, luptă alături de mine, de noi!

— Poate că începe războiul, da, i-am răspuns oftând. Dar nu uita că se termină doar odată cu moartea. Parcă Platon zicea că numai morții văd sfârșitul unui război.

— Brandy, nu fi tâmpit, orice război are învingători și învinși! Noi suntem tineri, avem șanse mai mari să terminăm războiul și vii, și învingători.

— Și ce ar urma după-aia, Andrew? O lume fără bătrâni?

— Nu. O lume în care bătrânii își înțeleg vârsta. Și n-ololosesc pentru a obține avantaje. Nici ca să se simtă superiori. Nici ca să ne închidă gura. O lume în care oamenii îmbătrânesc ca și cum s-ar duce la toaletă și mor fără să se mai cace atâta pe ei, fără să răcnească, să se vaite, să-și înfigă ghearele în mâna care le deschide ușa. O lume mai bună, aș zice. Asta ar urma după-aia.

Cu gândurile astea îmi petrec ultimele clipe ale existenței mele pe Pământ, fiecare secundă e prețioasă, dar aș da aproape orice ca să-l mai văd o dată pe Andrew, să-l mai pot îmbrățișa, așa cum am făcut-o în ziua aceea, pentru ultima oară. Dar Andrew a murit și el, iar spiritul lui poate că-și trăiește ultimele clipe, la fel ca mine.

L-am îmbrățișat, așadar, pe Andrew atunci, dar era încredat ca un gimnast în timpul unui număr dificil la inele. A plecat spunându-mi:

— Brandy, e septicemie. Ești cu noi, sau cu blestemele astea de virusuri? Hotărăște-te!

Și dus a fost. În urma lui s-a auzit doar tropăitul bocancilor războiului, la cheremul cărora avea să rămână prietenia noastră.

În aceeași după-amiază, toate rețelele sociale erau ticșite de știri false, zvonuri și mesaje belicoase. N-am reușit să aflu ce se întâmplase. La știri s-a tras linie și am aflat că: cinci bătrâni suferiseră contuzii și traumatisme minore, unul dintre ei se alesese cu bazinul fracturat, în timp ce, de partea cealaltă, jandarmul suferise arsuri minore în zona feței și a gâtului și era în afara oricărui pericol.

Mi-a trecut prin cap că totul e nespus de ironic. Inter-netul le-a dat putere oamenilor sătui să se uite la televizor, pentru ca acum, în momentele de criză, prin confuzia pe care o crea, să îi trimită înapoi la bătrâna televiziune. Am urmărit, aşadar, ştirile cu o oarecare speranţă: tonul era echilibrat, părea că, în sfârşit, oamenii, speriaţi de grozăvia care ar putea să se întâmple, se vor opri din a pune paie pe acest foc de tabără.

Am ieşit *offline*, pe străzi, şi m-am lăsat îmbălsămat de căldură. Oraşul întreg părea amorţit, ai fi zis că nu-şi revenise din anestezie după o operaţie. Andrew exagerase, desigur – nu se vedea nici urmă de un nou protest al bătrânilor. Ceva mai târziu, întors acasă, mi-am făcut un mojito. Pe măsură ce pătrundea băutura în mine, simţeam că aerul cald din corp e dislocat şi înlocuit cu ceva mai consistent. Gândeam din nou. Am reluat evenimentele, discuţiile şi posibilităţile, iar până la apus ajunsesem la al şaptelea mojito şi la ideea că toţi din jurul meu exageraseră şi mă prinseseră în această plasă a dramatismului. Normalitatea va reveni, eram din ce în ce mai convins de asta.

M-am înşelat. Seara, odată cu răcoarea, bătrânii au ieşit din nou, însetaţi să-şi răzbune răniţii. De data asta păreau bine organizaţi, aveau chiar şi un fel de lider. Mauna K scosese capul din scorbură în care stătuse ascunsă şi acum se insinuase în fruntea manifestanţilor. Ce personaj teribil – o femeie solidă, cu un grumaz uriaş, trăsături masculine şi apucături şocante. Mi se întâmplase o dată să mă uit la televizor fără sonor şi observasem că are gesturi ample, agresive, ca într-un dans ritualic, tribal. Dar cele mai frapante erau *ideile* ei. Cu vocea tabagică, de bas, emanase în spaţiul public arretian fel de fel de judecăţi extremiste, rasiste sau ofensatoare: „Afară cu homosexualii din Arret!“, „N-avem nevoie de pete de culoare!“ sau „Faci avort, eşti mama unui copil mort!“.

Iată-o acum, agitându-se ca o puștoaică în fața tonetei cu vată pe băț, la cei cincizeci și ceva de ani, dar arătând de șaizeci și ceva, ca și când ar fi crezut din străfundurile suflutului în cauza bătrânilor; se proțăpise în fruntea protestatarilor, agitând o portavoce prin care scuipa cine știe ce cuvinte – fiindcă nici nu mi-a trecut prin cap să mai deschid sonorul televizorului. Nici în piațetă n-am mai ieșit. În prima zi, atunci când am simțit că există o fărâmbă de autenticitate, am mers acolo din impuls, voiam să văd cu ochii mei, să înțeleg, dar acum era clar că totul fusese deturnat politic, iar asta nu-mi mai stârnea deloc curiozitatea. Mi-or plăcea mie cocktailurile, dar când peste revoltele oamenilor se toarnă fie și câțiva stropi de politică, mă ia cu greutate.

Ce-i trebuie unei revolte sincere a unui grup de oameni ca să devină o revoluție a tuturor? Un sens politic. Asta ne arată neîncetat istoria, iar noi remarcăm tot degetele ei îmbătrânite, în loc să vedem ce e de văzut, privim revoluțiile în felul ăsta romanțios care îl forțează pe Che Guevara să lupte în continuare, de pe tricourile noastre, pentru o cauză demult câștigată și apoi pierdută.

Și atunci, dincolo de impuls, de ce ieșisem în piață? Întrebarea lui Andrew încă îmi tropăia prin minte ca un pui de elefant rătăcit de familie. O parte din mine îi înțelegea profund pe cei în vârstă. Poate că era compasiunea față de neputința adusă de bătrânețe. Poate era empatia cu acest sentiment al definitivei irosiri, pe care îl trăiesc bătrânii. Sau te pomenești c-o fi fost chiar frica de bătrânețe? Frica *mea* de bătrânețe. O fi fost, oare, dorința mea de a sări în ajutorul părinților pe care nu-i cunoscusem și care acum erau, probabil, de aceeași vârstă cu oamenii care umpluseră piațeta cu scaune și mese de camping, agitând o pancartă mare din carton pe care scria „A-ți greșit când v-ați pus cu noi, nu plecăm până nu ne luăm, azilul înapoi”? Asemenea cubului de gheață care se topea

în paharul meu de Death in the Afternoon, se disipa și simpatia mea față de tabăra bătrânilor. Poate că manifestările urii sunt limitate în timp, dar ceea ce lasă în urmă e permanent. Odată ce trece bariera timpanului, a retinei sau a pielii și atinge membrana fragilă a sufletului, violența lasă urme adânci, unele imposibil de reparat vreodată. Ca să nu mai zic că, așa cum spunea scriitorul meu preferat, violența e ultimul refugiu al incompetenților.

Îi priveam cum dănțuiesc în jurul unui nou foc, ca niște draci în epicentrul Iadului. Păreau brusc întineriți: oasele nu-i mai dureau, articulațiile nu le mai scârțâiau, mușchii nu-i mai înțepau la efort, adrenalina era probabil medicamentul-minune responsabil pentru această vindecare miraculoasă. Perspectiva pericolului îi făcea să se simtă vii, importanți, după zeci de ani în care cel mai remarcabil lucru care li se întâmplase fusese vreo întârziere a autobuzului care îi ducea la muncă sau faptul că se termina rachiul de la Doi Ochi Albaștri. Dar figurile, figurile lor exaltate erau animate de ceva necunoscut mie. Ce era lumina asta din ochii lor? Ură? Senzația că sunt în centrul atenției, în sfârșit cunoscuți, în sfârșit auziți? Sau poate ceva mistic, străvechi, care abia acum ieșea la iveală? Ceva ce am ratat cu toții – pentru că i-am privit pe bătrâni la fel, în principiu, de mii de ani.

M-a luat somnul pe canapeaua din living, cu toate întrebările astea în cap, fără să-mi termin cocktailul. M-am trezit cu gândul înțepenit, adormisem într-o poziție greșită. Era deja 10 dimineața. Am amestecat în cocktailul răsuflat o oarecare părere de rău și l-am aruncat în chiuvetă, apoi m-am grăbit să verific online care mai era starea vremurilor. Se părea că bătrânii eliberaseră piața abia spre dimineață. Mauna K îi chema pe toți la luptă, folosindu-se de conturile digitale ale ei și ale acoliților ei. „Indiferent de

vârstă, părinți, copii, sărac sau bogat, oricine a-i fi, dacă trăiești cu sentimentul că ultimele măsuri te-a abuzat pe tine sau pe cineva drag ție, #vinolaluptă! Decât să plângi pentru ce a-i pierdut, mai bine lupti pentru ce vrei să ai! #refuzacestabuz #luptămșicăștigăm“. Am privit toată această înșiruire de clișee, haștaguri copiate și limbaj de lemn cu dezgust și cu un vag amuzament. Cum să-ți începi discursul mobilizator, îndemnul la luptă, cu „indiferent“?

Am continuat să citesc până am aflat că, în sfârșit, primul Hugo va avea „în curând“ o poziție publică cu privire la cele întâmplate. Asta putea întoarce situația. Încă.

Apoi mi-am luat mintea de la toate astea. Am muncit până seara, scriind e-mailuri și ambalând comenzi pentru micul meu magazin online – în care vindeam alcool, ce altceva? Casa mea era, de când o moștenisem de la bunică-mea, un uriaș depozit de sticle de alcool. Numai în ziua aceea mi-au trecut prin mâini zeci de sticle de whisky, prosecco, gin, tequila și vodcă. Tot ambalându-le cu grijă, la un moment dat am simțit nevoia unei băuturi mai complexe, cu mult alcool. Așa că mi-am făcut un Long Island Iced Tea cu un strop de mentă și ghimbir. La o așa situație complicată, nu puteam să beau whisky *on the rocks*.

Adevărul e că am mare noroc cu enzima asta. Pot bea enorm fără să mă îmbăt cu adevărat, simt doar o căldură ușoară în corp, după care încep să funcționez la adevărata mea capacitate. Fără alcool sunt amețit, confuz. Disfuncțional ca o telecomandă fără baterii. Am ajuns să iubesc alcoolul, să-l consider o parte din mine. Poate că m-am născut cu o substanță lipsă în corp, m-am gândit la un moment dat, apoi am realizat că, de fapt, *am crescut* cu o substanță lipsă în corp. Nici o secundă n-am stat la sânul mamei, n-am primit de la ea nici un zâmbet, n-am luat nici o palmă prietenească peste ceafă de la tata. Nimic. Poate că asta era

alcoolul pentru mine – un surogat al iubirii părintești, o distilare a lucrurilor care îmi lipsiseră – încredere, protecție, recunoaștere și ce ți-or mai da părinții. Poate că ai mei au pus în mine, ca o scuză pentru faptul că ei nu vor fi prin preajmă, această enzimă care să-mi arate calea spre a-i putea înlocui. „Noi plecăm, dar nu te lăsăm singur. Te lăsăm cu bunica și cu enzima ADH.“

Când am împlinit nouă ani, bunica a scos dintr-un dulăpior, de sub câteva pungi uzate, din pânză, cu care mergea la piață, o sticlă pătrătoasă cu o etichetă aurie traversată de o dungă neagră. A turnat cu grijă într-un pahar și, cu înghițituri mici de tot, l-a golit. Ca să mă sărbătorească, mi-a explicat, apoi a pus paharul pe marginea chiuvetei. Când a ațipit de după-amiază, m-am furișat în bucătărie – nu înainte să închid ușa camerei ei, pentru că bunica avea ochi și la spate și mă vedea și în somn, cum îmi spusese chiar ea –, am luat paharul de pe marginea chiuvetei, l-am pus la buze, l-am ridicat cu fundul în sus și, scuturându-l zdravăn, am reușit să-mi scurg pe limbă o ultimă picătură: dulce, un pic înțepătoare, bună. În noaptea aceea, m-am sărbătorit singur, pe ascuns, cu încă un păhărel întreg de brandy din sticla pătrătoasă cu etichetă aurie și bandă neagră. N-am simțit mare lucru, am adormit rapid, dar, într-un fel straniu, mi-a plăcut. M-am simțit mai mare, mai aproape de a fi adult, mai aproape de bunica și poate, în felul ăsta, de părinții mei necunoscuți. Alcoolul devenise mica mea scurtătură spre iubire.

În săptămânile următoare am tot băut câte un păhărel, niciodată mai mult, sărbătorindu-mă când și când, adăugând ceai de tei peste lichidul auriu din sticlă ca să-l mențin la același nivel, în speranța că bunică-mea nu va observa. Dar s-a prins când a vrut să sărbătorească, dintr-un motiv pe care nu l-am aflat niciodată, Ziua Forțelor Armate, forțe

care în Arret se rezumau la un minuscul batalion de nici o sută cincizeci de oameni. S-a supărat strașnic. Mi-a ținut o ditamai predica despre efectele nocive ale alcoolului la vârsta mea, țin minte c-am simțit că e chiar speriată, m-a amenințat cu tot felul de lucruri dacă mai beau și, în cele din urmă, a încuiat toate sticlele din casă într-un dulăpior din cămară care se închidea cu lacăt, bombănind „N-ai să găsești niciodată răspunsuri în băutură, ci doar alte întrebări“.

Așa că de aici îmi vine și afurisita asta de poreclă. După un nefericit *whiskyleak* care a pornit chiar de la mine prin clasa a noua, când ne dădeam toți mari cu viciile noastre, colegii au preluat informația și nu doar că n-au ținut secretul, așa cum îi rugasem, dar s-au apucat să mă strige în gura mare Brandy, făcând foarte dificile explicațiile mele în fața profesorilor.

Poate că acum, după ce mor cu totul, o să ajung în locul în care s-a dus bunica. Poate apuc să termin și povestea înainte de asta.

S-a făcut seară și bătrânii au ieșit iar, în număr și mai mare. Aprecierile celor din studioul ArreTV plasau numărul protestatarilor în jurul a o mie. Mauna K era zglobie ca peștele în apă, deși mi-e teamă că jignesc orice pește cu această comparație. N-a părut să se întâmple nimic extraordinar în seara aceea. Însă mi-au atras atenția două lucruri. Primul e că am văzut-o protestând în piațetă, într-un prim-plan grăitor, pe Etna, fosta învățătoare a mea, a lui Andrew și probabil a unei bune părți din oraș, căci predase de când terminase facultatea până cu mult după ieșirea la pensie. Faimoasă pentru severitatea ei extremă, care însă „dădea rezultate“, întrucât clasele ei se bucurau de cea mai mare rată de promovare din oraș, Etna a reprezentat pentru mine exact opusul iubirii, răbdării și înțelegerii pe care mi le-a arătat bunica. De altfel, bunica avea un soi de

vorbă pe care mi-o tot spunea: „Să nu strângi în palmă un buchet de trandafiri și să nu te încrezi în femeile cu sprâncene subțiri“. Și chiar dacă nu-mi zisese niciodată la cine se referă, nu a fost prea greu să mă prind singur, întrucât sprâncenele Enei păreau un șir ordonat de furnici, din acelea mici-mici, dar care înțepă rău. Și Etna înțepa rău, deși termenul exact este „pliciuia“ – ne lovea cu rigla peste palme când nu știam câte ceva, iar dacă situația era gravă de tot, ne puneă să stăm la colțul clasei, în genunchi. Revederea acestei femei și a ochilor ei verzi, scăpărători, care acum se retrăseseră în tunelul orbitelor, dar parcă aruncau fulgere și mai înfiorătoare de acolo, aproape că m-a făcut să tresar. Dar am dat peste cap câteva Negroniuri cu un gust aproape la fel de amărui ca situația în care eram și mi-am mai revenit.

Cel de-al doilea lucru semnificativ din piațetă a fost descinderea preotului Makalu. Aparent venit să blagoslovească „sufletele aflate la răscruce“, Makalu a făcut o scurtă baie de mulțime, mai degrabă un duș, a atins câteva capete și câteva coaste cu degetele lui butucănoase, în semnul clasic al binecuvântării intercostale, bodyguardii i-au făcut pârție spre mașină, unde și-a ridicat sutana albă cu fir aurit, ca să nu și-o prindă în portiera limuzinei albe, și dus a fost. Dar ce a lăsat în urmă a fost mesajul clar că susține protestul, că e solidar cu revendicările și, în general, că biserica e de partea bătrânilor în acest conflict.

Altfel, nimic nou sub soarele deja apus al Arretului. Obișnuitele lozinci împotriva primarului și a tinerilor, în general, dar fără să-i numească pe aceștia, nelipsitul foc din mijlocul piațetei, discreta prezență a jandarmilor la periferia evenimentelor. Manifestanții pierduseră, parcă, un pic din zvâcul din serile precedente.

Primarul Hugo a apărut abia a doua zi la prânz cu declarația mult așteptată. Momentul m-a prins cu ceva treabă prin oraș, treceam prin fața unei terase și mi-a atras atenția

figura lui ușor severă din cauza buzelor subțiri, care umplea ecranul televizorului de pe terasă, obișnuit să difuzeze mai degrabă meciuri de fotbal decât declarații politice. Nici n-a fost nevoie să ascult ce spunea, ca să-mi dau seama că lucrurile nu se vor sfârși bine. Cuta adâncă de pe frunte, care i se continua prin vârful nasului și prin bărbie, și mai ales lipsa oricărui zâmbet îi dădeau un aer grav, tăios. Planul foarte strâns al filmării îi scotea în evidență părul blondiu, prea mare pentru a mai primi ordine de la un pieptăn sau de la un gel de păr, dând impresia că toți frizerii din Arret erau în grevă. Buzele i se mișcau mecanic și, chiar și atunci când rostea „Îi înțelegem pe cei care au ieșit în stradă să-și exprime nemulțumirea, e dreptul lor, chiar dacă mitingul nu a fost autorizat, suntem o societate profund democratică, gata să asculte părerile tuturor“, mimica nu îi reflecta spusele, părea mai degrabă o condamnare a protestatarilor.

Ei, ce vrei, era un fost profesor de educație tehnologică, care ajunsese primar prin niște complicate jocuri politice, asta știa toată lumea; probabil că dacă s-ar fi mulțumit să mimeze că vorbește cu toată lumea, în timp ce i se adresa doar electoratului său, lucrurile nu ar fi degenerat. Dacă ar fi avut acest minim simț politic care îi avertizează pe cei aflați prea aproape de foc să se oprească din a arunca benzină în el, să amâne, să distragă atenția publicului cu cine știe ce alt subiect. Ah! Dacă ar fi avut măcar puțină imaginație, cât să inventeze un motiv – o deratizare, o renovare, o problemă cu fundația – pentru care azilul trebuia eliberat de bătrâni, însă fără a le fi oferit tinerilor. Dacă ar fi avut abilitatea de a negocia rămânerea azilului în forma actuală în schimbul cine știe cărui favor. Dacă, dacă, dacă... Atunci, n-ar mai fi început războiul, iar eu aș fi trăit bine-mersi, cu un pahar de gin tonic în față, îmbrăcat în pantalonii albi de in și în cămașa vernil, făcându-mi vânt cu o pălărie cu boruri largi și visându-mi visurile lipsite de importanță.

Dar, în loc de toate astea, primarul Hugo și-a încheiat discursul cu: „În ceea ce privește chestiunea azilului de bătrâni, hotărârea noastră rămâne fermă: evacuarea va începe mâine, vineri 16 iulie, la orele zece zero zero. Forțele de ordine vor veghea la aplicarea acestei măsuri. Vă mulțumim pentru înțelegere. Totul pentru Arret!“.

Și, rostind sloganul cu care câștigase cu 50,8% alegerile în fața Maunei K, a ridicat mâna dreaptă cu degetele în formă de V, de la victorie. Ăsta a fost singurul moment în care a zâmbit – forțat. De parcă ar fi știut că în curând întreg orașul va mai putea zâmbi doar forțat.

În naivitatea lui, primarul Hugo a crezut că un discurs fals și lingușitor, adresat taberei adverse, cu o amenințare fermă la final, plus o dublare a efectivului de jandarmi în zona piațetei aveau să fie de ajuns pentru a rezolva situația. Cu alte cuvinte, s-a gândit să stingă focul cu niște benzină, praf de pușcă și un pic de explozibil.

O parte din mine încă mai spera că s-ar putea întâmpla ceva, nu știam ce, în așa fel încât conflictul să fie aplanat. Și chiar s-a întâmplat ceva. Doar că în celălalt sens. În acea după-amiază de 15 iulie, la puțin timp după încheierea discursului lui Hugo, bătrânii au forțat cordorul de jandarmi care înconjură piațeta și au pătruns din nou în rondul cu diametrul de vreo cincizeci de metri. Chiar dacă erau indignați de cuvântarea primarului și instigați în permanență de Mauna K – acum îmbrăcată într-o combinație nefericită de pantaloni de camuflaj și bluză animal print, arătând ca un leopard care voia să-și schimbe măcar părul, dacă năravul nu putea fi schimbat –, seniorii păreau ceva mai obosiți. Scandările erau din ce în ce mai lipsite de vlagă, pumnii parcă-parcă nu mai strângeau atât de bine aerul în ei, ochii păreau injectați mai degrabă de nesomn decât de furie. Sau poate că de vină era sticla de digestiv pe care

aproape c-o terminasem, încercând încă să asimilez cuvintele lui Hugo.

Cu toate astea, ceva plutea în aer. Era unul dintre momentele acelea în care o scânteie sau un strop de apă ar fi fost de ajuns ca să poată arunca în aer situația sau pentru a stinge valvătaia. O scânteie a fost, până la urmă, chiar dacă nu vom ști vreodată dacă a fost falsă sau adevărată. Mai exact, un arc electric care ar fi pornit dintr-o armă cu electroșoc a unuia dintre jandarmi și care ar fi intrat în contact cu țesutul adipos care împănă din belșug șalele Maunei K. Aceasta a căzut la pământ, secerată, zvârcolindu-se dramatic, dar reușind să le transmită celor din jur, cu un ultim efort demn de *Salvați soldatul Ryan*, că a fost electrocutată și că e pe moarte.

Ulterior, scena a fost difuzată în buclă la televiziuni și am fost uluit de jocul actoricesc desăvârșit al Maunei K, care, în reluări se vedea clar, se apropiase hotărât de unul dintre jandarmi; acesta pășise speriat în spate, ea îl urmărise o vreme, ca într-un dans, un pas înainte – ea, un pas în spate – el, până când, dându-și seama că distanța dintre ei rămâne aceeași, cam de un metru-un metru și ceva, politiciană se aruncase la pământ fără s-o fi atins ceva sau cineva. Dacă ar fi existat tehnologia VAR și în politică, probabil c-ar fi primit cartonaș roșu direct, la cât de grosolană fusese simularea. Dar toate celelalte, căderea, convulsiile, gemetele, i-au ieșit perfect. Almodovar, cu gustul său pentru personaje atipice, ar fi putut fi interesat de serviciile ei actoricești.

Însă oamenii trăiesc în direct, nu în reluare. Cei din apropierea ei au început să răcnească, apoi cei din jurul lor au propagat și mai departe ura, pe care, fiind un sentiment atât de contagios, telefonul fără fir al mulțimii a reușit să-l transmită neschimbat până în capătul celălalt al piațetei. Întreaga mulțime a luat-o razna, mișcările protestatarilor au ajuns haotice, strigătele – sălbatice, iar ostilitatea – autentică.

Jandarmii, speriați de manifestarea dezlănțuită a urii celor care, până la urmă, le erau vecini, unchi sau, mai știi?, chiar părinți, s-au retras în spațiul din fața încă-azilului. În timpul ăsta, gloata devenea tot mai numeroasă și mai belicoasă, reușind prin strigătele ei s-o resusciteze miraculos pe cea care adineaori era pe moarte. Mauna K, printr-un *crowd surfing* stângaci (și din cauza vârstei participanților, dar și a greutateii ei), a fost dusă din nou în linia întâi, față în față cu jandarmii.

Scandările au continuat o vreme, până când s-a deschis un geam al azilului și a apărut o figură încadrată de mult păr alb, pe care cu greu am recunoscut-o ca aparținându-i lui Elbrus, fostul meu profesor de filozofie. A ridicat anevoie mâinile deasupra capului. Vai! Cât de bătrân era! Am privit imaginile cu chipul lui decrepit, neputând să suprapun peste el figura plăcută, caldă care mi se întipărise în memorie de pe vremea când era unul dintre profesorii mei preferați. Cât să fi avut acum? Am căutat pe net – nouăzeci și opt de ani. Uau! Nu mai auzisem de el de multă vreme, iar faptul că-l vedeam acolo, salutându-i pe cei din piațetă, nu avea nici o legătură cu ce știam eu despre el. Elbrus n-ar fi făcut niciodată așa ceva. Nu, acela nu era Elbrus, ci vreo păpușă cu chipul lui, manipulată de cine știe cine. Poate că prin el le vorbea însăși Moartea tuturor celor din piață, salutându-le intențiile războinice, care aveau să-i aducă în brațele ei pe toți, până la unul.

În locul picăturii care ar fi umplut paharul păcii, realitatea a turnat acest ultim strop de benzină peste distructivul foc al violenței. Conduși de Mauna K, care între timp își revenise la forma de invidiat și își făcea selfie-uri cu piața, și bine organizați de Ben Nevis, un individ pipernicit, stăpânit de rigiditate într-o asemenea măsură, încât nici pielea de pe figura lui nu îndrăznea să se rideze, deși cred că era

trecut binișor de șaizeci de ani, bătrânii s-au împărțit în două grupuri – o mișcare simplă de atac, asaltând pe ambele flancuri scutierii din fața azilului. O strategie asemănătoare celei pe care a avut-o Miltiade în fața armatei perșilor în bătălia de la Maraton, din anul 490 înaintea erei noastre. Jandarmii, încercuiți, au fost forțați să se retragă pe trepte, în sus, urcând de-a-ndoaselea scările din fața azilului, până au ajuns cu spatele la ușile de la intrare.

Ce a făcut diferit Ben Nevis față de Miltiade (nu degeaba era căpitan în rezervă) este că le-a lăsat necopților scutieri, care, în afara antrenamentelor și a ședințelor teoretice, nu se confruntaseră niciodată cu astfel de situații, un *golden bridge*¹. Cele două flancuri ale bătrânilor, coordonate prin răcnetele lui, s-au despărțit la baza treptelor și le-au oferit jandarmilor șansa de a se retrage, coborând cu fața aceleași trepte pe care le urcaseră cu călcâiele înainte, ceva mai devreme. O decizie inteligentă, căci altfel jandarmii ar fi reacționat din disperare, iar atunci și-ar fi vândut destul de scump pielea; probabil că armamentul din dotare n-ar mai fi rămas doar decor, iar bătrânii, chiar dacă erau mai numeroși, n-ar fi fost atât de dornici să încaseze în sternurile lor sfărâmicioase nemiloasele gloanțe.

Din păcate pentru toți cei prezenți, unii dintre scutieri ajunseseră ceva mai repede la exasperare: au aruncat câteva grenade lacrimogene în jos, către poalele scărilor, unde se aflase cu puțin timp în urmă grosul armatei adverse. Între timp însă acela devenise singurul culoar prin care se puteau retrage, așa că au fost nevoiți să treacă prin propriile gaze lacrimogene, în timp ce bătrânii au fost ajutați de aceleași gaze să le facă loc și mai rapid.

1. În traducere literală „pod de aur“, conceptul se referă la strategia militară prin care le este lăsată o cale de scăpare inamicilor, permițându-le să evite o înfrângere zdrobitoare.

Un soi de schimbare a gărzii la azil.

Iată-i acum pe protestatari trăgând și împingând cât îi țineau puterile ușile azilului, continuând să scandeze ceva neinteligibil și creând un soi de vuiet general care izbește, ca un berbec, zidurile azilului.

În scurt timp, la una dintre ferestrele azilului au apărut câteva lanterne, luminând un cearșaf pe care era scris cu litere de-o șchioapă: „SUNTEM CU VOI“. Apoi, nu după multă vreme, un altul și mai mare, susținut din spatele a două ferestre: „Ajutor! Nu vrem să murim în stradă“. Nici cei din stradă nu voiau să moară în stradă, așa că, gând la gând cu bucurie, mulțimea a forțat pătrunderea în azil. S-au auzit câteva geamuri spărgându-se, grilajele ferestrelor de la parter, puse acolo, probabil, ca locuitorii azilului să nu evadeze, au fost smulse și folosite de invadatorii mai ageri ca să se cațare în clădire. Ușile au cedat în scurt timp, iar oamenii au năvălit în azil ca într-un mic Capitoliu, răcnind și chiuind, cu ochii încă înlăcrimați de emoție – sau poate din cauza gazelor lacrimogene, cine ar mai fi putut spune?

Jandarmii au încercat o regrupare stângace, dar bieții de ei s-au văzut închiși pe dinafară și gata! Întregul haos s-a mutat înăuntru. Din spatele ușilor din nou încuiate s-au auzit chiotele și cântecele victoriei. Piațeta a fost cuprinsă de liniște. Focul de pe asfalt aproape că se stinsese. Stelele priveau nepăsătoare de acolo, de sus, știind că, și dacă ar fi avut ceva de comentat, mesajul n-ar fi ajuns în timp util. Înfrânți, jandarmii s-au retras lângă dubele lor, așteptând noi ordine. Azilul era în mâinile bătrânilor. Totul în direct, la televizor și online. Fără supărătoare pauze de publicitate.

În noaptea aceea s-au pus bazele contraofensivei tinerilor. Arretul era tulburat, clocotea ca un vulcan după o primă erupție. Primeam încontinuu notificări pe telefon, abia dacă aveam timp să-mi pun ceva de băut, veneau mesaje de la

prieteni, de la cunoscuți, dar și de la necunoscuți, care mă chemau la protestul tinerilor. Mi-a scris și Andrew. Am aflat astfel că organizatoarea acestui protest era Irma, o jurnalistă de la ICU.org, un site finanțat din donațiile cititorilor (eram și eu printre ei), care lupta pentru a scoate adevărul la lumină și pentru denunțarea corupției din oraș. Am adormit târziu, gândindu-mă cu oroare la posibilitatea de a fi prima victimă a acestui război, din simplul motiv că eu nu voiam să țin partea nimănui. Iar asta mă făcea, în logica deformată a conflictului, pe care o auzisem atât de clar enunțată de Andrew, dușmanul ambelor tabere. Dar poate că era prea târziu și gândurile mele nu mai puteau fi libere, târând după ele ghiuleaua infernală a oboselii.

A doua zi, la ora 11, m-am dus la întâlnirea tinerilor – se strânseseră dis-de-dimineață în fața primăriei. Nu de frică am mers. Nici din dorința de a privi cât mai echilibrat conflictul. Am vrut să fiu acolo pentru că, așa cum empatizam cu bătrânii, îi înțelegeam și pe tineri, aveam aceleași valori ca ei, le împărtășeam nemulțumirile.

Până la un punct, însă. Cel în care rațiunea se întunecă, argumentele dispar și mintea e inundată de ură, corpul, de adrenalină, iar cuvintele, de violență. Scandaseră „Afară, afară, afară din Arret!“, „Voi sunteți trecut, noi – un nou început“, ba chiar și „Când tinerii nu-s acasă, bătrânii joacă pe masă“, ceea ce îi făcea pe bătrâni nici mai mult, nici mai puțin decât șoareci, iar eu am avut dintotdeauna convingerea că oamenii au o părere mult prea proastă despre șoareci. Și că, în general, comparațiile cu animalele sunt create pentru ca oamenii să se plaseze, indirect, în fruntea regnului animal, considerându-se mai inteligenți, mai puternici, superiori celorlalte animale. Lucru care este, bineînțeles, fals.

Am mai rezistat o vreme, până când am auzit primul „Moartea vă caută acasă, iar voi sunteți la azil“ și mi-am

luat tălpășița. Mai târziu, în cadă, savurând un Spicy Calico Jack, am revăzut imaginile de mai devreme proiectate pe interiorul pleoapelor și am observat că tinerii păreau mai proaspeți, mai plini de energie, se vedea că nu sunt epuizați de zile întregi de proteste; evident, și vârsta era de partea lor. Și erau mai numeroși. Dar în esență erau la fel ca bătrânii. „Spune-mi cu cine te dușmănești, ca să-ți spun cine ești“ – vechiul proverb arretian era mai adevărat decât oricând. În ambele sensuri, firește.

Grupul tinerilor, care devenea tot mai numeros și mai belicos, a fost salutat în după-amiaza aceea de primarul Hugo; de la unul dintre balcoanele primăriei, acesta a îndemnat la calm. Dar discursul lui a avut efectul opus: în loc să se disperseze în sutele de bipezi din care era compus, miriapodul uman, cuprins de o neașteptată însuflețire, a pornit într-un marș spontan către azilul ocupat de bătrâni, de unde soseau vești contradictorii. Se spunea ba că toți îngrijitorii erau ținuți ostatici de către bătrâni, ba că fuseseră păstrați doar cei care împărțeau convingerile cuceritorilor seniori. Circula chiar și un zvon cum că toți tinerii găsiți în azil fuseseră omorâți cu bestialitate și cadavrele lor zăceau în lăzile frigorifice din cămară.

Ce motive mai potrivite decât niște zvonuri, pentru a porni către azilul care trecuse deja printr-un asediu pierdut fără luptă, iar acum se pregătea de al doilea? Însă ocupanții clădirii se pregătiseră pentru un eventual atac din exterior, după cum aveau să constate tinerii. Toate ușile erau ferecate zdravăn, în locul geamurilor sparte fuseseră bătute scânduri groase, iar la ferestrele din spate ale azilului atârnavau scripeți, cu care pesemne că bătrânii intenționau să se aprovizioneze, ori poate c-o făcuseră deja.

Atmosfera era deja medievală. Mai lipseau doar câteva cazane cu smoală încinsă și ulei clocotit, gata să fie aruncate de pe acoperișul clădirii.

Lozincile erau și ele destul de primitive, iar violența era într-un crescendo vizibil. Câțiva tineri s-au apucat să izbească ușile azilului, alții au aruncat cu bolovani și cu tot felul de proiectile improvizate spre ferestrele de la etajele superioare. A fost atins un geam de la etajul doi: în uralele manifestanților, bucățile de sticlă au căzut, spărgându-se cu zgomot de bordura de beton care înconjura clădirea. Bietul imobil cu aer Art Nouveau, la vremea lui o mică bijuterie arhitectonică, arăta destul de jalnic și înaintea de proteste. Acum, după ce ajunsese prima victimă a războiului, se apropia cu pași repezi de statutul de ruină.

La un moment dat, la una dintre ferestrele de la al treilea etaj, ultimul, a apărut un cearșaf pe care era scris cu ceva închis la culoare și cam mângălit – fapt care a prilejuit din partea tinerilor comentarii de genul „Ia uite, ce litere de căcat!” – mesajul „Acsă, mucoșilor! E ora de culcare“. Întreaga piață a izbucnit într-un cor de râsete și huiduieli care s-au transformat și ele în hohote de râs, sancționând scrierea precară a mesajului. Bătrânii au retras cearșaful în aplauzele tinerilor și au închis fereastra. Aplauzele s-au preschimbat în huiduieli; mi-a trecut prin cap că, dacă s-ar fi întâmplat să fie în zonă un nevăzător, sigur n-ar fi înțeles ce spectacol putea fi acela în care huiduielile, râsetele și aplauzele se succedau cu atâta repeziciune.

Odată cu lăsarea serii, la lumina unui reflector adus de cine știe unde, pe treptele azilului a urcat Irma. O tipă mionă, cu gesturi reținute și cu o figură blândă. Clipea des, părând ușor intimidată de situație. Sau poate de reflectorul care o orbea. A ținut un discurs succint, de bun-simț și pacifist – cât de pacifist se putea. A îndemnat tinerii la calm, rugându-i să scandeze civilizat, și a încheiat cu un lucru ușor de zis, dar greu de făcut: „Haideți să nu coborâm nivelul acestei manifestații! Să nu fim la fel ca ei. Fără violență“.

„Fără violență! Fără violență! Fără violență!“, a adoptat mulțimea îndemnul ei pentru o vreme. Dar, ca un ecou care se plictisește rapid să tot repete același mesaj, participanții au revenit, în cele din urmă, la scandările care manifestau pe alocuri atât de multă creativitate, încât părea că violența își avea propria agenție de publicitate.

Ca răspuns, s-a deschis din nou un geam și o mână cu un deget în sus, desigur, nu degetul mare, a dansat o vreme în ritmul scandărilor – până când acestea s-au transformat iarăși în huiduieli.

În scurt timp, tinerii au reușit să se organizeze mai bine. Din ce în ce mai multe fascicule de lumină s-au revărsat asupra scenei improvizate de pe care au luat cuvântul câțiva reprezentanți ai mulțimii; la un moment dat l-am văzut în imaginile difuzate continuu, generos, de ArreTV chiar și pe Andrew, dar n-a ajuns până la microfon. În schimb, s-a bucurat de vii aplauze Wilma, o scriitoare care la cei șaiszeci și patru de ani ai săi manifesta o capacitate de înțelegere, de schimbare, o bunătate și o tinerețe pe care nu mulți dintre cei din piață le aveau. Vocea ei plăcută, felul ei onest de a fi, atenția pe care părea c-o acordă fiecărui cuvânt rostit, maniera ușor amuzantă în care își formula ideile, atitudinea împăciuitoare și ideile ei în sine, toate erau dovezi că tinerețea nu are vârstă, că *Age is just a number*¹, cum era scris pe una dintre pancarte. Fără prea mult efort, Wilma a cucerit publicul. Nu întâmplător cărțile ei erau bestsellere în Arret.

La un moment dat, în piațetă și-a făcut apariția o tobă mare și bum-bum-bum, întreaga mulțime a început să scandeze în ritmul duduielilor ei. Lozincile au devenit muzicale, s-a și cântat, s-a și dansat, atmosfera era mai degrabă de sărbătoare. Când și când, fasciculele de lumină

1. Vârsta e doar un număr. (lb. engleză)

măturau ferestrele clădirii, dar bătrânii, așa cum se știe, nu prea gustă muzica pe care o ascultă tinerii, așa că n-au mai răspuns în nici un fel manifestărilor de afară.

Forțele de ordine au fost și ele prezente, așa cum avea să dezvăluie un con de lumină căzut întâmplător într-o parte a piațetei. O prezență stingheră și mai degrabă simbolică, care, ironic, ea însăși părea că are nevoie de apărare. O să fiu eu avocatul din oficiu al trupelor arretiene. Siguranța celor treizeci și trei de mii trei sute nouă locuitori ai urbei era asigurată de aproximativ o sută de polițiști și cincizeci de jandarmi. Poate că pare puțin, dar în vremuri de pace, aceștia erau invidiați de tot orașul, întrucât stăteau degeaba toată ziua, plătiți cu salarii mai mult decât bunicele, în timp ce infracțiunile cele mai grave din Arret erau depășirea limitei de viteză, vreun furt din locuință (arareori soluționat) sau pătrunderea unor îndrăgostiți în parcul de la marginea orașului, după ora de închidere. E drept că tot acest dispozitiv avea ședințe de teorie, antrenamente și pregătire fizică adesea obositoare, dar opinia publică nu știa lucrul ăsta, arretienii îi percepeau ca pe „niște pierde-vară în uniforme scumpe“, care erau încălțați „cu bocanci scumpi, de firmă, din banii noștri“ și care oricum „știau să tragă mai bine mâța de coadă, decât cu arma la țintă“, mai ales de când vechea conducere a primăriei transformase poligonul de antrenament într-o groapă de gunoi ecologică.

Contrar acestor ironii dezinformate, polițiștii și jandarii erau destul de bine pregătiți fizic, dar nu aveau nici un fel de experiență în a-și pune fizicurile impunătoare într-o mișcare sincronizată, care să respecte unul dintre numeroasele protocoale de intervenție învățate la ședințele teoretice. Erau ca niște pui care învățau, în sfârșit, să zboare, și așa cum se știe, nu e ușor să-ți iasă din prima. Pinguinii, de exemplu, n-au reușit nici până azi.

Mai mult decât atât, au existat voci care au pus lipsa de reacție a jandarmilor pe seama faptului că, oricât de tineri ar fi fost ei, șefii lor erau în vârstă și probabil că nu le-au dat cele mai ferme dispoziții – lucru care ar justifica, într-adevăr, atitudinea lor ambivalentă.

În completarea acestui număr deloc impresionant de polițiști și jandarmi, mai exista în Arret un micro-batalion de 150 de militari, gata să apere orașul de posibili invadatori – care n-aveau pe unde să vină decât pe drumul întortocheat care traversa munții prin Trecătoarea Föhnului. Aceasta își primise numele pentru că era orientată spre sud și în cea mai mare parte a anului prin ea bătea un vânt calduț; era un spațiu atât de ușor de păzit, încât cred c-o puteau apăra oricare o sută cincizeci de arretieni, aleși cu ochii închiși. Dar existau cei o sută cincizeci de militari care, pentru că fuseseră instruiți de autoritarul Ben Nevis, se presupune că știau să pună în aplicare mai bine manevrele militare.

Și cam asta era toată capacitatea de apărare a orașului. Îmi amintesc că mă întrebam în seara aceea de vineri: *Oare dacă eu nu știu în ce tabără vreau să fiu, nu au problema asta și ceilalți arretieni? Jandarmii, polițiștii și militarii?* Până la urmă, ei sunt cele mai importante piese ale unui posibil război, căci, oricât de mic ar fi arsenalul de care dispun, e o resursă capitală; bănuiam că exista deja o presiune asupra lor de a se alătura unei tabere.

Trecuse de miezul nopții, în piațetă tinerii continuau să cânte și să danseze, probabil că se și consumase ceva alcool, protestul se transformase într-o petrecere câmpenească, n-ai fi zis că suntem pe buza unui conflict patricid, a unui război civil în toată regula. Mda, fusese o zi de vineri atipică și urma o sâmbătă în care nu acordurile lui Vivaldi aveau să fie coloana sonoră a evenimentelor. Decât dacă regizorul evenimentelor ar fi fost Stanley Kubrick.

A doua zi m-am trezit devreme, cred că nu era nici 8. Am ieșit să alerg, fiindcă de ceva vreme încercam să deprind și obiceiuri sănătoase, pe lângă cele distructive cu care îmi bombardam corpul. Alergam rar, dar aveam un traseu care includea unele dintre cele mai frumoase străzi din oraș.

Îmi plăcea să simt răcoarea dimineții pe piele, să mă feresc de acele molizilor pe sub care treceam, să îmi las auzul mângâiat de foșnetul sălciilor, să văd cum începe forfota pe străzi. În mod deosebit, în sâmbăta aceea mi-a plăcut să descopăr că nu tot orașul era în război. Comercianții își scoteau mărfurile în stradă ca în fiecare zi, camioanele descărcau, ca de obicei, mărfuri în parcurile supermarketurilor, taximetriștii zumzăiau prin oraș în mașinile lor galbene cu însemne negre, autobuzele pufăiau lung, la stopuri, plictisite de aceleași trasee. Era imaginea normalității, pe care îmi venea s-o înrămez și să mi-o pun pe un perete al sufletului. Chiar și o parte dintre bătrâni continuau să refuze acest stupid război, și erau acolo, la Doi Ochi Albaștri, bându-și berea de dimineață, poate cam prea de dimineață, dar n-o să se apuce un alcoolic ca mine să-i judece, nu?

M-am oprit imediat ce am trecut de terasă, pentru că smartwatch-ul mă avertizase că am încheiat cei trei kilometri. Îmi trăgeam sufletul, rezemându-mă de un stâlp și cântărind în minte posibilitatea de a-mi astâmpăra setea cu o bere, când o hărmălaie nedefinită de urlete, chiote și fluierături s-a apropiat de locul în care eram. Instinctiv, m-am tras sub copertina unui chioșc cu fructe, câțiva metri mai în spate. Pe bulevard înainta un grup de câteva zeci de persoane, improșcând, parcă, în toate părțile cu țărăboi. În mijlocul mulțimii am recunoscut, bum-bum-bum, toba mare din seara trecută. Așadar, era o gașcă de tineri: veneau probabil din piațetă, unde, bum-bum-bum, petrecuseră toată noaptea.

E greu de zis dacă doar ar fi trecut pe lângă terasa bătrânilor, văzându-și de drum, sau dacă veniseră anume ca să-i provoace. Probabil că nu vom afla niciodată. Cert e că, simțindu-se în siguranță printre ai lui, unul dintre seniori a ridicat halba de bere deasupra capului și a strigat:

— Puțoi, tot puțoi. Hai noroc!

Cei din jur s-au pus pe hohotit.

Remarca a fost auzită însă de unul dintre tineri. L-am recunoscut, juca în echipa de fotbal a orașului; nu știam cum îl cheamă, dar purta tricoul cu numărul 2. S-a apropiat de bătrân, cu o figură prea puțin prietenoasă.

— Ce-ai zis, mă?

— „Mă“ să-i zici lu' mă-ta! a sărit un mustăcios cu burtă și favoriți de la masa de lângă.

Și i-a aruncat restul de bere în ochi.

Tânărul n-a stat deloc pe gânduri, a început să împartă pumni destul de aleatoriu, era un fel de roata norocului în care câștigătorii puteau primi vânătăi, echimoze sau, mai rău, vreo fractură de piramidă nazală. Bătrânii, să fi fost vreo opt-nouă la număr, au tăbărit pe el cu strigăte disperate, icnete și opinteli. Ceilalți tineri s-au năpustit și ei, toba continua să bată, bum-bum-bum, imprimând întregului conflict o dinamică aparte, până și mie îmi bătea inima, bum-bum-bum, deși încheiasem alergarea de ceva vreme.

Tinerii erau nu doar mai mulți, ci și mai agili, mai în formă. Chiar dacă veneau după o noapte nedormită și mult alcool, au reușit în două minute și câteva secunde, așa cum mi-a arătat ceasul, să pună la pământ vreo cinci dintre bătrâni. Ceilalți, împreună cu cârciumarul, s-au refugiat în ghețeta de tablă. În următoarele șapte minute, tinerii au reușit să pătrundă înăuntru, să reziste propunerii cârciumarului de a le oferi bere gratis pe viață în schimbul libertății lui, și să-i aducă și pe ceilalți în centrul terasei, având ca instrument

de convingere câțiva pumni bine plasați sub coastele seniorilor. După alte cinci minute, bătrânii depozitați pe scaunele de metal erau legați zdravăn unul de altul, dar și de scaune și de mese, ca o uriașă omidă ce trecuse printr-o operație de reconstruire, după ce fusese ruptă în bucăți de roțile unui tramvai.

Deși mai târziu au apărut tot felul de povești despre un incendiu prelungit al terasei (fabricate de vârstnici, care voiau să sublinieze eroismul camarazilor), dar și despre o predare fără luptă a bătrânilor (probabil niște *fake news* create de tineri pentru a demoraliza oastea adversă), am fost acolo – totul a durat mai puțin de cincisprezece minute. Nimeni nu a avut curajul să intervină, domnul între două vârste care era vânzător la buticul sub a căruia copertină mă adăpostisem a închis magazinul, cele câteva mașini oprite au fost indemnate de tineri să circule mai departe, alți bătrâni care se aflau prin preajmă au evacuat de bunăvoie, cu pas grăbit, zona. Singurii care se apropiau erau cei care își manifestau aprobarea pentru cele întâmplate – alți tineri.

Până în momentul acela, nu mai fusesem niciodată martorul unei bătai de stradă. Poate ca o compensare a vieții mele nesportive, mi-a plăcut să urmăresc orice sport, chiar și pe cele de contact, știu cum arată un ochi tumefiat, un maxilar zdrobit sau un picior fracturat. Nu mă impresionează așa mult vederea sângelui, dar după ce s-a încheiat lupta asta de stradă, tot ce am putut face a fost să vomit. Stângăcia loviturilor, hainele rupte și pătate de sânge, absurdul întregii situații, dinamica stranie a trupurilor care nu erau făcute pentru luptă, dar care insistau să se lupte, sunetele seci ale pumnilor ce loveau straturi de osânză sau strâmbau oase, răcnetele, horcăielile, regresia animalică – n-am știut cum să diger toate astea. Le-am dat afară, împreună cu resturile sucului de portocale pe care îl băusem

de dimineată. Și cu puțină fiere. În timp ce vomitam, mi-a trecut prin cap că e ironic să pot băga atât alcool în mine, dar să sufăr de o intoleranță severă la violență.

Când mi-am revenit, am realizat că, pentru ca umiliința să fie completă și să se asigure că mesajul lor va ajunge la bătrânii care ocupaseră azilul, tinerii au chemat reporterii unei televiziuni și i-au invitat să filmeze chipurile tumefiate ale seniorilor, transmitând că aceștia au nevoie neapărat de îngrijire medicală, dar c-o vor primi doar când bătrânii vor elibera azilul, făcându-i astfel complici la această răpire în direct, la acest șantaj public și pe jurnaliștii care, însetați de audiență, au difuzat imaginile „pentru a pune umărul la rezolvarea conflictului“.

Cert e că până și cei care nu erau implicați în conflict aveau să participe începând cu ziua aceea. Poate că de-asta mulți dintre arretieni consideră 17 iulie ca fiind prima zi de război. Dar și aici discuția poate avea infinite nuanțe, putem considera că războiul între generații a început de mult timp, din vremuri biblice, cel puțin. Sau în momentul în care a apărut presa care, adulmecând cu nasul său fin după eventuale conflicte care pot *divide et impera*¹, a perpetuat mitul conflictului între generații. Dar dincolo de filozofii inutile, să fi fost prima zi de război cea când bătrânii au ocupat azilul? Sau cea în care au ocupat tinerii terasa? Nu sunt puțini cei care plasează începutul războiului cu câteva zile mai târziu, când au început să apară primele victime.

Eu, născut sub semnul niciniului, nu am ținut nici cu unii, nici cu ceilalți. Toată viața am fost de părere că povestea asta cu prăpastia între generații e doar un *red herring*². Însă cred că momentul în care acest conflict a început să

1. Dezbină și stăpânește. (lb. latină)

2. O diversiune. (lb. engleză)

prindă contur în mințile arretienilor, transformându-se din gând tulbure în posibilitate, a fost Ziua Zero, cea în care, fără nici un fel de dezbateri, primarul și consiliul general au hotărât să transforme azilul în cămin studentesc. A fost un gest politic mărunț, care putea fi corectat ulterior, dar cred că atunci au fost *forțați* tinerii și bătrânii să se simtă în tabere opuse. Ori noi, ori voi. Fără nici un fel de *golden bridge*. Nu e o opinie populară, dar eu asta cred. Sau, cel puțin, atunci a început războiul din mine. Când am simțit că trebuie să aleg o tabără. Și n-am putut.

În ziua aceea de sâmbătă, 17 iulie, îmi era clar că trebuia să iau niște decizii simple. M-am dus acasă, mi-am preparat un Man O' War generos și am început să fac o listă de cumpărături cu care să pot rezista cât mai mult pe timp de război.

2 (doi). Mauna K

Ce dracu' e cu întunericul ăsta?

— Alo! Alo! Mă aude cineva?

Băi, nu cumva am murit? Ei, am murit. N-am cum să fi murit. Ia uite că gândesc. Dar nu pot să deschid ochii. Și nici nu mai îmi simt corpul. Ah! Știu. M-au prins și m-au închis. Da' unde m-au închis? Și cu ce m-au legat așa bine?

Probabil că blestemații ăia de tineri au reușit până la urmă să mă prindă. De la început mă vânează. Sau să mă fi lucrat hainul de Ben Nevis? Nu cred. Avea nevoie de mine. Tinerii trebuie să m-au luat prizonieră. Pulifricii ăștia nenorociți m-au prins și m-au băgat aici.

Dar las' că i-am articulat binișor și noi.

Ah, ce zile au fost! Aha ha ha, când bolovanul ăla de Hugo a mușcat momeala și a picat de prost. Cu „deciziile“ lui. Măcar de-ar fi fost ale lui! Dar nici n-a mirosit-o, l-am lucrat elegant. Câțiva consilieri îmi pupaseră deja mâna, nici n-a trebuit să le promit mare lucru, că oricum se visau în locul lui. I-au picurat în ureche ce-a trebuit, când a trebuit. Azi că „bătrânii au nevoie de mișcare“, mâine că „au nevoie de o ocupație“, pe urmă lovitura finală – bătrânii, afară din azil. Toate au mers ca unse. Sunt artistă cu oamenii, Zulia ar trebui să ia lecții de la mine. E bine să ai prieteni peste tot. La poliție, la jandarmerie, la spital și, oricât ar fi de alunecos reptilianul ăla de Makalu, chiar

și la biserică. Până și el zice „Fă-te frate cu dracul, ca să treci munții“. Mi-a plăcut asta. Așa sunt și eu. Întotdeauna am mers pe ideea că-i bine să-ți lași loc de „Bună ziua“. Te mai cerți, te mai înjuri, dar oameni suntem și e bine să ținem aproape, în special cu ai noștri și mai ales în zile ca astea. Fraierul ăla de Hugo a crezut că, dacă m-a bătut la alegeri, a câștigat războiul. Dar era decât o bătălie.

Când am pierdut la câteva procentaje, presa și-n special lața aia de Irma m-au batjocorit în ultimul hal. Au scris că gata, sunt la lada de gunoi a istoriei, că sunt „un dinozaur politic“ – așa mi-au zis. Dar cel mai tare m-au enervat când au zis c-am plâns. „Cu lacrimi de crocodil“, cică. Păi futu-i Arretu' mă-sii de treabă! În primul rând că nu permit nimănui să mă facă pe mine crocodil. Și apoi, nu, nu am plâns. Chiar n-am plâns! Oricine mă cunoaște câtuși de puțin știe că eu nu plâng niciodată, fiindcă sunt prea puternică și prea de neoprit ca să plâng. Atuncea am făcut decât un pas înapoi. Am înțeles care-mi sunt prietenii și care-mi sunt dușmanii și, cum zice o vorbă veche, am priceput că trebuie să-mi țin prietenii aproape și dușmanii și mai aproape.

Politica este practică de oameni deștepți, cu o înaltă ținută morală. La câteva zile după ce a câștigat alegerile, m-am recunoscut meritele primarului Hugo și l-am asigurat de tot sprijinul meu pentru a face din Arret un loc mai bun. Știu că el nu m-a crezut, dar eu am fost sinceră. Doar că n-am precizat pentru cine va fi un loc mai bun.

În timp ce sclivisitul își savura victoria, m-am pus pe treabă. Împreună cu Ben Nevis, care împărtășește multe din ideile mele, și cu Preasfinția Sa Makalu am început să lucrăm împreună la o colaborare prin care să ne oferim sprijin unii la alții, în caz de nevoie. N-a fost o negociere ușoară, da' nici eu nu m-am născut ieri. Îmi amintesc că Ben Nevis mi-a zis la un moment dat, exasperat:

— Mauna, ești dată dracului!

— Domnu' Ben Nevis, iau aceste cuvinte ale dumneavoastră ca un complement.

— Ia-le cum vrei, dar rămâne cum am zis: tu mi-i aduci pe câmpul de bătalie și de-acolo mă descurc. *Eu* îi conduc în luptă.

Pe pielea întinsă de pe față (așa de-ntinsă, c-am crezut mereu că și-a făcut operație estetică) i-au apărut câteva riduri. Asta se întâmpla doar când nu-i convenea ceva.

— Puterea trebuie concentrată în mâinile la un singur om. Pentru eficiență, mă refer. Dar având în vedere situația care este, cred că împreună putem să facem o echipă completă. Dumneavoastră veniți cu disciplina de care oamenii au atâta nevoie, iar eu am darul să le vorbesc, să-i conving.

— Dar să fie clar: când vine vorba de strategie de luptă, mă asculți pe mine! a șuiert Ben Nevis.

Părul îi era rar, așa de rar și scurt că parcă avea în loc de cap o bilă. Și îl ducea bila, nimic de zis.

— Eu le spun unde să meargă și dumneavoastră, pe unde să meargă. Atât și nimic mai mult.

— Iar eu o să vă țin pe amândoi în brațe. Unul pe un genunchi și unul pe celălalt, s-a băgat Makalu în vorbă.

Și a început să râdă cu poftă, de îi tremurau sutana albă și firul de aur de pe ea. Se tot hlizea, arătându-și dinții mari, ca de cal. Când râdea Makalu, câteodată aveam impresia c-o să mă muște.

— Preasfinția Voastră, aveți o prepoziție spre echilibru.

— N-am nici o predispoziție, mi-a întors-o și m-a privit pe sub sprâncene. Eu sunt mai degrabă cel care le oferă celorlalți umila mea învățătură, primindu-le păcatele spre a le purta în cârcă pururea.

— Mă refeream că vă plac și cei mai tineri, și cele mai în vârstă. Părinte Makalu, eu nu vă critic preferințele, deși

la urechile mele au ajuns multe despre ce plăceri aveți... în timpul liber! i-am mai zis, că eu nu mă las intimidată.

Părintele a zâmbit larg, cu toți dinții, de parcă i-aș fi oferit medalia de aur pentru întreaga carieră. Sigur observase că nu-mi plăcea deloc când făcea asta.

— Mauna, cum aș putea eu, ca slujitor al divinității, să aleg între suflete?

— Așa e, Domnul vrea binele tuturor, dar...

Însă Makalu mi-a tăiat vorba:

— Și unde, oare, să le fie mai bine, unde să găsească un punct de sprijin pentru a se ridica din păcat decât acolo, sub sutana părintelui lor spiritual?

Și a zâmbit iar larg, atât de larg că i-am văzut toți cei treizeci și șase de dinți sau câți are omul în gură.

— Uite care-i treaba, a continuat, eu vă las pe voi în față. Să împliniți voi cuvântul Domnului. Până la urmă, să facă fiecare ce știe mai bine. Tu asmuți câinele împotriva cui trebuie, Ben Nevis îl face să lupte... Dar eu sunt stăpânul spiritual al câinelui, cel care vă va șopti la ureche cuvântul Domnului, de care e bine să ascultați amândoi.

— De acord.

Buzele subțiri ale lui Ben Nevis s-au mișcat scurt și apoi s-au lipit la loc una de alta, de parcă n-ar fi vorbit niciodată.

— Sigur, părinte, o să ascultăm întotdeauna de cuvântul Domnului, atât timp cât Domnul ne susține în luptă, am acceptat și eu.

— Aveți binecuvântarea Domnului, a rostit Makalu de parcă era chiar Dumnezeu și le oferea unor angajați cheile de la porțile Raiului.

Apoi a rânjit iar și mi-am strâns degetele în pumn, din instinct, la gândul c-ar putea să mă muște de ele. Ben Nevis clipea rar și ne asculta încremenit, zici că era o statuie aflată întâmplător la întâlnirea noastră.

N-a fost deloc ușor cu șacalii ăștia doi, dar până la urmă i-am lăsat pe ei să urle, știam că tot eu aveam să fiu leoaica. Orice revoltă, revoluție, ce-o fi, se termină odată și-odată, și atunci societatea are nevoie de cineva pe care să-l pună la conducere. Tot ce trebuia era să fiu acolo când avea să se termine. Și nu era cineva pe lume să mă împiedice.

Așa s-a pus la cale totul. Eu m-am ocupat să fac lucrurile să meargă în direcția bună. Când au ieșit în stradă primii nemulțumiți, am avut grijă să mai încurajez, din umbră, pe câțiva cu sume mărunte, să mai promit câte ceva altora, să-i mai întărit un pic pe alții. Detalii.

Când am ajuns efectiv în piață, în prima seară, oamenii m-au primit cu brațele deschise, normal. Majoritatea de acolo mi-au zis că m-au votat și că mă susțin. Și mi-au cerut să țin un discurs. Îl aveam pregătit. Am învățat că-i bine să fiu mereu pregătită cu două discursuri, pentru cele două cazuri. Mereu sunt două cazuri în politică.

— Când am fost înfrântă de acest faliseu care este primarul Hugo...

— Fariseu, m-a întrerupt o voce din public.

M-am oprit câteva secunde, l-am căutat cu privirea prin mulțime pe ăla care mă corectase, că era un bărbat, normal că era un bărbat, dar n-a avut curaj să se arate.

— Asta contează, domnule? Faliseu, fariseu, alizeu, important e c-ați înțeles ce am vrut să zic. Dar poate că bucuria de a corecta o femeie e mai importantă ca cea de a o înțelege și de a-i recunoaște meritele în lupta împotriva corupției și a minciunii actualilor conducători!

Câteva femei din mulțime au început să mă aplaude, și atunci și celelalte femei au aplaudat. Și mi-au strigat numele.

— Când am fost înfrântă de primarul Hugo, l-am felicitat, pentru că sunt o femeie bine crescută...

— Bine de tot! s-a auzit din nou o voce, tot de bărbat.

L-am ignorat pe nesimțit.

— ... dar nu pentru c-aș fi crezut vreo secundă că este un bun primar. Nu m-am regăsit în corul celor care i-au ridicat osanale, pentru c-am știut de la bun început că asta ne așteaptă pe toți. Și credeți-mă pe cuvânt, ca om politic, am văzut multe la viața mea și cred c-o să mai văd și nu mi-e frică de nimeni și de nimic. Dar ca femeie pensionată, ca om în vârstă, vă dau cuvântul meu de onoare, mi-a fost frică. Frică pentru viitorul meu, frică că o să se prăbușească definitiv Arretul, frică pentru abuzurile și nemerniciile care știam că vor urma pentru mine și pentru cei ca mine. Frică pentru noi toți!

Oamenii au început să aplaude, normal. Iar eu am încheiat în forță.

— Atunci am zis c-a fost greșeala mea. Mi-am pus țărână în cap. Undeva am greșit, dacă nu i-am convins pe arretieni să mă aleagă în locul acestui monstru cu chip de om. Și am decis că nu voi precupeți nici un efort, voi sprijini cu fiecare particică din ființa mea, până la ultima picătură de energie, de sudoare sau chiar de sânge, dacă va fi nevoie, orice încercare a arretienilor de a-și cere drepturile în fața acestui grup de ahtificați după putere.

După fraza asta cam lungă, dar care mi-a ieșit ca la carte, ca-n talk-show-urile alea bune, am vrut să mă odihnesc, să trag aer în piept, mai aveam câteva cuvinte de final, dar n-am mai apucat. Oamenii mi-au zis, m-au rugat să conduc această mișcare și să fiu vocea care să le facă auzite revendicările. Au fost și persoane, nu puține, care mi-au zis că n-au mers la vot, dar acum, că mă văd luptând de partea lor, m-ar vota oricând. Mi-au zis să nu mă las, să nu-i las nici pe ei, că au nevoie de cineva care să lupte pentru drepturile lor. I-am ascultat cu zâmbetul pe buze. Au țipat disperati că se simt marginalizați, abandonați și de copii, și de

societate, că nimeni nu mai dă doi bani pe ce au ei de spus. I-am asigurat că părerea lor e foarte importantă pentru mine și că, fără experiența lor de viață, tot Arretul se duce de râpă, după cum se și vede deja. Mi-au zis că nu-i mai suportă pe tinerii care le calcă grădinițele de flori în picioare, le fură fructele din copaci, dau muzica tare zi și noapte în fața blocurilor și că, dacă au curaj să le atragă atenția, mucoșii îi și înjură, deși ar putea să le fie bunici. Și că nu vor ca nepoții lor să ajungă sclifosiți d-ăia care cică nu-s nici, nici și se plâng că n-au gen. Le-am transmis cât se poate de clar că știu aceste lucruri și că pentru asta lupt, de-aia sunt în politică, chiar dacă politica nu e ușoară, în special pentru o femeie crescută în valorile tradiționale.

Voci din toate părțile își făceau loc spre urechile mele. Că pensiile erau prea mici și acum le fuseseră luate și gratuitățile, că medicamentele erau prea scumpe și prea puține erau compensate, că nu aveau facilități speciale pentru îngrijirea bătrânilor. Că după o viață de muncă, nici acum nu pot să-și vadă de sănătate, că pentru primărie au ajuns doar niște costuri, nu mai sunt oameni. Și că le e teamă că vor fi trimiși mai repede la moarte, prin fel de fel de metode, așa cum deja începuse noul primar, ca primăria să scape de costurile care erau ei. I-am asigurat că eu însumi sunt pensionară, că sunt unul dintre ei și că pentru mine ei sunt oameni. Chiar mi-a și venit o idee de slogan pentru următoarea candidatură – *Un om pentru oameni*, sau cam așa ceva. Le-am răspuns și că, bineînțeles, n-aș permite niciodată așa ceva, dac-aș fi eu primar. La auzul acestor cuvinte, câțiva dintre ei, luați de valul de entuziasm, au început să strige „Mauna la primărie!” și alte chestii d-astea, dar i-am rugat din suflet să înceteze, că acum aveam ceva mai important de făcut. Nu era momentul. Nu vroiam ca ailanți oameni din oraș să creadă că eu i-am scos în stradă, nu era momentul să capitulizez politic. Nu încă.

În a doua zi, pe paijpe parcă era, am fost din nou alături de ei. La un moment dat, a trecut și părintele Makalu. Ca să-l conving, i-am dat nu știu câte mesaje să vină să-și facă un act de prezență, să ne dea o binecuvântare. Am simțit că mulțimea avea nevoie de un îmbold, oamenii se plictisesc repede, câțiva se tot văitau că li s-au umflat picioarele, era nevoie de o încurajare divină. Și când a venit nesimțitul, dacă nu-l strigam, se prefăcea că nu mă vede și trecea pe lângă mine, tot pipăindu-i pe coaste pe boșorogii din jurul meu.

Am dat câteva declarații la ArreTV și la Antena Arretului. M-au întrebat tot felul de prostii, gen că ce părere am despre o intervenție din afară, la care a trebuit să răspund tot cu ce vroiam eu să le spun. Le-am reținut din nou despre cât de speciali suntem noi, arretienii. Nimeni și nimic nu ne poate nici ajuta, nici înșenunchea. Și nu ne poate compara cu alții. N-avem nevoie de altcineva care să ne spună ce să facem, noi și doar noi ne știm durerile și pe noi nu ne cumpără nimeni. Asta ar fi fost culmea, după ce m-am chinuit atâta, să vină cineva din afară să-mi ia caimacul! Am făcut live din piață, am strigat și am dansat până m-au luat și pe mine durerile de șale și de picioare, că am și eu o vârstă. Și oricât de protejați eram de binecuvântarea divină, tot oameni eram, spre dimineață ne-am dus acasă, după ce am protestat civilizat în jurul focului din piață.

Abia îl așteptam pe împiedicatul ăla de Hugo să-și dea cu stângul în dreptul în declarația lui. Aveam semnale clare, din interior, că lucrurile merg cum trebuie, dar întotdeauna să nu zici niciodată, sau cum era zicala aia. Și nici amânarea asta nu-mi plăcea. Deloc nu-mi plăcea.

A doua zi, noroc că m-au trezit mesaje, telefoanele. Dormeam când cap de marmură ăla a ieșit și a zis exact ce trebuia, parcă i-am dictat eu cuvânt cu cuvânt. M-am felicitat

că am știut să aleg oamenii potriviți, am dat peste cap un whiskyan și m-am îmbrăcat de scandal. Am presimțit c-o să fie balamuc mare, m-am încurajat singură în oglindă. Am exersat și un discurs de mulțumire, în caz că se rezolvă mai simplu lucrurile. E bine să fii pregătită tot timpul.

Oamenii m-au primit iar cu urale. Dar parcă erau așa... cam adormiți. Am țopăit, am dansat, dar nu era atmosfera aia încărcată care mi-o doream. Trebuia să fac ceva. Nici eu nu știam ce. M-am dus la un jandarm, m-am luat de el, i-am zis că nu-i posibil așa ceva și că părinții lui sunt și ei în piață. El a zis că nu și a dat înapoi. Eu m-am dus peste el, cu tupeu, trebuia să fac ceva pentru toți oamenii care-și cereau decât dreptatea. El tot se retrăgea, vroiam să-l apuc de mână, să-i cer socoteală, nu știam exact ce să fac. Pe urmă i-am văzut pistolul ăla cu curent electric și mi-a venit ideea.

Dar jigodia de mascat se tot dădea în spate, așa c-am sărit eu spre el, l-am și atins un pic și, în numele democrației, m-am prefăcut electrocutată. Da, de dragul arretienilor, m-am prefăcut. Am dat din mâini și din picioare ca toți dracii. Oricum, în cădere m-am și lovit, așa că mi-a fost mai ușor să mă convulsionez pe acolo. Și în mintea mea era numai acel... cum îi zicea, Neymauru, sau așa ceva, care se zvârcolea mereu la fotbal. Bărbat-meu, Dumnezeu să-l ierte, era mare microbist, le avea cu toate campionatele și mai îmi arăta și mie tot felul.

Deci m-am rostogolit eu ca Neymauru ăla până am auzit că mulțimea a luat foc. Și am mai zis că mor și ce mi-a mai venit la gură, că mie dacă-mi dai o temă pot să nu mai mă opresc. Apoi, oamenii m-au purtat pe brațe, în urale. Deși m-au cam împuns în șale cu degetele lor colțuroase și de vreo câteva ori am avut impresia c-o să mă scape pe jos. Însă când am ajuns în față mi-am revenit.

La cererea publicului, în urma unor alegeri cu adevărat libere, cum au fost cele din piață, iată-mă încoronată!

Eu, Mauna K, luptătoarea, o adevărată amazoancă, în fruntea mulțimii dezlănțuite. Chiar vrusesem să-mi cumpăr un arc de la Decathlon, dar am renunțat la idee. Dintotdeauna mi-a plăcut să mă bat cu mâinile goale. Când eram copil, nu era băiat în cartier să se pună cu mine. Acum, visul mi s-a împlinit. Pantalonii mei de camuflaj, bluza cu animal print, mulată. Eșarfa roșie, de luptătoare. Brățările de aur, care-mi zăngăneau la mână. Toate mă făceau să mă simt ca un cavaler de pe vremea ortomanilor, armura mea de aur zornăia la fiecare pas. Eram în fruntea unei adevărate armate. E adevărat că oștenii cam suferea de reumatism, gută, diabet sau artrită, dar asta m-a făcut cu atât mai mândră. Cu armata mea de boșorogi aveam să cuceresc Arretul!

Singura chestie care nu prea îmi convenea era că trebuia să împart gloria cu Ben Nevis. Deși mi-era clar că fără el lucrurile n-ar fi funcționat. De cum au ajuns primii oameni în piață și au intrat pe mâna lui, au devenit adevărați soldați disciplinați și ascultători, pe care te puteai baza. Nu știu ce le făcea, ce le zicea acolo, dar fără el nu eram fi fentat pe păcălicii ăia de scutieri și poate că n-am fi ajuns niciodată să intrăm în azil. Cred c-am fost primii bătrâni care au vrut să intre cu forța la azil. M-am gândit că poanta asta ar fi bună de zis când o să mă invite în studiouri la ArreTV, după ce preiau puterea.

Mi-am luat poziția în dispozitiv, așa cum mă instruisese el. Acum era coaptă treaba, i-am făcut un semn c-ar fi momentul, el a mai organizat oamenii puțin și apoi mi-a dat semnalul că începem ofensiva.

Apropo de ofensivă, de ce naiba nu pot să mă mișc?

— Alo! Alo! Nu aveți dreptul să mă țineți aici. Sunt Mauna K, om politic și luptător pentru drepturile cetățenilor arretieni. Se aude?

Ia să mă zbat eu, doar n-o fi dracu' atât de negru, fir-ați voi să fiți!

— Dați-mi drumul de aici, că altfel vă dau pe mâna poliției! Sau, și mai bine, pe mâna opiniei publice, o să vă calce oamenii în picioare.

Exact așa cum i-am strivit pe angajații azilului. Auzi, cica ei voiau să opună rezistență. Că „n-avem dreptul legal să pătrundem în azil“. Păi cum, măi puțoilor, vorbiți de lege în timpul revoluției? „Eu sunt legea“, le-am răspuns, ca o adevărată regină de pe vremuri. Și le-am ordonat oamenilor mei să-i burdușască zdravăn și să-i lege. Pe urmă s-a ocupat Ben Nevis de ei, am înțeles că i-a dus într-una din camerele de la subsol și a scos de la ei toate informațiile despre planul clădirii și resursele care le avem la dispoziție.

— Sper că ți-ai adus haine de schimb! mi-a zis Ben Nevis și m-a privit fără să clipească; tocmai se întorsese de la subsol.

Nu știai niciodată când glumea și când vorbea serios. M-am uitat la el. Era îmbrăcat simplu, cu pantaloni kaki cu buzunare și un tricou negru. La gât îi atârna un padantiv dintr-ăla militar. În picioare avea niște bocanci gri-maró de munte. Ce să zic, era mai bine îmbrăcat decât parașuta de Yolanda.

— Nu, dar sunt pregătită de luptă, oricât ar dura. Credeți c-o să dureze mai mult de câteva zile?

— Revoluțiile n-au termen-limită. Poate o zi, poate un an. Aici e luptă, luptă adevărată!

— Lupta îmi place. Pentru asta trăiesc, să lupt. Și nici timpul nu mă sperie.

Ben Nevis a ridicat un pic din sprânceană. Sau poate mi s-o fi părut.

— O să vedem! Ia câțiva oameni și aduceți la bucătărie provizii din magazie. Știe Denali unde sunt.

Mi-a întins o cheie legată cu un breloc greu, din metal, în formă de pasăre. Mi s-a părut că avea sânge pe degete, dar nu-s sigură.

Denali, care stătea cam la un metru mai în spate, ca un soi de umbră, s-a desprins de Ben Nevis și s-a apropiat. Era un individ cu umeri largi, capul mare și pielea roșiatică, tăbăcită. Avea părul grizonat, tuns periută și era nebărbierit de două-trei zile. Țepos, aspru, ca o perie de covoare.

Am ales rapid trei oameni care i-am recunoscut din mers că era mai în putere și am luat-o după Denali până la magazie. Am umplut câțiva saci cu ce am găsit pe-acolo și i-am înfășcat, mă rog, nu eu, că erau foarte grei, și i-am dus la bucătărie. Acolo erau deja două doamne care se apucaseră de gătit în niște oale mari. Războiul trece și el prin stomac.

Cred că atunci mi-a dat prin cap că eu văzusem toată treaba asta mai mult ca o răsturnare a puterii, o revoluție, o lovitură de palat, cum se zice, dar Ben Nevis îi dădea întruna cu războiul. Și totul în jur începea să arate din ce în ce mai mult a război. Se vorbea de provizii, de ofensive, contraofensive și ambuscade, de arsenal, de garnizoane și fortificații, de mi-au mâncat ficații cu atâta termilologie. Dar am zis că el știe mai bine. Și ce puteam face decât să aștept, să lupt, și să tot aștept până se terminau toate și eu preluam puterea, normal. Spre deosebire de revoluții, războaiele sunt câștigate de ăia care au mai multe resurse și mai multă răbdare. Am înțeles rapid asta, că mă duce capul, n-am făcut eu multă școală, dar tot ce am reușit în viața asta am reușit pe forțele mele proprii. Și tot pe forțele mele trebuia să reușesc și acum, că eu sunt obișnuită cu greul, nu mă vait.

Da' chiar nu pot să mă mișc. Nu mai simt nimic. Nici măcar nu pot să mai mă inervez. De obicei, când mă concentram pe ceva, pe o nedreptate, să zic, simțeam cum crește ceva în mine, ca o forță, și dacă înjuram, forța creștea, și dacă țipam, eram și mai puternică. Ca o leoaică.

— Alo! Alo!

Degeaba țip. Adică eu cred că țip, dar nu aud nici un țipăt. Și nici nu mai am forță. Și nu mai am nici putere.

— Aloooo! Dați-mi drumul, oameni buni! Eliberați-mă și vă fac consilierii mei pe viață. Vă dau bani, funcții, vă ajut să ajungeți în parlament, dacă vreți să plecați din Arret.

Nici un răspuns.

— Vreți aur? Am aur. Am mult aur. N-am mai zis nici odată, la nimeni, dar am aur, doar dați-mi drumul de aici și vă arăt unde e! Dacă vă mint, n-aveți decât să mă aduceți înapoi.

Ia uite, am ajuns să mă rog de ei cum se rugau de mine bieții puțoi de la azil.

După o zi de subsol, nu mai erau așa cu gura mare. M-au rugat să le dau drumul să se ducă la familiile lor. Ca au și ei părinți de vârsta noastră, care sunt îngrijorați și suferă. Eu le-aș fi dat drumul, chiar le-aș fi dat, ca să le arăt la oameni că sunt măriminoasă. Ben Nevis nici n-a vrut să audă.

— Ai idee cât valorează ăștia?!

M-am uitat la ei. N-aveau cine știe ce aur pe ei. Nici nu păreau din familii prea înstărite, deși, așa, cu fețele tumefiate și sânge uscat pe bărbie, n-aveai de unde ști dacă au bani sau sunt niște amărășteni. Or fi valorat, o fi știut Ben Nevis ceva.

— Nu știu la ce vă gândiți, am răspuns eu, prudentă.

— Fiecare dintre ei face cel puțin cât o viață de bătrân. Cel puțin, a subliniat, încruntându-se ușor.

Am dat din cap, dar n-am înțeles. Abea mai târziu, când am văzut la știri că tinerii luaseră cu asalt nenorocita aia de terasă din centru și îi ținuseră ostatici pe câțiva dintre bețivani, am înțeles că se referise la un schimb de prizonieri. Dar de unde o fi știut de dinainte? Se pare că chiar se pricepea. Eram nevoită să-l respect, chiar dacă asta nu prea îmi făcea plăcere.

Dar am rămas șocată de tupeul drojdierilor tineri, că după ce au stat și au petrecut toată noaptea în piațeta care

era a noastră, a celor în vârstă, că noi am ocupat-o primii, au dus glonț și au lovit la ficat, văzând că n-au șanse să atingă creierul care suntem eu și Ben Nevis. Sunt sigură că a fost cu ei și bețivanul orașului, cheliosul... cum îi zice, ah!, Brandy. Țăla ar trebui făcut mascota Arretului, să plimbe turiștii și să bea o bere cu fiecare, c-am auzit că nici să se îmbete nu poate.

Și nu mi-a venit să cred că pulifriciul ăla de Hugo nici măcar n-a avut sânge să se pună în fruntea la tineri. Au pus-o pe obraznica aia de Irma, lu' care i-am promis de mult că șterg cu ea pe jos când o văd data viitoare. O rușine pentru jurnalism fetița asta, nu te puteai înțelege deloc cu ea, scria știrile numai cum voia. Că cică erau „în spiritul adevărului“. Păi adevărul nu vinde, incompetent, mai scrie tu mult „în spiritul adevărului“, c-o să-ți citești doar tu știrile. Nici doamna Kibo nu te mai ajută să rămâi în presă, fetițo. Și uite-o acum în fruntea tinerilor. Am auzit-o din azil când se bâlbâia ca proasta. Cică „fără violență“. Hai sictir!

Una peste alta, schimbul de prizonieri nu s-a mai produs. Doi dintre nefericiții ăștia de îi interogaseră Ben Nevis și mai ales Denali, care am înțeles că avea niște metode speciale de convingere, au dat colțul. Eram chiar pe scări când i-am văzut pe unii de-ai noștri că cărau o targă. Am zis c-o fi fost rănit vreunul de la noi. Dar m-am apropiat și am văzut un tânăr palid rău, cu buze cam vineții. Când l-am întrebat unde îl duc, au început să râdă și mi-au zis că într-un loc mai bun, mai răcoros. Apoi au mai dus încă o targă. Așa m-am prins c-au murit.

Au murit.

Bieții de ei. Nu mă sperii eu de moarte așa ușor, da' când am văzut primele victime ale revoluției, războiului sau ce-o fi fost, parcă nu m-am simțit așa bine. Bine, până

la urmă, erau două voturi mai puțin împotriva mea. Dar chiar și așa, m-a deranjat c-au murit. Moartea nu e un sentiment confortabil pentru nimeni.

— Alo! Alo!

Ăștia nu răspund.

— Ei, dracu' să vă ia!

Aia e, eu o să continui să lupt chiar și așa, fără mâini, fără picioare, o să strig cât pot de tare pentru dreptul oamenilor la liberă exprimare. Singura chestie care mă deranjează e că nu mai pot nici să mă inervez. Nu mai simt nimic. Și dacă mă gândesc la... ce am eu mai drag pe lume? La mine, uite, dacă mă gândesc la mine, tot nu mai mă entuziasmez.

Poate c-am murit.

Așa cum au murit mulți în zilele de dup-aia.

Mai întâi a fost Elbrus. Dumnealui a fost un personaj aparte. Un domn așa... destins, filozofic, tot respectul pentru domnia sa. Nouăzeci și opt de ani. Mai avea puțin și făcea un deceniu. Ca profesor eu nu l-am cunoscut, nici cu filozofia nu m-am încurcat prea mult, dar mi-a plăcut felul dumnealui de a fi. Acea barbă albă a dumnealui impunea respect. Și mai ales, a fost emoționant când a ieșit la geam și ne-a susținut în primele zile de proteste. Nouăzeci și opt de ani. Păcat că era decât un gânditor, nu mai prea avea forță să ne ajute când a început războiul. Până la urmă, în război, creierul fără mușchi nu face mare brânză. Dar invers, mușchi fără creier, dai în stânga și în dreapta și tot supraviețuiești.

Și în viață, la fel. Mă uit la mine – mușchi puteam să mănânc și două porții, dar dacă era să îmi comand creier, după juma' de porție mă lua cu greutate. Dar tot respectul pentru domnul Elbrus. Nouăzeci și opt de ani. Aproape cât o broască țestoasă din aceea. Și la câte riduri avea, chiar

semăna un pic. Bine, semăna și cu Moș Crăciun, cu barba albă, cu părul alb, de poveste, dar din păcate nu ne-a făcut un cadou frumos, să mai reziste un pic, poate ar fi arătat bine figura dumnealui pe stindardul nostru. Ca un GeGhevara ieșit la pensie. Dar s-a stins, bietul de el, atunci, imediat după ce s-au dus și ăia doi îngrijitori. Cică una fusese chiar aia care se ocupa de domnia sa. Ce coincidență! Dar măcar cred c-a murit fericit. Să ne vadă așa, triumfători, cum am venit să-l eliberăm de la azil. Păi, dacă nu veneam noi să-l eliberăm, nenorocitul de Hugo l-ar fi dat afară, în stradă, și cine știe ce se mai alegea de dânsul.

După ce s-a dus, în semn de respect, a fost pus la răcoare alături de îngrijitoarea dumnealui. Fiindcă n-am avut morgă aicea, am pus morții la păstrare, i-am frigogenizat pentru pururea. Haștag respect.

În zilele care au urmat, situația s-a făcut și mai imprevizibilă. Nu mă așteptam să fie atâția morți. Cred că cei mai mulți au mierlit-o în perioada aia tulbure de după ce lucrurile au luat-o razna. Nici nu mai știai cine cu cine e. Toți ne-am părăsit casele, orașul era ocupat de unii sau de alții, trebuia să ai grijă pe unde mergi să nu dai de vreo garnizoană a ălorlalți. Război în toată regula. Atunci s-au închis și televiziune, și internet, și tot. Tinerii au ieșit în stradă într-un număr numeros. Recunosc că-n zilele alea am simțit că s-ar putea să pierdem bătălia, dar aveam mare încredere în Ben Nevis. Plus că-l aveam de partea noastră, că era pe felie cu Makalu, pe cel mai puternic aliat care poți să-l ai: pe Dumnezeu. Tinerii au avut de partea lor teribilismul și forma fizică. Noi am avut de partea noastră divinitatea. Alceva!

Mă rog, eu sunt credincioasă, ca tot omul, dar sunt un caz aparte. Mi-am pus și eu întrebarea la un moment dat în viață: „Și ce e această divinitate?” Și n-am știut ce să răspund. Adică eu chiar am crezut că există un Dumnezeu,

însă nu mi-a fost frică de el. Mai degrabă mi-era frică de doamna Kibo. Și chiar acum, dacă e să ajung față în față cu el, nu mă intimidă așa ușor. Până să mă întrebe el pe mine, am *eu* să-l întreb pe el multe chestii. De ce există sărăcie? De ce există copii care suferă de foame în Africa? De ce există războaie? Atunci să-l văd ce are de zis, cât o fi el de Dumnezeu! Eu l-am văzut pe el, cum să zic, mai mult ca pe cineva care poa' să te ajute să câștigi ceva, alegerile, de exemplu, dar care trebuie să-i și dai ceva – și dacă le câștigi, și dacă nu. Bine, Dumnezeu nu vrea procent, cum vor alții, dar tot trebuie să-i dai. Dacă îi dădeai niște bani prin intermediul lui Makalu, de exemplu, banii îi păstra Makalu, dar gestul ajungea la Dumnezeu. Sau dacă îi dădeai unui copil sărman niște bani sau mâncare, tot așa. Gestul ajunge la el. Și de la el se întoarce către noi toată forța, așa, ca o energie pozitivă. Altfel, de unde avea eu puterea care o apreciază și o invidiază atâta lume? Dumnezeu e o resursă care, față de alte resurse ale Pământului, este inepuizantă.

Bătrâneii noștri arretieni cred foarte mult în Dumnezeu, dar altfel decât mine. Ei au un imens respect pentru părintele Makalu, cred total în el, aproape la fel de mult ca-n Dumnezeu însuși, ceea ce dacă ar exista în politică ar fi visul meu. Dar oamenii politici nu prea au nici un Dumnezeu, dacă e s-o zic p-aia dreaptă. N-am avut decât să mă fac parteneră cu cea mai bună variantă posibilă, dar ce mi-a oferit reprezentantul ăsta nesuferit al Domnului pe Pământ? Postul de colonel în armata bătrânilor. Și ăla cu chiu, cu vai obținut. Într-o cameră de azil, printre paturi de metal fără saltele, între pereții scorojiți, am avut o ultimă întâlnire la vârf înainte să ieșim din clădire și să înceapă războiul.

— Cum adică, să ne organizăm? m-a întrebat Ben Nevis și părea sincer mirat. Credeam că deja am discutat asta.

— Da, da, am discutat, sigur! am îndulcit eu tonul.

Nu era bine să-l superi pe Ben Nevis. Măcar atâta lucru înțelegeam și eu, chiar dacă nu mă pricepeam la război.

— Dar așa cum înțeleg eu lucrurile, când e război, e vorba de armate. Și când e o armată, e o erarhie.

— Ahăhăhă! Vrea o funcție, i-a tradus Makalu lui Ben Nevis. Asta-i tot ce vor politicienii.

Îi străluceau dinții. Cred că avea, totuși, fațete.

— Este că vrei o funcție, Mauna K?

L-aș fi contrazis. Noi, politicienii, ne dorim în primul rând liniște. Încredere. Siguranță. Să ne garanteze cineva că după ce ieșim de la putere vom fi în continuare la putere. Ne dorim decât binele nostru. Și poate și al ălorlanți.

— Vreau respect.

— În război, valorile astea morale se vând pe sub mână, a hârâit Ben Nevis de pe scaunul lui de metal.

— Să înțeleg că respectul și funcțiile militare se cumpără?

— Respectul e printre cele care se câștigă.

— Bănuiesc că nu-i vreo extragere la loto! am zis eu, cam scoasă din fire.

Simțeam că ăia doi voiau să mă taie de la porție. Și nimeni n-o taie pe Mauna K de la porție.

— Așa e, a intervenit împăciuitor Makalu.

Dar pacea lui Makalu era mereu în favoarea lui. Chiar și pe timp de război. Mai ales pe timp de război.

— Ce ați zice voi dacă v-aș unge pe amândoi? Ia uite ce Sfântă Treime frumoasă! Unul general, altul colonel! și-a arătat el dinții din nou, întinzând un braț către mine, iar celălalt către Ben Nevis.

Eu am vrut să răspund că accept, dar n-am apucat să deschid gura.

— Generalii nu se ung, se numesc.

Avea Ben Nevis un stil de a vorbi, că nici nu știa că a deschis gura. Dacă nu erai pe fază, nu te prindeai că printre buzele lui au ieșit cuvintele.

— Ei, lasă! Dumnezeu are darul ăsta de a pune mirul sfânt pe frunțile celor care îl slujesc. E tot un fel de numire și asta.

— Eu sunt *numit* deja căpitan în rezervă, nu cred că e cazul de vreo ungere, nu scârțâie nimic.

— Ben Nevis, ești foarte încordat. Un masaj cu uleiul divin al Domnului Nostru Intercostal te va relaxa.

Aș fi vrut să zic ceva, dar n-am știut ce. Tensiunea se mutase între ei doi, mi-era și teamă să nu scârțâi scaunul de sub mine, din greșeală.

— Sunt căpitan, am cea mai mare funcție din încăpere. Singurul care poate conduce o armată. Punct.

Ben Nevis și-a însoțit cuvintele cu o mișcare a capului de sus în jos. A strâns din buze imprecptibil.

— Mauna, ce faci diseară? s-a întors Makalu către mine. Inutil să mai adaug că zâmbea larg. N-am știut ce să zic.

— Lupt pentru cauza noastră!

— Ce cauză?

Tăcere. Nu înțelegeam exact.

— Poate ne retragem la CabArret, a continuat Makalu. Bem ceva, vedem show-ul. Cred că fetele n-au ieșit în piață cu tinerii.

Îl urmăream atentă. Ce o fi vrut să zică? Al naibii camelon.

— Nu vezi că nu mai e nevoie de noi? Războiul este al celor care au grade. Cei care sunt numiți. Noi mergem cu Domnul în treaba noastră.

Aaa! Acum înțelesesem. Dar tot liniște era. Ben Nevis s-a ridicat și, cu pași de civil, s-a dus către fereastră.

— Cred în Dumnezeu. Dar n-am primit niciodată ordine de la el.

— Dumnezeu nu dă ordine. N-are nevoie să dea ordine, i-a zis Makalu cu vocea aia calmă și adâncă.

— Dumnezeu nu mă poate face general.

— Ăhăhăhă! Asta chiar e bună. Tu îl auzi, Doamne? a întrebat Makalu și și-a ridicat teatral privirea spre tavan.

M-am uitat și eu în sus, dar nu l-am văzut pe Dumnezeu, ci doar tavanul plin de infiltrații. Una dintre ele semăna un pic cu chipul lui Alain Delon, dar nici urmă de Atotputernicul.

— Dumnezeu poate face orice, bunii mei prieteni. Creatorul nostru suprem face și desface totul în această lume, dar într-un fel atât de discret, încât sigur n-o să-l surprindeți așezând stelele de general pe epoleții unui fost căpitan în rezervă. Nici nu va trage cu gloanțe și nu ne va apăra de proiectilele inamice. Dar Dumnezeu e spiritul infinit și perfect în care toate își au sursa, sprijinul și sfârșitul. Prezența Lui în toți și în toate nu este demonstrată de Triblie, ci subînțeleasă, pentru că această prezență a Lui nu poate fi percepută cu simțurile, ci subînțeleasă, la nivel de conștiință. În acest fel va lupta alături de noi împotriva armatei pe care Satana a adunat-o în grabă și a asmuțit-o împotriva a tot ceea ce este vechi, tradițional, deci bun. Noi, cei care l-am sfințit numele și l-am ridicat cântece de preamărire, noi vom beneficia de inspirația divină și pe noi ne va conduce către victorie. Prin intermediul acestei inspirații divine, pe care eu sunt antrenat s-o percep, s-o las să treacă prin mine către ceilalți muritori, Dumnezeu te poate unge general, așa cum poate, de exemplu, să facă să plouă când e senin.

M-am uitat pe geam. Nu ploua. Dar atmosfera era încărcată.

— Armata are nevoie de cineva care s-o comande, a mai zis Makalu rânjind.

Pe care, am vrut să-l corectez. Dar n-am mai apucat.

Ben Nevis stătuse în tot timpul ăsta cu spatele la noi, privind pe fereastră. S-a întors pe neașteptate, într-un pas-împrejur de defilare.

— Prea bine. Accept să fiu generalul acestei armate! Situațiile excepționale cer rezolvări excepționale.

Și a spintecat aerul cu bărbia osoasă, ridicând privirea către Alain Delonul din tavan.

Makalu s-a apropiat de el. A scos o sticlută ca mostrele de parfum pe care le primeam când îmi luam câte ceva mai de calitate de pe net, și-a picurat pe degete puțin ulei din acela sfânt și l-a atins pe Ben Nevis în zona frunții și apoi pe la coaste.

— Spiritul Sfânt să te călăuzească, fie cu tine ajutorul Domnului, Cel care a făcut Cerul și Pământul.

Ben Nevis a stat nemișcat, ca la frizer. Apoi a înclinat ușor din cap, în semn de mulțumire, ca și cum i-ar fi plăcut noua frizură.

Mi-am dres puțin glasul.

— Dacă înțeleg bine situația aceasta excepțională care cere rezolvări excepționale, cred că e momentul ca Dumnezeu să mă ungă și pe mine cu o funcție în cadrul armatei noastre. Chiar dacă, știu, nu am toate cunoștințele militare, am alte calități care mă recomandă.

Am accentuat ultima parte ca să mă asigur că pricep mesajul.

L-am văzut cu coada ochiului pe Ben Nevis că se pregătea să zică ceva. Dar Makalu a făcut un pas către mine și aproape c-a cântat, cu o voce d-aia joasă, ca la slujbă:

— Sigur că Dumnezeu îi iubește pe toți la fel. Și pe cel mai sfânt om (aici și-a făcut o cruce), și pe cel mai păcătos (mi-a atins fruntea și coastele în semnul crucii intercostale). Îi are pe toți în inima Lui și dragostea Lui e mare,

astfel că nu se grăbește să-i pedepsească pe cei care păcătuiesc, ci mai degrabă îi încurajează și îi îndeamnă (a scos sticluta cu esență de mir) să devină mai buni. Mauna K, ești unsă colonel în Armata Domnului, sub directa comandă a generalului Ben Nevis.

Apoi a mai mormăit ceva și mi-a dat cu mir pe frunte și în zona coastelor, pe puloverul cu animal print. Îmi amintesc că mi-a trecut prin cap: *Oare mirul pătează?*

De simțit n-am simțit nimic, exact ca acum.

— Alo! Alo!

Țip ca proasta. Băi, să vezi c-am murit. Ei, cum să fi murit, dacă sunt... Nu știu cum să mă exprim. Am gânduri, îmi amintesc chestii. Dar nu mai simt. Oare așa e moartea, să rămâi așa, pe întuneric, cu toate gândurile astea?

Sper că nu. De parcă știi vreodată ceva cu siguranță.

Cum nici eu nu știam la sfârșitul acelei întâlniri ce era în capul lui Makalu. Vorbise el mult, ba despre noi, ba despre Dumnezeu, dar nu suflase o vorbă despre el.

— Și pentru Preasfinția Voastră ce planuri are Dumnezeu? l-am întrebat.

Simțeam că n-avea cum să se termine totul așa simplu.

Părintele a început să râdă cu poftă. De data asta, dinții lui parcă mușcau aerul pe care-l respiram.

— Dumnezeu nu este doar Atotputernic, ci și Atotsurprinzător. Într-un astfel de război, mie mi-a rezervat modestul rol de amiral.

Ben Nevis a ridicat o sprânceană.

— Amiral pe pânza freatică? Nu e nici o apă prin zonă.

— Doamne, iartă-i, căci nu-ți înțeleg omniprezența și omnipotența, s-a văicărit din nou Makalu, privind teatral spre Alain Delon.

Eu nu prea știam ce-nseamnă cuvintele alea, dar nici nu vroiam să-și dea ei seama, așa c-am zâmbit ușor și am continuat să ascult interesată, cu ochii mari.

— Cum să vă explic... Să-L pun pe Dumnezeu în vorbe simple... Suntem în război, da? Și cu ce arme se luptă în război? Avem pedestrașii, cavaleria (și a arătat spre etajele de jos ale azilului), artileria. Și cu ce îi putem mitralia mai bine pe cei tineri decât cu vorbe meșteșugite, cu știri care intoxică, cu zvonuri pline de neadevăr...

— *Fake news!* am zis eu, ca când știam răspunsul corect la școală.

— Bravo, Mauna, bravo! Tu vei fi colonelul responsabil cu această artilerie a vorbelor. Tu înțelegi puterea cuvântului și stăpânești de minune acest arsenal.

M-am simțit chiar bine, de ce să nu recunosc?

— Și-atunci, ce ar putea fi Biserica, dacă nu Marina? Forța navală, portavionul de pe care pleacă fatalele noastre bombardiere umane. Fiecare om care pleacă de pe puntea vasului Bisericii va porni cu o încărcătură distrugătoare de convingeri, pe care le va pogorî în acest sfânt război împotriva tinerilor. Imaginați-vă sute, mii, zeci de mii de albinuțe umane care vin și preiau polenul învățăturilor Domnului, deversându-l apoi asupra armatei adverse în cel mai devastator chip cu putință.

Eu am încercat să-mi imaginez și n-am prea reușit. Însă Ben Nevis probabil că reușise, fiindcă l-am surprins zâmbind o clipă.

— Războiul e câștigat de cei care au credința și pe Dumnezeu de partea lor.

Așa credeam și eu. Am dat din cap, aprobator.

— Totul, bineînțeles, sub comanda generalului nostru, Ben Nevis.

Și a făcut o ireverență elegantă spre el.

— Cred că voi fi primul general care comandă un amiral. Dar, cum ziceam, situațiile excepționale cer soluții excepționale.

Makalu a scos din nou sticluta și s-a uns singur pe frunte, apoi pe sutana albă, în dreapta, făcându-și crucea în trei puncte, în zona coastelor, de parcă s-ar fi scărpinat cum în silă. A murmurat din nou cuvintele care ziceau să-l apere „Domnul, Cel care a făcut Cerul și Pământul“. Și se pare c-au dat rezultate, că nu-mi amintesc să-l fi văzut pe Makalu murind.

Că tot a venit iar vorba despre asta, cum am murit *eu*? [în minte cum au murit și n-au murit unii și-alții, dar să nu-mi amintesc tocmai moartea mea? Știu că m-am dus în sandramaua aia, în toaleta improvizată și... De-aici mi se rupe filmul. S-a auzit un pârâit, apoi un pleoscăit. *Fiecare am greșit. Fiecare am făcut lucruri bune. Dar și mai puțin bune. Cred c-ar trebui să avem demnitatea și respectul să ne purtăm crucea până la capăt sau să încercăm să scăpăm cum putem.*

Să fi fost ăsta ultimul meu gând?

Poate dacă fac un efort și-mi deschid... cum să zic... ochii minții..., să mă văd cum sunt acum, chiar și așa, moartă?

Ahhh! Mai bine nu-i deschideam. Căcat.

III. Elbrus

Limpede ca lacrima unui copil de mi-ar fi vederea, exhaustivă de mi-ar deveni înțelegerea, în strălucire pură de mi-aș glănțui metafora, tot nu mai am suflul să enunț vreo judecată asupra acestei lumi.

*Pulvis et umbra sumus.*¹

Umbră sunt, în praf mă preschimb.

Am fost mai toată viața un dualist convins, pornind de la școala veche a lui Platon și continuând cu devenirea dualismului meu într-unul cartezian, deși, ulterior, unele opinii personale m-au despărțit de convicțiunile acestuia. Exult văzându-mi acum spiritul separat de corp (chiar și vremelnic), așa cum ar fi jubilat, probabil, Aristotel, dacă ar fi fost martor al momentului în care știința s-a desprins, în sfârșit, în secolul al XIX-lea de filozofia naturală, consacrand modelul ipotetic-deductiv.

Astfel îmi contemplan rămășițele corpului, ticsite în acest refrigerator istovit, aflate într-o bizară, înțepenită îmbrățișare cu un alt trup, lipsit și el de viață și de speranță; e corpul celei care mi-a fost îngrijitoare și mai mult – confidentă și reazem în ultimii ani din viață. Dragă Kenna, iertată să-mi fie această apropiere nefirească, departe de intențiile mele orice necuviincioasă împreunare. Așa am

1. Suntem pulbere și umbră. (lb. latină)

fost aruncat aici de anti-fantomele care bântuie acest loc, aici dacă fantomele sunt spirite lipsite de corp, ce împotnecă viața celor încă vii, ei nu mai sunt altceva decât corpuri lipsite de spirit, tulburând, iată, și puțină viață rămasă celor morți.

Prin vitrina acestei lăzi frigorifice nu se distinge mare lucru din ceea ce a fost până de curând trupul meu. Doar un obraz întins, acoperit aproape pe de-a-ntregul de fire albe aliniate cuminiți, un braț pe care zbârciturile s-au estompat și părul alb, trecut și el prin pieptănul egal al morții. O priveliște ceva mai agreabilă decât am fost în ultimele zile de viață.

Cât despre conștiința mea, care comunică acum, nu știu cât va mai dura această stranie separare, această plutire a ei în afara corpului, dar ceva ce nu-i nici intuiție, nici simțire, ci un soi de cunoaștere profundă îmi spune că nu multă vreme. Gândurile îmi sunt acum mai lămurite decât oricând, prin această ultimă formă de viață m-am ridicat deasupra dubiilor, asemenea soarelui peste cețurile lumești.

Așadar, nu am un răgaz lung. Criogenia lucrează mai eficient decât viermii, celulele îmi sunt suprimate de cristalele de gheață, viața se evaporă din mine mai rapid decât picurii de apă pe o plită fierbinte.

Nu am să cerșesc îndurare pentru rătăcirea avută la fereastră azilului. Nici să îmi susțin târzia schismă de la poziția de echilibru pe care am avut-o toată viața. Vreau doar să plec de pe această lume în pace.

Iată scurta și modesta mea poveste, un laconic epitaf pe o metaforică piatră sepulcrală.

Mi-am dedicat existența filozofiei și, în general, studiului. Să fii filozof înseamnă a încerca să înțelegi lumea, adică noțiunile, ființele și neființele care o compun, precum și legăturile complexe dintre ele. Dar acestea presupun o

continuă dinamică, toate sunt într-o neobosită schimbare, transformare, iată de ce un filozof este condamnat la studiu continuu. Spun „condamnat“ pentru că ceea ce am considerat suprema formă de libertate – studiul ideilor – a devenit o îndeletnicire care m-a înstrăinat pe nesimțite de lumea reală. Am trăit ani buni închis în peștera lui Platon, am petrecut o vreme imprecizabilă în dulapul lui Locke, cu vâlul percepției pe ochi și cu ghilotina lui Hume deasupra capului. S-ar crede că viața unui filozof e ternă și lipsită de pericole. Nimic mai fals. Am zăcut cu ghimpele lui Gettier înfipt în talpă, incapabil să fac un pas, ferindu-mă de fantoma lui Ryle sau urmărindu-l pe câinele lui Crisip prin încurcatele hățișuri ale logicii. Am evitat mâna întinsă, gata de rămășag, a lui Pascal, continuând să cred într-un Dumnezeu care nu are nimic în comun cu această sectă intercostală, elucubrația așa-zisului *părinte* Makalu. Cred într-un Dumnezeu care n-ar fi trimis nicicând un astfel de personaj să scuture temeinic buzunarele enoriașilor, profitând de nevoia lor de a crede în ceva, în orice.

Dar pentru a elabora o idee nouă este nevoie de timp, mult timp de învățătură și iar de învățătură. Pentru ca, în final, când ridici ochii obosiți din luminoasa slovă a cărților către întunericul lumii înconjurătoare, să constați că, deși situația e la fel de sumbră, ea s-a schimbat atât de mult, încât micile tale concluzii sunt deja perimate. Muscă într-o sticlă am fost o viață. Și nici măcar Wittgenstein n-a reușit să îmi arate calea către libertate.

Cât timp am fost profesor, am izbutit să păstrez fragilul echilibru între lumea interioară și cea din afară. Studenții mă ajutau, mă obligau să fac asta. A fost mărunțul meu subterfugiu. Dar apoi, împins de singurătatea căreia m-a

lasat pradă moartea soției, *dimidium animae meae*¹, și simțind că mai am timp pentru o ultimă tresărire prin care pot ajuta omenirea cu dramul meu de înțelegere, m-am refugiat și mai abitir în studiu.

Nu m-a împiedicat nici faptul că am fost nevoit să petrec ultimii trei ani din viață între lugubrii pereți ai acestui așezământ. Am considerat sosirea mea aici un lucru firesc, nemaiavând pe nimeni drag în această lume. Pentru că nu mai puteam să-mi port singur de grijă, am fost nevoit să accept azilul ca pe o ultimă soluție și, odată cu asta, apariția în preajma mea a unei persoane noi – tână, neobosita Kenna, cea care, cu devotament și gingășie, mi-a purtat de grijă în ultimii ani.

Să am aproape un veac pe acest Pământ a fost o încercare interesantă.

Pentru cineva care n-a ajuns la această vârstă e imposibil să înțeleagă psihologia unui om de nouăzeci și cinci de ani. Abilitățile se duc, câteodată fără vreun avertisment, corpul te lasă, și tot ce poți face e să accepți îmbrățișarea neputinței, amanta tuturor seniorilor. Ea ne ia gândurile și se joacă cu ele, neglijent, ca și cum ar învărti pe degete un șirag de perle, zvârlindu-le apoi prin cine știe ce ungher, de nu le mai aflăm nicicând. Ea trece prin paturile noastre, făcând așternuturile să pară dăltuite în plumb. Ea, parșiva neputință, în timp ce ne îmbrățișează pasional, ne buzunărește și ne lasă fără deprinderile de-o viață. Ea ne abandonează, secătuiți, când se mai poate vorbi despre noi doar la timpul trecut.

Unul dintre neajunsurile cu care a trebuit să mă resemnez de când am venit la azil a fost nevoia de ajutor. E un lucru nou și nu e unul dintre acelea care îți trezesc setea de cunoaștere. E dificil de redat în cuvinte, deși poate că ar

1. Jumătate din sufletul meu. (lb. latină)

merita a fi scrisă o proză scurtă doar despre cum reușeam să mă îmbrac fără ajutor într-unele dintre prozaicele dimineți petrecute în azil. Sau despre cum reușeam să mă așez pe scaun pentru a lua micul-dejun. Și chiar și din scărpinatul în creștet poate c-ar ieși un mic poem.

M-am mulțumit cu ce mi-a rămas: puseuri de sprinte neală în care pot coborî din pat fără asistență, lungi momente de anchilozare în care măcar îmi pot odihni mușchii, această imuabilitate a timpului, care îmi amintește că și clipele în care sunt abuzat de neputință vor trece, la fel cum trec toate celelalte. Și contemplarea nostalgică a clipelor când vivacitatea încă îmi anima corpul.

La bătrânețe, realitatea devine din ce în ce mai neprietenosă. Am continuat să studiez, urmărind degradarea neîncetată a propriei persoane, în antiteză cu proștețimea și firescul tinereții aduse de Kenna în viața mea. Să cunoști oameni noi la nouăzeci și ceva de ani poate părea lipsit de sens, așa cum, de altfel, lipsite de noimă par toate la această vârstă. Dar ceva din mine, poate amintirea vieții alături de cea care mi-a fost soție peste șaiszeci de ani, m-a făcut să mă apropiu de ea, dincolo de apropierile firești față de o infirmieră care îți unge picioarele nevolnice cu tot felul de alifii, te ajută să te schimbi când mâinile refuză să mai facă obișnuitele drumuri ale gesturilor simple sau așază pastilele în căușele din plastic ce poartă numele câte unei zile a săptămânii.

Am descoperit în Kenna, o tânără de douăzeci și șase de ani, un suflet mai mare decât au cei mai mulți oameni pe care i-am cunoscut, unii chiar cu mare greutate în viața Arretului. Dar se pare că prea puțin din acea greutate a lor era dată de ponderea sufletului. Ah! Dacă toți tinerii ar fi demonstrat deschiderea și înțelegerea ei. Dacă toți vârstnicii ar fi avut o atitudine la fel de umilă și decentă ca ea. Câtă nevoie de compasiunea ei avea lumea în care trăiam!

În anii ce-au urmat m-am hrănit nu doar cu mâncarea adusă de mâinile Kennei, ci și cu blândețea gesturilor ei, cu duioșia pe care mi-o strecura în salate și cu liniștea din care îmi picura în ceașca de ceai. Și uite-așa, am ajuns aproape de centenar.

Am împlinit nouăzeci și opt de ani. Și n-am încetat să fiu surprins de lucrul acesta în fiecare dimineată. Mirarea a fost bună, m-a ajutat să mă gândesc mai puțin la moarte. Toată viața am afirmat cu tărie că nu îmi e frică de moarte, pentru că atunci când murim ne așteaptă, în sfârșit, nimic. Nimicul eel atât de greu de definit de filozofi. Ei bine, în ultimele luni de viață n-am mai crezut cu atâta tărie în afirmația mea și m-am lăsat bântuit de ideea morții mai mult decât aș fi dorit. Dar neștiind nimic cert despre moarte, am încercat să aflu mai multe despre ea căutând în partea opusă, cea fără de care nici moartea însăși nu există. *Care e scopul vieții?* mă întrebam, în timp ce umblam șontăcând pe holurile azilului. *Care e scopul vieții?* mă întrebam, privind ventilatorul ruginit din tavan. *Care e scopul vieții?* mă întrebam, în timp ce decojeam oul fiert pe care mi-l așeza Kenna în față. Aveam destul timp pentru un răspuns până să termin de mâncat, dar nu l-am aflat niciodată. *Poate că până la urmă*, mi-am spus, *ironia e că nu există nici un răspuns*. Și, așa cum am învățat studiind o viață întreagă, când nu există răspunsuri, înseamnă că punem întrebările greșite.

Îmi amintesc cum, în primăvara acestui an, răstignit în scaunul meu cu roțile într-unul dintre balconășele azilului, priveam cu capul pe spate către plopul din curtea interioară – frunzele i se legănau neuniform în bătaia vântului, de parcă fiecare ar fi avut de spus propria poveste. Falnicul arbore era înveșmântat cu totul într-o rochie din puf, ghemotoacele moi dansând frenetic împrejurul-i. Ce minunăție! *Această scenă simplă mi s-a așternut în fața ochilor*

de sute de ori, mi-am spus, dar am văzut-o, oare, cu adevărat? I-am văzut frumusețea, unicitatea, măreția vreodată? Desigur că nu. Iar asta nu face decât ca moartea să pară și mai nedreaptă.

Am rezolvat în viață felurite dileme morale, probleme etice, am ieșit din situații care păreau fără ieșire. Dar această dilemă de pe urmă, cea a pufului de plop, simțeam că n-o pot rezolva. Și ochii mi s-au umplut de lacrimi. Aveam să-mi închei existența cu un eșec.

Ce să fac? Am continuat să aștept, căci cu asta s-a confundat ultima parte a existenței mele: cu o nesfârșită expectativă. Întreruptă doar de zâmbetul cald al Kennei și de ședințele de fizioterapie care se mutaseră deja de la verticală la orizontală. *Degetul mare, degetul mic, podul palmei, fluturări de brațe, ridică pulpele, mai sus, și mai sus, împinge gambele, arată-mi peretele din față cu degetul mare de la picior, acum pe cel din spate*, parcă o și aud pe Kenna. Mă mai puteam ridica din pat doar cu ajutorul ei.

*Senectus ipsa est morbus.*¹

Însă de citit tot nu m-am lăsat. Ochii mă mai țineau, chiar dacă mă ajutam și de ochelari. Simțeam că, de mai aveam o șansă să rezolv aceste ultime dileme ale existenței mele, acolo era, în buchiseala cea atât de dragă mie.

Și totuși, realitatea m-a forțat să ridic privirea de la slovele cărții chiar la începutul acestei ultime veri, când am aflat de la Kenna, care mă ținea la curent cu ce se mai întâmpla în afara azilului, că în jur clocotea la foc mărunț o ignobilă apocalipsă. Ea nu a folosit aceste cuvinte, dar nu mi-a fost greu să înțeleg adevărul. Mai ales că am început să ascult radioul, care mi se părea a sluți mai puțin realitatea decât frivola televiziune.

1. Bătrânețea este în sine o boală. (lb. latină)

Tineretul preluase puterea politică și, asemenea unui ghiduș pui de mătă, prinsese a se juca cu ghemul răbdării celor mai în vârstă. Nici bătrânii nu erau feriți de greșală aici, la rândul lor, în prezența îmbătătoarelor arome ale puterii nu putuseră face altceva decât să se zbârlească la tineri și să-și încerce ghearele pe ei.

Șoarecele și pisica. Tinerii și bătrânii.

Două noțiuni antagonice.

Două ordii aflate la antipozii existenței.

Două viitoare cortegii funerare.

Kenna și cu mine nu eram deloc așa, dar tinerii nu se mânau cu ea, iar eu nu simțeam că îi reprezint pe seniori. Și nici relația noastră nu era tipică. Ba chiar aş spune că eram opusul a ceea ce se întâmpla în lumea de afară. Așa cum azilul e opusul unei maternități.

Dar să revin la momentul în care, desprinzându-mă de cărți, am dat cu urechea de discursurile nemulțumite ale seniorilor arretieni, care deja împânzeau urbea noastră.

În acest zgomot de fond al boscorodelilor și al recriminărilor celor bătrâni, junii Arretului au prins a-și etala trăsăturile pline de metehne și neplăcutele năravuri într-o adevărată paradă a filfizionilor, o dezamăgitoare întărire a unui antic și etern adevăr: din păcate, tinerețea e irosită pe tineri.

Pe lângă acest inexorabil adevăr, asupra Arretului sufla adierea rece a deziluziei față de intelectualii urbei. Anii de izolare dictați de politica conservatoare arretiană, blazarea celor care ar fi trebuit să fie înțelepții cetății, iureșul de acrimonii pornit de cei tineri împotriva acestora, toate au contribuit la diluția spiritualității arretiene. Pe măsură ce politicul a devenit tot mai important, prostia nefind deloc un handicap în acest domeniu, cum spunea Napoleon Bonaparte, am fost cu toții martorii perpetuei degradări a valorilor și a principiilor.

Polemica a fost înlocuită cu adevărate monologuri ale surzilor. Vituperațiile au substituit criticile constructive. Părerile consistente și argumentate au fost retezate de nemiloasa secure a ratingului.

În acest context, vocea mea, prea bătrână pentru a se ridica deasupra țipetelor, prea coerentă pentru a fi urmărită și prea aproape de echilibru pentru a interesa pe cineva, nu a mai fost auzită.

Eram bătrân. Prea bătrân.

Apusă era vremea în care mă simțeam la acmea înțelepciunii. Pierdute erau zilele când m-aș fi putut duela cu realitatea. M-am trezit că nu pot decât să privesc, copleșit de teamă, mișcările de pe scena civică și politică. Experiență similară cu a urmări o emisiune la televizor în timpul unui cutremur. Televizorul se leagănă, cei din studio se hâțănă, eu însumi mă bălăbănesc de colo-colo, în căutarea echilibrului. Un cutremur lung, care nu avea să se isprăvească decât odată cu dispariția mea dintre cei vii.

Acesta era statu-quoul meu când primarul Hugo, un *ilustragiu* politic, ne-a tot lingușit pe noi, bătrânii, până l-am votat la recentul scrutin. Mărturisesc că am făcut-o și eu, pe principiul alegerii răului mai mic, neașteptându-mă ca mai târziu să ridice mâna împotriva noastră. Păcatul nostru, al tuturor, a fost că am rămas cu ochii închiși, nesocotind evidența: sub chipul său posomorât se pitea un Stalin care n-a mai dat pe la frizer și și-a lăsat barbă pe lângă mustață. În urma perorațiilor acestuia, buboiul copt atâta vreme a erupt, scoțând puroiul nemulțumirii în stradă, chiar pe asfaltul de la poalele acestui măr al discordiei: azilul din Arret.

Da, am rugat-o pe Kenna să mă sprijine în câțiva pași până la geam. Da, am ridicat mâna, singur și neajutat de nimeni, salutând de la fereastra modestei mele rezerve din azil – ceea ce eu am văzut a fi un gest de normalitate din

partea seniorilor. Dar să fiu bine înțeles: nu am fost nici pe departe adeptul fanfaronadei Maunei K. Nu-s nici vreun idolatru al sterpului dogmatism propovăduit de vicleanul părinte Makalu. Și nici vreun susținător al violenței semă-nate cu atâta generozitate de Ben Nevis.

Și trebuie s-o spun răspicat: nu m-am simțit victima discriminării de vârstă.

Am rugat-o pe Kenna să deschidă fereastra și am scos mâna în fața mulțimii pentru că mi s-a părut că gestul sfidător al primarului cere o replică. Numai cine n-a pus piciorul în acest azil (iar primarul nu e unul dintre aceia, desigur) poate face un gest atât de plenar îndreptat împotriva realității. Acest loc avea nevoie de o consolidare voinicească, nu de o nefastă interversiune a funcției sale. Pereții se dă râmau pe noi, paturile scârțâiau noapte de noapte, într-o tristă simfonie pentru surzi și șchiopi, miasmele igrasiei pluteau în voie printre draperiile care le îmbrățișau cu faldurile lor generoase, mâncarea era servită dintr-o veselă care nu mai avea nimic vesel și, peste toate acestea, oamenii care ne îngrijeau o făceau mai degrabă din mizericordie, nu impulsionați de salariile mizere.

Kenna, care m-a ajutat fără un cuvânt de reproș, m-a întrebat, după ce a închis geamul, de ce am dorit să fac acest gest. I-am spus ce simțeam: că am vrut să transmit un mesaj de încredere celor care manifestau în piațeta din fața azilului.

Dar ce genune s-a dovedit a se întinde între credință și înțință! Ca de la zei la oameni. Departe de mine gândul de a mă considera un zeu atunci, în prag de neant, dar și ce s-a întâmplat la porțile azilului a fost subomenesc.

De aceea am scos mâna pe geam, dragă Kenna, care zaci acum lângă mine, în neînțință. Nu am intuit că gestul meu avea să fie acaparat rapid de această femeie rapace,

practicantă a unui hienaj politic de cea mai joasă speță, preluând orice ciozvărtă în scoate destinul în drum și prezentând-o mulțimii ca pe o realizare a ei. Mauna K – dizgrațios amestec de noțiuni prost înțelese și intenții mizerabile, găunos fruct al indiferenței politicianilor față de educație. Am auzit-o pomenindu-mi numele în fața mulțimii și am simțit același disconfort cu care am purtat un rudimentar aparat dentar vreme de câțiva ani, în copilărie. Dar ce mai poți face când ești pe bicicletă și pedalele te lovesc în călcăie? Și ai nouăzeci și opt de ani. Și bicicleta rulează la vale.

Asta a fost neșansa gestului meu: să ajungă instrumentul acestui bimbașă cu sâni și gușă, care posedă toate calitățile necesare pentru a conduce lumea spre cea mai tristă dintre pierzani. Locvacitatea fixistă a dumisale, gestică haotică, discursul aiuritor – toate aveau, din păcate, un efect psihotrop asupra mulțimilor, așa că în următoarele minute am urmărit, alături de Kenna, cu indignată îngrijorare și tristă resemnare, cum o mână scoasă pe fereastră a devenit o mână de vreascuri aruncată peste focul din piață.

Fereastra rezervei mele a fost ecranul mătuț și scrijelit pe care am urmărit ultimele episoade ale acestui serial. Printre eroii secundari, l-am zărit, acolo, în fața azilului, chiar și pe becnicul Denali, agitând, provocând participanții. Excesiv de politicos în prezența lui Ben Nevis, iconolatru când era Makalu prin preajmă, reținut în fața aparițiilor Maunei K, așteptând parcă un ordin să-i sară la gât, imundul Denali își dădea arama pe față atunci când nu era prin preajmă nici unul dintre ei. Atunci devenea un mic despot, trăgând și împingându-i pe cei din jur până la brutalizare, ca un neîmplinit torționar *in armarium*¹ ce era.

De aici, din spatele ecranului meu, am surprins o apropiere între el și patibularul Ben Nevis, în urma căreia Denali

1. În dulap (lb. latină), cu sensul de „ascuns“.

a plecat ca din pușcă, având, pare-se, misiunea de a înflăcăra mulțimea din fața camerei televiziunii care transmitea în direct. În câteva secunde i-a animat pe cei din preajmă, făcând ca atmosfera să pară mai încinsă, mai însuflețită. Mi-a fost clar că Ben Nevis e creierul acțiunii, iar asta m-a înflorat. Nu știu vreun arretian cu idei mai fixe decât el, cu o inteligență mai rigidă – ce strașnic oximoron! Un adevărat geniu al răului, care părea în acele momente atât de aproape să-și pună în practică devastatoarele deliruri belicoase. Ben Nevis *ad portas*.¹ Mare păcat că nu aveam și o telecomandă, ci doar ecranul.

Căci lucrurile s-au precipitat într-o viteză mult prea mare pentru ritmul bătrâneților mele. Odată cu asaltul asupra azilului, acest spațiu destinat celor în vârstă s-a umplut, într-adevăr, de bătrâni, dar niște bătrâni adulterați, scăpați de sub control, care se comportau ca o gașcă de liceeni eteromani. S-a întâmplat să fiu la intrarea în salonul comun, sprijinit de cadrul meu metalic. De îndată ce au intrat, zbierând cuvinte fără de-nțeles, au înșfăcat toți îngrijitorii, gata să îi sfășie pe bieții juni. Printre ei era, firește, Kenna. Am răcnit ceva în apărarea ei, dar vocea mea s-a înecat în vârtoarea celorlalte urlete. Cadrul mi-a fost smuls de un confrate senior, să tot fi avut vreo șaptezeci și ceva de ani; l-a ridicat deasupra capului, o manifestare a bucuriei care îl lega mai degrabă de primat decât de oameni. Părul alb și rar îi era ciufulit, fața plină de riduri îi era schimonosită, nările i se dilataseră, lăsând să se întrevadă perișorii albi, de sub buzele desfăcute se șteau dinții inegali, întunecați. Am privit cu invidie această strâmbă oglindire a mea. El încă mai putea să țopăie.

Mi-am întors privirea spre locul în care era Kenna exact în clipa în care Denali și încă doi zdrahoni îi ridicaseră

1. La porți. (lb. latină)

deasupra umerilor, ca pe niște trofee, pe tinerii imobilizați între timp cu câteva cabluri vechi. Mulțimea era în delir. Cel care îmi împrumutase cadrul dispăruse deja împreună cu unicul meu sprijin. Am încercat să mă apropiu, să fac ceva, dar mersul meu nesigur m-a aruncat sub picioarele câtorva manifestanți și mi-am pierdut cunoștința sub copitele cavalcadei seniorilor.

Nu mai era nimic de făcut, nu mai putea să ne salveze nici doamna Kibo.

A doua zi (sau poate a treia?) m-am regăsit aruncat într-unul dintre paturile din salon. Părul mi se amesteca cu un mănunchi de câlți care ieșeau din saltea, fața mi se lipise de suprafața slinoasă a cearșafului boțit. I-am întrebat pe cei din jur ce se întâmplase. Am aflat că îngrijitorii noștri erau ținuți prizonieri la subsol, unde erau „judecați” de Ben Nevis și de acoliții lui. Mi-au dat lacrimile gândindu-mă la cosmica nedreptate care li se făcea Kennei și celorlalți. Picurii mari de neputință și-au găsit drumul pe obrajii mei scofâlciți, iar cei care nu s-au rătăcit prin amazonica-mi barbă au ajuns să mă gâdile în dosul urechilor. Dar nu mai aveam vlagă nici să mă scarpin.

Umbla vorba că ar avea loc un schimb de prizonieri cu tinerii. Sau poate am visat.

În seara zilei următoare se plimba liber prin azil zvonul că cei „judecați” fuseseră torturați și uciși de Denali. Acela a fost momentul în care am capitulat. Corpul a pus rapid în practică decizia – în noaptea care a urmat am murit. E ade-vărat, a contat și faptul că nu a mai avut cine să-mi dea pastilele, n-am mai făcut nici un fel de fizioterapie, mintea și corpul au bătut palma și au renunțat la acest efort inutil numit viață.

Am murit îndurerat, cu lacrimi uscate pe obraji.

Am murit cum n-ar trebui să moară nici un om.

Iar în urma mea a rămas un război.

Ce pledoarie aş mai putea ţine eu acum în favoarea vreuneia dintre tabere, când ambele s-au compromis definitiv? Ce mai pot spune, când iureşul războiului dintre ele a făcut deja primele victime nevinovate în cel mai paşnic loc din tot Arretul?

Ce este războiul, dacă nu un conflict care urmăreşte crearea unui raport de putere – cu orice risc, chiar şi acela de a provoca dezastre? Noi, toţi ceilalţi, suntem victime colaterale, vom conta doar ca nişte cifre în statisticile seci, pe funesta coloană a deceselor.

*Bellum omnium contra omnes.*¹

1. Războiul tuturor împotriva tuturor. (lb. latină)

Patr... Irma

Dacă stăteam întinsă pe pat, aproape că nu se vedeau. Abia când mă întorceam pe o parte începeau să se observe. Parcă. Dar erau neatrăgători. Când mă ridicam în fund, pe marginea patului, era ceva mai bine. Dar tot mici erau. Aproape insesizabili. Aveam treisprezece ani și doar grijile le aveam mai mici decât sânii. Și așa aveau să rămână. Sânii, vreau să zic.

Douăzeci de ani mai târziu, sunt la fel.

Mi-aș fi dorit să-i am mari. Știu exact cum aș fi vrut să fie. Cât niște pepeni galbeni pe care îi poți ține perfect în palmă. Grei, dar nu chiar cât pepenii de grei. Și să fie fermi, dar elastici, așa încât să creeze o rotunjime plăcută în partea de jos. Cu o textură plăcută, catifelată. Ca niște baloane pline cu apă. Și să aibă areole mici, delicate, rozalii, cu sfârcuri discrete. Mi-aș fi dorit să am niște sâni senzuali, materni. O plăcere pentru un bărbat. Liniștitori pentru un bebeluș.

În locul lor m-am procopsit cu sâniiăștia inexistenți. Pur și simplu nu există pe radarul bărbaților. Femeile au un radar mai performant, e drept. Dar sânii mei tot mici rămân. Ca de fetiță. Cu sfârcuri micuțe, maronii. Sunt ca niște umflături cu două alunițe cât de cât simetrice.

Toată viața am fost cea mai mică din clasă. Cea mai fravă. Și cea mai tăcută, deși aveam atâtea de spus. Am

învăţat să vorbesc puţin. Pe gura mea micuţă n-au ieşit niciodată prea multe cuvinte. Le-am transformat în priviri credelitoare, în gesturi tăioase, în gânduri demolatoare. Dar cuvintele, of, cuvintele! Cu greu le-am dat greutate. A fost o muncă în toată regula să concentrez tot ce am de zis într-un spaţiu mic cât un cuvânt. A trebuit să îmi mestec bine gândurile, să le împart în dumicaţi mici pe care să îi scot pe gură. E ca şi cum i-am hrănit pe ceilalţi cu gândurile mele. Am fost plină de personalitate, a trebuit să fiu. Altă şansă, cu fizicul meu, nu aveam. În liceu am ajuns şefa clasei, dar sânii tot mici au rămas.

Nici nu ştiu dacă le-am dat vreodată şansa să crească, să devină vizibili, să mă facă să mă simt femeie. Să întoarcă priviri, să electrizeze palme, să stârnească pofte. Să tulbure minţi. Ah, cât mi-aş fi dorit să fie doriţi! Degeaba m-au asigurat bărbatii că sunt frumoşi *chiar şi așa*, că au un farmec *aparte* şi că, *faţă de ei*, sânii mari sunt dizgraţioşi. Au fost inutile încercările lor de a mă convinge că-i mai bine așa, măcar n-o să se lase la bătrâneţe, atârând dezolant. Nu l-am crezut nici pe cel care mi-a spus că, având sânii *atât de mici*, inimile noastre sunt mai apropiate când ne îmbrăţişăm. Şi nici pe celălalt, care m-a privit în ochi şi mi-a zis că sânii mici mă întineresc. În primul rând, pentru că s-a uitat în ochii mei, şi nu la sâni când a zis asta.

M-am oprit din crescut când a plecat tata de acasă. Nu am ştiut niciodată dacă a părăsit-o pe mama sau m-a părăsit pe mine. Versiunea oficială a fost că şi-a găsit pe cineva „mai potrivit“. Asta ar însemna că de mama era nemulţumit, pentru că nu-ţi poţi găsi un copil „mai potrivit“. Dar undeva, în adâncul meu, eu nu am încetat să cred c-a fost vina mea. Corpul meu a rămas la dimensiunile pe care le avea la treisprezece ani. Un metru cincizeci şi patru am avut tot restul vieţii. Bazin îngust, umeri mici, gât subţire,

cine mă vedea din spate avea toate șansele să creadă că sunt copil. Iar dacă mă întorceam cu fața, se convingea că sunt o puștoaică. Pielea mea a refuzat să facă vreun rid. Iar acum și să vrea, și nu mai poate să se zbârcească.

Am trăit mereu într-un corp imatur. Toată lumea din jurul meu vorbea despre „copilul interior“. Eu am fost adultul din interiorul unui trup de copil. O astfel de viață e complet diferită de a celorlalți. În primul rând, trebuia să am mereu cartea de identitate cu mine. Nu știam când dădeam peste o vânzătoare care voia să se asigure că nu plătesc cu cardul părinților. De bodyguarzii care nu mă primeau în cluburi, nu mai zic. Sau de barmanii care refuzau să-mi dea ceva de băut.

Însă cel mai dificil era că trebuia să trec mereu, cu fiecare bărbat întâlnit, prin aceeași discuție. „Îmi plăci, dar părinții tăi știu că ești aici?“ sau „Te-aș invita pe la mine, dar n-am chef de o partidă în trei“, „În trei?“, „Da, noi doi și poliția“. Oricum ar fi variat cuvintele, discuția era aceeași. Toți mă priveau ca pe un copil. Iar dacă reușeau să treacă peste asta, se împiedicau în celelalte dimensiuni ale mele. Într-un târziu, m-am prins că asta îi și excita: speranța că m-ar putea controla, învârti, manipula. În special în pat. Am înțeles că nici măcar nu mă vedeau pe mine, vedeau doar un corp care putea fi întors *cu ușurință* pe toate părțile. În comparație cu mine, până și cel mai sfrijit bărbat părea un Goliat. Pe micul meu pubis ras, încadrat de bazinul îngust, orice penis părea cu câțiva centimetri mai impresionant. Iar sâni, deși au cunoscut atingerile unor bărbați, ba chiar și pe ale unor femei, au fost mereu un accesoriu sexual foarte discret. Undeva la periferia tuturor actelor de împreunare, erau și ei prezenți, mângâiați neglijent de un pod de palmă, sărutați *en passant* pe drumul de la nord la sud al buzelor pe corp, supti

ca o jucărioară. Nu e de mirare că, deși au cunoscut atâtea atingeri, nici una nefiind cu adevărat pasională, ei par neatinși de timp.

Acum sunt îmbrățișați însă, încet-încet, de *rigor mortis*. Și oricât de greu mi-ar fi fost să mă împac cu ei în timpul vieții, în momentele astea mi se par și mai străini. Într-un fel, mă bucur că am scăpat, în sfârșit, de ei. Cum e posibil ca niște sâni atât de mici să fie o povară atât de mare?

E ciudat că primul lucru la care mă gândesc după moarte sunt sânii. S-ar zice c-am avut sânii mici, dar transcendenți.

Mă privesc prin ceața lăptoasă a desprinderii de trup. În jurul meu e alb, mult alb. Parcă au coborât pe Pământ norii. Nu așa mi-am imaginat anticamera morții. De fapt, nici nu mi-am imaginat că există o anticameră a morții. Am crezut mereu că moartea e un hău uriaș în care ne prăbușim cu toții la un moment dat. Un hău negru. Nu alb. M-am gândit de multe ori la moarte și era întotdeauna neagră. De când a început războiul, a devenit galbenă, movulie, roșie și, acum, albă. Am fost nevoită să mă gândesc la ea mai mult decât aș fi vrut. Cine o să conducă tinerii în locul meu, dacă mor? Chiar este moartea bătrânilor victoria noastră? E mai bine să mori, sau să trăiești mutilat tot restul vieții? Rezolvă ceva moartea? Poate fi o soluție? Este ea un motiv de suferință doar pentru cei vii, așa cum se spune?

La această ultimă întrebare pot răspunde acum. Deși încă mai am un dram de conștiință care mă leagă de cei vii, suferința mi-e străină. Am murit, dar nu mă doare. Dacă n-ar fi absența totală a emoțiilor, aș putea fi o jurnalistă extraordinară. Acum privesc totul cu obiectivitate. Pot relata chiar și întâmplările care țin de intimitatea mea fără să le trec prin filtrul distorsionant al propriilor idiosincrazii. Acum îmi pot povesti rănilile cele mai profunde fără a mai resimți durerea fizică și profunda tristețe care le însoțesc. Mă pot gândi, în sfârșit, la tata ca la un om.

La paisprezece ani, când am refuzat să mai merg la școală, mama a fost nevoită să mă ducă la o psihoterapeută. Era o doamnă înaltă, cu o figură rotundă, caldă, feminină. „Și ce-or fi oare monstruleții ăștia ai tăi? Și de ce or fi atât de albaștri?“, mă fixa cu ochii ei verzi, blânzi. O priveam mult și bine, dar nu scoteam nici un cuvânt. „La ce te gândești când îi desenezi?“ Nici nu clipeam. Îmi plăceau mult ochii ei. „Ești foarte talentată. Îmi place cum ți-a ieșit coama asta neagră, plină de fulgere. Oare ce-o fi vrând ea să zică?“ Adevărul este că eram talentată. Puteam să ascund figura lui taică-meu sub un număr infinit de monștri. Era suficient să mă concentrez pe o trăsătură a lui și de acolo să mă las purtată de o poveste. Și de sentimentul profund de ură care mă stăpânea. Astfel, barba lui putea deveni o tufă ca un nor negru, în care ascundeam tot felul de gândaci răuvoitori. Din limbă făceam un șarpe lung și roșu care intra și ieșea din propriul corp ca dintr-un trunchi de copac găunos, plin de viermi, libărci și alte creaturi oribile. Dinții lui erau mereu niște colți mari și tăioși – fierăstrăul cu care distrusese pospaiul de normalitate ce acoperea problemele familiei noastre.

Nu i-am spus niciodată terapeutei adevărul, dar l-a înțeles singură. Eram, totuși, un copil. Și a înțeles și mama. După nesfârșite discuții blânde, mereu aceleași, m-am întors la școală. La timp ca să nu rămân repetentă, ba chiar să ajung cea mai bună din clasă. După episodul ăsta am rămas cu dorința de a scoate la lumină adevărurile ascunse din viețile oamenilor. Am înțeles că toți disimulăm drame care merită văzute, auzite, pentru ca ceilalți să poată deveni mai buni. Și așa m-am făcut jurnalistă.

Mi-am abordat meseria cu modestie. Am fost doar un miner care scotea din adâncurile realității adevăruri câteodată prețioase. Am fost un truditor al cuvintelor, un țaran

care a săpat și a deștelenit realități, încercând să ofere lumii un teren fertil pentru semințele Binelui. N-am fost nimic mai mult decât un șofer care transportă informațiile din punctul A (Adâncul sufletelor) în punctul B (Băgarea de seamă colectivă). Munca mea a fost presărată cu lacrimi și cu suferință, dar eu nu mai pot plânge. Se pare că și glanda mea lacrimală a rămas subdezvoltată. A fost prea mică pentru a transporta prin îngustește ei canale bobii translucizi de vinovăție și neputință ai unui adult.

Sunt atât de multe suferințe nevăzute pe lume, încât n-am simțit niciodată vestita teamă de pagina goală. Am fost expusă, prin natura meseriei mele, la atât de multe dimensiuni ale ororii, încât aș fi putut scrie la nesfârșit. Oamenii sunt infiniți. Grozăviile pe care le pot crea sunt infinite. Iar rănilor mele, pe care am tot încercat să le acopăr scriind, au fost și ele fără de sfârșit. Înțelegând asta, în afara propriei morți, nu m-a putut opri nimic. Nici amenințările Maunei K, nici propunerile lui Hugo. Nici rânjetul perfid al lui Makalu. Am scris despre toate micile și marile lor mârșăvii, despre populisme lor nesăbuite, despre lipsa lor de viziune. Îmi amintesc de „AMIN este noul ALL IN“, reportajul pentru care m-am documentat opt luni. Am demascat jocul părintelui Makalu, care pariase totul pe cartea bisericii lui intercostale și câștigase. Sau „Mauna, din păcate nu-i doar una“, articolul despre infernala multiplicitate a acestui cameleon politic. Mi-a rămas întipărită în minte figura ei din timpul unui interviu. Afișa satisfacția tâmpă a omului care are, dar mai vrea. Am scris despre cum au continuat oamenii ăștia să întrețină ideea că noi, arretienii, suntem izolați, speciali și n-avem nevoie de restul lumii. Pentru că geografia ne-a plasat la o mie trei sute și ceva de metri deasupra nivelului mării, ei au decis că le suntem superiori celorlalți. Am scris despre cum au considerat suficient să fim legați de restul

lumii printr-un drum ca un întortocheat cordon ombilical, atât de ușor de scos din ecuație. Am scris despre cum au refuzat cu încăpățănare ideea unui aeroport sau a altor căi de legătură. Am scris despre cum ne-au asigurat că suntem atât de diferiți, încât nu ne-ar înțelege nimeni. Am scris și despre cum i-au convins pe non-arretieni să ne considere niște ciudați separatiști și să ne ignore. Am scris și am tot scris. Din păcate, cuvintele îi pot schimba doar pe cei care vor să le ia în seamă.

Mulți citesc, puțini pricep.

Așa s-a ajuns ca, după câteva zile de la începerea războiului, drumul, unica noastră legătură cu lumea, să fie distrus. Toate cele cinci poduri și viaducte din Trecătoarea Föhnului au fost aruncate în aer. Iar adevărata dramă a fost că nimeni din exterior n-a sărit în ajutorul nostru. E drept, ar fi trebuit să sară niște munți de peste 3.000 de metri. Dar erau vremuri când încă se puteau muta munții din loc. Au și existat câteva încercări formale de a ne oferi un ajutor. Însă o mână întinsă care nu găsește o altă mână întinsă nu poate ajuta. Când internetul a fost și el suprimat, am rămas complet izolați. Cred că nu intraserăm încă în cea de-a cincizecea zi de război și deja nimănui nu-i mai păsa de Arret. Dacă nu ești pe internet, nu exiști. Visul politic al mai-marilor arretieni – obținerea unei izolări perfecte, de laborator – se împlinise. Ne găseam cu toții în ghearele unei netulburate manipulări. În sfârșit. Singura „mică“ problemă era că orașul era sfâșiat, rupt în două ca o cârpă veche, putredă. Cât de mult m-a durut această victorie a lor!

Cu toate astea, privesc complet detașată momentele acelea, la fel de detașată cum îmi privesc sânii dezgoliți. Căci așa m-a prins moartea: goală. Și pe dinăuntru, și pe dinafară. Eram în baie, în cea de-a trei sute șaiszeci și opta zi de la începerea războiului, când Brandy a apăsat blestematul

ăla de buton. Și a fost mai bine c-a făcut-o. Dacă ar fi continuat războiul, nu știu cât aş mai fi rezistat. Toată viața mi-a plăcut lupta. Am considerat-o parte din datele problemei. Am intrat în războiul ăsta convinsă că viața pe care am avut-o m-a pregătit suficient. Dar războiul, adevăratul război, te înfometează, te uzează, te sleiește, te macină. Te dezumanizează. Te întoarce pe dos și te pune la program nedelicat, alături de celelalte rufe – camarazi și inamici. Cât să rezisti într-o mașină de murdărit conștiințe?

Un an și trei zile. Atât a durat. Însă totul a părut că se petrece mult mai repede. Ca un film care îți poate spune o poveste de câteva sute de ani în doar nouăzeci de minute. Cu tot cu generic. Numai că, la finalul filmului, tu nu mai ești tu. Așa că te uiți la tine, cum fac eu acum, și te întrebi: *Cum a început totul?*

N-am știut niciodată ce m-a propulsat în fruntea tinerilor. Cum de am ajuns eu, care am refuzat întotdeauna funcțiile, să-i conduc? Cum am ajuns eu, dintr-o simplă jurnalistă, CEO la Tinerii S.A.? Și, de fapt, cum am ajuns să lupt eu, un om neconflictual? În momentele acelea tulburi, în care sfătuiam tinerii prezenți la manifestațiile din piațetă să nu fie violenți, am devenit liderul lor. Cumva, în zilele care au urmat, răspunzând provocărilor bătrânilor, am ajuns să lupt. Și să îndemn la luptă. Am ajuns la cârma violențelor cerându-le celor din jur să renunțe la violență – asta e paradoxul pe care l-am purtat, asemenea unei bile din plumb atârnat de suflet, până la ultima suflare.

În ziua a cincisprezecea de război, pe 27 iulie, am fost votată lideră a tinerilor. După mai mult de două săptămâni de lupte care aruncaseră orașul în haos, reușiserăm să ne strângem în redacția ICU. Nu-mi imaginasem niciodată că cei cincisprezece metri pătrați care fuseseră locul meu de muncă ar putea adăposti peste treizeci de oameni. Uite c-au

putut. La acea întâlnire era un amestec de oameni atât de diferiți, încât aveam senzația că privesc un carusel în mișcare. Vedeam inocența care-și găsisese culcuș între ridurile Wilmei, apoi privirea rece, care arunca săgeți de gheață, a lui Ike. Chiar lângă el – pletele entuziaste ale lui Andrew și brațele tumefiate ale Yolande. Buzele subțiri, rău prevestitoare ale lui Hugo. Degetele continuu mișcătoare ale lui Boris. Zâmbetul calm și pătrunzător al lui Xavier, care mă privea de parcă ar fi vrut să mă dezbrace. Sau așa mi se părea mie. Buclele îngrijorate ale lui Irene. Și alții. Și alții. Erau acolo toți cei care se remarcaseră în acest început de Apocalipsă, fie prin tupeu, fie prin incisivitate, fie prin dorința reală de a face ceva. Îmi erau apropiați, cunoscuți, dușmani sau necunoscuți. Peste treizeci de suflete în doar cincisprezece metri pătrați. Doamna Kibo mai lipsea.

Îmi mutam privirea de la unul la altul, caruselul se mișca din ce în ce mai repede, până când mi-am auzit numele. Și atunci, într-un fel straniu, s-a oprit totul. Irma? Adică eu? Primul gând, stupid, a fost: *Bine, dar eu l-am votat pe Ike!* Mă gândisem că e, probabil, cel mai serios contracandidat al lui Hugo. CFO la una dintre micile corporații din Arret, un tip serios, cu aer integru. Îl cunoscusem cu ocazia câtorva interviuri și îmi lăsase o impresie bună. Așa că îl votasem pe el, de teamă să nu ajungem iarăși pe mâinile lui Hugo. Ar fi fost culmea! Îl mai puseserăm o dată la conducere, iar el ne adusese acolo.

Dar nu mă gândisem deloc la mine. Nici nu mi-a trecut prin cap că eu aș putea apărea pe vreunul dintre bilețele. În lunile care au urmat, am avut timp să mă tot gândesc la asta. Pentru că războiul care îți dă senzația că totul e pe repede-înainte îți oferă simultan și impresia de *slow motion*. Și într-un astfel de moment mi-am dat seama că rezultatul votului nu era chiar așa de surprinzător. De fapt, avusese

sens. În încăperea aceea erau și oameni indeciși, care nu știau cui să-i dea votul lor. Și au hotărât să-l ofere cuiva nou, care nu fusese amestecat în toată povestea asta. Apoi erau cei sătui de politicieni, în general. Și în cine aveau ei încredere? În mine, care le demascasem erorile și neputințele. Și, în fine, erau prezenți câțiva care crezuseră în fostul primar. Dar până și ei fuseseră dezamăgiți de felul în care gestionase primele și ultimele lui luni de mandat. Și uite-așa, mi-a fost scris pe câteva bilețele să ajung în fruntea tinerilor.

Mi-am auzit numele și în mine s-a schimbat ceva. Ca și cum fusese apăsat un comutator, în câteva milisecunde știam deja ce am de făcut. Ca la școală, doar că de data asta nu pregătisem nici o lecție. A fost unul dintre acele momente de iluminare în care toate întrebările își găseau răspunsuri. Iar acestea treceau în grabă prin mine, ca un tren de mare viteză printr-o haltă, și se așezau pe o foaie invizibilă. Organizare. Acesta a fost cuvântul-cheie sub care s-au așezat cuminti toate celelalte noțiuni, gânduri, inițiative. Am știut, parcă știam de când lumea că aveam în jurul meu oameni extraordinari. Cu foarte mici excepții, de care n-aveam de gând să mă împiedic. Nu trebuia decât să le dau un sens. Un rol. O funcție. Un job.

Andrew era cel mai creativ dintre toți, așa că el avea să fie șeful departamentului de marketing. Imaginea e esențială chiar și pe timp de război. Dacă reușeam să facem din Tinerete un brand puternic, bazat pe valori simple, umane, puteam atrage oameni noi, forță de luptă. Așa mi-am zis. Hugo și Katrina aveau să conducă departamentul de strategie, urmând să fie coordonați tot de Andrew. Ike era un om al cifrelor, așa că avea să fie CFO-ul tinerilor. Banii prost administrați înseamnă faliment. Falimentul, pe timp de război, înseamnă înfrângere. Iar înfrângerea înseamnă moarte. Sau ceva mai rău decât atât.

Lui Xavier, care, prin natura activităților lui, putea face rost de orice în câteva minute, nu puteam să-i ofer altceva decât departamentul de aprovizionare. Wilma și Yolanda cunoșteau natura umană în feluri complementare. Ele aveau să administreze resursele umane. Gilbert și Ian, pe care îi cunoșteam mai puțin, urmau să ducă pe umerii lor puterici greutatea departamentului de producție. Era clar că Boris, cel asupra căruia planau îndoielile mele, trebuia să gestioneze sectorul de IT și tehnologie. Dar n-am vrut să-l las singur, n-am avut încredere, așa că Irene avea să-l supravegheze. Partea tehnologică și de cybersecurity era sarcina lor, a amândurora. Deși era greu de crezut că bătrânii aveau să ne pună mari probleme în zona asta.

Așa a început cariera mea de manager la Tinerii S.A. Uitându-mă în urmă, aș zice că m-am descurcat bine. Cât de cât bine. N-am cum să uit de unde am plecat. În zilele acelea, orașul era cuprins de haos. Nu mai funcționa nici o instituție. Nu era deschis nici un magazin. Multe dintre ele fuseseră vandalizate. Transportul în comun era inexistent. În schimb, întâlneai la tot pasul mașini incendiate. O linie invizibilă, un zigzag mai degrabă, se conturase de-a lungul străzii Principale, împărțind orașul în două. Cei care avuseseră noroc își păstrasera locuințele. Cei care se nimeriseră în zona stăpânită de adversari fugiseră cum apucaseră spre zona cealaltă. Așadar, contextul era înfiorător. Dar dacă ar fi să fac măcar de data asta ce nu trebuie să facă vreodată un jurnalist, și anume să scot lucrurile din context, mi-a plăcut. Lăsând la o parte scopul acțiunilor mele, m-am bucurat să văd că pot scoate ce e mai bun din oameni. Că pot găsi soluții creative. Că pot reuși ce-mi propun. A fost o confirmare târzie a faptului că pot fi bună la orice. Sau la aproape orice.

Un lucru la care nu m-am priceput, de exemplu, a fost să mă conving singură că ceea ce fac este etic. Nu moral. Nu mă interesa morala contaminată de respirația urât miro-

sitoare a religiei. Căci dacă legile sunt făcute de politicieni, morala de unde vine? De la părinții noștri, de la profesori, de la toți cei care ne educă. Ei au primit-o de la părinții lor, de la profesorii lor. Și lor cine le-a spus, din timpuri străvechi și până azi, ce e bine și ce e rău? Exact. Biserica. Acest cor de intermediari bărboși, îmbrăcați în costume identice, a tot cântat „cuvântul Domnului“ până când l-a inculcat în mintea dornică de a crede în ceva a societății. Iar societatea, prin vocea ei colectivă, numită „gura lumii“, l-a răspândit mai departe până când a devenit acest alambicat ansamblu de legi nescrise și cutume: morala. În numele moralei suntem cu toții judecați și condamnați informal de prietenii, vecinii și părinții noștri. Ai îndrăznit să divorțezi ca să scapi de o relație toxică? Nt, nt, nu se face. Te simți atras de cineva de același sex? E clar, ești defect. Simți că sexul cu care te-ai născut nu te reprezintă? Nu exiști. Nici nu contează dacă ești religios sau nu, mâna lungă a moralei va ajunge și în patul tău. Și te va mângâia sau îți va arde o palmă în cele mai nepotrivite momente.

De fapt, în numele religiei, al lui Dumnezeu în sensul religios, poți construi aproape orice. Până și terorismul și-a găsit un sprijin în Dumnezeu. Cred că morala religioasă seamănă teroare într-un mod mult mai discret de foarte mult timp.

Adevărul e că religia în sine este un studiu de caz de neratat pentru oricine e interesat de istoria marketingului. De exemplu, tipii ăștia îmbrăcați în uniformele lor negre, roșii sau albe, din care nu lipsește aurul, au inventat un logo simplu – două linii întretăiate, să zicem. Apoi au reușit, printr-o campanie bazată în principal pe *word of mouth*¹ (și violență), să vândă o poveste ambalată minimalist, între

1. Informații transmise din gură în gură, de la om la om. (lb. engleză)

două coperti negre cu scris auriu. Și uite-așa, au cele mai mari vânzări de carte din istoria omenirii. Și cele mai multe vizite *in-store*¹. Și încasări record care, pentru că sunt mascate de scheme rudimentare de evaziune (cum ar fi obținerea acordului statului pentru neplata taxelor), reușesc să scape nealterate de vreun impozit. Pentru acești umili lucrători ai Domnului, brutul a fost dintotdeauna egal cu netul. Amin!

De fapt, nici nu m-a interesat atât de tare că moralitatea e creată de niște tipi cu barbă. Putea fi predicată, la fel de bine, și de un ansamblu de fecioare perfect epilate pe tot corpul. Ce m-a deranjat e faptul că este construită pe niște fundamente greșite, cu multe intenții nerealiste și că, oricum, chiar și scopul ei declarat a fost pervertit. Cum să cred într-o doctrină care se chinuie din răsputeri să separe Binele de Rău, când Binele și Răul coexistă în fiecare dintre noi? Conform acestui principiu religios al separării Binelui de Rău, oamenii ar trebui să alerge pe străzi împărțiți în două jumătăți, ca niște zombi morali. Cum să cred în intențiile bune ale moralei religioase, când religia și politica (contra cost) se folosesc de principiile ei ca să ne manipuleze – și asta, de câteva mii de ani încoace? Cum să cred că scopul moralei e unul bun, când o folosim cu toții pentru a ne judeca? Dacă mă gândesc bine, asta fac și eu, chiar acum, fără s-o fi intenționat.

Așadar, m-am refugiat toată viața în etica proprie – această încercare a mea de a sistematiza idei și concepte. De a pune lucrurile într-o ordine. De a-mi găsi propria conduită, bună și rea, dar care să genereze mai mult Bine decât Rău. Când morala m-a copleșit cu vinovăție, etica mi-a oferit o explicație. Acolo unde morala m-a judecat fără milă, sistemul meu etic a încercat să înțeleagă și să

1. În magazine fizice, în punctele de desfacere a mărfii. (lb. engleză)

stabilească o regulă nouă. Așa că mi-a fost imposibil să mă împac cu lipsa de etică a acțiunilor mele. Dar măcar nu m-am simțit vinovată. Cred că am ales cea mai bună soluție.

Am renunțat la meseria de jurnalist și la toată această constrângere etică în care am trăit. În război nu există etică. Eticii mor primii.

Războiul are această imensă putere. Ne dezbracă pe toți de hainele de civili și ne golește și de orice sens pe care l-ar putea avea viața. Unicul sens pe care mai putem circula este cel al violenței, al distrugerii. Dacă te situezi întâmplător pe contrasens, ești considerat dezertor și asta e cea mai sigură cale spre moarte. În război mai poți scăpa, dar *de* război – nu.

Tot ce se găsește în afară războiului devine facultativ. Visurile se ascund sub podelele sufletului, cum fug gândacii de tălpile trecătorilor. Pasiuni? Sunt acceptate doar cele care se pot desfășura în strâmta închisoare a războiului. Demnitate? Ce-i aia? A, da, știu. E chestia pe care vei fi nevoit s-o cauți târâș prin mocirla tranșeelor. *Pot* se transformă în *poate*.

Singurul lucru pe care mi l-aș fi dorit în vreme de război ar fi fost să mai pot scrie. Asta mi-a lipsit cel mai mult. Chiar dacă obiectivitatea mea jurnalistică a fost dată peste cap de implicarea în război. Din momentul în care a început, echi-distanța mea s-a diminuat, lăsând loc unei nevoi de a eficientiza, de a optimiza lupta. Am devenit o mașină de război, ca toți ceilalți. Doar că eu eram în fruntea lor. Din ochiul care vede întreg tabloul războiului, am devenit vârf de lance.

— Simt că mă aflu în plină transformare. Mulți dintre voi mă cunosc bine. Probabil că de aceea m-ați și votat. Dar din acest moment, eu nu mai sunt cea pe care o știati.

Le vorbeam celor aflați în cămăruța de cincisprezece metri pătrați și îi priveam în ochi, rând pe rând. Caruselul se domolise. Acum chiar puteam să-i văd.

— Asta nu sună prea bine pentru cei care te-au votat, a răsunat vocea subțire a lui Andrew.

— Ba eu cred că-i bine. Pentru că de Irma-jurnalista nu mai e nevoie. Ea va rămâne în camera asta, ca un abur, ca o amintire. De aici va ieși o lideră. De asta e nevoie.

— Înseamnă că ne aflăm în cele câteva minute ale non-existenței tale, a zis Wilma și mi-a zâmbit cald.

Câteva surâsuri răzlețe au confirmat că războiul nu prea are umor.

— Asistăm la o... Cum îi zice la chestia aia care o fac fluturii?

Nu i-a răspuns nimeni lui Xavier. Deși mie mi-a stat pe buze.

— Da, mă aflu între mine și mine. Și n-o să încep un discurs sforăitor, ca ale politicienilor (aici m-am străduit să nu-l privesc pe Hugo), pentru că nu sunt politician. Ca și până acum, dar în alt fel, nu voi face decât să ajut comunitatea. Cu tot ce pot.

— Cum dracu' se cheamă chestia aia? Parcă suna așa, ca „veioză“.

Wilma s-a apropiat de urechea lui Xavier și i-a șoptit ceva.

— Așa, frate! s-a bucurat el.

Dar nu l-a băgat nimeni în seamă.

— *Well done*¹, Irma! a strigat Katrina.

Tot ea a fost prima care a început să aplaude. Și ultima. Deși poate că și Wilma și Yolanda au bătut din palme. Dar era clar – lumea n-avea chef de aplauze. Nici măcar eu. Eram cu toții prea speriați, prea afectați de situație. Am continuat, discutând detaliile organizării cu fiecare dintre cei prezenți. La final, înainte ca noua Irma să iasă pe ușa

1. Bravo! (lb. engleză)

redacției, Xavier s-a apropiat de mine din spate, pe nesimțite, și mi-a suflat în ureche:

— Acum, de când te-ai metamorfolizat și ți-au crescut coaiele astea de zână, ți-aș trage-o și mai rău. Ne vedem mai pe seară?

M-am prefăcut că nu-l aud, dar a fost singurul moment în care mi-am pierdut cumpătul. Nu-mi era frică de război și nici de responsabilitatea mea în luptă, cât îmi era teamă de mine când era Xavier prin preajmă. Prezența lui îmi anula toate principiile, îmi sufoca etica. Cum de ajunsesem să fiu atrasă de acest infractor? Cum de putusem să fac sex cu acest violator de cuvinte? Eu, cea atât de atentă cu legile, etica, deontologia? Eu, care admiram cuvintele, eram o cârpă în mâinile unui semi-analfabet care călca în picioare regulile, principiile și chiar legea. Un hoț. Mă rog, nu fusese niciodată condamnat, dar tot Arretul știa că el se ocupa de micile furturi din apartamente. Pe jumătate acceptat, pe jumătate temut, avea un farmec irezistibil care îl ajutase să devină parte din peisajul orașului. Era o cantitate de rău acceptată. Iar sexul cu el era mica mea plăcere vinovată – ba chiar deloc mică, de vreme ce mă tulbura atât de mult.

Încercând să ignor excitația care mă înfiorase de la puful de pe ceafă până la sfârcurile timide, am continuat să pășesc hotărât spre ieșire. N-am apucat să ies, însă. O zguduitură puternică și un zgomot infernal s-au suprapus. Totul a început să se miște haotic. Geamurile s-au făcut țândări. Inițial, am crezut că e un cutremur. Apoi am început să disting răpăiala regulată a unei mitraliere. Sau cel puțin așa am crezut.

— Trag în noi! a strigat Gilbert.

— La pământ! a răcnit Ike.

— Ne-a trădat cineva! a strigat Ian de sub unul dintre birouri.

— O să facem o anchetă, așa ceva este inadmisibil, s-a văitat Hugo.

— O să facem o anchetă în pizda mă-tii, să vedem cum ai ieșit așa de prost! și-a filtrat Andrew nervii printre dinți.

Era lângă mine, îi simțeam răsuflarea pe umăr. Niciodată nu mă atrăsese ca bărbat, dar acum, când îi simțeam respirația grea, neplăcută, eram mai convinsă decât oricând.

— Ahhh! s-a auzit un vaiet din celălalt capăt al biroului.

Înregistram cu detașarea unei stenografe ceea ce se întâmpla în jur. Da, trăgeau în noi. Și cineva probabil că ne trădase, într-adevăr. Aveam să mă ocup mai târziu de asta. Acum trebuia să ieșim de acolo. M-am târât pe burtă până la ușă, mirându-mă cât de greu e, de fapt, să mergi pe burtă. Nu eram obișnuită nici cu sensul figurat al expresiei, darămite cu cel propriu. Noroc că știam exact configurația clădirii.

— E toată lumea în regulă?

Liniștea era și ea un răspuns.

— Haideți, după mine!

Întregul alai viermuitoar m-a urmat. Ajunși pe culoar, ne-am scuturat hainele de cioburi. Zgomotul de afară continua, cu mici întreruperi. Și variații. Trăgeau cu arme de diverse calibre. Duduiturile armelor grele erau întretăiate de șfichiuielile celor mai mici. Am dat să continui cu prudență, spre ieșirea din spate, când mi s-au înfipt în braț niște degete ca niște pumnale.

— Ești nebună? Vrei să picăm fix în capcana lor?

Acestea fiind șoptite, Xavier a trecut în față și ne-a condus, mergând pe vine, prin câteva camere, apoi pe niște trepte, către subsolul despre care nici eu nu știam. A descoperit într-un colț, sub niște ambalaje vechi, un mic chepeng pe care l-a deschis anevoie. Vreme de o clipă, m-am întrebat dacă nu cumva el ne trădase și acum avea să ne ducă drept în brațele dușmanului.

O bubuitură puternică m-a convins că n-avem de ales. Începuseră deja să arunce cu grenade. Ploua cu moloz. Ne-am aruncat în intestinalele urât mirositoare ale oraşului, înarmaţi doar cu speranţă. Câteva blocuri mai încolo, am fost vomitaţi din ansele intestinale ale Arretului, ca o mâncare stricată. Ne scuturam hainele, ne eliberam părul de pânzele de păianjen, încercând să ne asigurăm că suntem nevătămaţi. Împuşcăturile se auzeau în depărtare.

— Oare cine o fi fost?

Ne-am întors cu toţii spre Boris. Părul ondulat îi flutura ușor în vânt, încadrându-i figura micuță și osoasă, imberbă. Din spatele ochelarilor cu rame argintii, subțiri, dădeau disperate din aripi două păsări. *Două păsări care vor să se ascundă*, mi-a trecut prin cap. Asta cred c-a fost primul moment în care am știut că nu e cu noi. Fragilitatea lui fizică prea contrasta cu aerul naiv pe care îl afixa. Oamenii naivi sunt, de obicei, puternici. Iar cei cu adevărat fragili își acoperă vulnerabilitatea cu mai multă dibăcie decât el.

— Ce dracu'?! a sărit Andrew. Știm cu toții. Până acum câteva săptămâni, în orice direcție te-ai fi întors prin oraș, ai fi dat de un bătrân care ți-ar fi zis cum să te porți. Acum au venit să ne aplice încă o corecție. Nu e clar?

— Ăăă... Ba da. Eu mă refeream la cel care a... trădat.

— Futu-i în gură de impotenți! a șuierat Andrew printre dinți, de parcă nici nu l-ar fi auzit pe Boris. Cu o armă în mână e ușor, normal că știu să lupte! a continuat în timp ce se chinuia să-și extragă un ciob din podul palmei.

— Zici că vrei să știi cine a trădat. Ai vreo idee? a întrebat amenințător Xavier, proțăpindu-se în fața lui Boris.

Nu era neapărat vreun halterofil, dar în fața lui Boris așa părea.

— Ce idee să aibă? a sărit Yolanda. Nu vezi că tremură tot?

— Și eu tremur, a intervenit Irene, ștergându-și mâinile transpirate de șolduri și coapse.

— Da... așa e, tremur! a răspuns Boris.

Ceva nu era în regulă cu el, dar nu puteam demonstra nimic. Nu încă. Deocamdată era unul de-ai noștri.

— Acum măcar știm că toți dușmanii sunt încolo, s-a aprins Andrew, făcând un semn spre zona de dincolo de Principală, strada care împărțea orașul în două tabere. Da' și încolo! Și dincolo. Să-i ia dracu' de babalâci, sunt peste tot!

Gilbert l-a bătut ușor pe spate. Se pare că palma lui a avut un efect liniștitor, căci Andrew s-a potolit. Și nu era ușor să-l potolești pe Andrew când se pornea.

— Am aflat o grămadă de lucruri azi, a zis Ike, gânditor.

— Am început să ne organizăm deja, în câteva zile n-au să mai intre pe teritoriul nostru ca la ei acasă.

Mă simțeam sigură pe mine, pe noi, și încercam să le transmit asta și celorlalți.

La îndemnul lui Gilbert, ne-am adăpostit cu toții în spatele unor tomberoane. Aerul era greu de respirat, dar măcar ne puteam organiza în siguranță. Din câte îmi dădeam seama, eram aproape de Fabrica de Conserve. Mai aveam câteva străzi și ajungeam la cartierul nostru general, unde eram protejați.

— Ce tupeu pe ei, să intre în zona noastră, așa... în mijlocul zilei! a mormăit Ian în barba lui lungă și sură.

— Trebuie să ne organizăm rapid. Vă garantez că vom face totul pentru a-i opri în cel mai scurt timp...

S-au întors câteva capete către Hugo și el a tăcut, înțelegând că greșise. Fie momentul, fie discursul.

— Bătrânii ăștia-s ca nisipul de la mare, îți intră și-n cur, dacă nu ești atent!

Lui Andrew îi străluceau ochii de nervi.

— Puțin nisip în sandale e îngrozitor. Să mergi în picioarele goale pe nisip e cu totul altceva, i-a răspuns Gilbert.

— Nu-nteleg. Ce dracu' vrei să zici?

— Că tactica fără o strategie pe termen lung e doar zgomot. Ia ascultă!

În depărtare încă se auzea pocnetul armelor.

— Țsta e zgomotul înfrângerii, nu e muzica victoriei, a continuat Gilbert.

— Eu nu înțeleg *a fucking thing*¹, a mărturisit prima Katrina.

— Cred că ce vrea Gilbert să zică e că tactica atacului-surpriză se bazează tocmai pe surpriză. De-aia e așa de neplăcută. Dar dacă îi înfruntăm direct, o să fie cu totul altceva.

Mai făceam și traduceri din când în când.

Gilbert a încuviințat ușor din cap.

— O să-i calcăm în picioare! a mugit Andrew.

Dar până la urmă nu i-am călcat în picioare.

Iar dacă mă ridic deasupra tuturor lucrurilor (ceea ce acum, când am scăpat de povara celor doi săni minuscule și a micului meu corp, e atât de ușor!), văd că nici ei pe noi. De aici, de la înălțime, de la jumătatea drumului către moarte, totul e limpede.

Văzută din această dronă a spiritului, micuța depresiune a Arretului e ca un bob de fasole bine ascuns între munți. Cum ziceam, partea de nord a bobului de fasole, dincolo de strada Principală, care era un soi de Ecuator al orașului, avea să rămână a bătrânilor până la final. Cartierul general al acestora, construit în jurul Catedralei Intercostale a lui Makalu, la câteva străzi mai sus de Principală, era inima teritoriului lor. De aici aveau să fie pompate atacurile armatei

1. Nici pe dracu'. (lb. engleză)

neobosiților pensionari către partea de sud, în care ne aflam noi, cei tineri.

În doar câteva săptămâni de luptă intensă, toate obiectivele importante ale emisferei nordice a orașului au intrat în stăpânirea oamenilor lui Ben Nevis. Banca din centru și postul de radio Antena Arretului, care emitea de pe o colină de la marginea de nord-vest a orașului, Uzina de Energie – din est – și Uzina de Apă – din vest –, aflate în capetele străzii Principale. Odată cu acestea, seniorii puseseră mâna și pe latura nordică a Parcarretului, singurul parc al unui oraș în care aerul ar fi fost la fel de curat și fără el. Ah, și bineînțeles că tot pe mâinile lor ajunseseră și două puncte lipsite de importanță strategică, dar cu mare însemnătate simbolică. Azilul și terasa Doi Ochi Albaștri, cunoscută și sub numele de Terasa Bătrânilor. De altfel, situat chiar pe frontiera celor două tabere, peticul de beton pe care se îngrămădeau câteva mese, scaune și umbreluțe jucase deja un rol în acest spectacol în care eram toți, deopotrivă, actori și spectatori.

La momentul acela, noi reușiserăm să ne grupăm în jurul unui cartier general improvizat din câteva corturi furate de la garnizoană. Îl instalaserăm undeva între Fabrica de Conserve și MarketArret, supermarketul orașului. Făcuserăm asta instinctiv, ca să ne apărăm cele două surse de hrană. Odată cu tăierea comunicării cu exteriorul, foamea avea să ne fie cel mai mare dușman. Unul mai mare decât inamicul vădit, care ocupa cealaltă parte de oraș. Cum spune o străveche zicală arretiană, „un soldat înformat ține arma invers“.

Tot în zona noastră, în sud-vestul orașului, se afla spitalul. Asta era partea bună. Cea mai puțin bună era că cei mai mulți dintre medici erau în vârstă și puseseră crucea roșie în slujba crucii intercostale a lui Makalu. Odată cu

partea de sud a oraşului, mai capturaserăm o mare parte din Parcarret (cea din jos de Principală), mica Universitate din apropiere şi ArreTV, televiziunea oraşului. A! Mai era, bineînţeles, şi Primăria Arretului, despărţită de Terasa Bătrânilor doar de o piaţă şi de strada Principală. Faptul că primăria era pe teritoriul nostru nu ne-a ajutat prea mult, dar a funcţionat pe plan simbolic. Bătrânii, având un respect ancestral faţă de instituţiile statului, au ezitat multă vreme să atace clădirea pe culoarele căreia petrecuseră atâtea zile la cozi, să-şi plătească taxele, impozitele sau să obţină cine ştie ce autorizaţii.

13 iulie – 27 iulie.

Cincisprezece zile. Atâtea i-au trebuit cochetului Arret ca să fie cufundat în haos. O parte dintre şoferii de autobuz erau tineri. Ceilalţi erau bătrâni. A fost de-ajuns ca cei din urmă să îi interzică accesul în depou unuia dintre colegii mai tineri, pe motiv că fusese prezent la faimoasa luare de ostatici de la Terasa Bătrânilor. Tinerii au luat foc, la propriu – au incendiat toate autobuzele parcate. Seniorii au răspuns deturnând autobuzele aflate în trafic. Astfel au devenit apoi vehicule de război, sub roţile cărora şi-au găsit moartea unii dintre tineri. Sau au fost trase, pur şi simplu, de-a curmezişul străzilor, transformându-se în baricade. La fel s-a întâmplat cu toate celelalte instituţii ale oraşului. După ani de zile de eforturi pentru a le pune la punct, fuseseră distruse în doar câteva zile.

Poliţia, sălile de fitness, pompierii, poşta, judecătoria, primăria, cele două cinematografe, administraţia financiară – toate au căzut pradă acestei lupte între generaţii. Până şi la teatru a avut loc o încăierare între actorii mai tineri şi cei mai în vârstă. La originea acesteia se spune că s-a aflat Zulia, care pentru câteva aplauze era gata să facă mai multe decât Yolanda pentru clienţii ei. Un poşttaş în vârstă

a refuzat să mai livreze corespondența adresată celor care nu erau în tabăra vârstnicilor, iar colegii lui mai tineri l-au ars cu fierul roșu, ca pe vite, urlând că „îl timbrează“ ca să poată ajunge înapoi, în tabăra cealaltă. Bruta de Denali, a cărui singură calitate era forța fizică, a reușit să-i convingă pe șoferii de buldozere să distrugă o sală de fitness din sudul orașului. La cimitir, groparul, atât de în vârstă că el însuși urma să aibă în curând nevoie de serviciile unui confrate, a refuzat să îngroape un tânăr. Iar asta a stârnit în asemenea măsură ura rudelor acestuia, că l-au îngropat de viu. În ziua a noua a războiului, pompierii tineri i-au alungat pe cei în vârstă cu furtunurile de apă. Aceștia au revenit în noaptea următoare și au dat foc chiar stației pompierilor, care a ars din temelii. Ar fi de menționat că, destul de ironic, aceasta funcționa fără autorizație de incendiu, pentru că șeful era un incompetent, bun prieten cu primarul Hugo.

Teribilă forfecare. În urma ei, țesătura care dădea sens orașului s-a transformat în zdrențe. Distruse, devalizate, sfâșiate, instituțiile atârnavă ca bulendrele pe trupul jigărit al unui cerșetor. În cincisprezece zile, Arretul a devenit un cerșetor ajuns la mila unor oameni îndobitociți de ură. Iar oamenii îndobitociți de ură nu i-au putut oferi decât încă un șut în coaste.

Acum, când sfârșitul e din ce în ce mai aproape, mi-e clar. În zilele acelea fugeam de tot ce aveam mai uman, de noi înșine. Ceea ce dobândiserăm în secole și milenii de progres fusese anulat. Războiul e doar o fugă nebună înapoi pe scara evoluției umane.

În tot acest timp, bătrânii, reumatici și greoi, cum îi credem noi, reușiseră să ia un avans considerabil. Se grupaseră mai repede, mai bine. Puseseră mâna pe depozitele de armament și de muniție. Nu erau prea multe, dar erau ale lor.

Atacau pe neașteptate și surprinzător de bine ținut. Își apărau teritoriul prin baricade inteligent puse. Aveau zvâc. Într-un cuvânt, se simțea mâna lui Ben Nevis, pe care, dacă nu l-aș fi detestat atât de mult, chiar aș fi fost tentată să-l admir. Și nici cu moralul nu stăteau rău, semn că și părințele Makalu își făcea treaba: îi îndoctrina de minune.

La șaptesprezece zile după ce am fost aleasă drept conducătoare a tinerilor, în cea de-a treizeci și una zi de război, pe 13 august, haosul fusese deja împărțit în două, ca un tort pentru o zi de naștere cu doar doi participanți flămânzi. Între sudul tinerilor și nordul vârstnicilor erau baricade mari, greu de trecut, construite din autobuze, schelete de caroserii carbonizate, panouri metalice, uși, plăci mari de azbociment și alte firimituri de la festinul distrugerii.

La sud de Principală, singurii oameni în vârstă erau cei care aveau sufletul tânăr. Ca Wilma și Ian, ale căror entuziasm, curiozitate și poftă de muncă îi făceau să fie unii dintre cei mai activi oameni ai noștri.

La nord de Principală nu mai găseai picior de tânăr. Și nici aici nu mă refer la vârsta fizică, firește. E bine-cunoscut cazul lui Lhotse, învățătoarea care, deși avea puțin peste douăzeci de ani, își hrănise elevii cu idei duhnind a trică și a vechi. Firește că se regăsise pe de-a-ntregul în ideologia seniorilor.

Dar alegerile sunt un privilegiu al celor care încă sunt oameni.

În a treizeci și una zi de război încetaserăm să mai fim oameni. Animalele din noi pusese deja stăpânire pe trupurile noastre. Străzile erau pline de gunoaie și moloz. Ne făceam nevoile peste tot. Aerul era plin de funingine, în urma incendiilor care ardeau ce mai rămăsese din epiderma orașului. Cadavrele nereclamate de nici o tabără putrezeau în voie prin rigolele străzii Principale. Un miros pestilențial îmbrăca orașul, ca lipia o șaormă.

Și peste toate astea a început foametea. Mda, foametea. Partea bună când ai sânii așa mici e că nu se mai pot micșora când pierzi în greutate. În rest, până și plăpândul meu corp a avut de unde să slăbească. După atâta timp, ajunsesem să simt că foamea face parte din mine. Când am murit o aveam în interiorul meu, în pancreas, în intestine, în toate celulele. Poate de aceea mă simt chiar și dincolo de moarte din ce în ce mai slăbită, eterică. Sunt o Fata Morgana care se stinge odată cu disperarea din ochii celor care o inventează. Dar iată că în curând am să descopăr un ultim avantaj al corpului meu mic: măcar moartea se petrece și ea mai repede.

Nu mai am energie, cred că mă voi scufunda la loc în tăcerea care m-a mai înghițit cândva. Doar că atunci era albastră, iar acum e albă. Atât de albă! Și atunci mă scufundam de bunăvoie în adâncurile ei. Îi cercetam relieful, mă lăsam purtată de curenții de nepăsare, dar mă și puteam ridica oricând la suprafață. Chiar puteam. Acum nu mai pot.

Viața și moartea nu sunt lucruri opuse, cum s-ar crede. Eu cred că opusul vieții este războiul. Moartea și viața sunt unul și același lucru. Una e o continuare a alteia. Tot ce se întâmplă când mori e că ai, în sfârșit, o scuză bună pentru a nu mai putea.

Iar eu chiar nu mai pot. Ar mai fi fost multe de povestit, atât de mul

5, futu-i. Andrew

Cum dracu' să mori în timp ce te uiți pe geam?

Tot timpul mi-am imaginat o moarte mai eroică pentru mine! Ne naștem degeaba, murim degeaba. Zero control. Și cică între timp „destinul e în mâinile noastre“? Ha ha ha. Cum dracu' să cred asta? Suntem niște nimeni, niște pulifrici mânați în luptă de traume. Nu luăm noi decizii, ci abuzatorii abuzatorilor noștri. De când ne naștem, tot ce avem de făcut e să reacționăm la fricile înaintașilor. Să le calmăm neliniștile. Să le reparăm defectiunile. Decizii... Nu luăm noi nici o decizie, sunt deja luate. Suntem doar niște executanți care au iluzia alegerii. Ah! Mi-aș fi dat o mână, un ochi, un plămân. Orice! Numai să pot lupta în continuare. Să mor cu ei de gât. Asta era „decizia“ mea. Și uite c-am ajuns să mor uitându-mă pe geam.

Ce război de căcat!

Când mă înfierbântasem și eu, s-a terminat muniția. Cred că era prin ziua a patruzecincea, cam așa, când s-a tras ultimul proiectil. Dezertaseră câțiva dintr-o tabără într-alta, muriseră destui, însă războiul era departe de a se fi încheiat. Atunci au ieșit la lumină *celelalte arme*.

Totul a început cu mașina de ceață. Cu ea am avut prima întâlnire, în timpul unei patrule de rutină până la granița cu boșorogii. Se vorbea de ceva vreme că puseseră laba pe una rusească. Cum de ajunsese la ei? Nu se știe.

Doar că lipseau câteva componente și a trebuit să le înlocuiescă rapid cu unele chinezești. Făcea drăcia o ceață zdravănă, rusească, de ți se lipea de corp; în ziua aia m-a împresurat cu dușmănie, simțeam moleculele cum îmi intra în coaste și îmi suflă în ureche *Davai ceas, davai palton*¹. Aș fi putut să mor asfixiat de bandajul alb, noroc că piesele chinezești mai dădeau erori și între unele molecule de ceață rămânea spațiu, așa, cam cât să bagi lama unui cuțit foarte fin, făcut din speranță. Puteai crăpa această crisalidă imaculată din care renășteai, umed ca un fluture nou-născut, cu aripile lipite de corp, atât de lipite, încât puteai fi confundat cu ușurință cu un om. Deși după șapte² de zile de război, cine mai era om?

Când am reușit să mă smulg din strânsoarea ceții, eram ca o mașină ieșită de la spălătorie – aveam pletele lipite de umeri, prin barbă îmi șiroia apa, iar ochelarii erau complet aburiți. Războiul nu e deloc practic pentru ochelariști. M-am adăpostit în ruinele unei clădiri, să-mi șterg benoaclele cu un colț uscat al bluzei de corp. Era fix partea pe care o băgasem în pantaloni și mirosea ca dracu', nu mai făcusem duș de o veșnicie. Când mi i-am pus din nou la ochi, am tras un „Futu-i!” printre dinți și am vrut să-i dau jos ca să-i mai șterg o dată. Dar i-am lăsat pe nas și am continuat să mă uit printre zgaibele de pe lentile, mai mult ghicind prin ceață și prin lumina săracă a dimineții silueta de neprivit a Maunei K. Șefa manipulării, regina răcnitelor și mama prostului-gust. Am înlemnit. *Ce căcat caută în zona noastră?* E clar că nu venise să ne facă astrogramele. Capul ei pătrătos ca o noptieră era sprijinit pe corpul cât un dulăpior de bucătărie. Pe lateral, brațele ca niște butuci se bălăngăneau, neastâmpărate. În spatele acestei

1. Dă-mi ceasul, dă-mi paltonul. (lb. rusă)

masive piese de mobilier-mosaic, vreo doi bunicuți își târâiau bășinile la fel de grațios. Cât de disperat să fii ca să vrei să calci pe urmele ființei ăsteia lipsite de orice eleganță și demnitate?

Îmi amintesc că, privind-o, ura și scârba se întreceau în mine, într-o competiție nebună; îmi venea s-o hăcuiesc, dar mă și îngrozea s-o ating. N-am înțeles cum pot oamenii să privească și să asculte o astfel de persoană. Darămite să creadă în ea. Dar stai! Parcă se mai vedea cineva. Am mijit ochii. În fruntea celor trei care se furișau, era... M-am ridicat să văd mai bine, mda, era greu să-l confunzi pe Denali. Avea statura unui gigant și se mișca întotdeauna ca un animal de pradă care-și vânează următoarea masă.

Futu-i! Se-mputea treaba. Mi-am calculat rapid șansele: aveam la mine o MAR – o mină anti-rid. Aceasta exploda sub forma a mii de particule de acid hialuronic, care intrau pe sub pielea celor loviți, oferindu-le pe loc un splendid efect de întinerire care i-ar fi făcut să se vadă ca pe niște „puțoi“, cum ne numeau pe noi, și, cel mai probabil, să se apuce să se ciuruiască unii pe alții. Era una dintre armele noastre experimentale, abia așteptam s-o văd la lucru. Presupunând că aș fi reușit să mă furișez în fața lor, știind perfect zona, aș fi putut să amplasez mina, iar dacă aveau să calce pe ea, i-ar fi amețit pentru câteva secunde și poate i-ar fi făcut chiar să-și ia gâtul între ei. Ah! Ce imagine! Dar în afară de asta, mai aveam o amărâtă de mitralieră cu reproșuri. O armă bună, nimic de zis – dincolo de faptul că activa timpanul și amigdala, inducea și activarea unei gene HAAAA *o3 sau cam așa ceva, care scotea din memorie doar cuvinte combinate în tot felul de reproșuri și îți toca, pur și simplu, creierii. Dar acționa cu o mică întârziere și eu aveam nevoie de ceva care să-i doboare PE LOC, 'tu-i în aripă de obosiți.

Micul meu arsenal era completat de o GLE – o grenadă lacrimogenă eternă. Ai noștri folosiseră, spune-se, un virus care, ajuns la creier, se multiplica vreme de câteva zile în neuronii cortexului prefrontal medial până era eliminat de sistemul imunitar. În acest timp, cel infectat plângea de mama focului. Asta chiar părea bună, dar era în faza beta și încă nu fusese testată decât pe o prizonieră ceva mai în vârstă, care oricum plângea și înainte de a fi expusă. Gilbert și Ian ne promiteau că cel atins de o astfel de explozie ar fi plâns necontrolat între câteva zile, dacă era expus puțin, și toată viața, dacă era nimerit în plin, pentru că, deși sistemul imunitar reușea să distrugă virusurile, neuronii din corona radiata nu se mai refăceau. În fine, nu eram chiar cu mâinile goale, dar n-aveam nimic de distrugere rapidă, în masă, cum mi-aș fi dorit. Sau măcar o drujbă, ca în *Pulp Fiction*.

Mai era și raportul ăsta de patru la unu, care îmi aducea aminte de un *gangbang* de pe PornHub. Așa c-am decis să-i urmăresc, să văd ce gânduri aveau mumiile. Întâi și-ntâi, m-am prins care le era traseul și am tăiat-o rapid pe o stradă paralelă. Am intrat într-una dintre ruinele pe lângă care aveau să treacă și mi-am găsit imediat un punct de observație, la fereștriuca unei foste camere.

Mirosea plăcut în dărăpănătura aia mică. A praf, a vechi și a... gem de gutui. Exact ca la bunica. Am început să pipăi și să adulmec, până am dat peste un borcan spart pe unul dintre rafturi. Atent, mi-am băgat degetele în clisa întinsă pe felia raftului și am mirosit. Chiar era gem de gutui. Am gustat. Mmm... Avea mai mult mucegai decât în copilărie, dar mergea. Cu un gest mecanic, am întins mâna din nou. De data asta am nimerit într-un ciob și am scăpat un mic țipăt.

— Ce-a fost asta?

Auzind vocea Maunei K, am împietrit. Era atât de aproape! Prin fereastra spartă am zărit profilul lui Denali. Aproape, atât de aproape. Dacă întindeam mâna, puteam să-l strâng de gât. Dacă nu mi-ar fi rupt-o el înainte, cum era mai probabil. Mi-am ținut respirația.

— Ce? Ce-ai zis?

— S-a auzit ceva.

Așa cum se întâmplă în astfel de momente, barba mare și încâlcită mă atinge pe piept și îmi venea să mă scarpin al dracu' de tare. Unul dintre bocanci parcă mă mușca de picior. O picătură de transpirație mă gâdila pe ceafă. Am strâns din dinți și am așteptat zecile de ore care au trecut până când au pornit din nou bătrânii. Liniștea dintre noi a păstrat secretul, fiind tulburată doar de niște zgomote îndepărtate.

— Ți s-a părut, a zis Mauna K, icnind în timp ce-și reaseza sacul pe umăr.

— Suntem, totuși, în zona lor, a șoptit timid unul dintre babalâci.

— Ți-e frică că vine vreunu' și ți-o bagă pe la spate? s-a hăhăit celălalt.

— Șșșt! a făcut Denali. Nici nu visează puțorii ce le pregătim.

Și, înainte de a se întoarce cu totul și de a-și continua drumul, a mai aruncat peste umăr, chiar în direcția geamului meu:

— Da, da, nici nu visează!

Chiar, oare ce ne pregătesc scârbele? Și de ce-i așa sigur pe el Denali? Acum, că trecuseră de geam, îi vedeam bine. L-am examinat, scărpînându-mă cu poftă în barbă – fiecare căra în spinare câte un sac destul de voluminos. Altfel, nu păreau înarmați. Mă rog, exceptând pulanul care mângâia cracul pantalonilor de camuflaj ai lui Denali. Dar pe ăla îl purta și când era pace.

Instinctiv, am băgat în gură degetul care mai avea urme de gem de gutui, mmm, ce bună era porcăria!, întrebându-mă cum dracu' de nu-i auzisem. I-am urmărit în continuare cu privirea, uluit că nici acum nu li se auzeau pașii. M-am uitat mai atent la picioarele lor și am observat că încălțările, care mi se păruseră înfășurate în pungi din nailon, cum mai poartă bătrânii ca să nu se ude pe picioare, le erau, de fapt, învăluite în ceață. Reușiseră nenorociții să folosească mașina de ceață ca să-și facă pașii neauziți.

Nu era de bine. Futu-i! Simțeam că ne coceau ceva urât de tot. Mai urât decât zâmbetul lui Denali. Și chiar mai urât decât mersul Maunei K. I-am urmărit pas cu pas, bătaile inimii mele răsunând mai tare decât pașii lor, deși inima mea era și ea învăluită în ceață. Nu din cea rusească, dar ceață. Partea bună era că știam locul ca-n palmă. Mă puteam ascunde cu ușurință printre carcasele de mașini carbonizate, printre ruinele clădirilor și pe după baricadele ridicate chiar de noi din diverse resturi. N-aveau cum să-mi scape putorile!

Mă cam dureau genunchii, nu mai făcusem atât mersul piticului din școala generală. Ochelarii îmi cădeau întruna de pe nas și mi-am julit mâinile tot târându-mă prin dărâmături. Degetul la care mă tăiasem îmi sângera în continuare, dar n-aveam timp să stau să-l bandajez. Eram hotărât să nu-i pierd din ochi. În câteva minute, canaliile au ajuns la cortul nostru de campanie, instalat lângă depozitul de alimente. Prin cap îmi treceau tot felul de posibilități. *Or fi venit, oare, să fure provizii? Parcă-s prea încordați pentru un banal furt de provizii. Sau vor să le otrăvească? O fi, oare, doar una dintre echipe? Dacă am fost și eu urmărit? M-am uitat mereu în spate și împrejur. Deși cu picioarele împachetate în ceață... Ne pregătesc un atac-surpriză? Să mă duc să-i anunț pe-ai noștri? Dar asta ar însemna să-i scap din ochi.*

Și peste toate aceste gânduri, ca un uriaș borcan cu gem vărsat, era curiozitatea din care nu mă puteam abține să nu gust. *Ce pizdele mamelor lor vor să facă?! Am rămas întuit după câteva pubele de gunoi răsturnate. Ajunși într-un colț din spate, cei doi boșorogei pe care nu-i știam au pornit pe câte o latură a cortului nostru de campanie. În recunoaștere, am bănuir, pentru că i-am văzut pe Denali și pe Mauna K rămânând pe poziții și deschizând toate rucsacurile. Au scos câteva recipiente măricele și au început să moșmondească la ele. Or fi bombe? Probabil, cadouri de Crăciun nu par! Scarabeii ăia grizonanți s-au întors și părea că totul e în ordine, pentru că au continuat toți patru să umble la rucsacuri. În scurt timp, Denali a scos din buzunarul vestei un cuțitaș cu care a făcut grijuliu, de parcă împărțea tortul nepoțeilor, câteva tăieturi în materialul zdravăn al cortului. Apoi, și-a pus fiecare câte o mască, dar nu din alea ca-n vremea pandemiei, ci unele mult mai profi.*

Mă uitam la ei ca la film. Mirat de tupeul lor, fascinat de simplitatea gesturilor, indignat de fluiditatea cu care se mișcau. *De unde morții lor știu așa de bine ce au de făcut? Cine îi antrenează așa de eficient? Cum de nu le tremură mâinile? Și ce dracu' vor să facă?*

Când am priceput că recipientele alea erau niște pompe artizanale, cam ca cele de stropit grădina, și că furtunașele pe care le băgaseră în cort prin tăieturile făcute de Denali aveau să infiltreze un gaz otrăvitor, fapt care explica și prezența măștilor, m-a copleșit panica.

Futu-vă-n gură de șerpi bătrâni, ați venit să vă împroșcați veninul aici! De frică, mi-am amintit de cele două GP-uri pe care le aveam agățate de interiorul vestei. GP-uri, adică grenadele cu pârturi pe care reușiseră să le meștească Gilbert și Ian, folosind niște bacterii care se activau

la 37,6 grade Celsius, adică temperatura intestinelor umane, și fermentau în prezența unor enzime produse de intestinul gros. Gazele rezultate erau cu adevărat teribile și ca frecvență, dar în special ca duhoare – un amestec de hoit și ou stricat, ținute la macerat într-o baie de balebă. Păcat că astea erau utile doar dacă mai aveai încă o armă, cu care să-i poți mătrăși în timp ce se țineau de năsucuri. Și n-aveam. Dar trebuia să fac ceva – le-am aruncat rapid, prima către ei, a doua, în direcția în care bănuiam că se vor retrage. Partea bună e că n-au făcut zgomot, aterizând una – pe un petic de iarbă bogată, cealaltă – într-un ochi de nisip. Nici de explodat, n-au explodat, firește. S-a auzit doar fâsss-ul lor obișnuit și aerul s-a umplut de un miros oribil, care a ajuns în scurt timp până la mine. Însă libidinoșii nici nu s-au clintit. *Ce dracu'?* Ah. Acaparat de panică, ignorasem complet că purtau măști.

Și-acum, ce căcat fac? Mă țineam de nas și încercam să gândesc. MAR-ul ieșea din discuție, era prea complicat de instalat. Mitraliera cu reproșuri nu era letală și mi-ar fi dat de gol poziția. Rămânea GLE-ul. *Da. Asta ar face zgomot și probabil că ar auzi și cei din cort. Dac-or mai fi vii!*

Nu era timp de alte pregătiri. Am aruncat grenada și am nimerit piciorul Maunei K, care a țipat ca din gură de șarpe. M-am băgat imediat într-una dintre pubele și, prin fundul crăpat al acesteia, i-am urmărit. Inima îmi bătea mai-mai să-mi spargă pieptul. Denali a sărit primul: văzând grenada, a înțeles situația și a luat-o la goană, agățându-i din mers pe doi dintre camarazi. Cât despre Mauna K, n-am văzut nicicând un dulăpior mai sprinten.

Grenada a explodat în urma lor, atingându-i probabil prea puțin pentru a le smulge vreo lacrimă, dar cu vreo două suspine pe cocoașă tot i-a însemnat. Am așteptat câteva zeci de bătăi de inimă până să ies din pubelă, apoi am

alergat până la rucsacuri și am înșfăcat unul dintre ele. În buzunarul lateral am dat de o mască pe care mi-am pus-o imediat pe față. Am examinat în grabă recipientul care semăna cu o pompiță și am remarcat că avea un soi de robinet. L-am închis, am aruncat furtunașul și, luând rucsacul în spate, am fugit cât mă țineau picioarele către intrarea în cort.

Cu pletele lipite de fruntea transpirată, cu ochelarii căzuți pe vârful nasului, unde se sprijineau pe marginea măștii, am intrat. I-am găsit pe Irma, Xavier, Hugo și Irene prăvăliți în scaune, privindu-se unii pe alții, inerti. Deși eram în mod cert o apariție nefirească, s-au uitat la mine de parcă aș fi fost o pală de aer străveziu. Mi-era clar că fuseseră intoxicați cu ceva, doar că nu știam câte de grav e.

— Irma, Irma, ești bine?

Am zgâlțâit-o de umeri.

Dar ea privea în gol, nici veselă, nici tristă. *Story of my life.*¹ Întotdeauna îmi plăcuse Irma, dar nu reușisem să am decât acest efect asupra ei. Am încercat s-o scot din cort. Pe drum l-am zărit pe Xavier, care întorsese capul spre mine, și, sperând că era mai puțin afectat, am urlat:

— Xavier, ajută-mă! Sunteți intoxicați.

Din spatele măștii, vocea mea suna dramatic. Xavier a înclinat puțin capul, atent de parcă ar fi văzut o veveriță cu trei picioare. Dar totul a durat o secundă, ca și cum și-ar fi zis „Ah, nu, aia era coada“, apoi a revenit la starea de letargie. Era clar: nu mă puteam bizui pe nimeni. Am reușit s-o târăsc afară pe Irma. Auzind tot tâmbălăul, s-au apropiat de mine încă niște oameni de-ai noștri, printre care Gilbert și Ike. I-am oprit la intrare, explicându-le în câteva răcnete că, fără mască, vor avea parte de aceeași soartă. Din alte câteva zbierete au înțeles situația și au fugit să recupereze rucsacurile de lângă cort.

1. Drama vieții mele. (lb. engleză)

Jumătate de oră mai târziu, își reveniseră cu toții, deși încă mai aveau reacții cam întârziate. Cu măști pe față, am cercetat recipientele, le-am întors pe toate părțile și am căzut de acord că babalâcii plănuiseră să ne intoxice cu nepăsare. Cel mai îngrijorător era că mizeria aia de gaz al nepăsării, care cică ar fi conținut ceva din clasa benzodiazepinelor (așa mi-au explicat Ian și Gilbert, n-am avut decât să-i cred pe cuvânt), nu avea nici un fel de miros, ceea ce ne-a băgat într-un *trip* destul de paranoic. „Adică se poate întâmpla oricând? Oriunde?” Am decis să facem de gardă în jurul bazei și în punctele-cheie. Cine n-are boșorogi să se păzească de ei.

A luat Ian recipientele, ca să le analizeze în laboratorul lui improvizat, și după câteva zile ne-a fost clar că bătrânii reușiseră să găsească formula chimică a nepăsării, ceea ce a făcut ca în perioada următoare măștile să fie un accesoriu obligatoriu, futu-i în aripă de senili!

Da' lasă că le-am tras-o și noi. Am făcut un brainstorming din care au ieșit vreo cînșpe-douăj' de idei și am început să lucrăm la ele. Îmi amintesc că oricât s-a opus Katrina, tot am făcut-o pe aia cu pisifricile. Singurul lucru pe care l-a obținut a fost să nu-l implicăm și pe Kasparov sau Karpov, nu mai țin minte cum îl chema pe cotoiul ei, dar știu c-avea blana ca o tablă de șah. Și era haios foc. Până l-au bubuit bătrânii.

Ziceam de pisifrici. Ian era bun de tot pe substanțe și a reușit să combine un praf anxios. Mi-a plăcut mult ideea și l-am întrebat cum funcționa. Era o substanță (am uitat cum îi zicea) cu care impregna blana pisicilor și care, atunci când scădea temperatura, se desprindea, plutind în aerul din încăpere. Când babalâcii mângâiau pisicile, aerul cald dintre firele de păr se răcea, fiind amestecat cu aerul rece din jur, substanța devenea volatilă și era inspirată de

hodorogul mângâietor. Ajunsă apoi în sânge, producea un număr mare de receptori adrenergici beta-1 în celulele care raspund de bătăile inimii. Creierul (în caz că primatele alea ramolite aveau și așa ceva în tărtăcuță) primea semnalele legate de creșterea ritmului cardiac și le interpreta ca anxietate, generând un soi de atac de panică. Așa i-a zis el. Eu n-am știut ce să cred, până l-am văzut pe Gilbert, care intrase accidental în contact cu praful ăla. Și praful era să se aleagă de el! Începuse să se vaite într-un colț al încăperii, ferindu-se de niște zgârie-nori care cădeau pe el. Ditamai omul, ghemuit, încordat, tot dădea din mâini de ziceai că se apăra de muște. Noroc că Ian avea și un fel de antidot, însă o zi și o noapte, Gilbert n-a mai comunicat cu baza, ca să zic așa.

Am reușit cu chiu, cu vai și cu încă niște victime colaterale să impregnăm blana câtorva sute de pisici – tot ce-am putut găsi într-o săptămână în Arret, în special în cartierul bătrânilor. Planul era să le eliberăm noaptea pe teritoriul moșnegilor și babelor care, firește, aveau să se bucure că li s-au întors felinele acasă. Dar pe rând, ca să nu dăm de bănuț. Unele ici, unele dincolo. Câteva azi, altele – mâine-noapte. Bătrânii aveau să le ia în brațe, să le mângâie, de bună seamă, pentru că și cei cu sufletul mai împietrit dintre ei simțeau lipsa nepoților – în cea mai mare parte, rămăseseră cu părinții lor, adică în tabăra tinerilor.

Așa am și făcut. Era un plan perfect, băga-mi-aș! Speram să-i călcăm în picioare odată cu venirea dimineții. Însă mainte să ne năpustim asupra lor, în zorii celei de-a treia zile, am aflat că cineva din tabăra noastră le pasase antidotul, futu-i crucea mamei lui, că probabil e mort și el acum, dar dacă l-aș fi aflat atunci, l-aș fi strâns de gât cu mâinile mele de pictor ratat.

Mai rău a fost că în câteva zile totul s-a întors împotriva noastră.

— O armată de pisici... kamikaze, vrei să zici?

Rămăsesem cu privirea pierdută pe undeva, pe lângă Ike. Înalt, uscățiv, buze subțiri. Câteva fire de păr îndrăzneau să crească răzleț pe figura albă ca laptele. Serios ca un ofițer SS. Și cu un măr al lui Adam atât de proeminent, că mă așteptam tot timpul să aibă nevoie de o manevră Heimlich pe care n-aș fi știut să i-o aplic.

— Mă îndoiesc c-a fost din inițiativa lor. O armată de pisici explozibile, așa zice. Și un detonator în brațele vreunui bătrân bălind fericit.

Câteodată, când realitatea era greu de dus, simțeam nevoia să mă refugiez în detaliile banale ale celor mai simple lucruri. Așa că acum îl priveam pe Ike. CFO, CFO¹, dar oare nu i se accea să fie întotdeauna atât de exact?

— Futu-le morții mamelor lor!

— Apropo de morți, șaișpe de-ai noștri s-au dus. Prin infirmerie mai avem încă vreo cincizeci.

Am dat să izbesc cu pumnul în perete, dar mi-am amintit la timp că sunt într-un cort de campanie.

— Aș estima c-au trimis o sută cincizeci de pisici. Peste jumătate și-au atins ținta. Au avut un procentaj destul de bun.

— Futu-i!

Am scuipat dezgustat. Flegma a nimerit o furnică nevinovată, care a fost purtată câțiva centimetri mai încolo de micul tsunami. Am sperat că era o furnică bătrână.

— Cred că încă mai sunt pisici neexplodate. Fie n-a funcționat detonatorul, fie pur și simplu nu le-au detonat încă. Oamenii noștri au lichidat astăzi una la marginea de nord. Din păcate, n-am reușit să recuperăm încărcătura.

— De ce n-ați reușit?

1. Chief Financial Officer, „director financiar“. (lb. engleză)

— Îmi pare rău, Andrew, dar nu putem trimite pușcași marini în fiecare patrulă de rutină! În primul rând, pentru că, știi, n-avem pușcași marini.

Până și glumele lui Ike păreau luate dintr-un curs de contabilitate tras la un xerox prost.

— Și mai e ceva.

— Hm?

— A bubuit mâța Katrinei.

Nici n-am mai întrebat de ce. La cât iubea Katrina pisicile, mă miram doar că nu bubuise și ea.

Am ieșit din micul meu birou improvizat în cort. Era deja 1 octombrie. Căcat! În curând, avea să vină frigul. Optzeci și una de zile și noi nu reușiserăm să dovedim o adunătură de boșorogi.

— Futu-i bătrânețea mă-sii!

Ciudat, nu eram eu cel care înjura. M-am întors: era Gilbert. Un zdrahon cu figură de copil, depresiv ca dracu'. N-aveam eu în mine ură câtă tristețe avea el în ochi.

— Ai auzit, hm?

Am dat din cap. Mi-a pus mâna pe umăr și m-a privit în ochi. Doamne, cât de trist era! Fuseserăm colegi de școală dintr-a cincea până la liceu, când el plecase să dea la Școala de Aviație. Unde nu intrase. Spre deosebire de tatăl și de fratele lui mai mare. Bine, situația era și mai complicată – imi povestise că fusese părăsit de părinți, care se mutaseră în alt oraș și se mai interesau de soarta lui când și când, lăsându-l în grija lui frate-său. Nu era nici o mirare că acum frate-său nu-l suporta. Iar de când reușise să nu intre la Școala de Aviație, restul familiei rupsese orice legătură cu el. Dacă n-ai studii, n-ai ce căuta printre noi. Mai încercase de două ori să dea examenul, însă dăduse cu burta de pământ și acolo rămăsese. Nu mai putuse trece peste momentul ăla de acum douăzeci și ceva de ani.

— Pari schimbat, mi-a zis, privindu-mă în ochi.

L-am studiat și eu – era la fel de murdar și de zdrențaros ca mine. Cu o barbă la fel de mare și neîngrijită. Poate doar ceva mai rară.

— E vreun om pe care războiul să nu-l facă mai mic decât era înainte? De fapt, e cineva care să fi rămas om?

Gilbert a privit în zare.

— Comparația în sine e o formă de violență. De când intri în război, nu mai ești tu, sau mai bine zis, ești un nou tu, știi ce zic? Ești un alt om, care, chiar dacă are câte ceva în comun cu cel vechi, nu mai este același.

Am căzut puțin pe gânduri. Era un punct de vedere nou.

— Și nu-i corect să mai lași trecutul să afecteze prezentul, pentru că acel trecut nu-ți mai aparține. Poate a pus umărul la construcția ta, OK, dar prezentul e disruptiv, e cu totul altceva, știi ce zic?

Apoi a continuat și mai înflăcărat:

— Iar viitorul, nici el nu-ți aparține, sufletul și trupul tău sunt puse în slujba cauzei, nu poți îndrăzni să te mai gândești la viitor când milioane de ițe complicate îl determină. Și nici măcar nu le poți atinge, totul e atât de neclar, de dedalian...

— De... cum?

— Dedalian. Complicat. De la Dedal.

Ah! Uitasem că-i obsedat de zbor.

— Ce vreau să zic e că războiul e un prezent continuu. Un prezent obositor și nesfârșit. Ah, cât aș vrea ca cei care predicau pozitivismul de doi bani, ăia care repetau să trăiești momentul, ce-aș vrea să-i văd pe toți oshoiștii de ziua a șaptea trăind prezentul ăsta sfâșietor, nesfârșit!

— Poate că unii dintre ei chiar îl trăiesc.

— Mda, poate.

Adevărul e că se ambalase, dar el însuși era dat cu irul melancoliei pe buzele subțirele. Ce mi-a zis m-a pus pe gân-

dură atât de tare, încât a doua zi m-am trezit cu gândul întepenit. Încercam din răspuț să-i demonstrez că nu are dreptate, să fac cu ușurință legătura cu trecutul, să-mi dovedesc singur că sunt același de acum juma' de an sau că am puterea de a schimba viitorul, cumva. Dar nu, nu mă puteam smulge din prezentul nesfârșit al războiului. Aș fi vrut să-l pot contrazice pe Gilbert, să-l fac să-și încrețească nasul ăla mic, cum făcea când se simțea nesigur, însă nu puteam.

Toate gândurile mele erau îndreptate spre ceea ce făceam. Îmi amintesc că venise deja iarna când, mânat de o revelație, le-am căutat pe fetele de la Resurse Umane și, dând de Yolanda, i-am zis:

— Yo, trebuie să-i atragem pe copii de partea noastră!

Ca în mai toate momentele importante, ea învârtea întruna un elastic pe degete, cu o rapiditate care, nu știu de ce, îmi dădea mâncărici la picioare.

— Păi nu sunt deja?

— Yo, cum să-ți zic... Mi-am dat seama că ce facem e al dracu' de greșit.

— Să fiu a naibii dacă n-am văzut mai multe lucruri greșite înainte să înceapă războiul ăsta, decât acum.

Și nu cred că greșea. Îmi plăcea Yolanda, dar nu în calitate ei de curvă a orașului. Îmi plăcea ca om. Așa cum era, cu ticurile ei nervoase, repetate încontinuu, cu picioarele pline de urme ale apropierei umane în exces, cu brațele pline de tăieturi vechi pe care încerca să și le ascundă cu mânușile roșii decupate și jerpelite, cu degetele care frecau neîncetat un elastic, de parcă ar fi vrut să modeleze din el cuvintele pe care le rostea, Yolanda era mai sensibilă, mai pură și mai sinceră decât mulți dintre oamenii pe care îi cunoșteam.

— Yo, nu pentru noi. Pentru copii! Ei sunt cele mai mari victime ale războiului.

— Păi nu ziceai tu că luptăm pentru copiii noștri, ca ei să nu aibă niște părinți de căcat și...

— Ba da, ba da. Urmărește-mă puțin!

Yolanda s-a oprit din mestecat gumă. Dar a continuat să învârtă elasticul cu aceeași viteză amețitoare.

— Ce-i pentru noi un copil? Cum îi zicem?

— Nu știu, că m-a ferit soarta.

— E un îngerăș, nu așa zicem? Și bătrânul ce e?

— Care bătrân? Depinde de bătrân, a plescăit ea.

— Yo, e un moș, nu așa spunem?

— Ba da.

— Și cum dracu' de ajunge copilașul, îngerășul pe care îl divinizăm toți, un moș pe care-l dor toate și-și târâie bășinile?

— Păi... știu și eu? Îmbătrânind?

— Cum de se prăbușește ființa asta, care am căzut cu toții de acord că e superbă, cum de, în loc s-o ia în sus, să evolueze, devine o zbârcitură indezirabilă? Cum se cheamă asta?

Yolanda nu auzise de întrebările retorice, probabil.

— Nu știu cum se cheamă. Viață? m-a întrebat și a ridicat ochii spre mine, învârtind elasticul ăla înfiorător de repede.

— Da, e viață, dar viața n-ar trebui să fie un crescendo? O evoluție? Ba da, așa ar trebui! Și atunci, tot ce facem e un fals. Copiii nu-s divini, iar bătrânii nu merită demonizați. În felul ăsta ajungem să forțăm o morală – cea a bătrânilor. E un fals toată chestia, asta e. O minciună. Le falsificăm copiilor și trecutul, făcându-l divin, și viitorul – condiționându-i că urmează partea cea mai grea, cea mai neplăcută. Ce fel de bătrân va deveni un copil căruia îi tot spunem că bătrânețea e grea, că bătrânețea e urâtă? Și mai oprește-te dracului cu elasticul ăla, Yolanda, că mi-ai amețit creierii!

— Prefer să-mi zici Yo.

M-am tot gândit la mica mea revelație, am încercat o vreme să-i conving pe ceilalți că războiul era, de fapt, o luptă între trecutul și viitorul copiilor noștri. Dar nu m-a ținut mult, a fost de-ajuns să-i văd într-o filmare pe bătrânii care o călcau în picioare pe una din tabăra noastră și să-l recunosc pe Vinson printre ei, pentru ca ura să pună din nou stăpânire pe mine.

Și a tot continuat ura să muște din mine ca dintr-un măr proaspăt, până am rămas cotorul care și-a găsit sfârșitul acum.

Într-una dintre ultimele zile ale războiului mă gândeam că e, într-adevăr, trist c-au murit aproape toți, iar eu trăiesc. Dar mai trist e că eu simțeam exact pe dos. Toți ceilalți trăiau în mine bine-mersi, iar eu muream în fiecare zi câte puțin.

În momentul când am murit, mi se mai tocise, totuși, ura pe șmirghelul războiului. Cred că era prima oară când priveam cerul de când începuse măcelul. Mintea îmi era la fel de departe de Pământ ca stelele. Fumam și era liniște afară. Era atât de liniște, că s-ar fi auzit sfârâitul hârtiei și al tutunului, dacă aş fi tras din țigară. Dar nu mai aveam de mult ce să fumez. Fumam doar cu gândul. Era atât de liniște, c-am auzit când a bubuit ceva în mine. Ceva mare, un fel de Hiroshimă interioară care mi-a spulberat mațele și mi-a retezat picioarele. Am căzut și în cădere îmi spuneam să nu cad, dar continuam să cad. Tocmai acum, când mai aveam puțin și câștigam războiul. Futu-te-n aripă, Brandy! De fapt, nu pe tine, ci pe ăia care s-au gândit că tu ai fi omul ăl mai potrivit să țină soarta Arretului în mână.

În alea două ședințe, cât am fost la terapie, până și eu am înțeles că nu tre' să lași copiii să facă treburi de adult. Iar eu știu că sunt un copil, nici n-am cum să fiu altfel.

Dar tu, Brandy? Tu erai bețivul care spune adevărul. Tu nu erai nici tânăr, nici bătrân. Nici frumos, nici urât. Tu erai echilibrul perfect. Tu... Cum de-ai putut fi atât de copil?! De când stăteam împreună lângă bloc și aruncam cu ouă stricate în trecători și îți povesteam ultima bătaie pe care mi-au tras-o Vinson și Tyree, tu erai cel mai matur dintre noi, cel care încerca să le țină partea. Te străduiai să mă convingi că nici mie nu mi-ar conveni să primesc un ou împruțit pe geaca nouă-nouă primită de Crăciun. Când eu eram deja adult și îți povesteam că ai mei mi-au dat să mănânc doar cartofi prăjiți toată copilăria și că acum îmi provoacă greață chiar și cel mai vag iz de cartofi prăjiți, tu le găseai o scuză. Când eu încălecam pe o metaforă, numind hrana asta de bază a copilăriei mele „barabule radioactive“, tu mă dădeai jos de pe ea și-mi demonstrai că timpul de înjumătățire a răului făcut la acea vârstă era mult mai scurt decât viața. Și că putem face oricând ceva ca să depășim nocivitatea traumelor din copilărie.

Ce cuvinte frumoase îmi spuneai, Brandy! Dar oricât m-am străduit să lupt cu toxicitatea aia nenorocită, ea e aici încă, în mine. Cuvintele mi-au fost înmuiate în veninul la care tu ai fost imun. Tu ai fost mereu deasupra emanațiilor vulcanice ale familiei. Tu ai fost mereu mai mare decât mine. Tu te-ai apucat primul de fumat. Și ai fost și primul care s-a lăsat. Tu ai băut primul. De asta nu te-ai mai lăsat. Și așa s-a dus dracului și prietenia noastră. Tu ai fost mai înțelept. Și cu toate astea, acum te-ai dat de gol? Erai, de fapt, un copil care nu s-a putut abține să apese un buton pe care scria mare „Nu apăsa acest buton“? Și tu, Brandy?

Ce căcat!

Un copil. Un copil, ca mine. De fiecare dată când m-am uitat în oglindă, doar asta am reușit să văd: un adult condamnat pe viață la imaturitate. Mi-au crescut părul, barba,

mi-au apărut cicatrici, mi-au apărut primele fire de păr alb și primele riduri adânci, și tot un copil văd când mă uit în oglindă. Și toate astea, pentru c-am avut șansa de a fi „adus“ pe lume de Tyree și Vinson. Sună de parcă au făcut ei vreun efort să mă aducă pe mine și nu pe altul, de parcă m-ar fi ales dintre alte miliarde de variante, la o emisiune TV: „Alege copilul potrivit“. De parcă m-ar fi vrut anume pe mine. M-au vrut, pe dracu'! Ei doar s-au futut și atât. Și eu asta sunt – o dovadă vie că părinții mei, într-o seară ploioasă de toamnă, s-au futut pe patul lor care scârțâia în draci. Eu nu cred că un copil e întruparea iubirii. E doar o probă la dosar, care le arată celor din jur că ăia doi și-au făcut datoria față de societate, creând un individ funcțional, că au o viață sexuală sănătoasă și că, în general, sunt niște cetățeni model. Dați-mi repede un lighean, ceva, că-mi vine să vomit!

Asta cred că m-a durut cel mai mult toată copilăria – faptul că abuzatorii ăștia neobosiți, care m-au bătut cu aceeași pasiune pentru orice mărunțiș sau lucru important (de la o notă proastă până la furt), erau văzuți de tot Arre-tul ca niște „modele de conduită în societate“, niște oameni sufletești, buni ca pâinea caldă. *Mai caldă decât obrajii mei incinși de nemiloasa ploaie de palme materne? Mai fierbinte decât mâinile mele, care aveau un carioiaj de gofră de la educația dată cu cantul riglei? Mai aburindă decât curul meu încins de bătăile cu furtunul de la mașina de spălat și cureaua?* Asta mi-a venit mereu să întreb. Și exact asta n-am întrebat niciodată, pentru că fusesem, în același timp, educat de ei și de restul societății că trebuie să fiu „un copil cuminte, care-și respectă părinții“. Și așa am și rămas, doar că nu mai sunt cuminte și nu îmi mai respect părinții.

Cum dracu' să-i respect, când tot ce m-au învățat e cum să *nu* fac lucruri? Ce argument mai bun să *nu* îi iubesc, decât faptul că trei sferturi dintre frazele copilăriei mele

începeau cu „NU“? Cu majuscule, răcnit, nemilos. Paralizant. Ce eliberare a fost să le spun: „Tyree, Vinson, NU vă iubesc!“

Cum paștele mamei lor de habotnici să-i apreciez, când mi-au predat teama ca mod de viață? Am frică injectată adânc, în ganglioni, în măduva spinării, în fiecare celulă. Globulele mele roșii cară oxigen prin corp grăbite, înspăimântate, uitându-se mereu în spate, de teamă să nu le prindă cineva și să le lase fără oxigen. Adesea, când mergeam pe stradă, ziua în amiaza-mare, aruncam câte o privire peste umăr, așa, „pentru orice eventualitate“, „în caz că apare ceva“. Aici m-au adus.

Cum morții mamelor lor să le „hrănesc speranțele de a le oferi dragostea mea necondiționată“, când de la sânul mamei am supt doar lapte amestecat cu veninul reproșului? Și nu, nu întâmplător îi înjur de înaintași – știu că și ei, la rândul lor, au avut în biberoane cam aceeași băutură, poate chiar cu o concentrație mai mare de venin. Dar asta nu-i o scuză.

Cum, futu-i, să văd „partea lor de adevăr“, când tata nu recunoștea niciodată partea mea de adevăr? Dacă îi spuneam c-o să iau un 10 la nu știu ce materie la școală, iar el îmi spunea că n-am cum, discuția era încheiată. Adevărul era stabilit. Puteam să iau 11, nu reușeam să demonstrez nimic. Tot o „lepră puturoasă“ eram. Puteam să iau zece de 10. În mintea lui era „o greșală“, „un noroc“ sau făcusem eu „cine știe ce șmecherie“. Of! Dacă aș fi alergat pe un teren de atletism cât am alergat să-i demonstrez lui Vinson că am dreptate, că am și eu dreptate, aș fi ajuns o legendă a Olimpiadelor. I-aș fi pierdut pe drum pe toți etiopienii ăia cu nume nesfârșite. Dar n-am avut voie niciodată să fac sport, „pentru că trebuie să înveți, nu să bați mingea cu toți proștii“. De parcă sportul și cunoașterea ar fi incompatibile.

De unde naiba să capăt încredere c-aș putea fi și altfel, cum a încercat să-mi sugereze terapeutul în acele câteva ședințe la care am fost? Cum, când ei m-au învățat că tot ce fac e imperfect, inacceptabil, un pas în direcția greșită sau cretin, de-a dreptul? Cum să am încredere, când eu și azi, de fiecare dată când cumpără cineva un tablou la care am muncit luni întregi, am impresia că l-am fraierit cumva și mi-e teamă să nu se răzgândească?

Cum căcat să-i înțeleg, când toată copilăria au răcnit la mine? Chiar poți să auzi ce-ți spune cineva care țipă? Orice conflict, orice ieșire aș fi avut din șablonul imaginii de copil cuminte pe care o aveau ei ducea la un abuz. Verbal, în cel mai bun caz. Violența fizică era finalul obișnuit al oricărei „discuții“ la care mă invitau când aflau c-am mai făcut ceva care le depășea puterea de înțelegere. Și nu blestemăția asta de violență e problema, ci faptul că mi-au transmis și mie ideea că asta e soluția.

Cum pizda mării lor să-i iubesc, când eu nu știu să iubesc? Pe mine, în primul rând. Mănânc numai rahaturi, beau prea mult, urăsc somnul, mă mint și – mai presus de toate – sunt violent. Dacă nu pot controla oamenii, îi bag în pizda mării lor imediat. Dup-aia îmi pare rău, dar, cum îi spun neam și lui Brandy, „Îmi pare rău“ e labă la o sculă de lemn. „Îmi pare rău“ nu creează nimic. E doar o încercare naivă de a mai scăpa de vinovăție, așadar, un gest cel mult egoist. Răul a fost făcut. Mortul de la groapă nu se mai întoarce.

Nu știu să mă iubesc.

Nu *pot* să mă iubesc.

Mi-au transmis deja boala asta cumplită a neiubirii de sine. Deja sunt ca ei. Deja sunt ei. Blestemul ADN-ului te ajunge, oriunde ai fi. Să-mi fut una!

Și iată-mă, douăzeci de ani de la momentul în care îmi juram că nu-i voi face niciodată copilului meu ce mi-au

făcut ei mie, iată-mă repetând greșelile lor. Mă rog, poate le repet la o scară mai mică, poate cu minime îmbunătățiri, dar, în esență, sunt un părinte la fel de prost ca ei.

În primul rând, am un copil.

Amuzant este că eu încă vorbesc la timpul prezent. Chiar dacă nu mai sunt prezent. În fine, aveam un copil.

Doar mă gândesc la asta și mă îneacă un ocean de vinovăție. E adevărat că-n adolescență nu mergeam la pregătire la mate și cu banii ăia mă duceam să joc snooker, sperând că într-o zi o să ajung jucător profesionist. Dar la pregătire pentru rolul de tată nu m-a trimis nimeni, că eu m-aș fi dus. N-am făcut nici la școală. Nimeni nu te poate pregăti să devii tată. Suntem cu toții niște părinți luați pe nepregătite chiar de faptul c-am devenit părinți. De parcă bebelușii ar fi aduși, într-adevăr, de înaripata aia alb cu negru, fără tonuri de gri. Și nu de voința unui cuplu. Ce căcat!

Totul a început când m-am îndrăgostit de o femeie care semăna prea tare cu Tyree. Nu mi-a luat mult să fac un copil cu ea și încă și mai puțin să ajung s-o urăsc. Apoi am divorțat de Tina, când Yamuna avea doi ani și jumătate, iar ea mi-a interzis s-o mai văd. „Te-ai despărțit de mine, te-ai despărțit și de copil“, mi-a zis. Doi ani și un infarct mai târziu, am început s-o pot vedea în weekenduri, însă, pentru c-o vedeam rar, aveam tendința să fiu cu ea ba prea iubitor, ba plin de resentimente. O divinizam până când, în clipa în care făcea vreo prostioară, o pedepseam. O făceam cu un soi de plăcere. Fără milă. Aceași poveste, futu-i! Singura mea reușită a fost că m-am oprit la violența verbală. N-am dat-o mai departe și pe cea fizică. Dar am țipat la ea și cu fiecare țipăt simțeam că sunt tot mai aproape de Tyree și de Vinson, mă priveam în oglindă și vedeam pe figura mea bărbia mamei sau o grimasă de-ale lui taică-meu. Și îi uram și mai mult. Ah! Futu-i!

Nici nu știu ce a fost mai îngrozitor. N-am idee ce a durut mai tare. Momentul în care carnea îmi era spintecată de catarama curelei lui Vinson, pentru că aruncasem cu bulgări în geamul unui vecin, sau momentul în care eu însumi am despicat timpanul ficei mele cu un țipăt sălbatic, fiindcă mă mințise în legătură cu tema la mate? Nu știu. M-am gândit mult și nu știu. Poate și pentru că nu poți compara durerea provocată de o lovitură cu suferința născută dintr-un țipăt. Poate pentru că mirarea unei victime e incomparabilă cu voluptatea unui agresor. Poate pentru că nu vom putea niciodată să comparăm *un făcut* cu *un dat*.

Fiindcă e al dracu' de greu să faci comparația asta. Să luăm confuzia care mi-a marcat mie existența, de exemplu.

Este un *dat*. Pentru c-am primit-o odată cu prima gură de aer. Cei care există deja de ceva vreme când te naști tu au plămânii plini cu densele molecule ale Confuziei și, respirație după respirație, au umplut atmosfera Pământului cu acest nou element care i-a scăpat lui Mendeleev. CF, cum ar fi ea notată, dacă ar exista în marele tabel, devine astfel, pe lângă azot și oxigen, un element de bază al aerului. Iar noi cum am ajuns pe lume, haț!, am și tras-o imediat prin nările virgine. Și gata! Acum face parte din noi.

Dar confuzia este și un *făcut*. Nașterea e un prim viol al intimității. Iar în acel prim moment al existenței noastre extrauterine, nu putem decât să ne înecăm în confuzie. *Unde sunt? De ce a dispărut lichidul în care înotam? Mă sufoc! Ce-mi intră în nări și-n gură? Mă doare capul! Ce mi se zbate în piept? De ce nu mai pot să plutesc cu capul în jos? Mă dor ochii! Ce sunt umbrele astea care se mișcă prin jurul meu? De ce se aude totul așa tare? Mi-e foame!* Toate, în acel prim moment al existenței noastre.

Țipete. Scâncete. Muci. Ce căcat să producem, dacă nu confuzie? De fapt, căcatul chiar îl producem, dar puțin

mai târziu, după ce reușim să halim niște lapte cu venin de la mămica. Normal că asta reușește un bebeluș să nască, la rândul lui, în prima secundă de viață – confuzie.

Știu asta pentru că în cel mai emoționant moment al vieții mele am ținut-o pe fică-mea în brațe. Abia se născuse Yamuna, iar maică-sa, într-un acces de afecțiune, mi-a întins-o, s-o țin în brațe. Am simțit pe loc confuzia asta a ei, mi-a intrat direct în ochi și s-a transformat în lacrimi. Am făcut schimbul – ea mi-a dat confuzia ei proaspătă, aburindă, ca o pâine caldă, iar eu i-am dat sarea lacrimilor mele nedumerite.

Și uite-așa, primim și naștem confuzie. Naștem și primim confuzie. Milenara confuzie ne este dată mai departe, ca un meșteșug, de către cei care i-au deprins arta înaintea noastră. Dar arta confuziei, spre deosebire de arta olăritului, să zicem, ne este pasată pe mutește, în fiecare respirație, la fiecare masă și odată cu fiecare gest. Nu e nevoie s-o furăm. Și tot spre deosebire de arta olăritului, nu se pierde odată cu trecerea de la o generație la alta, ci devine și mai bogată, și mai complexă. Pentru că, să nu uităm, ne aducem și noi contribuția la arta confuziei. Futu-i crucea mă-sii de artă!

Și dacă tot am ajuns la aceste meșteșuguri transmise din mamă-n fiu și din tată-n fică, cine e într-o strânsă împlețitură cu primordiala confuzie? Sora frică. Futu-i gura mă-sii de frică! Generație după generație, jucăm telefonul fără fir al fricii, în care, în loc să se piardă din mesaj, se adaugă, iar frica devine tot mai mare, mai diversă, dar și mai lipsită de contur, mai difuză și mai greu de înțeles.

— Și, cu toate astea, în pictură e prea puțină frică, i-am zis lui Brandy într-una dintre discuțiile alea pentru care aș da orice acum.

— Ei, nu pot să cred! Nu mă pricep eu, dar arta e despre emoții. Și frica e o emoție fundamentală. Deci n-are cum.

— Nu fi cap de lut, n-am zis că n-a fost abordată tema!
Doar că nu pe măsura importanței pe care o are în viețile noastre.

Brandy a luat o gură de gin tonic cu rozmarin și ru-
barbă – era doxă pe cocktailuri, iar când venea vorba de-
spre artă, trecea mereu pe gin tonic – și a clătinat din cap:

— Nici asta nu cred.

— Măi necredinciosule, mai degrabă există frica de
pictură, decât pictura fricii. Zi-mi tu o pictură celebră de-
spre frică!

A dat să deschidă gura, victorios. I-am tăiat-o rapid.

— În afară de „Țipătul“ pe care voiai să-l scoți pe gură.

A închis gura la loc. Ca un pește.

— Hrăniți de frică au fost mulți. Sunt pline de spaimă
tablourile lui Dalí. Și ale lui Bosch. „Medusa“ lui Caravaggio.
„Frica“ lui Picasso. „Frica de nebunie“ a lui Goya.

— Așa, și ce vrei să zici, de fapt?

M-a privit cu ochi sinceri. Ca un pește.

— Că realitatea e mult mai dură. Trăim într-o lume
guvernată de frică. Respirăm frică de când ne naștem.
Suntem făcuți din frică, într-o bună zi se va descoperi că
avem în noi celule specializate să transporte frica prin
corp. Suntem 60% apă, restul e frică.

— Poate că e așa cum spui tu – avem frica în noi într-o
proporție atât de importantă, încât să n-o vedem în exte-
rior devine un mecanism de apărare al fricii. Poate se
picează mai mult decât știm noi despre frică.

— Exact! Și n-ajungem să vedem picturile care descriu
frica tocmai pentru că nu vrem să vedem frica din noi.

— Ele există, dar le... blocăm, pur și simplu.

Era deștept Brandy. Ca un pește. Și totuși.

— Da' tu?

— Eu îmi știu fricile. M-am oglindit în suficiente pa-
hare, încât să stau bine la capitolul autocunoaștere.

M-am dus la baie, țin minte că era musai să mă piș.
Când am revenit, am schimbat direcția conversației.

— Sau poate n-a reușit nimeni s-o picteze cum trebuie, tocmai fiindcă ne e prea frică.

— Poate. Vrei să jucăm „Frică de“?

— Ăăă... OK. Dar numai frici plauzibile, nu inventate!

— Și cine rămâne fără frică la final plătește nota, a zâmbit Brandy.

Noi doi n-aveam nevoie de prea multă vorbărie ca să inventăm un joc nou.

— Frică de sine, a zis el.

— Oho, ai început tare! Frică de întuneric, am continuat eu încrezător.

— Frică de șerpi.

— Frică de păianjeni.

— Frică de câini.

— Frică de șoareci.

— Frică de furnici.

— Păi așa luăm toate insectele și animalele la rând. Nu merge! m-am revoltat eu.

— Așa e. Fără animale, atunci. Frică de înălțime.

Mă scotea din sărite calmul lui.

— Frică de spații închise.

— Frică de spații deschise.

— Frică de zbor.

— Frică de boală.

— Frică de moarte.

— Frică de ace.

— Frică de vorbit în public.

— Frică socială.

— Nu-i tot aia?

— Nu, asta e când nu vrei relații cu oamenii, nici să-i întâlnești, nici să vorbești cu ei.

— Aha. Frică de... necunoscut, am ezitat eu.

Parcă nu mai știam așa multe.

— Frică de apă.

— Frică de a vedea sânge.

— Frică de lifturi.

— Asta nu-i tot frică de spații închise?

— Nu prea. Liftul e un spațiu închis care se mișcă.

E altceva.

— Mhm. Frică de dentist, merge?

— Merge. Frică de trăsnet.

— Frică de înec.

— Nu e tot frică de apă?

— Nu! am răspuns satisfăcut. Asta e când înghiți ceva și-ți intră pe partea ailaltă.

O păstrasem de când începuserăm jocul.

— Frică de eșec, a continuat el, netulburat.

— Frică de singurătate.

— Frică de ridicol.

— Frică de accident.

— Frică de oglinzi.

— Frică de a fi atins.

— Frică de clovni.

— Există?

— Există, nu mai știu termenul științific, dar sigur e.

L-am crezut. Nu mai aveam ce face decât să arunc în joc ultimele rezerve.

— Frică de frici.

— Frică de sufocare.

Ah, cum de-mi scăpase până acum?

— Frică de iubire.

Brandy nici n-a clipit. Poate chiar era pește.

— Frică de foc.

— Frică de... somn, am inventat eu, sau poate chiar o fi existat.

— Frică de viteză.

A trebuit să plătesc nota, deși zău că nu vrei să faci asta când ieși la băut cu Brandy.

— Dacă jucam „Nu mi-e frică de“, se termina în câteva replici, a remarcat în drum spre casă.

Așa era.

— Și-atunci, Brandy, dacă tot avem atâtea frici, de ce pizda mă-sii nu sunt mai multe tablouri faimoase despre frică? De ce „Mona Lisa“ nu-i despre frică? De ce „Sărutul“ nu-i despre frică? De ce „Fata cu cercei de perla“ nu-i despre frică? De ce „Impresie, răsărit de soare“ nu-i despre frică? De ce „Cina cea de taină“ nu-i despre frică?

Am răcnit retoric, de vreme ce amândoi știam răspunsul.

— Păi tu să-mi spui! Chiar, tu de ce nu pictezi despre frică? a contraatacat, neașteptat.

— Pentru că sunt prea ocupat să-mi pun ura pe pânză.

Ne-am continuat drumul în tăcere. De fiecare dată când mă atingeă într-un punct sensibil, Brandy se retrăgea, ca și cum el ar fi fost rănit. Iar asta mă enerva, fiindcă nu mă făcea cu nimic mai bun, iar eu aveam o disperată nevoie de a fi mai bun. Și de prieteni care să mă tragă, să mă împingă spre mai bine.

— Auzi, dar ce putem face împotriva fricii? Adică a fricii excesive, nefirești, că am stabilit că la bază frica e bună, nu? m-a întrebat cu aceeași voce calmă.

— Da, mă, da, am stabilit, am răspuns în barbă.

Și-a atins chelia lucioasă.

— Ce putem face? a insistat.

Nu i-am răspuns. Nu voiam să-i răspund. Nu știam să-i răspund.

Am ridicat ochii spre el. Zâmbea și se uita fix la ceva. I-am urmărit privirea până am ajuns la capătul ei. A fost de-ajuns ca să mă aprind.

— Nu, Brandy, nu mă lua cu căcatul asta! Nu mă face, că mă pornesc! Speculanții ăștia ordinari au folosit fricile oamenilor ca să le ofere ceva intangibil. Asta nu-i o rezolvare, e o cacealma nenorocită! Un triș ordinar. E un *fake*. Un Abibas. Le vând oamenilor Cretință. Crebință. Crediniță. Cum poți să promiți rezolvarea fricilor din exterior? Ce, dacă aprinzi lumina, frica de întuneric dispare?

Brandy se hlizea. Pe nervii mei.

— Cum, mă, să le zici oamenilor: „Vă e frică de moarte? Păi iată că după moarte poate fi frumos, poate fi un Paradis. Cu plante, cu animale, cu fecioare, cu mâncare bună. Cu de toate. Tot ce trebuie să faceți e să ne credeți pe noi și să continuați să... Da, da, puteți pune banii în cutiuță... Să ne ajutați să vă livrăm minciuna asta nesfârșită.“? Cum, mă, cum?! Cum să mergi acasă și să pui capul pe perna ta cu puf de gâscă, cumpărată din banii unui sărăntoc care poate că n-are nici măcar o pernă din câlți. Cum?

Am trecut de biserica lui Makalu și mie încă îmi venea să mă întorc ca să-i sparg geamurile alea frumos colorate.

— Da, mă, știu. Dar răspunsul e în noi. Iubire, înțelegere..., a început Brandy.

— Iubirea e un căcat. „Iubirea“ alor mei m-a făcut să-mi fie frică și de umbra mea, i-am tăiat vorba. Un căcat, asta e.

— Doar pentru că ai tăi nu ți-au oferit iubire, nu înseamnă că ea nu există, Andrew.

Avea dreptate. Din păcate, avea dreptate. Peștii au mereu dreptate, de-aia n-au nevoie să vorbească.

Chiar, cu celelalte nevorbitoare ce s-o întâmpla, oare? Alea din corpul meu, kilogramele de invizibili acoliți intestinali. Trilioanele de bacterii care m-au parazitat o viață ale cui sunt acum? Cu puțin timp în urmă erau ale mele, făceau parte din greutatea mea și, într-un fel foarte discret,

din identitatea mea. Chiar dacă nu apăreau în fișele de la evidența populației. Ei bine, se pare că nici ele nu mai trebuie să se prefacă. Din prieteni afișați ai digestiei sau ai sistemului imunitar, mi-au devenit deja dușmani declarați care își părăsesc posturile, anulează orice negociere și se răspândesc în tot corpul meu, fostul meu corp, hăcuindu-l încet, dar temeinic.

Intestine, ganglioni limfatici, ficat. Organ după organ, celulă după celulă, redută după redută, toate cad pradă pârdalnicei micro-armate. Ce înainte era moale și viu acum e descompus în gaze, lichide și săruri. Bucăți mari de piele movulie se desprind de restul țesutului deja putred de dedesubt. Gazele și țesutul lichefiat se scurg din trup. Poate de aici vine expresia „ți se scurge viața din corp“. N-am mai fost așa balonat de nu știu când. Cred c-o să-mi poartă nească burta în curând.

Îmi dau seama acum că poate de-asta erau pedepsiți atât de aspru jefuitorii de morminte pe vremuri, prin carcărea grea, moarte sau chiar fiind îngropați de vii – pentru că ocupația lor reducea specia umană la nivel de bacterie, fapt cu adevărat intolerabil pentru oamenii care au obiceiul de a privi cu aroganță orice e mai mic decât ei, și cu atât mai mult ceea ce nu se vede.

Se duce dracu' definitiv ceea ce a început demult. În mine, războiul a fost ceva firesc dintotdeauna. Mai toată viața, începând din adolescență, am fost într-o luptă pentru independență. Ce s-a întâmplat acum, în Arret, a fost conflictul meu interior, care a cuprins întreaga lume. De fapt, a fost confirmarea că nu era doar al meu.

Da, eu n-am intrat în război pe 12 iulie sau pe 18 iulie. Sau când s-o mai considera c-a început căcatul ăsta. Eu eram deja în tranșee, așteptam să ajungă și ceilalți aici. M-am bucurat când au sosit. Mă rog, mai puțin pacifistul

puli de Brandy, care nu ni s-a alăturat niciodată. Pentru mine, momentul începerii războiului a fost firesc, o ocazie de reaşezare a societăţii pe baze noi. Cum a cerut feminismul o renegociere a raportului între femei şi bărbaţi, conflictul ăsta putea impune restabilirea relaţiei dintre tineri şi bătrâni, şi chiar a relaţiei dintre părinţi şi copii. Pe scurt, o repunere în drepturi a tinerilor, a copiilor.

É clar că traumele m-au ținut înlănțuit de război, dar scopul meu cel mai important a fost ca fică-mea să trăiască într-o lume mai bună, să ajungă un părinte bun, cum n-am fost eu. Să arunce dracului la gunoi acest „Eu te-am făcut, eu te omor“ care a căscat prăpastia dintre generații. Să minimeze convingerea că părinții au drepturi depline asupra copiilor. Nu, nu aveți drepturi, aveți responsabilități, idiotilor!

Na, c-am reușit să mă enervez și dincolo de moarte!

Şase, Denali

Dintotdeauna am urât puţoii.

Şi când eram puţoi uram puţoii.

Cu întrebările lor cretine – de ce aia, de ce ailantă, de ce, de ce? De pizda mă-tii, de-aia. Eu n-am întrebat „De ce?” când m-a părăsit părinţii la tomberon. Am dat cu pumnu’ şi mi-am făcut loc. Respectu’ se câştigă cu pumnu’, nu te duci după el cu palma-ntinsă.

Puţoii.

Ăia de la orfelinat te rupea cu bătaia c-aşa li se scula lor. Şi dup-aia te puneă să le-o sugi pentru o buca’ de pâine. Dacă voiai şi carne, îţi dădea ei carne. Pă din dos. Iar ăialanţi puţoi, de dincolo de gard, nişte perfutuţi, cu pachetel de acasă care mirosea frumos, cum defila ei ca nişte papiţoi dă operetă!

Puţoii.

Orişice puţoi crede, vezi-Doamne, în eroi. Supereroi, morţii lor. Păi viaţa nu e desene animate şi dacă ar fi, io-s SuperDenali, puturilor, şi superputerea mea e să vă rup capu’, băăă!

Şi ce mai mă inerva că ţipau. Aoleooo, ce mai ţipau înaintea să le dau omoru’. Da’ ce mai ţipau şi după!

Şi mirosea unii aşa urât, îţi întorcea maţele pă dos. Bine, şi io îi băteam până se căca pe ei.

Şi acu’ urăsc puţoii.

Numa' consumă și nu produc nimica. Iau tot ce li se dă, de zici că li se cuvine. Dreptu' lor la aia, dreptu' lor la alăntă. Dreptu' lor la doi pumni în cap, ăla e dreptu' lor.

Puțoii.

Nu ne respectă. Tre' să îi joci în picioare ca să vezi în ochii lor un bob dă respect.

Puțoii.

Tot timpul cred c-au dreptate. Și au și tupeu. Se uită în ochii tăi și te contrazic. Tu ești ditamai omul, ai fost ca ei, ei n-au fost ca tine, nu se uită că, dacă le dai o carabă, le aduni dinții din canalizare. Da' ei tot cu ciocu' sus.

Puțoii.

Nu știi, bă, tu-le kerosenu' mamiilor lor, să mulțumească.

Puțoii.

N-ai loc să dai o bășină că te-mpiedici de ei. Aleargă ca bezmeticii de colo până colo. Te duci să iei cartofi, dai de iei. Mergi la un șnaps, ți se așază la masă, cum făcea cheliosu' ăla dă Brandy. Iei autobuzul, ei îs deja pe locul tău.

Puțoii.

Cică nu mai ie bărbați și femei, ie tranși, fluiji, guviiji și ce morții lor mai sunt. D-ăia de confundă pula cu gaura curului și se-mbracă în muieri. Niște făcături care vrea să ne amestecăm bărbați cu femei, de să nu mai știm care la care capăt al pulii ie.

Puțoii.

O roșie ca lumea nu mai găsești la piață. De ce? Tot dâna cauza lor, că se joacă alde ei cu modificările ăstea genetice. Face ei în laborator roșii-pepene, roșii mici, cât unghia, roșii injectate, roșii pătrate, roșii galbene? Cum, mă, roșii galbene? Carne dâna vegetale? Acuma vrea să ne dea și insecte, ca să iasă ei mai efin. Gata, au rezolvat! Auzi, tu, insecte, băga-le-aș lăcuste-n cur.

Puțoii.

Au boală pă noi. Vrea să ne termine. Am muncit, i-am făcut mari și acu' vrea să scape dă noi. Să ne taie dăn pensii, dăn beneficii, dăn tot. Dac-am putea să mâncăm mai puțin, să ne căcăm mai puțin, să respirăm mai puțin, ar fi ăi mai fericiți. Cum e și versurile alea dăn bătrâni – „Haide, tată, mori odată, că ții masa ocupată“.

Puțorii.

Tot ce-i peste vârsta lor le pute că e vechitură sau nu e... cum zice ei... cul. Păi nu vă rup io o mână și vă bat cu ea la cul?

Puțorii.

Niște egoiști fără floci în barbă, care se gândesc numai la ei. Se referă mereu că ei au făcut o lume nu știu cum, ei au dres, că societatea nu le dă aia și ailantă, da' ei se încălță cu stângu'-n dreptu' și se dă cu curu' dă parchet dă supărare. La muncă, băăă, că decât Yolanda face bani cu curu'! Dacă-i lași singuri pă lume, face mâncare dă șireturi, zice că-s spaghetti. Și noi, care am muncit mai mult decât au înghițit ei aer pă lume, noi suntem dați la căcat, prin azile și spitale, să cerșim după pastile și mâncare. Păi cine v-a dat, bă, de mâncare când nici nu puteați să duceți mâna la gură și vă-ncălțați cu fesu' și ziceați că e ciocate dăn lână?

Și dacă vrei să le aplici o corecție și le dai un pulan peste muian cân' îi găsești pă locurile pentru bătrâni dăn troleu, culmea!, tot tu mergi la zdup.

Puțorii.

Îs buni la un singur lucru. Să le iei curișoarele alea între palme, să le pârai găoazele ca pe niște pepenași și să-ți dai drumu-n ei. Să le dai cep până curge dăn ei tot tupeu' și toată șmecheria. De la orfelinat am învățat că-i bine să mai te și descarci. Mie a-ncercat unu' să mi-o bage, da' am dat cu el dă pământ. Dă mic ereum al dracu'. Mai târziu, când mi-a venit rându' la celălalt capăt dă măciucă, mai le luam

temperatura la câte unu'. Îmi plăcea ăia mai mici și cu carnea mai albă. Și-acuma, din când în când, mai mă apuca pofta de câte un cur de puțoi și-atuncea mergeam la Parcarret, la un loc unde venea din ăștia pă invers, de avea nevoie dă cineva să le bubuie bucele. Când veneam pă alee, care mă știa fugea, urla „Șarpiliii, băăă!“ și sărea ca lăcus-tele pân boșcheți, că mă știa că dau în ei ca surdu-n tobă. Da' care nu mă știa rămânea și îl trăgeam în spatele la veceuri, acolo, La Măseaua Stricată, cum îi zicea, că lipsea câteva stinghii dâן gard, și îi băgam pulanu' în gură, așea pă lateral, să nu facă gălăgie, le ziceam „Mușcă aicea“, îi puneam pă poziție și bang!, le torpilam curu', așa pă uscat, să simt cum să freacă dă pereți.

D-aia am model pă pulan cu amprente bucale de la puțoi, că dacă le trebuie placă dentară la bătrânețe, să vină la Denali, că le-am luat io mulaju'! Hă hə hə.

Acuma, de când a început prostu' asta de Hugo războiu', că mai prost ca el n-am văzut, mai am avut câteva momente când m-aș fi vărsat într-un cur dă puțoi, da' mai are freunu' curaj să iasă la interval?

Și adevăru' e c-aș fi dat la un puțoi, că de când m-a făcut domnu' Ben Nevis locotenent parcă mai mi s-a umflat un pic coaiele. ăsta om! Te face și la trântă, da' și la șmecherie. Și are un creier, când deschide gura se dă ora exactă pe toate continentele. De mă uit la el și zic „Bă, puțoilor, loați și ascultați aicea“. ăsta ar trebui să fie și primar, și mamă, și tată, și tot! Pentru domnu' Ben Nevis chiar merită și să-ți dai viața, asta le spun și la restu' de babalâci care mai scârțâie, mai pârțâie, mai dă înapoi, că bolile, că obo-seala... Luptați, bă, că aveți lângă voi pe Dumnezeu în persoană, chiar dacă eu nu cred în Dumnezeu, dar ei cred, și pe front e nevoie să-i menții omului credința vie, asta tot de la domnu' Ben Nevis o știu. Și ce disciplină face: bărbați,

femei, toți se uită la el cu respect, deși nu le-a dat o palmă la unu'. Până și doamna Zulia, mare artistă, zicea că dânsu' e cel mai mare regizor după Dumnezeu, adică că îi face pe oameni să joace foarte bine.

Băăă, da' cea mai rea specie dă puțoi sunt ăștia dă vârsta mea. Poți să ai barbă albă, floci cărunți, dacă tu ești pă dinăuntru... cum să zic... neterminat, tot puțoi te numești. Cum e zbârciogul ăsta dă Ian, trage-l-aș pă roată dă fraier. Cum, mă, să te duci tu de bunăvoie să lupți pentru puțoi? Mai le faci și arme. Păi nu-i clar că te folosește și după-ai se șterge cu tine la cur? Mai prost ca puiu' dă prost ești, bă, futu-te-n... Da' mai bine nu, că nu-mi place curu' dă bătrân. Dacă-l prind, îi rad, ba nu!, îi smulg barba aia albă fir cu fir, că nu merită să poarte barbă albă de om bătrân.

Uite, domnu' Vinson, de exemplu. Un om cu școală, om adevărat. Vine cu soluții, cu jmecherii, ajută, pune mâna, e de-ai noștri. Deși ratatu' ăla de fi-so, Andrew, e mare puțoi pe butoi, el a zis clar că l-ar omorî cu mâna lui, că-i pare rău c-a crescut așa ceva în casa lui. Și nevastă-sa zicea că cică mai bine năștea un pui de bișon, că avea mai multă minte ca el. Chiar mi-a plăcut cum s-a exprimat. Săracii oameni, puțoi le-a trebuit, puțoi au primit. Iar ei, ce oameni – pâinea lu' Dumnezeu, cum zice perversu' ăla de Makalu.

Mi-amintesc că mergeam în tinerețe la biserică și a vrut janghinosu' să mă bage și pe mine sub sutană, da' i-am repezit o mână-n gât și am dat-o-n clar: „Dacă mai pui o dată mâna pă mine, ți-o rup și p-ormă-ți fac o labă cu ea”. De-atuncea s-a potolit și-am dat-o la pace.

A! Tot la biserică am ginit-o pe Wilma prima dată. Era demult, cre' că încă eram puțoi, deși nici nu mă comparam cu ăștia dâni ziua de azi. A venit la mine și m-a mângâiat pe umăr și mi-a zis niște căcaturi, că ceva cu suferința și cu Dumnezeu. N-am înțeles. Da' i-am reținut muianu', așa că

atuncea când am văzut că s-a dat cu puțoi, am zis că lu' asta îi rup capu' cu mâinile mele. Și am prins-o. Am rupt-o cu bătaia. Nu mai știu ce zi era, pă la începutu' războiului, cam cân' se terminase muniția. Era ca o floriceică pe lângă graniță. Ce făcea ea? Încea să convingă pe unii d-ai noștri să treacă la puțoi. Pfai! I-am dat să zacă și cre' c-o jucam în picioare până o făceam afiș, da' a apărut bulangiu' ăla de Brandy și m-a luat că „Hai c-am ceva bun“ și mi-a dat un rom de să moară mă-sa, am și uitat de bâzdăgania aia. Până m-am încălzit un pic, când m-am întors să-i mai dau două vâsle la ureche, nu mai era. Se târâse de-acolo, fut-o-n gură de zdreanță trădătoare.

Lumea că cică sunt nu știu cum cu femeile, c-am ceva cu ele, că nu știu ce. Și le zic la toți că uite care-i treaba: când eram io mai tânăr și mai cu puțin păr alb la coaie, m-a-ntrebat o pizdă că dacă nu vreau să-i fac un puțoi. Și atuncea, mi-a venit o pânză neagră pă ochi și i-am ras una de-a ieșit prin ușă. Bine, erea ușă dăn aia dă brad, subțire. Păi tu-le cristoșii mamii lor de puțoi! Să cresc io șarpele la sânul meu, asta-mi trebe mie? Să bag bani în curu' lor, ca să mă salute cu două șuturi în cur la bătrânețe? Nu, mersi. Și atunci ce să faci c-o femeie? Cum să stau eu în casă cu așa ceva? Toate e la fel de curve ca Yolanda. Decât că unele o arde mai prefăcut, mai doamne, și altele se dă de gol numa' cân pui cardanu' pă ele. Și aicea, toată lumea care mă ia pe mine că ce am cu femeile rămâne fără piuit, nu mai zice nimenea nimic, decât se uită la mine și dă din cap. Și io mă uit în ochii la toți ăia care mă vorbește pă la spate și io le zic: „Decât să mă vorbiți pă la spate, dacă tot sunteți în zonă, nu mai bine îmi dați voi niște limbi în cur?“

Numa' la Mauna K, am așa, un fel de, cât dă cât, să-i zic respect. Ea e mai barosancă, așa, are coaie dă bărbat pă corp dă femeie, cum îi zic io. Sau doamna Kibo, care sunt

sigur că ne respectă chiar și pe noi, care nu suntem la nivel cu dumneai. Sau doamna Zulia, care, vorba aia, e o femeie dă milioane dă spectatori. Da' în rest – la alde Irma, Katrina și cum morții lor le-o mai chema, să le rupi picioarele, să se târască ca melcii după ploaie pă asfalt. Să mai lase și urme, mai ales dacă le nimerea vreun glonte d-ăla cu ciclu de-l făcuseră ai noștri. Mi-a plăcut asta, a fost caterincă. Auzi, să le faci pă păcătoase să curgă dâ n ele sânge ca dâ n Niagara, asta da pedeapsă. Că uită mereu că ele au pe scârba-n ele de la natură sau de la Dumnezeu sau cine le-a dat toată murdăria aia. Chiar țin minte ziua în care domnu' Ben Nevis l-a făcut sergent pe papagalu' ăla de Ararat, c-a reușit să-i strecoare două gloanțe dâ n astea la Donna, doctorița lor, de am auzit că dup-aia se pișa sânge încontinuu și pulea mai avea grijă de bolnavii puțoilor.

Sau cân' am dat drumu' la gugustiutututuci. Căcat i-am făcut pe puțoi. Venise domnu' Vinson cu ideea că cică să hrănim cu explozivul niște păsări care le creștea Cotopaxi și încă vreo doi tălâmbofli, că tre' să zic că uram când treceam pă vremuri pă lângă porțile lor și putea a găinaț de-ți muta nasu' dâ n loc. Da' în fine, mare om și domnu' Vinson ăsta, am zis io, minte de inginer, suflet dă frigider, c-așa a zis, că sufletu' lui a înghețat de când se certase pă viață cu puțoiul ăla de fi-so Andrew. Și s-a gândit el că dacă reușim să hrănim păsăretu' c-o cantitate mică de teenteu' sau explozivul, ce mai putuse aduna dă prin resturile de muniție și le-a pus în haleală, și cu încă o supstanță și alea se activau nu știu cum în stomagu' lor, dup-aia se căcau bombițe, îmi amintesc că făcuse testu' la noi în tabără, de era să ne îngroape pă toți. A luat un cucuștiuc dâ n ăla și ori că-l ținuse prea mult necăcat, ori c-a făcut-o ăla pă nebunu', a dat ditamai pleașca, de ne-a făcut gaură-n tavan. Mare inginer, domnu' Vinson, nu degeaba l-a făcut domnu'

Ben Nevis căpitan. Când am dat drumu' la guguştiututu-tuci a fost dezastru, nu mai ştiu, parcă prin ziua două sute şi ceva, cam aşa, cine dracu' mai stă să numere zilele în război, poate decât dacă te uiţi la el, nu dacă eji în el, în line, ştiu că atunci le-am făcut praf cartierul general, că era sub nişte copaci şi s-au căcat porumbeii pă ei de le-a făcut cortu' şvaiţer. Ştiu că atunci a şi murit bagabontu' ăla de Xavier, că el ştia să se ferească de toate, numa' de ce pică dăn cer, nu.

Puţoii.

S-a ținut bine, futu-le păru' din nas. Şi mi-a şi venit de hac. Mie, SuperDenali, locotenent-major în armata bătrânilor. Mai am şi murit de ce nu credeam c-o să mor vreodată. Şi io, prost!, mă duceam peste vipera aia mică de Irene, care tot trăgea de la o fereastră, de ne rănea oamenii, s-o joc în picioare. Bine, ea nu cre' că ținuse în viaţa ei o armă în mână, trăgea mai mult de frică, c-o harpaletă dăn aia cu cuvinte care o inventaseră ei. Vorbaletă cre' că-i zicea. Şi tot dădea în mine şi se înfîgea cuvintele în carnea mea, scârş, şi io tot mergeam spre ea, cu mâinile goale, cum eream, că decât căram nişte provizii, şi oricum n-am io nevoie de arme, şi ea tot trăgea, scârş, scârş, dar mă durea pe mine la bască de cuvintele ei, ce, am stat io vreodată să mă uit la nişte cuvinte, dă-o-n morţii ei, că mă gândeam numai cum o iau de păru' ăla creţ, cum mi se face inele-inele pă după degete şi dau cu ea de pământ, că era doar o flegmă de om. Şi femeie, pe deasupra. Erea ascunsă după nişte stafilopozi din ăia dăn beton. O ginisem de la început, puteam s-o iau prin învăluire, da' era decât o femeie, totuşi, deşi avea ținţă sărăcia, scârş, scârş, până să ajung io la ea, mai aveam câţiva metri, am simţit că mă lasă picioarele, nu mai puteam să pun pasu', voiam cu dreptu' şi cu stângu', şi stângu' nu mai mă asculta, de m-am şi enervat, cum, io, Denali, să cad în

genunchi în fața la o femeie. Scârș. Da' am căzut. Mi s-a înțețoșat ochii, ca de la lacrimogenele dăn față de la azil, am apucat s-o văd pă ea cum fuge, cu păru' ei roșu dă desene animate. Pe mine m-a tras vreo doi d-ai noștri, care n-trecut în patrulare și m-a dus la Nanda Devi, la pansat, și ea mi-a povestit c-a scos dăn mine peste douăzeci de schije dă cuvinte și pentru că era cuvinte care nu le știam, corpul a reacționat la ele ca la niște viruși sau microbi dăn ăștia și s-a suprainfectat. Am și ținut minte un cuvânt care mi l-a scos din umăr: *icandescent*. Mi-a zis ea de mai multe ori, literă cu literă, mi-a zis și ce înseamnă, da' n-am reținut. Cum dreacu' să rețin, cân' are mai multe litere ca toate clasele care le am eu?

Și-am dat în sefticemie și aia a fost. Fix la un an de când începuserăm toată treaba asta. Într-un fel, mai bine că m-am dus, că-n aceeași zi s-a semnat Pacea de la Azil. Dacă eram acolo cre' că le dădeam foc, că nu cred eu că domnu' Ben Nevis a semnat așa ceva de bunăvoie. Să renunțe el la lupta cea mare și dreaptă ca să-i deputificăm pe puțoi – cum îi zicea chiar dânsu'? Îmi pare rău că n-am rămas să văd cum îi parapizdim pe puțoii ăștia, și cre' c-o să mă răsucesc în mormânt de nervi că m-a curățat o femeie, și-acuma îmi vine să urlu, da' nu mai am voce, deși io vreau să vorbesc, ca atunci când nu mă mai ținea genunchii, deși eu vroiam să merg, și una peste alta, tot ce mai mi-a rămas e să mă zbat ca o fantomă și să țip de sub cearșaf:

— MOARTE PUȚOILOR!

Da' nu mai mă aude nimeni.

Nr. şpt. Yolanda

Cel mai naşpa e k nu mai pot să dau din mâini. Csf, ncsf.

Asta mi se trage de când eram mik tot timpul aveam nevoie să fac ceva cu mâinile nici nu.mi mai amintesc exact când a început poate de atunci de demult când făceam 11 ani şi taik.miu care era la puşcărie în alt oraş k în Arret n.aveam aşa ceva Arretul e o închisoare în sine şi el i.a zis lu' bunica dzeu s-o ierte da' nu d.zeu lu' Makalu ci ăla bun în care credea ea în fine i.a zis lu bunica k pot să joc jocuri la el în tel pt k era ziua mea şi n.avea cum să.mi facă alt cadou şi eu am luat telul şi am început să mă uit prin el şi am dat peste uf şi acum îmi vine să dau din mâini să trag de elasticul ăla al meu dar mâinile nu mai mă ascultă nici lacrimile nu mai îmi curg din oki cum îmi curg de obicei knd îmi amintesc de momentul ăla normal k nu mai curg k doar sunt moartă şi în sfârşit mă pot vedea şi eu pe mine cu totul nici măcar nu arăt rău aşa nemişcată în fine am acest talent de a mă lua cu vorba dar când eşti prostituată te salvează din multe kkturi vorbitul ăsta dar gata să revin la ziua mea knd făceam 11 ani eram cu tel lui în mână şi tot căutând nici eu nu ştiam ce am dat peste câteva poze de când eram mică în kre arătam ok adik nu era nimic dubios şi apoi am găsit şi câteva filmuleţe mereu zic câteva deşi ştiu exact k erau 3 unul de câteva sec unul de 3 min şi unul de aproape 1 min în care el tatăl meu mă viola pe

mine knd aveam vreo 4 ani cum mi.am dat seama uitându-mă la data în care erau filmate m.am uitat la ele fără sonor dar apoi și cu sonor knd bunica era plecată la o vecină și asta a fost cea mai mare greșeală pentru k m.am auzit tipând în timp ce el îmi șoptea ce mi.au șoptit bărbații toată viața dup.aia și normal k nu i.am zis nimic lu bunica pentru k ea era bătrână și nu avea nici o vină k fica ei aka mama mea murise imediat după ce m.a născut și n.am avut pe nimeni să mă apere și de atunci cred k am rămas cu sindromul mâinilor neobosite așa îi zicea un client al meu care era doctor dar ar fi fost bn să se oprească totul aici când a ieșit tata din închisoare mai aveam puțin și făceam 12 ani și bunica era plecată de aksă am avut curajul să îi zic k am văzut filmulețele și el a făcut un pas spre mine apoi al doilea mi.a tras două palme și kiloteii jos și m.a violat din nou acolo pe marginea knapei cu motive geometrice kfenii din sufrageria bunicii dar de data asta n.am tipat nici n.am simțit nimic sau poate k am reușit atât de bine să uit durerea k nu mai mi.o amintesc iar dup.aia el a intrat din nou la pușkrie și bunica a murit eu aveam 17 ani și toată lumea se uita la mine ciudat era clar k știau ce mi se întâmplase Arretul e mic iar eu neștiind ce să fac m.am tot ferit de privirile lor de gândurile lor și de oameni în general nu puteam să am încredere în nimeni până knd mergând la biserică cum mă învățase bunica să caut alinare și înțelegere după slujba de duminică am dat de părintele Makalu care m.a tras într.o cameră din spatele altarului și cu vorba bună și penisul sculat m.a pus să mă lepăd de satana și de haine și m.a violat în toate felurile diferența a fost k primul părinte nu.mi.dăduse nici o explicație al doilea părinte mi.a zis k asta era voința lui dzeu k eu să mă umplu cu iertarea divină de fiecare dată knd aveam să las pe kte un bărbat să intre în mine și așa am

ajuns să fiu prostituata oraşului şi să dau din mâini k o moară de vânt k şi cum aş încerca să mă apăr de ceva de care nu mă pot apăra.

Măcar e bine k s.a terminat.

Mă uit la corpul meu cât de liniştit e aveam nevoie de toată odihna asta e prima oară knd mă văd calmă nemişktă k o statuie doar k prostituatele nu ajung să aibă statui e al naibii de ciudat e prima oară knd mă văd întreagă toată viaţa am simţit că.mi lipseşte ceva şi mâinile mele în sfârşit stau şi nu mai frământă nimic uite şi elasticul meu siclam cu care mă jucam şi făceam diverse forme pe degete nici n.ave nimeni idee ce util poate fi un elastic de păr pt o prostituată poate fi breloc de chei să le agăţi de mână sau de fermoarul de la poşetă cockring pentru bărbaţii alde Ben Nevis kre au probleme cu erecţia unde mai pui că ţine şi prezervativul mai bine că nu vrei să ai fro odraslă cu unul k el îl puneam pe sticlă k s.o markez knd mai venea la mine alde Hugo kre îmi dă o bere şi după ce.o termină pe.a lui vrea s.o bea tot el şi p.a mea cu elasticul îmi strângeam punga de plastic cu bani pe care o ascundeam în rezervorul de la toaletă k în meseria asta nu ştii niciodată cine îţi intră în casă sau îmi prindeam telefonul de ventilatorul de la maşină k să vorbesc henţfree când conduceam sau înfăşuram un capăt de elastic de nasturele de la blugi îl treceam prin gaură şi dup.aia înapoi peste nasturele de metal şi mai câştigam nişte spaţiu pentru burtik knd puneam pe mine câteva kile sau când îmi venea ciclul şi mă balonam de mă puteai ţine de aţa tamponului şi pluteam în aer k de ziua copilului mi.e mai dor de elasticul meu decât de mine mi.amintesc cum mi.l făceam şi inel pe deget gen k era verigheta pe kre mi.o dăduse Făt Frumos sau îl înfăşuram pe recipientele cu lubrifiant ca să le țină închise, strângeam cu ele lenjeria intimă sau şosetele ca să nu se piardă prin

mașina de spălat și bineînțeles îmi prindeam părul kno trebuia să fac sex oral.

Mai am așa puțin timp și eu m.am apucat să vorbesc de elastice de păr. Bravo Yolanda!

Simt cum mi se apropie sfârșitul vreau să zic sfârșitul adevărat nu etapa asta intermediară de dinaintea morții dar un preludiu în care nu te încălzești k să devii fierbinte ci te răcești încetu cu încetu până devii rece k gheața n.am fost niciodată bună la fizică kiar dacă am câștigat bani cu fizicu dar simt că mă diluez mă împrăștiu ca un gaz peste rămășițele Arretului sper să nu mă respire cineva dak o mai fi rămas cineva în viață k nu sunt o inspirație pentru nimeni n.am fost nicicând tot ce am reușit a fost să mă ridic din adâncurile așa de tulburi ale copilăriei mele și să ajung la suprafața vieții să fiu un adult care respiră și uite dă din mâini k să se poată ține acolo la suprafața lumii și ce să vezi am consumat toată energia pe care o aveam în acest drum nu mai mi.a rămas nimic cu care să pot alege și ce fac aici printre valuri nu mi.am ales o meserie meseria asta m.a ales pe mine de fapt a fost mai mult un colac de salvare a fost singurul lucru pe care îl puteam face după ce părintele Makalu m-a împins la fund nu m-am mai putut opri nu mă puteam imagina secretară sau coafeză sau croitoareasă eram prea murdară k să poată ieși ceva curat din mâinile mele nici cuvintele mele n.au cum să fie cine știe ce de vreme ce toți mă plăteau ca să țin gura deschisă dar să nu vorbesc mi.au trecut prin gură kilometri întregi de penisuri dak ar fi să fac o șosea lungă cât toate penisurile astea unul lângă altul ar ajunge probabil până la malul mării departe de Arret departe de nenorocirea asta de război și de mirosul ăsta de putrefacție ah ce vag e totul focus Yolanda focus aş prefera să fiu oricând prostituată pe timp de pace decât curvă pe timp de război dar așa ceva nu există

cei kre sunt aici alături de mine îmi sunt kmarazi colegi nu clienți plus k nu poți face human resources cu picioarele desfăcute unde mai pui k restul mai mult de jumătate dintre clienții mei de dinainte de război sunt în tabăra cealaltă și m.ar ciurui cu vreo carabină cu oftaturi kre mi-a zis Gilbert că cică trăgea cu o substanță de ajunge la creier în nu știu ce zonă cu nume nemțesc sau m.ar lua la țintă cu sniperul cu menstruație înainte să mă pot apropia de ei și mai e și faptul k în război sexul plătit e ultima grijă a oamenilor de ce să plătești pentru sex când poți să violezi așa am ajuns k pentru prima oară în viață să mă ocup cu altceva decât sexul e adevărat din asta nu câștig bani dar măcar simt în sfârșit k sunt utilă k oamenii se uită la mine cu mai mult respect și sincer cum spunea și Wilma pe care am iubit-o cu greu dar și knd am iubit-o am mers cu dragostea mea kiar și dincolo de moartea ei e mult mai plăcut să ridici moralul unui bărbat decât penisul.

Ah Wilma tu ai fost mama pe care n.am avut.o nici-o dată 98 de zile de război au fost 98 de zile în care n.am mai fost orfană am avut și io pe cineva kre m.a luat în brațe fără să vrea să mi.o bage adânc ci doar să mă mângâie dezinteresat simplu uman în sfârșit cineva m.a atins fără să.i pese că sunt murdară îngrozitor de murdară mi.ai mângâiat vânățile pe care le fac atât de ușor chiar și de la o adiere de vânt cum spuneai tu iar acum de fiecare dată knd bate vântul pielea mi se înfioară de dorul tău Wilma tu pt fiecare vb urâtă aveai 10 vb bune și așa ai reușit să convingi o mulțime din tabăra bătrânilor să ni se alătore și să.și îmbrățișeze din nou copiii și nepoții și pe mulți de.ai noștri să reziste șantajului emoțional și să nu plece în tabăra cealaltă nu i.ar fi așteptat decât aceeași senzație pe care o aveau mai toți knd se duceau să.și viziteze părinții de sărbători și după câteva ore se întrebau ce caută acolo

ah cât de bine te pricepeai tu la cuvinte ai făcut din ele pansament pentru rănilor din bătălii pernă pentru kpetele noastre înfierbântate de luptă cearceaf kre să acopere cu o ultimă mângâiere trupurile morților și numai cine n.a fost într.un război nu știe cât de mult îi lipsește omului o pernă în astfel de vremuri Wilma dragă cred k ești singurul om care a luptat în acest război cu pace asta a fost adevărata armă și dk n.ai fi avut parte de acea moarte crudă ne meritată poate k războiul chiar s.ar fi putut termina cu o pace și nu cu ditamai tragedia generală.

„Tu Yolanda o să fii alături de Wilma“ a zis Irma „la bine și la greu“ s-a băgat Xavier și mi.a făcut cu okiul și în timp ce eu priveam buimăc neînțelegând pe de o parte cum de vine o tipă să îmi dea ordine mie care n.am avut șef în viața mea și pe de altă parte ce să fac lângă o femeie după ce îmi petrecusem toată viața deasupra și dedesubtul bărbatilor iar atunci Wilma s.a apropiat și m.a luat pe după umăr zâmbea și ridurile ei adânci se îndreptaseră nițel oricât mi.ar fi fost mie de antipatică în ciuda vârstei era foarte frumi întotdeauna bn aranjată doar ridurile se înkpățâneau să.i trădeze vârsta buzele ei colorate într.un roz pal s.au apropiat de urechea mea nici nu știu de ce un curent electric m.a trecut dinspre ceafă pe șira spinării și mi s.a oprit direct întrepicioare așa k a trebuit să fac ceva și mi.am băgat două degete pe după elasticul kiloților să mi.i scot din fund crezând k au ceva de.a face exact în momentul în care ea îmi șoptea „eu sunt umbra, tu lumina“ și atunci m.a trecut un curent electric care nu era nici k atuncia knd te taie pipi nici k atuncia knd te curentezi nu cred k era un orgasm k eu nici nu știu exact ce.i aia deși la toți clienții le spuneam că am avut sigur k am avut dar sincer eu nu cred k aveam deci în acel moment cred k am avut de fapt un fel de excitație foarte puternică care m.a și enervat k nu înțelegeam cum

de poate o femeie să aibă ceva de a face cu întrepicioarele mele k așa îi spun oi fi eu prostituată dar nu îmi plac deloc cuvintele urâte și uite așa din ziua în care Irma ne a dat fiecărui ceva de făcut și m a pus să am grijă de oameni alături de Wilma viața mea s a schimbat am început să i văd pe bărbați cu adevărat dincolo de penisuri mai mult decât o sursă de vrăjeală și de bani iar femeile pfoa femeile au fost o descoperire imensă până atunci le văzusem k pe niște țâșnitori de invidie eram obișnuită k toate să se uite la mine k la cea care le fură bărbații și le oferă ce ele nu știu sau nu vor așa am descoperit la Irma cât de sensibilă și puternică poate fi o femeie în același timp pt k eu credeam k în viață ești ori una ori alta n ai cum să fii ambele și am văzut la Irene k se poate totuși să fii și curajoasă și fricoasă pt k ea era neînfrântă în luptă dar knd venea vorba de bărbați se făcea sărac roșie toată și se bloca complet sau cum am aflat de la Katrina k era o mamă de pisici extraordinară da de pisici și atât k pe copii îi ura din tot sufletul să nu i vadă noroc cu Wilma care m a ghidat încet încet spre stai cum îi zicea ea conceptul de feminitate eu nici nu știam ce i aia și ea m a ajutat să descopăr în femei frumusețe sensibilitate putere lucruri pe kre eu deja le aveam pt k așa cum mi a explicat ea nu poți vedea niciodată în afara ta ceva ce tu nu ai deja în interiorul tău și așa e și knd te uiți la un tablou sau un peisaj și knd vezi o persoană dacă ți se pare k vezi ceva frumos e pentru k tu ai în tine ceva frumos eu de exemplu cum ziceam în primele zile chiar dk am simțit acel curent electric de care vorbeam n am văzut delok frumusețea Wilmei era o băgăcioasă antipatică tot venea spre mine și mă îmbrățișa șoptindu mi cuvintele ei bune și dulci și nu știam ce vrea de la mine și o respingeam pt k îmi era necunoscut tot ce spunea ea și eram convinsă k mai devreme sau mai târziu va ieși la lumină un interes ascuns fro minciună

e foarte ciudat cum noi toți spunem mereu k evident k vrem să ne fie bine k normal k vrem să fim fericiți dar de fapt în multe momente ne punem de-a curmezișul binelui din toate puterile mie mi.a luat mult timp să înțeleg acest lucru simplu una facem alta zicem k facem ăștia suntem noi oamenii e foarte greu să acceptăm k lumina nu există fără întuneric eu știu asta mai bine k oricine pentru mine n.a existat nimic pe lumea asta kre să fie doar bun nici măcar Wilma kre după ce a intrat în sufletul meu și mi l.a umplut s.a dus și a lăsat acolo înăuntru o gaură pe care nu numai k nu mai pot s.o umple cu nimic dar mănâncă încet.încet totul din jur k o gaură din aceea neagră care se hrănește cu comete cu stele cu planete cu ce prinde și mă simt din ce în ce mai goală incomparabil mai goală decât atunci knd prestam în fața bărbaților.

Cred k nu eram în ziua a douăzecea de război knd io și Wilma am adus la noi în tabără pe primul bătrân kre era fratele Zuliei m.am simțit ca și kum aș fi băgat un mort într.o mașină omul a venit mai mult tras de mine dekt împins de vreo dorință mă rog poate a contat și faptul k era semiparalizat în urma la un avece dar înainte de asta fusese oricum un om foarte vesel și tânăr pe dinăuntru și cred k oricum și.ar fi dorit să vină alături de noi însă pentru mine a fost mai mult o victorie față de fosta actriță kre pe vremuri îl așteptase pe bărba.su să iasă de la mine din apartament și prinzându.l în fapt în loc să.i spună lui ce avea de spus își scuturase cocul prin casa mea urlând refrenul ăla cu „tu kre ne furi bărbații“ și lăsând în urmă un miros de parfum prost și la final mă făcuse pe mine albie de porci doar pt k ce să vezi ea nu mai era interesată de scula lui ei dar așa erau bătrânii acriți de viață înrăiți de munk supărați pe ei înșiși k nu au putut să fak mai mult pentru copiii lor și pentru ei și de.aia n.am stat pe gânduri

am ales să lupt împotriva lor m.am înrăit în toți anii în care le.am suportat violențele pentru k erau clienții mei cei mai perversi, își transformau neputința în ură kt ai clipi și singurul fel în kre li se mai scula unora era dk.mi înroșeau fundul și sânii cu palmele lor aspre și zbârcite aicea Ben Nevis era campion mă lua frik knđ îl vedeam k apare la ușă cu un zâmbet abia schițat pe buzele inexistente de zi-ceai k gura lui apăruse în urma unei intervenții chirurgicale un bisturiu trăsese o dungă strâmbă și tremurată km la jumatea distanței dintre bărbia aia despicată și nasul ascuțit și gata armata de dinți mici și ascuțiți ataca pulpele mele el putea să băleask liniștit la vederea suferinței deși am văzut eu multe la viața mea ăsta le întrecea pe toate nu voia nici sex normal nici oral mă lega în toate felurile mă ștrangula până îmi pierdeam răsufarea și îmi ieșeau okii din cap iar el se apropia cu pupilele lui mici și negre de okii mei și mă privea atent kum te uiți prin microscop la un experiment mă lovea cu o curea lată din piele cu kre îmi făcea fundul franjuri știam sigur k a doua zi nu mai puteam să stau pe scaun îmi capsă sfârcurile cu capsatorul de câteva ori m.a și tăiat pe sâni i se mai scula doar knđ ajungeam în ultimul hal și cel mai frică îmi era k oricât de bine m.aș fi prefăcut nu îl puteam păcăli pe el îl excita nu să vadă k mă sufoc ci să știe k kiar mă sufoc cu el nu era de.ajuns să pară k sunt la limita între viață și moarte ci să fiu cu adevărat să cred și eu k urmează să mor knđ îmi simțea frica în fiecare por al corpului abia atunci avea erecție noroc k nu intra niciodată în mine și își dădea drumul pe unde apuca după kre mă dezlega și pleca fără nici un cuvânt îi vedeam capul k o bilă deasupra ridurilor mari în x de pe ceafa îngustă îndepărtându.se și umerii îmi coborau la loc puteam să respir ușurată învârteam k o morișcă elasticul de păr între degete și făceam din el toate formele posibile

și imposibile încercând să îmi dau seama ce mă doare mai tare și de fiecare dată era altceva dar nu era k și kum i.ar fi păsat cuiva.

Războiul ăsta a fost sfârșitul Yolandei pe kre o știau toți după ce nemernicii de babalâci au aruncat în aer maternitatea unde eram cu Wilma să dăm o mână de ajutor pur și simplu clădirea s.a prăbușit împreună cu noi și s.a făcut totul praf noroc k nu mai erau și bebelușii fuseseră mutați cu tot cu mame în tabăra noastră și în flăkrile incendiului kre izbucnise după ce am fost salvate de Xavier și de Ian sub ninsoarea de funingine mi.o amintesc pe Wilma îmbrăcată în alb k un înger șoptindu.mi „Ai renăscut din propria cenușă“ în timp ce mă cărau cu targa încă mă uitam la Wilma cu suspiciune până la urmă era în vârstă de ce n-ar fi făcut parte din tabăra bătrânilor arăta k ei doar k prin șanțurile adânci kre îi brăzdau figura curgea bunătate avea o distincție și o strălucire aparte ai fi zis k nu absorbea lumina din jur ci o reflecta înapoi pe toată și cred k atunci cu mintea confuză i.am zis „mulțumesc mami“ și apoi am adormit și am visat o câmpie mare k la un festival de muzică cum am văzut pe internet și pe câmpia asta uriașă era plin oki de copii care se vânzoleau k și cum ar fi așteptat să înceapă concertul și ce să vezi eu eram pe scenă și ar fi trebuit să cânt numai k eu n.am scos pe gură niciodată decât țipete de plăcere sau de suferință îmi era groază să deschid gura dar copiii mă aplaudau și n.aveam kle de întors așa k a trebuit să încep să cânt am închis ochii și am deschis gura acum aplauzele îmi intrau și pe gură mi.era o frik k și cum m.aș fi aruncat în gol am țipat dar din gură în loc de țipăt îmi ieșeau niște sunete nemaipomenite am crezut k sunt înregistrate sau ceva dar ele kiar ieșeau din gâtuleju meu nu era nici muzică nici țipăt erau sunetele unui cântec de pasăre dar nu era de mierlă sau privighetoare

suna atât de convingător k am zis k dacă tot cânt k o pasăre nu cumva am eu și aripi cui nu i-ar plăcea să poată să zboare și am dat din mâini sperând să mă ridic de la pământ dar nu m.am ridicat în schimb m.am trezit cu figura Donnei stomatoloaga kre devenise doctorul nostru de companie și kre încerca să mă liniștească în jurul meu făcusem așternuturile k într.un înger de zăpadă de la cât dădusem din aripile mele închipuite și după visul ăsta chiar am simțit k sunt alt om și ce voiam să zic focus Yolanda focus ah da mi.a trecut prima oară prin cap k Andrew avea dreptate și trebuie să facem ceva pentru copii să.i ferim de războiul ăsta pe kre noi adulții trebuie să.l purtăm dar ei trebuie să fie cruțați și le.am zis și eu celorlalți knd m.am făcut bine și toți au fost de acord dar nimeni n.a făcut nimic așa cum se întâmplă mai mereu cu ideile bune noroc k bieții copii și.au dat seama și singuri până la urmă.

Și nici nu m.am făcut eu bine k biata Wilma a kzut în mâinile lui Denali în timp ce era în misiune animalul ăla cu chip de om a pus etichetele mizerabile pe ea kt suflet ktă demnitate să ai dk tu ditamai matahala cu mușchii de la antebraț kt coapsele unei femei te apuci s.o lovești cum să dai cu hârlețul ăla de palmă într.un înger n.am fost de față dar am înțeles k a bătut.o și cu pumnii și cik s.a urcat cu picioarele pe ea el având peste o sută de kile și ea fiind mai subțirik k feliile de salam pe care mi le tăia bunica și le puneă pe feliile groase de pâine practic i.a zdrobit oasele cum să lovești o femeie și să te mai și lauzi cu asta noroc cu Brandy pe kre îl cunosc prea bine e clientul meu preferat nu-mi vine să cred dar există și așa ceva kiar și pentru mine kre eu aș fi făct sex cu orice bărbat în afară de Mauna K fiindk aia numa femeie nu e în fine ziceam de Brandy k dk ar fi toți k el să tot fii prostituată și dotat și blând și atent și darnic dak nu era el cred k n.ar mai fi apucat Wilma

sărăcuța nici o zi în plus s.au zis multe despre Brandy k de ce nu s.a băgat alături de noi alții ziceau k tot e bine k nu s.a dus să lupte cu bătrânii părerile erau împărțite și sincer și mie mi.a fost greu să.l înțeleg când ești în război lumea se împarte în două nu mai există kle de mijloc dar dak mai rămâne un dram de omenie în tine n.ai cum să nu vezi k omul poate a fost singurul kre a respectat acel ceva din interiorul lui pe kre l.am avut cândva cu toții și care ne spunea k războiul e ceva inuman barbar inadmisibil și k orice e mai bine dekt să fie război plus k ne.a ajutat așa din umbră de atâtea ori și am înțeles k și pt bătrâni a fost un fel de crucea roșie kre ajuta victimele indiferent de tabăra din kre făceau parte și de la ce am plecat focus Yolanda focus i.am fost recunoscătoare în puțina mea viață k l.a îmbătat pe cimpanzeul ăla de Denali și a salvat.o pe Wilma kiar dak până în final tot el ne.a belit pe toți bine de fapt nu el dak stai să te gândești pentru k noi am murit tot în baza la ce aveam în noi dar una peste alta bețiv și împrăștiat cum era el tot a făcut mai mult bine mult mai mult dekt kiar unii din tabăra noastră Boris gen kre nu mi.a plăcut niciodată k venea și își dădea drumu de dinainte să închidă ușa în urma lui și le.am zis și lui Xavier și lui Irma k nu mi.aș lăsa cu el nici portofelul gol nici măcar tabloul kre era pe perete la bunica în hol și kre era un fals după un pictor necunoscut.

Multe s.au întâmplat în primele zile de război în primul rând nu se știe exact cine a distrus internetul și antenele de telefonie mobilă așa k am rămas complet ruți de lume iar apoi fiecare clădire importantă din micul nostru Arret fie a fost distrusă cu totul fie a devenit o ruină ne.am luptat pentru ele în toate felurile îmi amintesc k fix în ziua a douăzecea knd ai noștri au cucerit Uzina de Apă la kteva zile după ce renăscusem a fost k în zece negri mititei kre e cea

mai simpatik poezioară și nu voia bunica să mi-o citească
knd eram micuță dar eu o rugam mult și până la urmă mi-o
citea și toată noaptea visam mulți copilași negri micuți și
creți kre se apropiau de mine și cu părul lor mare și creț
mă gâdilau peste tot și plecau și veneau și tot chicoteau hai
k iar m-am luat cu vorba focus Yolanda focus ziceam de
Uzina de Apă unde eu nici nu știam k era un mare bazin
cu apă pe fundul kruia erau niște scoici kre aveau un senzor
pe cochilie și se închideau knd apa nu era potabilă și sen-
zorul transmitea informația și făcea k sistemul să oprească
automat alimentarea cu apă cum mi-a explicat mie Gilbert
și pentru k bătrânii se baricadaseră înăuntrul uzinei, băieții
noștri s-au scufundat prin niște țevi de deversare în bazin
și au început să gâdile scoicile și să le umple cu noroi iar
astea se închideau și apoi le lăsau în pace apoi iar le gâdilau
și sistemul se oprea și iar pornea și iar se oprea iar bătrânii
de teamă k se va strica instalația au intrat unu kte unu în
bazinul cu apă să vadă de unde era eroarea și tot unu kte
unu nu se mai întorceau probabil k ei nu știau poezioara
cu negrii mititei pentru k unu erau rasiști și doi probabil
n-au avut o bunik așa de bună k a mea kre să le zică de
zece negri mititei chiar dak nu îi plăcea poezioara și așa k
s-au dus k proștii și au murit k peștii cum zicea Wilma și
cadavrele lor fără cochilii stau acolo pe fundul apei în locul
scoicilor pe kre după ce am cucerit uzina le-am mânkt într-
un sos de vin cu cartofi prăjiți și am sărbătorit victoria pt
k acum puteam să controlăm apa și cine controlează resur-
sele controlează tot sau cel puțin așa ziceau Ike și cu Hugo
deși pe Hugo ce să-l mai crezi k făcea politik cum făcea și
sex mai mult vorba era de el de fapt doar vorba era de el
bine la sex nu îl ajuta nici anatomia focus Yolanda focus
ce voiam să zic e urât războiul și doar dak te uiți la el dar
dak ești în mijloc e și mai urât însă așa urât cum e îți dă și

satisfacții să știi k îi lași pe boșorogi fără apă sau k reușești să le mai pui în brațe kte o mătă kre le dă anxietate sau k le dai o grenadă cu pârturi să.și miroasă bășinile până la moarte și dincolo de ea k să menționez dekt kteva kre mi-au rămas mie în memorie dar oricâtă durere ar simți tot nu e de.ajuns la cât rău le.au făcut copiilor lor nu există suficientă suferință pe acest pământ.

Ah ce m.aș juca un pic cu elasticul măkr un pic!

Mi se duc amintirile zici k mi se evaporă din corp tot războiul pare undeva departe în urmă învăluit în ceață k o pictură d.ale lui Andrew totul e neclar de zici k a dat cineva un GAN și cu toate astea sunt niște pixeli mai clari decât alții k atuncea knd încercam s.o conving să vină în tabăra noastră pe doamna aia în vârstă și singură nu.i mai știu numele dar park îi vād părul perfekt alb kre îi încadra kipul plin de vinișoare roșii pe kre îți sărea în oki nasul borcănat cu accente vineții probabil k îi plăcea să cam tragă la măsca i.am zis să vină la noi în tabără unde măcar n.ar fi fost așa de singură iar ea m.a întrebat dak n.am ceva de pileală și eu i.am zis k poate k găsim în tabără și cum vorbeam eu cu ea aproape o convinsesem dementul de Ararat a sărit dintr.un tomberon da dintr.un tomberon acolo le e locul la toți stafidiții și din doi pași a ajuns cu palmele alea k niște kzmale pe gâtul meu m.a strâns de beregată de am crezut k gata ăsta mi.a fost sfârșitul noroc k știam cum să.l iau și i.am șoptit de fapt mai mult i.am horcăit la ureche ceva kre n.o să zic k era clientul meu fidel pe vremuri îl știam k pe drumul la toaletă și în felul ăsta l.am făcut să.și lățeask fața într.un zâmbet larg mai avea doi dinți în față pe kre i.a rânjit la mine okzie cu kre mi.a dat drumul la strânsoare și i.am ras un cot în plex și un șut în ouă și apoi încă unul k și.ășa îi plăcea lui să se repete și am luat.o pe doamna de mână și am fugit cât ne.au ținut picioarele mele k ea mai

mult se târa doar k din păcate doamna avea Alzheimer și pe lângă faptul k n.am putut afla de la ea nici o informație kteva zile mai târziu a plecat la toaletă și nu s.a mai întors pesemne k a uitat drumul dar am avut și zile mai bune k atunci knd eram cu Xavier în patrule și am descoperit o ksă în care se adăposteau vreo zece cînșpe bătrâni kre se refugiaseră acolo am bănuir noi pentru k nu erau kiar așa de acord cu politik bătrânilor și după ce i.am spionat o vreme Xavier a dus la buze arătătorul pe kre avea tatuat 2 zaruri mici și apoi cu mare atenție a urcat pe umărul lui uriaș un piuitor kre arăta k un aruncător de grenade sau km așa ceva k nu prea mă pricep și a dat un 360 în jurul ksei înfigând în fiecare dintre pereții exteriori kte un som-noros kre era un fel de proiectil k un soi de săgeată de dard mai mare kre fiind foarte ușoară și subțire intra adânc prin izolații în pereții kselor unde așa cum îi spune numele se culc nițel și nu făcea nimic în afara faptului k emitea niște sunete înregistrate de dinainte cu un bombardament se auzeau și șuierăturile obuzelor și țăcănir de mitralieră și explozii ba avea kiar și un soi de vibrație kre făcea pereții să trepideze și geamurile să clănțane ce mai îți dădea senzația k afară e iadul pe pământ era mai eficient k propaganda rusă în câteva ore i.a turbat pe bătrânei au ieșit singuri să caute alt adăpost iar Xavier a zâmbit satisfăcut pe sub mustața kre îi crescuse de când cu războiul, dezvelindu.și dinții galbeni a aruncat o privire de șmeker gen a uite ce tare îs io de park eu nu știam k dincolo de tatuaje era papălapte și nu.i plăcea să fak sex dekt pe la spate zicea k nu trebuie să.l vadă nimeni knd își dă drumu' așa k i-am răspuns și io cu o față de ar iu tokin tu mi k în filmul cu actorul ăla mare de vorbea la oglindă mă rog n.oi fi fost io de oscar da' i.a dispărut zâmbetul și ne.am concentrat pe bunicuți oferindu.le o kle de scăpare de la dezastru ei ne.au

mulțumit k le.am salvat viețile dar pe drum spre tabăra noastră doi dintre ei au dat să fugă și am tras în cururile lor cu singura armă pe care o aveam la mine un pipistolet de i-l dădusem mai demult lu' Wilma pe kre îl inventase Ian o armă micuță de calibru 9 mm o modificase el puțin și îi schimbase muniția acuma trăgea cu un fel de supozitoare kre odată ajunse în corp te făceau să ai continuu senzația aia k faci pipi pe tine Ian zicea k durează cel puțin o lună în kre nu te mai ridici de pe toaletă și tot storci picătură cu picătură din tine dar din ce am auzit de la unii din tabăra ailaltă nefericiții kre fuseseră atinși de așa ceva nu mai redeveniseră oameni niciodată nici doamna Kibo nu mai avea ce să le facă.

Ah nici din mâini park n.aș mai da. S-a rupt elasticul de tot. Yolanda du.te fata mea. Într.un fel poate e mai bine așa. Bine măkr k n.ai avut copii.

Of. Wilma

Darnică fu viața, o efemeră splendoare,
gata-s de moarte, îmi las sufletul să zboare
plutesc deasupra-mi, pe-un nor de uitare
nimic nu gădilă, nu ustură, nu doare,
mă văd ca-ntr-o pictură a lui Andrew, în ceață,
oare ce-i asta? Căci nu e moarte, dar nu-i nici viață.
Sunt suspendată în timp, între vise și dor,
legănându-mă alene între trecut și viitor
acum doar privesc, futil spectator –
Căci inimilor roase de ură războiul le-mparte
darnic, cu brațele-i sordide, speranțe deșarte
împachetate în disperare, răni adânci și moarte.

Of, n-am știut că așa e în strâmbul război –
întâi alegi tabăra și meditezi abia apoi.

În ziua când în fața micului nostru azil
dragul Arret era în prag de război civil,
inima-mi tânără m-a îmbrâncit
departe de cei cu sufletul zbârcit,
căci de oglinda-mi face riduri, vrând-nevrând,
bătrână eu nu m-am simțit nicicând.
Ba stând să mă gândesc, am fost atât de vie
c-ar fi trebuit născocită o nouă categorie:
bătrânără s-ar numi femeia atunci când

ridul i se aşază pe chip, nu şi pe gând.
M-am dăruit, aşadar, celor care
n-au sufletul chircit de teama de schimbare.

În primele zile trăit-am aşa o grozăvie,
că până şi stiloul se codeşte s-o descrie,
Ceea ce ieri cumplit te îngrozea
azi parcă te-nspăimântă şi nu prea,
iar mâine se transformă, ştiu ce vorbesc,
într-un nou şi hâd firesc.

Asta face nemernicul război
cu fiecare dintre noi.

Printre grenadele care te fac să plângi etern,
altele mai perfide, care-ţi trimit sufletu-n Infern
şi armele crude care-ţi întorc sufletul pe dos,
există, totuşi, nebănuite enclave de frumos:
deja mi-e dor de tine, nepreţuită Yolandă,
şi de parfumul tău de câmp de lavandă.

Prieterna mea de dincolo de timp,
copilă mai frumoasă ca orice anotimp,
privirea mea tânjeşte să-ţi ofere
o ultimă îmbrăţişare, un ultim strop de miere,
însă eu sunt şi nu mai sunt, o străvezie urmă,
iar tu eşti undeva, pierdută-n turmă.

Iartă-mi tu, ingenuă copilă, neputinţa,
şi sper să nu te înfrăţeşti definitiv cu suferinţa.
Pe tine durerea n-a putut nicicând să te refuze
şi ai ajuns Isusul nostru cu sâni şi ruj pe buze,
care transformă suspinul în visare
şi preschimbă iubirea într-una şi mai mare.

Dar uite cum cu atâtea gânduri m-am luat,
mai bine istorisesc totul aşa cum s-a-ntâmpat.

Emoția îmi mușca din obraji, pofticioasă,
ca un copil dintr-o prăjitură delicioasă
în ziua când Irma, din amazoana care vâna știri
a devenit o răbdătoare descâlcitoare de firi
și unul lângă altul ne-a așezat, stăruitoare,
punând doar ce aveam mai bun în valoare.
Acolo, înghesuiți în micul ei birou,
cred că ne-am născut din nou;
trecuseră doar cincisprezece zile de război
și deja murise cea mai dulce parte din noi –
cea care credea că lupta se va opri,
că oamenii – oameni din nou vor deveni.
Atunci am început să lupt, în felul meu
făcând ceea ce, scriind, am încercat mereu:
să dau oamenilor motive să creadă în ei,
să rămână tineri și plini de idei.

Clocotul urii am încercat să-l sting cu bunătate,
am picurat iubire în mințile prea controlate,
credință cinstită strecurat-am în altarul firii,
de țepi convins-am să se dezbrace trandafirii.
Multe dorit-am, prea puține-am împlinit,
zadarnic truda toată, căci în Arretul meu iubit
tsunamiul de ură scufundă insulele de iubire,
iar vântul dezbinării suflă în neștire.

Apoi, cu Yolanda am pus la cale
câteva bine meșteșugite zicale,
din iubire și toleranță am creat un nou alfabet,
deopotrivă poetic și concret:
le-am zis seniorilor că înțelegem ofurile lor,
la loteria bătrâneții e greu să tragi biletul câștigător,
i-am asigurat că mai pot încă să învețe
să fie liberi – chiar și la bătrânețe.

Dar prea orbiți erau de minciuna intercostală
cu care părintele Makalu pe creier îi spală
(și le umblă și la portmoneu):

„Pune-l pe EU în Dumnezeu!“

Parcă-l aud, glăsuind micos
acest adevăr întors pe dos –
în loc să îi ajute să-și descopere credința,
își îndemna enoriașii să-și plătească neștiința.

Deși pe un *asasincer* ca Denali mă-ndoiesc
că l-ar fi traversat vreodată ceva dumnezeiesc,
sau că *totalitaurul* Ben Nevis

ar fi avut vreodată vreun cucernic vis.

Iar Mauna K, dacă ar scrie tot ce îi iese pe gură,
ar umple volume întregi de *litârătură*,
pentru ea cuvântul Domnului e numai gălăgie
și slujba-i un pretext pentru a cerși cu hărnicie.

Până când foarfeca războiului a tăiat
dragul Arret în două, cât să fi durat?

(Ah! cât sunt de împrăștiată, de confuză,
simt că mă pierd, moartea mi-e călăuză.)

O lună, poate câteva zile-n plus

și tot ce era pașnic în oraș s-a dus.

Statuile din parc parcă te priveau cu ură,
iar casele-n ruină păreau că te înjură,
copacii arși fumegau cu-ngrijorare
printre munții de gunoaie de pe trotuare.

Mirosul morții ne întorcea mațele pe dos:
un prânz printre cadavre – nimic mai hidos;
foamea și greața dansau în trupurile noastre,
punându-ne pe chip umbre înalte, albastre.

În această tăcere fetidă s-au născut
noi arme foarte de temut,

care au mușcat adânc, nemilos din noi,
în feluri ce au dus durerea acestui război.

Primii au fost Gilbert și Ian, au inventat
un proiectil care pe toți i-a-nspăimântat:
i-au zis Grenada Lacrimogenă Eternă,
devastatoare invenție modernă
ce îți fixa în creier un virus zburdalnic
făcându-te să plângi continuu și amarnic
(și chiar dacă efectul nu era tocmai etern,
tot semăna c-o vizită-n Infern).

Iar în ziua patruzeci și unu de război, știi bine,
Ian a țipat: Să le dăm bășinoșilor ce li se cuvine!
Și a dat de pământ cu grenada din mână,
de-a mirosit a flatulențe vreo săptămână.
Grenada cu Pârțuri, cum avea să i se spună pe front,
era teribilă, dar din păcate nu ținea cont –
bacteriile n-au minte, nu știu din ce tabără ești,
așa că te umpleau de duhori deloc sărbătorești.

Bătrânii, în replică, au născocit,
din adâncul nor nefericit,
o carabină pe bază de aer comprimat
care de te nimerea, nu te mai opreai din oftat.
Iar din răzbunarea femeilor la menopauză
(căci altfel nu văd o altă cauză)
au dat viață unei arme de senzație
căreia i s-a zis Sniperul¹ cu Menstruație.
Un nume grăitor, iar arma a câștigat teren,
deși provoca ample sângerări unui singur gen.
Dacă pășeai pe o Mină cu Reumatism,
durerea, spune-se, era eufemism –

1. Lunetist. (lb. engleză)

puteai să-ți scoți deplasările din calendar,
până și drumul la baie devenea un calvar.
Grenadele cu Amintiri Neplăcute,
cum le zice numele, erau făcute
să țină creierul zdravăn priponit
de un moment groaznic, de neamintit,
iar ca teribil efect secundar,
primeai o ceață facială în dar,
oricât se străduiau ceilalți, la tine pe figură
nu mai puteau distinge ochii de dantură.

Pipistoletul îl știi bine, l-am avut în dotare,
îți dădea o continuă senzație de urinare.
Yolanda, care nu-și revenise-n totalitate
după mârșavul atac de la maternitate,
m-a obligat să nu mai umblu neînarmată,
și mi l-a strecurat în mână nevinovată
la ceva timp după nefericita zi în care
Denali mi-a lăsat urmele pașilor lui pe spinare.
Aș vrea să pot spune că am trecut prin durere
ca pinguinul pe lângă un borcan cu miere.
Dar n-a fost așa, a durut până-n măruntaie,
fiecare celulă cred că s-a procopsit c-o vânătaie
și doar mângâierile Yolandeii au făcut lumină
în bezna grea din a chinului vizuină.
Rândurile văicăritorilor nu vreau să le-ngroș,
ca bieții oameni ciuruți de Mitraliera cu Reproș,
nici să sar rândul la compătimire,
dar am crezut că nu-mi mai vin în fire.

În acele zile, pe lângă patul meu au defilat
toți camarazii lângă care am luptat.
Și Xavier, cu sufletul lui la fel de mare
ca tâlhăreasca-i îndemănare,

și Irma, și Gilbert cel trist și neiubit,
mereu peste măsură de nemulțumit,
a venit și Irene cu-a sa palidă figură,
și-a afișat zâmbetul și Hugo cel *tâlharnic*,
care pe toți ne-a dezamăgit amarnic.

Cum-necum, am supraviețuit,
însă ceva în mine a murit,
căci de-atunci nici c-am mai dormit –
am ajuns o nălucire vie
tot bântuind între extaz și apatie.

Împăcată cu războiul n-am putut fi,
mai ales de când s-au stins primii copii.
Era ziua cincizeci de război, ultima zi de vară,
când bătrânii prin surprindere ne atacară.
Biata Yangtze rămăsese câteva momente
singură pe lângă magazia de alimente,
iar Denali, brută lipsită de sensibilitate,
a atacat-o cu un cuțit, pe la spate.
E adevărat că, biata, avea un trup de adult,
ca orice copil aruncat prea devreme-n tumult,
dar avea doar treisprezece ani și nici o vină
că părinții-i muriseră într-un accident de mașină.
Printre noi se integrase rapid și subtil,
ajunseserăm să uităm că e, totuși, copil.

În fine, tragica, șocanta întâmplare
a provocat o viscerală frământare,
deschizând o amplă discuție între noi
despre prezența copiilor în război.
Până atunci, părinții, în majoritate,
îi ținuseră pe micuți cât mai departe
de brațul lung, aducător de moarte
al luptei toxice dintre ei și bunici,

simțind că nu e bătălia celor mici.
Pe de altă parte, adolescenții
aveau și ei păreri, tot felul de pretenții,
voiau cu toții să fie auziți,
se organizau, vorbeau-gândeau uniți,
înțelegând că, până la urmă, ei, și nu noi
moșteneau lumea distrusă de război.

Există în război un punct
în care ai pierdut deja atât de mult,
că mințile devin opace
chiar și la ideea de pace.
Se pare că ajunseserăm cu toții deja aici,
căci nu i-am auzit pe cei mici.
Bătăliile pot fi pornite dintr-o toană
chiar și de-o singură persoană
însă, din păcate, nici un război
nu poate fi oprit de unul dintre noi.
Tineri și bătrâni, cu toții am continuat
să luptăm, înotând până la gât în păcat.
Erau vremuri crude, în care era ușor
ca mințile să te părăsească în zbor.
N-am fost nicicând vreo gurmandă,
însă mâncarea devenise bun de contrabandă –
bogăția nu se mai măsoara în grame de aur,
orezul și cartofii deveniseră noul tezaur.
Sticlele lui Brandy erau la mare preț,
îl admiram cum traversează, descărcăreț,
linia frontului, mereu cu chef de flecăreală,
într-un zigzag neobosit cu iz de mahmureală.
Peste această ferfenițită, teribilă ruptură
mersul lui Brandy semăna cu o cusătură.
Cine știe, poate că-ntr-o zi
el fi-va firul care ne va reuni.

Am murit exact cu două zile înainte
ca Zulia să facă spectacol printre morminte,
acea reprezentație, cel mai bine ținut secret
despre care știa întregul Arret.

Însă ce-mi ajunsese mie la ureche
era un alt secret, fără pereche,
și investigam împreună cu Yolanda
posibilitatea ca Mauna K, gurmanda,
să-și fi făcut un depozit cu hrană ascuns.
Când în locul cu pricina am ajuns
(era o fostă brutărie, acum pustie,
cu gratii, fără geamuri, o tristă colivie),
doar ce-am făcut primii pași pe podea
(Doamne, cât de sinistru scârțâia!),
c-am și auzit un geamăt pierdut,
iar un curent de milă pe loc m-a străbătut.

Presimțind că era o capcană,
știind-o pe Mauna cât e de vicleană,
i-am făcut Yolandeii semn să aștepte
chiar la intrare, afară, pe trepte.
M-am apropiat de tejghea, privind atent în jur,
și-am dat de-o mogâldeată pictată-n clarobscur.

— Tu ești, Wilma?

— Da, Tyree.

— Ajută-mă, nu mă lovi!

I-am întins mâna și ăsta a fost ultimul gest
înainte să devin ceva ce chiar și-acum detest.
Peste umăr, am apucat să văd cum, mișelește,
Mauna K cu o armă mă ochește.

Atinsă de raza Inversorului de emoție,
mi-am schimbat fără voie tipul de locomoție,
pasul meu precaut, ușor, liliputan
a devenit vijelia unui diavol tasmanian,

cu o ură străină de mine am aruncat
către Mauna casa de marcat,
atunci o nouă rază în plin m-a lovit
și subit mai multă ură am simțit –
empatia devenise o nevoie de-a face rău,
din făptură iubitoare ajunsese călău.
O ultimă străfulgerare a celei ce am fost
le-a pus însă pe cele două inamice la adăpost:
am ales rapid pe cine urmează să ucid
și, în viteză, mi-am zdrobit țeasta de un zid.

9, actul 1. Zulia

A fi sau a nu fi. Și uite că nu mai e. Nu mai e cum a fost. A ajuns să ne conducă tineretul. Ne dă puștimea lecții de morală. Copiii ni se urcă în cap. Nici pisica nu mă mai ascultă. Toți vor să ne spună ce să facem, cum să facem. Și atunci, care mai e rolul nostru?

Chiar am îmbătrânit degeaba?

Am slujit scena cu mândrie și demnitate, le-am jucat și pe Célimène, și pe Beatrice, am fost și Maria Vasilievna Voinițkaia, și ducesa de Gloucester, s-a zguduit teatrul din Arret de aplauze când le-am adus la viață pe Regina Mamă sau pe Julieta. L-am făcut chiar și pe Richard al III-lea, în travesti. Am ajuns la vârsta la care pot privi pe oricine în ochi și pot spune că sunt una dintre marile doamne ale teatrului arretian. Când spui Zulia, spui umor, spui dramă, spui cincizeci de ani de carieră în teatru, m-am oferit pe scenă trup și suflet. Actorii nu au weekenduri, se știe, n-a contat că părinții mei, Dumnezeu să-i ierte, uite că nici cruce nu mai pot să-mi fac, e groaznic să fii mort, deci n-a contat că ei erau pe masa de operație sau că soțul meu își dădea duhul în patul de acasă, pentru că nici un spital nu-l mai primea, fiind în ultimul stadiu al cancerului, n-a contat că eu însămi luam calmante cu pumnul ca să pot juca, am urcat pe scenă chiar și cu fractură de metatarsiene, seară de seară am fost acolo, la datorie, gata să le ofer

sutelor de spectatori un zâmbet sau o lacrimă de bucurie cu umila mea interpretare.

Și uite unde am ajuns.

Să ne trimită iarna în vacanță la mare. Să ne pună să mergem pe jos. Să ne ia la bătaie pe străzi. Să ne ia azilul!

De când a venit la conducerea teatrului un papă-lapte căruia de-abia i-au dat tuleiele, numit de Hugo, firește, m-au tăiat de la porție. „Că să vedeți, că noi vă respectăm prea mult“, „doamna Zulia“ în sus, „doamna Zulia“ în jos, dar nu mi-au mai dat nici un rol principal. Mi-au oferit, în schimb, premiul de excelență pentru întreaga activitate. Normal că l-am refuzat. Păi știe toată lumea că premiile de genul ăsta anunță ieșirea la pensie a actorului. Și, sincer o spun, cu mâna pe inimă, l-aș fi acceptat, că nu mi-e greu să mă dau la o parte, la toți ne vine rândul, dacă aș fi văzut că apare ceva din urmă. Un nou val, o nouă abordare, un suflu proaspăt, ceva. Dar șuieră vântul a pustiu. Nu se mai face școală ca în generația noastră.

Mi-ar fi plăcut să fac și film, știu atâtea roluri pe de rost... Le-am învățat doar așa, din pasiune, dar n-a fost să fie. N-am fost dorită în lumea filmului.

Urăsc expresia „pe vremea mea“, dar pe vremea mea, actorul arretian concura cu artiștii de oriunde, jucam de la egal la egal cu orișicine de pe marile scene ale lumii. Îmi amintesc și acum un coleg care zicea că-i place să joace pentru că teatrul e mult mai real decât viața. Asta era școala noastră de actorie. Eheee, noi jucam pentru a trăi în adevăr. Actorii de azi sunt făcuți pe calculator. Noi ne dădeam cu fard și cu ruj, stăteam în cabina de machiaj și la costumier cu orele, acum bagi două efecte speciale și ai rupt gura târgului. Ce mai e actorul de azi, când oamenii urmăresc scenete pe TikTok? Acolo, până și Denali poate fi actor. Zău de nu! Dacă îl filmezi din unghiul care trebuie, e Terminator

curat. Sau Mauna K – ar ieși din ea o Regină Mamă pe cinste. Până și, mă scuzați, curva aia de Yolanda ar putea fi Mary Poppins fără probleme. Mai contează talentul? Mai contează valoarea? Mai contează experiența?

Nooo! Totul se face în postproducție. Țasta e trendingul, că tot ne acuză tineretul că noi nu știm cuvintele astea pe care le tot inventează. Cu asta a venit tineretul: cu trendingul. Asta este marea lor contribuție la istoria omenirii. Cară apă cu ciurul, dar nu-i problemă – se rezolvă după, în post. Bravo, tineret, mândria țării, aplauze!

Dar eu mă enervam mai mult așa... ca să-mi mai crească tensiunea, că și-așa o aveam mică. De fapt, m-am liniștit demult, din facultate, când profesorul de coregrafie îmi tot făcea avansuri – ba o mână pe fund, ba două degete între coapse, un cot sub sân, iar eu, rezistând tuturor acestor avansuri, am mers înainte prefăcându-mă că nu observ. În schimb el, rănit în orgoliu, m-a picat la examen, deși eram cea mai bună din clasă, și mi-a zis: „Zulia, dragă, dreptatea e o balerină cu piciorul veșnic rupt“. Dar nici că mi-a păsat, am trecut ca un tanc rusesc peste orice – frică, bun-simț, neajunsuri. Chiar și peste principii am trecut, ca să ajung unde am ajuns. Să pot să-mi găsesc liniștea creatoare, liniștea de dinainte de primul gong, liniștea de după aplauze.

Dar oricât de zen aș fi fost, n-am putut rămâne stană de piatră când vedeam toată ura tinerilor îndreptată împotriva noastră, a celor care le-am lăsat în urmă, de bine, de rău, o lume mai bună decât ce am primit noi, că ei nici nu-și imaginează toate lipsurile în care am trăit, cum în copilărie pășteam – unii dintre noi – capre la marginea Arretului. Da, da, eu, doamna Zulia, am mers cu caprele pe pășunea peste care s-a înființat ParcArretul mai târziu. Și le cântam caprelor și le povesteam toate poveștile și ele păreau că mă ascultă atente, mestecând din barbișoanele

lor, legănându-și aprobator coarnele, dar până la urmă nu mă aplaudau niciodată și tot se urcau în copaci și trebuia să mă urc să le dau jos, că dacă nu le aduceam acasă, iar mâncam. Și nu mi-e rușine s-o recunosc, fiindcă în tot răul este și un bine. Păi, când am ajuns eu să am primul meu spectacol și am văzut că în sală în loc de capre erau oameni care n-aveau nici coarne, nici barbișon și nici copite și au putut să mă aplaude la final, am crezut c-am ajuns în Paradis, la sfârșit nu mai voiam să cobor de pe scenă. Mulți dintre cei care acum aruncă în noi cu grenade care să ne schimonosească pe viață și trag în noi cu senilizatoarele și pipistoletele lor, ca să ne batjocorească, au fost acolo, în sală, la spectacolele mele, la picioarele mele, iar la final m-au privit cu ochii înlăcrimați de emoție, m-au aplaudat până li s-au înroșit mâinile și m-au ovaționat până și-au pierdut vocea.

Dar aia e – ai făcut un bine, ți-ai bătut un cui în talpă.

Ei nu văd că de mii de ani lumea asta e aceeași Mărie, cu altă pălărie? Chiar nu înțeleg că adevărul e întotdeauna la mijloc? Pentru ce să pornești la război împotriva părinților tăi? Eu n-am avut copii, în afară de o pisică târcată și leneșă, dar îi înțeleg pe bieții părinți: după ce te chinui și-i ștergi la fund ani de zile, le dai să mănânce, să se îmbrace, chiar așa, să te ia la palme?

Noroc că nu mor caii când vor câinii. Le-am arătat noi. Chiar înainte să înceapă războiul am fost întrebată la un interviu pentru Antena Arretului ce aș lua cu mine dacă ar fi să merg pe o insulă pustie. Trebuia să zic trei chestii și am răspuns fără să mă gândesc prea mult: „Trei bătrâni”. Pentru că asta avem noi cel mai prețios – înțelepciunea celor trecuți prin viață. Chit că nu prea dă el pe la teatru, nu poți să nu-l respecti pe Ben Nevis pentru ce a făcut. Dacă nu era el, praful s-ar fi ales de noi. Nici nu vreau

să-mi imaginez. Holocaustul a fost mic copil pe lângă ce ne pregătea nouă tineretul. Și oricâte vorbe i-au ieșit părintelui Makalu, trebuie să respectăm faptul c-a ascultat nevoile oamenilor și nu le-a luat mai mult decât au avut. E drept însă că-i îndemna tot timpul să aibă cât mai mult. Deci dacă aș fi cu domnul Ben Nevis și cu părintele Makalu, aș avea asigurată protecția și în Cer, și pe Pământ. Iar cea de-a treia persoană pe care aș lua-o cu mine... nu știu. Poate ar fi doamna Etna, de a cărei mână de aur s-au bucurat generații peste generații, sau poate Nanda Devi, asistenta noastră de război, care a avut grijă de mine cât timp am fost cu probleme și care e o doamnă așa de bună, de la care avem cu toții de învățat.

Dar m-aș gândi și la Mauna K. Poate că nu-i vreo sfântă, dar e o forță. Și m-aș gândi și la domnul Elbrus, Dumnezeu să-l ierte, care a fost un om cu adevărat special – și erudit, și bine-crescut, cât l-au ținut puterile venea la teatru, avea loja lui, păcat că s-a dus.

N-aș fi crezut niciodată că tineretul, care ar trebui să fie mândria noastră, sprijinul nostru, cei care ne aduc un pahar de apă la bătrânețe, chiar ei au ridicat mâna împotriva noastră. Și voi, Brutușilor? Să ne radă de pe fața Pământului, și alta nu! Nu sunt eu o fire violentă, dar cum să nu te revolți, cum să nu-ți sară țandăra? A ajuns Yolanda din curva orașului vârful de lance în armata tineretului?!

N-a fost suficient că acu' ani de zile mi-a furat bărbatul, că și-a băgat coada în căsnicia noastră cu farmecele ei vulgare, acum a insinuat printre noi, să ne fure oamenii? Păi, oricât sunt eu de doamnă, tot mi-a venit să-mi înfig mâinile în părul ei. Noroc că nu ne-am întâlnit niciodată pe câmpul de luptă. Bine, eu am și stat mai mult ascunsă, războiul îmi face foarte rău, noi, actorii, suntem mai sensibili. N-avem tupeul Yolandeii. Și ea ca ea, că în țara orbilor,

chiorul e împărat. Dar Wilma? Așa un om cult, o maestră a literelor, un suflet așa imaculat... Ce-mi mai plăcea să recit poemele ei, ce forță a cuvântului, ce finețe a metaforei... Și ea ne-a părăsit. Iar mai apoi a părăsit și lumea asta. Părintele Makalu zicea că probabil a fost prostită cu drogul tineretii sau hipnotizată și de-aia ne sfătuia să nu îi privim în ochi pe tineri, mai întâi să lovim și să ne uităm dup-aia. Drogată, nedrogată, chiar a fost o dezamăgire. Păi, mie și să-mi bage în venă orice drog de pe lumea asta, eu tot nu-mi trădez valorile și principiile. Decât dacă e ceva, așa, care să merite. Și să te dai cu tinerii chiar nu merită, că eu am fost ca ei, dar ei n-au fost ca mine. Și n-au cum să mă înțeleagă. Wilma e cel mai clar exemplu. Bună ziua a dat, belea a căpătat. Am auzit că a ieșit cam șifonată dintr-o întâlnire cu Denali, pe urmă a vrut și Mauna K s-o ucidă. Din câte ne-a povestit Mauna, s-a apărat, dar a tras în ea cu inversorul de emoție, o armă de care mi-a fost întotdeauna teamă – că-ți lua toate emoțiile și le întorcea pe dos. Erai sufletist – te transforma în stană de piatră. Îți plăcea să râzi – te făcea regele tristeții. Erai bun ca pâinea lui Dumnezeu? Te transforma într-un munte de ură. Cică se folosea de mecanismul de feedback al amigdalei. Am reținut pentru că atunci când am auzit m-am bucurat că eu am amigdalele scoase de mică, dar apoi am înțeles că era vorba de o parte din creier. La Wilma cică ar fi fost atât de multe emoții bune, încât a luat-o pur și simplu razna și și-a zdrobit țeasta de un perete. Mie îmi plăcea, până să ne trădeze. Dar ce mai contează, mortul de la groapă nu se mai întoarce.

Și până la urmă, ce e viața, dacă nu o scurtă, prea scurtă repetiție pentru spectacolul în care jucăm cu toții, rînd pe rînd, rolul mortului? Două zile după Wilma am urmat eu.

Aveam și eu o durere – s-au dus lupte pentru azil, pentru clădirea radioului, s-au dat bătălii până și pentru Uzina

de Apă, dar nimeni n-a dat doi bani pe clădirea teatrului, care a rămas pustie și goală. În tăcerea mormântală a sălii, doar carii s-au mai urcat pe scena dragului nostru teatru. Cortinele au devenit paradisul moliilor. Luni întregi, reflectoarele au pus capul în pământ și în lumina lor n-a mai strălucit nici o stea. Ca mine, de exemplu, dar nu neapărat, că mai sunt colegi talentați.

— Nimic nu-i mai trist pe lume decât o scenă de teatru pe care s-a așternut praful, le-am spus lui Makalu și lui Ben Nevis.

M-au privit de parcă le-aș fi propus un voiaj pe Marte, la bordul unei cutii de chibrituri.

— Zulia, cu voia Domnului nostru, tinerii tocmai îmbrățișează câteva pisici care le explodează în brațe de bucurie, a răsunat vocea de bas a părintelui.

Bine că Bella mea era acasă, în siguranță. O închiseseam în cușcă, de teamă să nu mi-o fure careva și s-o trimită încărcată cu explozibil în tabăra tinerilor.

— Nu e momentul acum. Ne așteptăm la un contraatac în orice moment, mi-a tăiat-o și Ben Nevis.

Dar nu m-am lăsat. Alesesem special ocazia.

— Ce moment mai bun pentru a ridica moralul trupei, decât o victorie răsunătoare?

N-a zis nici unul nimic.

— Suntem în război de... nici nu mai știu de când, am făcut-o pe proasta.

Trebuia să-i implic, păi, dacă nu știu eu să atrag publicul de partea mea, cine să știe?

— De optzeci și trei de zile, mi-a răspuns scurt Ben Nevis.

— Aproape trei luni. Mai avem puțin și se fac o sută de zile. Oamenii sunt obosiți, au nevoie să mai și zâmbească.

— Așa este, doamna Zulia. Dar dușmanul abia așteaptă o greșeală, un moment de slăbiciune.

Ben Nevis se plimba prin capela Bisericii Intercostale. Bocanciile lui răsunau sec pe dalele din beton.

— Tocmai, după o victorie, oamenii au tendința s-o lase mai moale. Haideți să le dăm un cadru organizat! Vin la spectacol, se relaxează, se întorc la luptă.

Se pare c-o întorsesem bine, fiindcă Ben Nevis s-a oprit și m-a privit, mijind ochii. Părintele Makalu număra lumânările și mesteca mărunț din buze.

— Haideți să facem ceva, să le dăm oamenilor ăstora de doi bani speranță! am plusat eu, neștiind ce altceva să mai zic.

— Unde și cât timp îți trebuie?

Nu-mi venea să cred! Îl convinsesem pe Ben Nevis.

— Păi nu cred că există loc mai bun decât Casa Domnului... și mai sigur! a adăugat părintele, văzând că mă pregătesc să protestez. Chiar aici, în capelă, avem spațiu destul, ziduri groase, un loc bine apărat.

Ben Nevis a încuviințat din cap.

Eu mă uitam în jur și îmi spuneam „Rabdă, inimă, și taci, că alta n-ai ce să faci“. Bine că reușisem, chiar și așa.

— Într-o săptămână suntem gata, i-am promis lui Ben Nevis.

Dar... ce voiam să zic? Mi se amestecă gândurile brambura. A! Că n-am fost gata într-o săptămână. Nici în două. Am supraestimat cu mult numărul celor care puteau juca alături de mine într-un spectacol. Dintre colegii mei, cine nu era mort nu mai voia să audă de teatru. M-au făcut țicnită, ahtiată după aplauze sau pur și simplu m-au refuzat. A trebuit să-mi găsesc oameni printre foștii spectatori. Ia-i, învață-i principiile de bază ale actoriei, ajută-i să memoreze replicile, gâdilă-i la ego... Actoria e treabă grea, nu te joci.

Însă am izbândit. Exact în cea de-a o suta zi, capela era transformată în sală de spectacol. Scaune de jur-împrejur, o mică scenă în centru, câteva lumini și mai mulți spectatori

decât mă așteptasem. La ora începerii capela era arhiplină. Ca pe vremuri.

Păcat de scenariu, am cam stricat orzul pe găște. Am scris o piesă superbă, în care personajul principal, tinerețea, era intrupat chiar de mine. La început eram lipsită de minte, gata să fac toate prostiile de pe lume, frivolitatea în persoană. Apoi, încet-încet, tinerețea îmbătrânește și devenea din ce în ce mai înțeleaptă, mai bună, mai apropiată de oameni. Am jucat senzational, deși e greu să joci cu neprofesioniști, colegii mei de scenă s-au mai împiedicat pe ici, pe colo.

Unde erau zilele de altădată? Nu zic că înainte de război era bine, că de-aia a început războiul, dar câteodată, după zeci de zile de mizerie și suferință, când ne adunam cu toții și ne văitam serile în tabăra noastră, unii tremurau din toate încheieturile, alții se văitau de oase, alții că nu mai scapă de mirosul grenadelor cu pârturi, se mai auzeau voci care ziceau că-și mai doresc doar să se termine. Să se termine odată. Oricât de luptătoare aș fi eu, parcă era o parte din mine care simțea la fel. Era rău înainte, dar războiul chiar e oribil. Nu voiam să ajung la mâna tinerilor, dar nici în halul ăsta. Eram jechoși, extenuați, la capătul puterilor. Nu mai făcusem o baie ca lumea pe cap din ziua a douăzecea de război, când încă mai era apă caldă. Bătrânețe, haine grele, nici războiul nu poate să le spele.

Însă așa, jechoși și strângând din dinți din cauza durerilor care ne măcinau, am jucat și le-am oferit oamenilor noștri emoție vie, emoție reală. Le-am dat un motiv să lupte mai departe, să nu se simtă singuri, să râdă și să plângă. Să se simtă vii. Și sănătoși. Că vorba aia, râsul e... cum îi zice? Ce spuneam? Râsul, râsul, da. E medicament curat râsul.

În scena finală, emoționantă, eu, fosta tinerețe, devenită bătrânețe, eram purtată pe brațe, printr-un tunel de lumânări, către scenă. (La cererea șoptită a părintelui Makalu, a trebuit să bag și lumânări în piesă, că rămăsese cu ele pe stoc.)

Acolo, pe scenă, unul dintre tineri trebuia să scoată pistolul și să tragă spre mine, dar eu îi prindeam mâna în ultimul moment și aveam monologul final, pe care încă mi-l amintesc chiar și dincolo de moarte: „Oare mâna aceasta e chiar cea pe care o întindeai către mine când erai de-o șchioapă, cerând îmbrățișări, asta e mâna pe care am ținut-o în mâna mea când ai pus pentru prima oară slovele pe hârtie, spune-mi, nu-i asta mâna care promisese că îmi va alina bătrânețile?”

Bine, era mai lung, dar parcă mă lasă și memoria. Am niște goluri, nu știu ce-i cu mine.

Dar, într-un nefericit joc al sorții, n-am apucat să-l mai rostesc. Pistolul îndreptat spre mine s-a descărcat cu zgomot și, după cum văd acum, glonțul mi-a trecut drept prin inimă. Cum de era încărcat? Nu știu. Să-mi fi dorit cineva moartea? Nu cred. Prea am fost iubită! Dacă îl urăsc pe cel care m-a ucis? Nici vorbă. Păcat că n-am mai apucat să aud aplauzele. Nu voi afla nicicând cum se va termina toată această luptă nedreaptă, în care suntem singuri. Bătrâni și singuri. Nu ne putem baza pe ajutorul nimănui. Dar m-am obișnuit – nimeni nu m-a ajutat în viața asta, nici măcar doamna Kibo. Singură am făcut tot ce am făcut, cu bune, cu rele, mai mult cu bune.

Am pierdut în viață ani și ani, iar uite cum am ajuns să cerșesc de la moarte o clipă, cum spunea și marele nostru... ăsta... nu mai știu cine. Ce ziceam? Ah, da! Elementar, dragul meu Bond. Charles Bond, o să-ți fac o ofertă pentru care vei avea nevoie de o barcă mai mare. Sunt tatăl tău, Brutus. Cântă, Sam, arată-mi banii! Ador mirosul de palme în zori, vom avea întotdeauna Parizerul, doamnă Robinson. Dumneavoastră vreți să vă duceți, salutați-l pe micul meu prieten, simt nevoia de viteză. *Bella Vita, my precious*, pisica mea tărcată, aș da pisica mea tărcată pentru un regat. *Hasta la vista, baby*. Nimeni n-o pune pe Baby la colț!

Mă rog, 10. Makalu

— Mare păcat c-ai decis să nu iei în serios cuvântul Domnului, i-am spus cheliosului cu plete din fața mea.

— Ce poate fi serios într-o religie care se cheamă Intercoastală? Aceeași poveste cu Eva, coasta lui Adam... Doar o altă interpretare.

Putoarea asta ținea la băutură, se zicea că are nu știu ce enzimă, dar habar n-avea cu cine se pune.

— Am mers mai departe decât ceilalți, Brandy. În adâncul problemei. Da, Eva a fost făcută dintr-o coastă. Du-te și vezi în dicționar, „coastă“ chiar înseamnă „fiecare dintre cele două laturi ale corpului omenesc“. Prin urmare...

— Tot dublu, părinte?

Putoare, putoare, dar pe lada de *single malt* pe care o adusese scria Talisker și asta era tot ce conta. Gustul afumat îmi inundase gura, ridicându-se prin nări către cer.

— Dublu, fiule, cum o să te prăjești tu în Iad, la focul necredinței.

Dar el nici nu zâmbea, nici nu se încrunta.

— Scrie și în Scriptura creștină, Facerea 2:18: „Nu este bine să fie singur; să-i facem ajutor potrivit pentru el“. Așadar, Eva a fost adusă la viață din coasta lui Adam pentru ca femeia să stea neîncetat alături de bărbat. El, fiind doar o latură, are nevoie și de cealaltă latură pentru a fi împlinit. Plinătatea lui Dumnezeu nu se poate reflecta în bărbat sau în femeie în mod separat, ci în unitatea lor.

Nefericitul de Brandy amuțise. Poate din cauza tonului meu didactic, poate pentru că se aștepta ca lucrarea mea să fie de mântuială. Sau poate pentru că, pur și simplu, era prost. Whiskyul lui, în schimb, nu era deloc prost. Am plescăit încântat.

— Ei, aici intervine frumusețea unică a Bisericii Intercoastale!

Mi-am făcut încet, cu evlavie, discretul semn al crucii intercoastale, care unește ultimele două coaste adevărate, cea de-a șaptea și de-a opta, de spațiul dintre ele. Trei puncte. Triumghiul intercostal.

El nu și l-a făcut.

— Noi ne-am îndepărtat puțin de această viziune vetustă asupra binarității. Ai idee câte tipuri de identitate sunt astăzi?

De unde să știe, săracul?

— Pe lângă bărbați și femei, mai sunt neutri, nonbinari, tranși, fluizi, ăia fără gen și care dracu' or mai fi. Suntem o religie în pas cu vremurile. Noi tindem să fim... Cum junghiu' mă-sii îi zice generația asta nouă? Inclusivi. Credința noastră este că suntem creați din spațiul dintre două coaste ale Primului Om. După cum observi, luăm în calcul cele două coaste, cele două laturi și tot ceea ce e între ele. Băieței cu unghiile făcute, fetețe rase-n cap, circari, tranși de Ziua a Șaptea, hipioate cu păr pe spate – unde să găsească toți o alinare mai dulce decât în poala Părintelui lor? Toate genurile și orientările sunt binevenite sub sutana mea integratoare și unificatoare.

Aicea mi-am pus mâna pe ouă și le-am strâns ușor. Ah! Ce-mi mai plăcea să mă strâng de coaie! Dacă mă masam de vreo trei ori, mi se și scula. Da' atuncea nu era momentul, că la cheliosu' ăsta chiar n-aș fi dat. Plus că trebuia să termin tot whiskyul ca să-l îmbăt.

— Noi, la Biserica Intercostală, ne propunem să luăm în calcul tot. Asta n-au înțeles cele mai multe religii – nu doar oamenii sunt importanți, ci mai ales ce se întâmplă între ei. Relațiile interumane sunt cheia înțelegerii Dumnezeuului Intercostal. Tocmai de-asta au venit credincioșii spre noi în număr atât de mare – pentru că se simt înțeleși, acceptați. Aici nu-i privește nimeni cu dispreț, nu-i judecă, nu-i condamnă. Mă rog, poate doar Dumnezeu, câteodată, prin vocea mea.

I-am făcut cu ochiul, dar el se uita pierdut spre cer.

— Noi? Eu știam că doar dumneata conduci organizația, părinte.

— Trinitatea ne călăuzește în toate, așa cum scrie și în Triblia noastră. Scripturile vechi creștine nici nu pomeneau cuvântul „trinitate“. Noi însă l-am pus la baza învățăturilor noastre și l-am menționat explicit.

Mi-am făcut din nou semnul crucii intercostale.

— Gălbenuș, albuș și coajă. Trinitatea asta e un fel de ou. Oul sfânt.

— Nici vorbă! Gălbenușul, albușul și coaja oului sunt parte din ou și îl formează împreună. Conceptul de „trinitate“ înseamnă tocmai că părțile nu contribuie la alcătuirea întregului, ci fiecare dintre ele ESTE întregul. Înțelegi? Au venit credincioși la mine și m-au întrebat: „Părinte, trinitatea este ca apa?“ Căci apa poate fi și lichid, și gaz, și solid. Iar eu le-am răspuns și lor cum îți zic ție acum: „Nu, Trinitatea nu e ca apa“. Pentru că fiecare parte care o compune nu e o stare de agregare a lui Dumnezeu, ci ESTE Dumnezeu în sine.

Nu știi dacă înțelegea, dar băga whisky în el ca nebunul. Tocmai își puneau cu precizie de barman încă un pahar. I l-am întins și eu pe-al meu și mi-a pus o cantitate perfect egală cu a lui. Avea mâna formată, bețivanul.

— Ei bine, noi am dus mai departe conceptul și i-am oferit sensuri aparte pentru niveluri diferite de înțelegere. Există trinitatea de care îți pomeneam – cea a binarității genurilor și a întregului spațiu dintre ele. Există Trinitatea Dumnezeu–Preot–Om, care explorează relația omului cu credința. Există, și asta e ceva mai simplu de înțeles, trinitatea trup–suflet–spirit, pe care noi, Intercostalii, o numim Trinitatea Ființei, dar și cea clasică, în care trei persoane coexistente și co-eternе îl descriu pe Dumnezeu – Dumnezeu Tatăl, Duhul Sfânt și Dumnezeu Fiul, acesta din urmă fiind fiecare dintre noi, căci noi suntem fiii Lui și fiecare dintre noi, punându-l pe „eu“ în Dumnezeu, devine etern. Nici una dintre ele nu este doar o parte, fiecare dintre ele este Dumnezeu, care e totul. La asta mă refer când zic „noi“, fiule.

— Ca un fel de membri co-fondatori ai Dumnezeu S.R.L.

Am râs și i-am arătat dinții mei mari, care sperie pe toată lumea. Dar pe el, dintr-un motiv sau altul, nu-l speriau. Măcar avea simțul umorului.

— Mie tot mi se pare o variațiune a creștinismului. În mare, povestea e aceeași.

— Uți că Dumnezeu e în detalii.

A schimbat vorba fără să clipească.

— Ziceai mai devreme că Dumnezeu e etern, dar noi, oamenii, nu suntem. Murim.

M-a privit fix și în ochii lui de-nici-o-culoare se citea necredința.

— Dumnezeu există din veșnicie în veșnicie, fără de început și fără de sfârșit. Iar prin asta ne e superior. Însă noi suntem unealta fără de care nu se poate înfăptui Cuvântul Său. Unealta asta, ca orice unealtă, se învechește. Motiv pentru care e important să avem urmași.

— Magazia de unelte a lui Dumnezeu nu poate să dea faliment! a cotcodăcit el, de parcă ar fi făcut nu-ș' ce ou.

— Da, însă avându-l pe Dumnezeu în noi, *fiind* Dumnezeu, noi suntem eterni, ca specie.

— Chiar crezi că nu vom pieri? Încălzire globală, războaie, pandemii, dezastre naturale...

— Nu putem pieri. Dacă pierim noi, pierе Dumnezeu. Și asta nu se poate.

— Și cum rămâne cu noi, cei care nu credem?

— Suntem toți fiii lui Dumnezeu, fie că vrem să credem asta sau nu. Dovada cea mai clară este că Dumnezeu, în mărinimia Sa infinită, îți permite să nu crezi în El.

— Ei, asta-i bună! Și dacă eu nu cred nici asta?

— Nu ți se va întâmpla nimic. Asta e frumusețea lui Dumnezeu. Cum scrie și în Triblie: „Dumnezeu te ascultă chiar și când nu ai nimic de spus, îți veghează pașii chiar și când ești rătăcit și te iartă chiar și când nu îl rogi să te ierte“.

Am dat peste cap amândoi restul de whisky din pahare.

— Și care ziceai că-i diferența dintre suflet și spirit?

— Ai făcut matematică, mai ții minte când desenai grafice? Sufletul e abscisa omului, relația lui cu lumea pe orizontală, iar spiritul e ordonata omului, așa intră în relație cu Divinitatea, cu Dumnezeu.

— L-am simțit că se înmuiase. Până la urmă, așa începeau toți necredincioșii. Puțin iritați, cam neîncredători, unii chiar agresivi. Dar dacă îți păstrai calmul, în juma' de oră îți ciuguleau concepte religioase din palmă. Am convertit dinăștia de m-am plictisit. Chiar m-am plictisit, zău! La un moment dat, ți se ia de atâta putere asupra oamenilor. Pentru mine, religia e ca un rottweiler pe care nici nu tre' să-l asmuți asupra oamenilor, le tremură chiloții numa' când îl văd. Dumnezeu e cel mai bun prieten al omului.

Bețivanul de Brandy n-avea frică de Dumnezeu. Și chiar voiam să-l atrag de partea noastră. Simțeam că ne-ar putea fi de folos cândva. Sigur ne-ar fi fost, dacă aș fi reușit, atunci,

cu câțiva ani înainte de răzmerița tinerilor. Dar, Dumnezeu știe de ce, cu el nu mi-a ieșit. Mi-a alunecat printre dește. Când m-am trezit după noaptea aia de beție, mai puternic decât mahmureala era doar sentimentul eșecului. Rottweilerul nu-și făcuse datoria. Dar Arretul, mic cum e, e plin de astfel de cinofobi care de-abia așteaptă să-și îngroape dorințele în marea frică de Dumnezeu pe care o numesc credința.

Așa e, am greșit. M-am luat cu viața la parohia noastră autocefală și am uitat curând eșecul de a converti bețivanul. Rău am făcut, că până la urmă el ne-a mătrășit pe toți. Iar genul ăsta de veșnicie fără acces la cele trupești, în care pesemne că mă aflu deja, nu mă încântă deloc. Epicurismul la care m-am dedat o viață nu prea funcționează fără trup.

Atâta am propovăduit viața de apoi, c-ar fi trebuit să cred în ea. „Este orânduit oamenilor să moară, iar apoi să trăiască viața veșnică în Rai“, spune Triblia Intercostală, cea care exclude Iadul (la ce bun să sperii clienții?), știu asta bine, doar eu am scris-o, dar n-am crezut niciodată în ea. Și uite că, totuși, exist dincolo de moarte. E o existență schismatică, căci mă văd de sus, dar nu mă pot atinge, o existență a spiritului, deci, până la urmă, poate chiar erau adevărate toate căcaturile pe care le-am îndrugat. Zău așa, oare mi-am bătut capul să inventez ceva ce era real? Mai știi, poate chiar sunt un trimis al lui Dumnezeu, deși nici pe aici, pe sus, nu văd vreo urmă de el. Mă văd doar pe mine, mort, în patul improvizat într-o chilie. Mort și totuși viu, amintindu-mi de tot ceea ce am trăit. Chiar și de dialogul cu bețivanul ăsta care ne-a bubuit pe toți.

Îmi amintesc și momentul în care l-am uns general pe pitonul de Ben Nevis, și îi spun piton pentru că nu era genul de șarpe care să te otrăvească cu veninul lui, nooo, el mai degrabă te înghițea cu totul, te făcea să dispari de pe fața Pământului cu o singură deschidere a mandibulei.

Eram toți trei în acea cameră sinistră de azil, unde pe cerșetoarea de Mauna am făcut-o colonel ca să scap de gura ei, dar tot atunci mi-am promis că într-o zi o să scap de ea. *Azi – colonel, mâine – la doi metri sub pământ*, mi-am zis în barbă. Am vrăjit-o că-mi place cum se aruncă cu capul înainte în luptă și că avem nevoie de oameni ca ea pentru a distruge tabăra tinerilor, dar am omis să-i spun că mă refeream la țeasta ei de berbec, nu la ce ascundea pe dinăuntru. Muhahaha! Normal c-am rezolvat-o și pe ea mai târziu. N-a trebuit decât să slăbesc vreo două scânduri la căcăstoare, mă rog, nu cu mâna mea, și nefericita s-a înecat în propriul rahat. „Trupul se va întoarce în pământul din care a fost luat, pentru a se împărți în elementele din care a fost plăsmuit“. Așa zice la Triblie, așa s-a-nfăptuit.

N-a aflat nimeni, nici măcar Ben Nevis, care avea informatori peste tot, poate chiar și la mine în biserică. Nu mi-a fost niciodată frică de nimeni în afară de mine, dar cu el trebuia să am mare grijă, orice gest, orice cuvânt putea să-i dea de bănuț, fute-l-ar statuile de sfinți din curte, cu ștremeleagurile lor de piatră.

Îmi amintesc de toți și toate. Și de nopțile nebune la CabArret, în care lăsam fetele să lustruiescă scepтрul divin și foloseam Mirul Intercostal ca lubrifiant pentru cururile lor, dar și de zilele de război, în care mâncam doar cartofi stricați și trebuia să mă mulțumesc cu câte o gaură zbârcită de habotnică expirată. Îmi amintesc de trecerile Yolande pe sub sutană, dar și de strămutarea ei de sub poala popii în tabăra tinerilor încă din primele zile. Războiul ăsta a picat cel mai prost cu putință. M-a prins la mijloc: între nevoia de plăceri trupești, trebuința de a le oferi necredincioșilor de tineri o lecție pe care s-o țină minte și teama de a nu-i pierde pe reumaticii mei enoriași, care nu erau deloc puțini.

Bine, au fost și încă mai sunt și tineri care se încred în cuvântul Domnului, cum ar fi Lhotse, acest exemplu de

victorie a lui Dumnezeu împotriva Diavolului, dar ce să faci cu săculețul ăla de osânză? Mai bine mi-o frec singur, cu gândul la limba Yolande, care știa să-l învioreze pe cel doborât la pământ de întristare, ridicându-l la cer într-o slavă.

Ah! Tare m-am deprins să însoțesc fiecare pomenire a lui Dumnezeu cu o Sfântă Cruce Intercostală. După o viață întreagă în care te-ai obișnuit să faci ce vrei, e greu să fii legat de mâini și de picioare.

Nu m-am mai simțit așa de când cu apostazia Wilmei.

— Fă ceva! a răcnit atunci Ben Nevis la mine.

I se umflase o venă pe tâmplă. Am privit șarpele movu-lu cum se pierdea pe undeva, prin părul scurt și țepos de pe țeasta rotundă.

— Domnule general, permiteți să raportez! i-am spus cu o voce cât puteam de caldă. Această trădare mă umple de mâhnire, credeți-mă că eu însumi sunt destul de supărat de ceea ce se întâmplă. Mă voi ocupa personal.

Când se enerva Pitonul, era mai bine să-i vorbești cu „dumneavoastră“. Nu făceam asta de frică, ci pentru c-am observat că-l calma.

— Ai trimis, ai făcut, te ocupi, dar ea încă sapă moralul oamenilor! Nu știu ce cărți scria, dar sunt câțiva care le citeau și acuma cârâie când primesc ordine.

Era perfect bărbierit, unul dintre puținii bărbați care n-aveau barbă. Încă nu-și epuizase stocul de lame, al meu se apropia de sfârșit. Sub buzele subțiri se întrezăreau dinții ca niște mici fierăstraie, de fiecare dată când vorbeai ziceai că taie cuvintele în bucăți cu ei.

— Mă ocup.

— Te ocupi... Dacă transpirai mai mult pe timp de pace, curgea mai puțin sânge pe timp de război!

Am lăsat capul în jos, îndepărtând o scamă imaginară de pe albul sutanei. Avea niște bocanci impecabili. *Cum o fi reușind să-i țină așa curați?*

— Ai zis c-o s-avem jumate dintre tineri de partea noastră. C-o să-ți mănânce din palmă sau de sub sutană, puțin mi-ar păsa, dacă i-am avea! Dar nu-i avem. Și nu doar că nu-i avem pe ei de partea noastră, dar mai și dezertează de-ai noștri.

— Cu Wilma nu-i prob...

— Lasă-mă cu Wilma! Tu vezi să nu ne mai plece și alții. Îl trimite pe Denali să se ocupe de ea.

Mâna de bază a Pitonului era dreapta. Și se numea Denali. E de-nțeles, și eu mi-am botezat mădularul Hitler, pentru că are prostul obicei să-mi dicteze tot ce fac.

— Am încredere în tine. Încă. Pe loc repaus.

Se potolise. Am ridicat capul și i-am înfruntat privirea.

— Avem și vești bune.

Ochii lui mici și negri parcă împrôșcau cu întuneric în jur. Mi-am adâncit privirea în abisul uităturii lui și-am continuat:

— Am trimis câțiva oameni la depozitul de alimente al tinerilor, cu tot cu niște pompe de nepăsare. Au reușit să le anihileze gărzile și să ia câte ceva. Tocmai s-a întors unul dintre ei cu un transport. Îi zic să intre?

M-a privit strângând din buzele subțiri, de parcă l-aș fi anunțat c-am pierdut războiul. Toate discuțiile cu el erau ca niște salturi în gol, nu știai cum se vor sfârși.

— Cine a ordonat operațiunea?

— Noi, mi-ați zis să ne ocupăm de găsirea de noi surse de hrană. Ne-am ocupat.

— Care „noi“? Iară începi cu trinitățile tale de căcat? Tu! Pe front nu există „noi“ care să dea ordine. Ordinul îl dai tu. Sau eu.

— Ceea ce e mult mai bine, la câtă experiență aveți!

Iar îl potolisem. Și-a desprins privirea aia ca o cange din ochii mei.

— Să intre.

Am deschis ușa. În lumina difuză a lumânărilor, l-am văzut pe Ararat intrând. Rânjea. Trecuse vreo lună jumate de când începuse războiul și Ararat, omul meu de încredere, deja arăta ca dracu'. Cam nepotrivit pentru o mână dreaptă bisericească.

— Vă salut salut cu respect respect. Permiteți să raportez raportez.

Până să se aciueze pe lângă Biserică și să devină omul meu bun la toate, Ararat fusese controlor de calitate la Fabrica de Conserve și o viață întreagă verificase de două ori ca tot ce ieșea din producție să fie conform cu normele, repetându-și în barbă „Metalul intact, intact, capacul etanș, etanș, eticheta lipită, lipită, data corectă, corectă“ și alte căcaturi din astea, de ajunsese să repete mai tot ce spunea. Acum devenise, așa cum îl numisem eu și tot repeta mândru în stânga și-n dreapta, „arma noastră cu repetiție“. Un biet bâlbâit obedient, a cărui principală calitate era că-l puteam controla întru totul.

Ben Nevis l-a salutat scurt din cap. Ararat a continuat:

— Am străpuns liniile inamice inamice. Dușmanul n-a opus nici o rezistență rezistență. Pompele de nepăsare i-au scos pe toți din joc joc. Și am pus mâna pe o adevărată comoară comoară. Hă hă.

Și-a dat jos din spinare ranița kaki și a început să scoată din ea cu grijă, de parcă ar fi fost cine știe ce artefacte prețioase, niște roți de cașcaval, tot felul de conserve, ba chiar și o pâine. Pâine?!

Ben Nevis a luat punga cu pâine și a ridicat-o la înălțimea ochilor. Cu câteva luni în urmă, probabil că nici eu, nici el nu ne-am fi atins de mizeria aia plină de conservanți și de chimicale, care strângea praf pe rafturile supermarketurilor din Arret. Era genul de pâine care ar fi supraviețuit, probabil, și unui război nuclear. Însă acum am înghițit cu toții în sec.

— Și asta nu-i tot tot. Ia uitați aici aici!

Mă uitam la el: nebărbierit, cu smocurile de păr alb, slinos, lipite de țeastă, continua să descarce din raniță, plin de vervă, ultimele artefacte, printre care și două salamuri. Ben Nevis a apucat unul din ele cu două degete și l-a așezat sub pătrunzătorul microscop al ochilor lui. L-a întors o vreme pe toate părțile, l-a mirosit prudent, apoi l-a pus cu grijă la o parte. Mie îmi ploua în gură, mă tot foiam de pe un picior pe altul, întrebându-mă cât mai durează până ne așezăm la masă, ca oamenii.

— Și zici că n-au schițat nici o împotrivire.

— Nici una una, să trăiți trăiți!

— Hmmm. Zi-mi cum a decurs toată operațiunea.

— Ne-am apropiat destul de mult mult, fără să ne întâlnim cu nimeni nimeni. Cunosco zona ca-n palmă. Hă hă. Am lucrat acolo patruj de ani, plus că mai mergeam cu taică-meu de când aveam... cam zece ani, deci de vreo cincizeci de ani. O viață de om, ce să mai.

Ia uite, nu s-a mai bălbăit, mi-am zis. Când era foarte entuziasmat, uita să mai repete cuvintele, al dreacu'. Pito-nul a făcut un gest ușor iritat, care l-a îmboldit pe sărmă-nul Ararat să molfaie, mușcându-și buza de sus cu cei doi dinți pe care-i mai avea, înainte de a continua grăbit:

— Când am ajuns la vreo douăzeci de metri metri, am dat de primele două gărzi gărzi. Fiindcă știam că pompele de nepăsare nu funcționează decât în spațiu închis închis, am creat o diversiune diversiune. Am aruncat câțiva bolovani în heheheheleșteu.

Ben Nevis s-a încruntat. Eu mă prinsesem ce bălbăia el acolo, doar îl știam bine. Uneori se mai bloca pe câte o silabă.

— Vorbește de iazul ăla mic din spatele Fabricii de Conserve, cel de lângă crescătoria de crapi.

— Exact exact! a dat din cap satisfăcut Ararat, mișcându-și voios nasul ca o căpșună imensă, de sus în jos.

Ben Nevis a ridicat bărbia cu un gest scurt, îndemnându-l să continue.

— Aia doi erau niște puștani, au plecat imediat după fentă fentă, hă hă, și cât erau ei cu nasul în baltă, noi ne-am apropiat de clădire. Apoi, i-am pândit o vreme p-ăia de la intrare intrare. Erau trei și era greu să-i miști de acolo acolo. Noroc că mi-am amintit de canalizarea de la Fabrica de Conserve conserve. Am găsit o gură de vizitare și ne-am băgat în ea ea. De aici, a fost floare la ureche ureche. Am ajuns în holul principal principal, iar de acolo, pe lângă secretariat, imediat pe lângă casierie casierie, de unde ne dădea fluturașii de salariu salariu, care oricum nici nu era prea mare mare...

Ben Nevis i-a făcut semn să treacă peste detalii, în timp ce eu mă tot gândeam sub ce pretext să tai un colț de salam și să-l bag între două felii din pâinea moale ca un sân de copilă... Mneam.

— Am ajuns la magazie, unde mai erau doi doi, și i-am eliminat cu alțhaimărele alțhaimărele. În câteva minute erau nocaout nocaout. N-au avut timp nici să zică păs păs. Au făcut ochii mari și au căzut în cur cur. Hă hă. Ne-am pus măștile și am intrat pe lângă ei ei.

Nu era prima oară când ai noștri foloseau cu succes pompele cu nepăsare, dar era primul atac în care obțineam un avantaj clar de pe urma utilizării lor. Aveau la bază un gaz sau o combinație de gaze care inhibă activitatea din cortexul prefrontal și din hipocamp (așa mi-au explicat doctorii noștri), făcându-te să pici într-o ataraxie totală, stăteai pur și simplu ca prostul, fără să poți avea nici un gând, nici o emoție și nici o reacție la ce se întâmplă în jur. În plus, îți și ștergeau memoria, de nu-ți mai aminteai nimic.

Denumirea oficială fusese „pompe de nepăsare“, dar oamenii le ziceau althaimăre, din motive lesne de înțeles.

— Și cât zici c-a trecut până ai intrat?

— Mai puțin de cinci minute, să trăiți, trăiți.

— Hmmm.

— Și cât ai stat înăuntru?

— Nu era foarte mare depozitul depozitul, să trăiți trăiți. Abia dacă aveai loc să te întorci întorci, dar era plin cu de toate toate. Eu aș fi luat luat și câteva pachete de...

— Cât ai stat înăuntru, că asta te-ntreb?!

Pitonul ridicase vocea și vorbise rar, cum faci când vorbești cu oamenii mai în vârstă.

— Nu știu știu. Poate două minute minute.

— Hmmm.

Puteam fi un om foarte răbdător, un bun samaritean chiar, dar asta doar până te intersectai cu poftele mele. Cu stomacul gol sau cu Hitlerul sculat nu stăteam prea mult la discuții. Acum îmi era foame.

— Dar hai să vedem ce avem aici! am zis eu cât puteam de micos, apropiindu-mă de masa cu bunătăți, cu intenția clară de a începe festinul.

Ben Nevis mi-a pus o mână pe braț și mi-a tăiat calea. *Vrei să fii tu primul care se înfruptă, prea bine, e de-ajuns pentru toți*, mi-am zis. Și am rămas în urma lui. Ajuns la masă, a luat un salam în mâna stângă, în timp ce cu dreapta a scos un cuțit din teaca de la brâu. *Cuiva chiar i-e foame*, m-am gândit și am zâmbit către el. Dar el nu zâmbea deloc. A scos colțul și pe urmă a tăiat o așchie aproape transparentă de salam, pe care i-a întins-o lui Ararat.

— Ai un câine, din câte știu. Adu-l înapoi.

Chiar n-aveam chef de scene de bunăvoință gratuită.

— Dar nu-i păcat de..., am sărit imediat.

— Mai bine o halesc eu eu, decât să i-o dau ei ei! a izbutit și Ararat să îngaimă, bătând.

Cu mâncarea stăteam cam rău. Carnea se terminase de câteva săptămâni. Cel puțin în tabăra noastră. Mă rog, nu pentru noi, căpeteniile. Mai aveam câteva brânzeturi, care începeau să miroasă ca niște pantofi trecuți prin viață, ceva conserve, și chiar și orez, dar pulimea se hrănea cu fulgi de legume și cu ce mai găsea prin coastele împădurite din nordul Arretului. Reușiserăm să ocupăm multe puncte-cheie ale orașului, dar tinerii puseseră mâna pe tot stocul de la Fabrica de Conserve, plus o mare parte a mărfurilor din supermarketuri. Se mișcaseră mai bine, sta-le-ar în gât!

— S-ar putea să-mi mulțumiți amândoi, a lătrat scurt Ben Nevis. Adu câinele aici!

Ararat a ieșit molfăind din obrajii căzuți. S-a întors rapid, trăgând de sfoară potaia pe care o striga Titi. O mائدaneză sură, cu țâțele lăsate, care părea și mai bătrână decât el. I-a întins țandăra de salam, iar Titi a înghițit-o nemestecat. Deloc surprinzător, părea mai înfometată decât noi. Dădea întruna din coadă, așteptând și a doua porție, iar noi ne uitam la ea ușor nedumeriți. Pitonul o țintuia cu privirea, de parcă se aștepta să-i crească încă o pereche de urechi. Nu după multă vreme, javra a horcăit de câteva ori și a început să țopăie ca turbată printre picioarele noastre. Parcă urmărea un tăun invizibil. Sărea cu frenezia unei găini fără cap, lovindu-se la tot pasul de mobilier. În cele din urmă, s-a izbit cu capul de un zid și a început să schelălăie jalnic.

Ararat a dat fuga la ea și a luat-o în brațe, încercând s-o liniștească.

— Dă-i apă cu sare, a șuierat Ben Nevis.

Și, văzând că nu se mișca, fiind pesemne în stare de șoc, a răcnit la el:

— Bagă-i apă cu sare pe gât!

În timp ce omul și câinele ieșeau, mi-am dres glasul. Dintr-odată, parcă aveam gâtul cam uscat.

— La asta chiar nu mă așteptam. Deci nemernicii ăștia de tineri au înscenat totul doar ca să ne otrăvească?

Nu sunt sigur, pentru că lumânarea era pe sfârșite, dar parcă Pitonul a zâmbit. Parcă.

— Din informațiile mele, au câteva astfel de depozite false. *In war, practice dissimulation and you will succeed.*¹
la uite, ce bine le dă pe engleză!

— Deci știu că noi stăm prost cu mâncarea și ne-au întins capcane? Futu-i între coaste să-i fut! Adică ăia de la intrare se prefac că stau de pază și înscenează o apărare de mântuială ca noi să credem că...

Pe măsură ce pricepeam, mă umpleam de nervi. O dată pentru că se dusesse dracului toată masa festivă, și apoi pentru cât de perversi erau găozarii ăștia tineri.

Satana aia cu țâțe mici de Irma făcea treabă mai bună decât crezuserăm noi. Ar fi trebuit să pun eu mâna pe ea când făcuse reportajele alea despre Sfânta Biserică Intercostală, de zicea că fac eu *all in*² cu banii Bisericii, eu, care am ajutat atâția și atâția oameni care au trecut pe sub sutana mea, indiferent de gen, de identitate sau de vârstă! Ce minciună sfruntată! Am o regulă simplă, de la care nu mă abat: tot ce am futut am și ajutat, cu vorba sau chiar cu fapta, poate chiar și cu bani, nimeni nu poate spune că n-am ajutat.

Ben Nevis a ieșit, aruncându-mi peste umăr:

— Data viitoare când mai vrei să faci atacuri din astea fantomă, informează-mă înainte!

Simțeam cum se iscă în mine o tornadă de draci. Erau prea multe căcaturi deodată. Nici mâncare, nici futai, mai și căzusem de prost în fața Pitonului. Îmi mai și amintisem de nefututa aia de Irma. Trebuia să-mi vărs nervii pe ceva

1. „În război, indu-ți dușmanii în eroare și vei învinge!”, principiu enunțat de Sun Tzu în *Arta războiului*.

2. A miza totul pe o mână. (lb. engleză)

și, ieșind din încăpere, am dat peste Ararat, care mai mult o târa pe lângă el pe javreta aia leșinată. N-avea nici o vină, iartă-mă, Doamne!, ah, nu pot să-mi fac cruce, dar am văzut întrupându-se în ea și slăbiciunea feminină, care îmi provoacă un dispreț profund, și toată mizeria în care ne scăldam cu toții, mi-a trecut prin fața ochilor și bucata aia de salam pe care o înfulecase în locul nostru, și parcă se încarnase în ea chiar și motivul pentru care rămăseserăm noi nemâncați, deși știi că ea, de fapt, ne salvase. Dar e greu să judeci cu mâțele goale și cu coaiele umflate, așa că i-am ras un sfânt șut în coaste, de a plecat schelălăind ca o ușă de cavou neunsă.

Nu-mi place violența, eu, tot ce obțin, obțin cu vorba, nu cu fapta. Nu sunt obișnuit să desfac craci cu mâna, ci mișcând din buze, motiv pentru care imediat ce m-am ușurat de povara nervilor, mi-a părut rău.

Ararat, săracul, nu mă văzuse prea des în starea asta, era cam șocat. A lăsat cățeaua să se îndepărteze și s-a transformat el însuși într-un fel de animal de companie care încerca să mă consoleze. M-a atins cu mâna lui moale, uscată și, făcându-mi cu ochiul, a scos de la piept, de sub straturile de boarfe jegoose, o sticlă de vodcă.

— Părinte, părinte, ia un șnaps șnaps! Hă hă.

Mai aveam ceva rezerve de băutură, de la ultima întâlnire cu bețivanul de Brandy, dar auzisem că în tabăra noastră oamenii se plângeau de lipsa alcoolului, de unde să fi avut amărâtul o sticlă întreagă de vodcă?

— De unde ai făcut rost? l-am întrebat blând, ca pe un copil prins cu hașiș la școală.

— Hă hă. N-am mai apucat să raporteze mai devreme devreme, dar luasem și asta din magazia inamicilor inamicilor.

Și cât ai clipi, a și desfăcut-o.

— Aveți onoarea onoarea.

— Ești nebun, nu ți-e clar că poate fi și asta otrăvită?

— Era sigilată sigilată.

Impecabilă logică. Săracul!

— Păi și salamul era întreg.

S-a oprit un pic, a mirosit gura sticlei.

— Hă hă, tot nu cred cred. Cine să-și bată joc de băutura băutura?

— Ei, cine?! Aia de și-au bătut joc și de mâncare. Nu ți-e de-ajuns că era să-ți moară cățeaua?

— Oricum îi vine rândul și lu' Titi Titi. Doar nu bag mâncare în ea degeaba degeaba. O țin până într-o zi zi, când m-o răzbi mai rău foamea foamea. Și dup'aia harșt harșt! Ce credeți? Hă hă.

Mâna lui Ararat s-a oprit brusc din gestul de tăiere a gâtului. *Cum dracu' să mănânci păduchioasa aia cu țâțele lăsate?* Câțiva stropi au căzut pe jos.

— Io-te cum stric io băutura băutura. Sigur nu vreți, Părinte Părinte? Că io nu mai stau s-o descânt descânt, doar nu m-o omorî o gură de vodcă vodcă. Am băut io și de-aia de pufoaică pufoaică, și-n afară de dinții din gură gură, nu mi-a căzut nimic nimic. Hă hă.

L-am privit înmărmurit cum duce sticla la gură și dă pe gât o dușcă. Bine, într-un fel, eram și curios. Mai știi, poate era bună! Până la urmă, sticla chiar era sigilată.

Nu părea să aibă vreun efect neplăcut, așa c-am fost tentat să iau și eu o gură. Dar aveam whiskyul meu, dosit într-o ascunzătoare din beciul bisericii. Când se trăgeau clopotele și știam că toată lumea e în alertă, mai coboram pe furiș și beam câte un păhărel-două.

Ararat, sărmanul, a terminat sticla singur și a doua zi l-am găsit plângând, ghemuit în pronaos. Pe obrajii scofâlciți, printre firele de barbă albă, i se scurgeau lacrimi mari

și amărâtul privea în gol. Nici urmă de voioșia lui obișnuită. M-am uitat mai bine și am deslușit-o la picioarele lui, tot ghemuită, pe Titi. Ea nu plângea.

— Ce-ai pățit?

Nimic.

A trebuit să-l mai întreb de vreo două ori, până a ridicat încet, ca în reluare, privirea către mine.

— Am pierdut totul totul. Am fost tânăr și puteam puteam... puteam orice orice..., dar am fost prost, am ales greșit greșit. Și tinerii sunt niște proști proști. Toți toți. Ei nu știu, dar sunt proști proști.

Am încercat să aflu ce-i cu el, dar mi-am dat seama că nici nu vorbea cu mine. Înșira întruna vorbe despre trecutul lui. Plângea și povestea. L-am dus la Nanda, la dispensar, apoi i-am povestit lui Ben Nevis toată tărașenia. Bănuiam cu toții că era ceva cu sticla de vodcă, dar n-am mai găsit-o pe nicăieri, cu Ararat nu se putea vorbi, așa că i-am luat la întrebări pe ceilalți tovarăși de incursiune. Așa am aflat că furase fiecare câte o sticlă de vodcă din depozitul tinerilor. „Era un raft întreg, nu puteam să le lăsăm acolo!“

Unul dintre ei o dăduse gata și l-am aflat ascuns în subsolul azilului, în aceeași stare ca Ararat, iar cel de-al treilea nu mai era de găsit. Diagnosticul doctorilor a fost clar – melalcoolie. Nemernicii de puberi pusese ră în băutură o substanță cu nume complicat, care amplifică efectele alcoolului, curățând organismul de acid folic, serotonină și alte substanțe d-astea care se termină în „ină“, de te damblageai de tot, amintindu-ți neîncetat trecutul, fapt care, bineînțeles, te făcea să plângi. *Bine că n-am pus gura pe blestemata de sticlă.* Abia după vreo lună l-am găsit și pe al treilea camarad din misiunea de la magazia tinerilor: spânzurat de o grindă pe jumătate arsă, în fosta școală. De fapt, a dat de el Etna, care o luase razna și se ducea la școală să-și țină lecțiile prin

clasele goale, în ruină. Treaba asta a îngrozit-o așa de rău, că n-a mai putut vorbi până a dat, cum se zice, ortul popii. Adică mie.

Îmi amintesc, ce bine-mi amintesc, n-am uitat nimic, am totul viu în memorie, chiar și acele zile de sfârșit de septembrie, când am fost loviți strașnic de mințile diabolice ale tinerilor. Auzi, tu, Doamne, să ne trimită pisici impregnate cu frică! Eu sunt un mare iubitor de animale – în special vânat, dar nu zic „nu“ nici la un *filet mignon* sau un *foie gras*. Însă n-am înțeles niciodată ce beneficiu poți să ai de pe urma unui câine sau a unei pisici, cel mult le-am tolerat prin preajma mea. Așa se face că n-am avut de suferit din pricina atacului, dar i-a lovit rău pe iubitorii de pisici, cum ar fi Nanda, biata de ea, care nu și-a mai putut îngriji bolnavii o vreme, sau Rushmore, fostul director de la Fabrica de Conserve, pe care l-a luat tremuriciul și nu și-a mai revenit deloc.

Frica e mare lucru, dacă n-ar fi ea, nici Dumnezeu n-ar fi. Bine, vorbesc despre Dumnezeu în sens larg, căci noi, la Biserica Intercostală, plănuiam o nouă abordare, îndepărtându-ne tot mai mult în ultima vreme de vechiul canon și încercând să ne adaptăm noului val de necredincioși. Asta e un adevăr pe care marile religii nu-l recunosc: oamenii nu mai cred atât de mult ca acum câteva sute de ani. Și Bisericile ce-au făcut? Mai nimic. Aceeași idee învechită despre credința care e la baza religiei. Nu mai merge!

Așa că în noua Triblie pe care plănuiam s-o public am pus accent pe alte beneficii ale religiei, propunând chiar și termeni noi: integrarea religiosocială, stabilitatea emoțională dată de ritualurile religioase săptămânale, sentimentul de religiutilitate, oferindu-le enoriașilor ocazia de a-și pune cunoștințele în slujba bisericii, ba chiar și o componentă religioterapeutică – posibilitatea ca omul de rând să

stea de vorbă cu cineva despre problemele care-l macină, terapia săracului, i-am putea zice, această componentă făcând din mine Terapeutul Suprem și, totodată, un umil cunoscător al secretelor comunității, fapt care, fără îndoială, mi-ar fi consolidat poziția. Dar a venit nenorocitul ăsta de război în care noi, cei din Biserica Intercostală, am fost pur și simplu târâți. Inițial, în zilele tulburi de la început, am evitat să luăm o poziție oficială, până când, șantajat de Mauna K, am cântărit bine situația și, ca să nu pierdem și ceea ce aveam deja, a trebuit să intrăm în luptă de partea bătrânilor. Atunci s-a dus dracu' toată re poziționarea asta pe care o puseserăm la cale.

A fost un moment de răscruce pentru Intercostalitate. Am ratat șansa de a mușca din felia nehotărâților în ceea ce privește credința și poate chiar și din cea a ateilor, care poate c-ar fi fost deschiși la ce le oferea religia, ba chiar ar fi avut nevoie de ea, dacă n-ar fi venit la pachet cu obligația de a crede. Botezul, de exemplu, e un ritual frumos, care ne unește, nu-i nevoie să-i tot dăm înainte cu partea de credință și cu rădăcinile barbare ale acestui obicei. În ziua de azi, oamenii nu-și bagă nici pisicile cu capul în apă dacă tre' să le spele, de ce și-ar supune nou-născuții unei sedințe de snorkeling fără echipament? În fine, acum sunt toate în van. Dar dacă tot am pomenit de pisici, i-am dat lui Ben Nevis o idee (pe care mi-o sugeraseră oamenii mei de încredere) și s-a dovedit a fi bombă: ce-ar fi să le întoarcem darul? Să le trimitem pisicile înapoi, încărcate cu ceva care să-i facă să sară în aer de bucurie?

Îmi amintesc perfect, dar ce folos că-mi mai amintesc? Era prima zi din octombrie când am trimis felinele îndopate cu ultimele urme de explozibil de prin depozite. Timp de câteva zile, poate chiar o săptămână, s-au auzit explozii (nu de bucurie) din cealaltă parte a orașului. Tinerii

le-au primit mai întâi cu prudență, dar, știind că praful cu care le impregnaseră își pierdea eficacitatea după câteva zile, le-au verificat rapid și le-au acceptat cu brațele deschise. Însă... ce să vezi? Cum le sărea câte o pisică din poală, bum!, cum cobora de pe vreun dulap sau de pe vreo creangă, bum! Imediat ce se agitau mai tare, săreau în aer cu tot cu dragii lor stăpâni. Așa le trebuie, 'tu-le crucea intercostală de ipocriți mici!

A urmat o perioadă de liniște, până pe la jumatea lui octombrie, când a venit un val de frig și odată cu el au început și guițaturile triumfătoare ale Maunei, care își dăduse titlul de eroină, pe motiv c-o terminase pe Wilma cu un inversor. La început n-am crezut-o capabilă de așa ceva, dar pe urmă s-a confirmat vestea și cred c-a fost prima oară când am privit maldărul ăla de slănină ca pe un membru al armatei noastre. Oricum, asta nu i-a prea fost de folos. Dimpotrivă, fiindcă atunci am priceput că trebuie să-i fac rapid de petrecanie, începea să devină o amenințare. Un animal ca ea, care simte imediat mirosul de sânge, nu era nicicum de bun augur. Îl aveam deja pe Piton pe un umăr, nu mai aveam nevoie și de o hienă pe la picioarele mele. N-am vrut să risc nimic. L-am trimis pe Ararat, care între timp își mai revenise, deși se punea pe bocit când ți-era lumea mai dragă, să slăbească puțin vreo două scândurici de la toaleta improvizată a ofițerilor. Țin minte și acum, mi-a raportat printre lacrimi îndeplinirea misiunii și tot printre lacrimile lui i-am strecurat în buzunar un pumn de laxative păstrate strategic, câteva șoapte divine și gata! N-am mai auzit de ea. A dispărut fără urmă, de parcă ar fi înghițit-o pământul – fapt care nu era departe de adevăr și care i-a provocat Pitonului o criză, dar nu pentru c-ar fi regretat-o pe Mauna, ci fiindcă, în sfârșit, îi scăpase ceva de sub control. Nu se putea împăca deloc cu ideea că se întâmplase ceva fără știrea lui.

Altfel, în scurt timp nu și-a mai amintit nici dracu' de nehalita aia. S-a dus la fundul latrinei, ca un căcat ceva mai greu, și nici apa n-a fost nevoie s-o tragem după ea. Mauna K a devenit Mauna KO. Muhahaha.

Singura victimă pe care am făcut-o chiar eu în acest război a fost, ironic, cineva din tabăra noastră. Dar a trebuit s-o fac. N-am avut încotro. De când începuse totul, autoritatea mea era în cădere liberă. În vremuri de război, puterea religiei e limitată. Din păcate. Noua mea misiune era să ridic moralul unei trupe de plângăcioși și să le ofer reumaticilor noștri un motiv să creadă cu tot sufletul în victorie, ca să-și depună trupurile șubrede pe altarul luptei sfinte împotriva celui mai nemilos dușman: tinerețea. Ore întregi dedicate demonizării celor care până mai ieri le fuseseră copii sau chiar nepoți, prezentarea pe larg a torturilor nesfârșite la care ar fi urmat să fie supuși în cazul înfrângerii, dar și a istoriei care se repetă și care nu i-a favorizat niciodată pe cei bătrâni, un amalgam de *fake news* și de pilde biblice care se încheiau cu glorificarea înțelepciunii celor trecuți prin viață. Sfintele Slujbe deveniseră mici workshopuri de *positive thinking*¹, iar eu ajunsesem să fiu mai mult *coach*² de băbății, decât preot.

Bine că scăpasem de un ghimpe. Cât îl privește pe celălalt, era mai mult decât un ghimpe. Și, cel puțin deocamdată, nu era nimic de făcut. M-am gândit și m-am tot gândit – dacă îl făceam pierdut și pe Piton, ce rezolvam? Rămâneam singurul conducător peste armata noastră de invalizi. Și? Tinerii ne-ar fi călcat în picioare în câteva zile. Puteam, oare, să capitulez și să sper la clemența lor? Nu acum, după atâtea luni de război. Era clar, aveam nevoie de Ben Nevis. Fără

1. Gândire optimistă. (lb. engleză)

2. Mentor, instructor. (lb. engleză)

disciplina lui militară pusă în practică prin instrucții prelungite, fără priceperea lui tactică, chiar geniul lui militar, aș putea spune, fără controlul absolut asupra bătrânilor, prin rețeaua lui de informatori, eram de mult la cheremul cruzimii nemărginite a barbarilor de tineri.

N-aveam ce face. Eram condamnat să-l las pe el să câștige războiul. Și nu doar atât, trebuia să-l ajut cu tot ce puteam. După victorie, ei bine, după... Era altă poveste. Pe timp de pace, discutăm altfel. Erau undeva două scândurele care așteptau să fie slăbite și pentru Ben Nevis.

Nu mi-am întinat conștiința cu sânge tânăr în războiul asta. Deși mi-ar fi plăcut să-i văd pe mulți dintre puțoi, parcă așa le zicea Denali, înfipti într-o țepă. Prima aș fi înfipt-o pe platitudinea aia mică de Irma, apoi pe incompetentul de Hugo, cine ar fi urmat?, ah, da, ingraturul de Andrew, tuta de Yolanda, și-n vârful de tot aș fi împlântat-o pe bunăciunea aia fițoasă de Katrina, care a refuzat să-mi mângâie toiagul sfânt. O frigăruie imensă, pe care s-o rumenesc la focul care mă trecea prin vintre, că m-am săturat de onanie ca de mere pădurețe.

Și când zic mere pădurețe, chiar despre mere pădurețe vorbesc. Era deja iarnă și, odată cu venirea frigului, mâncarea era tot mai puțină. Primeam porții măsurate la gram, mă rog, nu eu, amărăștenii, și în afară de ele ne hrăneam cu ce mai găsiseră toamna bravii noștri vânători-culegători de vârsta a treia prin păduricile din nord. Iar merele pădurețe ajunseseră la mare preț.

Îmi amintesc prea bine cum țopăiau păduchii, de parcă jucau dame pe trupurile noastre. Mă rog, nu chiar pe al meu. Însă eram cu toții slăbiți, de nerecunoscut, singurele lucruri care ne țineau în viață erau frica de înfrângere și ura față de inamicul care nu mai avea nici un fel de identitate, „nu mai deosebeai puțoi de puțoi“, uite c-am ajuns să-l

citez pe Denali. Erau toți, indiferent de gen, de vârstă, de convingeri, unul și același: inamicul. Inamicul care te va ucide, dacă nu-l ucizi tu pe el.

„Oamenii nu sunt buni soldați“, asta era vorba lui Ben Nevis, și am avut nevoie de o sută și ceva de zile de masacru să înțeleg întru totul însemnătatea cuvintelor lui. Trebuie, într-adevăr, să te dezumanizezi ca să poți lupta eficient. Mă gândesc la primele zile de război – câtă nepricepere, câtă risipă de energie și de resurse, câtă naivitate! Dacă războiul ar fi o luptă corp la corp, în primele zile ne concentraserăm cu toții să-i dăm adversarului palme la fund, să-l tragem de păr și să-l mușcăm de degetul mic. Acum deveniserăm mult mai eficienți. În schimb, nu știu dacă mai rămăsese vreun om printre noi. Poate doar Nanda? În rest, eram toți niște mașini de luptă care respectau ordine; ne mișcam pe direcții de atac, pregăteam ambuscade și atacuri prin învăluire. Mă rog, nu eu, că eram amiral. De enoriași zic. „Fortă vie“, așa le zicea Ben Nevis.

În restul timpului, ne purtam ca niște blestемate de maimuțe care se caută de păduchi. Era la ordinea zilei să-ți suplimentezi dieta cu păduchii pe care îi prindeai pe creștetul vreunui coleg de suferință. După o sută optzeci de zile de război, lîndinile ajunseseră gustarea crocantă din tranșee.

Atunci m-am ras în cap, de frică să nu ajung și eu o maimuță, ca toți ceilalți. Nu reușeam să scap de senzația că s-ar putea să am și eu prin păr „avioane inamice“, cum le ziceau bătrânii. Mizeria era noua uniformă a armatei noastre. La ce bun să mai duci la bun sfârșit războiul, când știi că jegul de pe tine n-are cum să se mai curețe vreodată, în oricâte ape te-ai spăla? Mă rog, nu vorbesc despre noi, ofițerii. După armistițiul de la Uzina de Apă, din a doua lună de război, cu chiu, cu vai, puteam să ne mai spălăm din când în când. Instalațiile erau în mare parte distruse,

dar găsiserăm vreo două locuri în care încă funcționau și acolo mai făceam câte un duș. Soldații de rând făcuseră scandal la un moment dat, c-ar vrea și ei, dar Ben Nevis a zis că fiecărui pluton îi revine un bidon mare cu apă. Cu ala puteau să facă ce vor ei. Și au ales să-l bea, ca să nu moară de sete. Alegerea lor, le-am respectat-o.

Deja se făcuse ianuarie, iar apa era al dracu' de rece.

— Părinte, părinte, sunteți aici?

Mi-am aranjat erectia pe sub sutană, observând în treacăt că albul imaculat se cam făcuse gri. Și parcă și firul aurit se cam deșira. Fără chef, mi-am târșăit picioarele spre ușă. În prag mi-a apărut, roșu la față, Vinson. Fost inginer, era genul care se pricepea să repare tot – de la clopotul bisericii, la ceasul meu ăla vechi, elvețian. Fusesse coleg cu Ararat la Fabrica de Conserve și îl promisem și pe el în anturajul meu. Un om tăcut, dar cam încăpățânat. Însă acum era de-a dreptul răvășit.

— Îmhhi pahhhre răuhhh dachhă dhheranjez! a găfâit spre mine.

Și a lăsat privirea în jos.

Ce dracu', se vede c-o am sculată?

— Eram la ceas de meditație și rugăciune pentru cauza noastră sfântă, i-am răspuns pe un ton voit jos, pătruns de importanță.

Vinson și-a făcut rapid semnul Crucii Intercostale.

— A phhhătit cevahhh Ararahht.

A făcut un semn cu mâna spre curtea bisericii, așa c-am devenit atent.

— L-au prins într-un atac cu GAN-uri. E complet desfigurat. Vrea să vorbească cu Sfinția Voastră.

Vinson nu mai găfâia, dar în scurt timp aveam să găfâi eu. Am ridicat nițel sutana și am luat-o la fugă în urma lui. Avea picioare puternice, mi-a luat-o înainte. Până în curte

nu erau mai mult de o sută de metri, dar am ajuns acolo horcăind și tremurând din toate încheieturile. Măcar nu mă mai înțepa Hitler în burtă. L-am găsit pe Ararat nemîșcat, întins pe o targă improvizată și acoperit până la piept cu un soi de pled rufos. Chiar era complet desfigurat, ca și cum ar fi fost cu capul într-un nor din care nu mai putea ieși. Doar părul alb i-l mai recunoșteam, îi atârna în jurul chipului, ca o aură de sfânt. Dintr-o chestie care părea a fi gura au ieșit niște sunete, dar n-am înțeles nimic.

— Zice să vă apropiați, că vrea să vă spună ceva, mi-a tradus Vinson.

Am coborât prudent urechea spre figura aia pocită, care nu mai avea mare lucru în comun cu Ararat pe care îl știam eu. Dar el era, i-am recunoscut în cele din urmă hârâitul vocii:

— Părinte părinte, eu sunt sunt, arma cu repetiție repetiție.

Am zâmbit. Așa-i ziceam eu. Era un semn bun că nu-și pierduse simțul umorului, dar tonul i-a devenit și mai grav, și mai șoptit, de parcă se prăbușea într-un hău.

— Am văzut adevărul adevărul... O lumină mare... Nu tinerii, nu nu, i-am crezut cu toții dușmanii dușmanii... Nu ei sunt, o mare greșeală greșeală, dușmanii sunt...

Și a tăcut brusc. Am crezut c-a murit și m-am enervat că nu înțelesesem mare lucru. Dar a mai horcăit o dată, șoptind:

— Apă, apă.

M-am gândit bine. Oricum era pe ducă, ce rost mai avea să-mi irotesc pe el porția de apă? M-am prefăcut că nu înțeleg ce spune.

— Duceți-l urgent la Nanda, la spital. Faceți tot ce puteți ca să salvați viața acestui erou! am declamat.

Trepădușii l-au ridicat cam anevoios, văitându-se toți de șale. Am rămas o vreme acolo, privind în urma lor și

gândindu-mă că poate chiar o mâncase pe Titi, n-o mai văzusem de ceva vreme. Apoi am revenit în modesta mea chilie, ca să continui ce făceam înainte să mă întrerupă Vinson.

Săracul Ararat... A doua zi a murit. Era 12 ianuarie. Ziua o sută optzeci și patru de război. Oricum, nu mai fusese același de când îl atinsese melalcoolia. Și poate că tocmai de asta a și fost prins în ambuscadă. Odată cu el s-au dus și multe dintre puterile mele, căci îmi era loial și mă puteam baza pe el chiar și damblagit cum era.

M-am întrebat multă vreme, în nopțile în care dormeam tot mai puțin, ce Dumnezeu o fi vrut să spună cu ultimele lui cuvinte. Abia mai târziu, prea târziu am realizat că se referise la... Ce-i asta? Dintr-odată, parcă mă ridic spre Ceruri.

De ce? Alo! Alo! Lăsați-mă jos. Îmi plăcea să plutesc, chiar și așa, fără cele trupești, tot era ceva. Mai am atâtea de spus, îmi amintesc atât de bine totul. Doamna Kibo, ajutor! Cineva! Doamne, ajută-mă, că și eu am crezut în Tine cât de cât și, dacă n-am crezut, oricum te-am ajutat, am dus cuvântul Tău în inimile oamenilor și Te-am venerat, mă rog, nu chiar venerat, dar nu vreau la Cer, vreau să mai rămân aici, măcar să văd cum se termină.

Unșpe, știi ce zic? Gilbert

10

N-am dat niciodată doi bani pe viața mea, tocmai pentru c-am prețuit prea mult ideea de viață. Am înțeles că suntem aici ca să ducem specia mai departe. Să evoluăm. Dacă te ridici suficient de mult deasupra lumii, înțelegi că asta e tot ce contează, știi ce zic? *Zoom out, people, God damn it!*¹ Dreptatea, iubirea, adevărul, loialitatea și toate celelalte sunt concepte inventate de oameni ca să aiba subiecte de dezbatere. Distracția filozofilor.

Căcături.

Și totuși.

Când l-am prins lăsând USB-ul în veceul radioului, nici n-a mai fost nevoie să verific ce era stocat pe el. Am apucat să-l fulger cu privirea în lumina difuză care încă mai pătrundea de afară și, aproape simultan cu acest scurt și inutil semnal de avertizare, i-am ras un pumn zdravăn în bărbie. Era o așchie de om, dar în cădere, confirmând încă o dată faptul că atracția gravitațională e cea mai puternică forță slabă a Universului, a dărâmat chiuveta și a căzut pe spate. Întins printre cioburi, ca o umbră, părea și mai slab, și mai lung. Sincer, am crezut că l-am omorât. M-am apropiat de el să mă asigur că nu mai mișcă. Bezna îl învăluisese ca un giulgiu, acoperindu-i bine tot trupul, chiar și figura.

1. Priviți în perspectivă, oameni buni, ce dracu'? (lb. engleză)

Eram plin de adrenalină și mă făcea să mă simt viu, după multă vreme. Nu vedeam mai nimic, m-am aplecat, imprudent, deasupra lui și asta m-a costat. Nemernicul s-a arcuit de parcă ar fi fost electrocutat, abdomenul i s-a încordat, capul s-a desprins brusc de gresia rece a băii, brațele lui au făcut o voltă în aer și m-au îmbrățișat. Unul dintre ele mi s-a încheștat pe gât, în timp ce degetele celuilalt au dat mai departe, ca într-o probă de ștafetă, un triumghi de porțelan din chiuveta distrusă, pasându-i-l unuia dintre rinichii mei, care a primit vârful alb, colțuros, și l-a colorat în roșu. Am simțit o împunsătură undeva adânc, apoi nimic. Sângele însă începuse să țâșnească, încălzindu-mi șalele. Dar încă mai aveam forță. L-am ridicat cu ușurință, într-o mișcare ca de wrestling, era oricum o zgâtie de om, și l-am dat cu ceafa de gresia rece. O dată. Și încă o dată. Acum părea că se potolise. Cu picioarele de-o parte și de alta a bazinului său îngust, m-am simțit iarăși prea sigur pe mine. Câteva secunde mai târziu (ce fel de oase avea omul ăsta?), ca un taur năvălaș la rodeo, s-a arcuit din nou și m-a aruncat cât colo. Am nimerit în cadă, zdrelindu-mi picioarele de robinet și mângâind în treacăt, cu tâmpla, marginea de porțelan. Mi s-au împăienjenit ochii, însă în lumina care pătrundea de-afară am reușit să-l văd zbughind-o din baie. Am sărit după el, deși simțeam o durere ascuțită în șale. L-am prins din urmă în holul de la ieșire și l-am înhățat de o margine a cămășii, îi flutura în urmă ca un steag alb. Dar nu era loc de vreo capitulare. L-am tras înapoi, smucindu-l zdravăn. Cămașa a pâraît, eu am alunecat pe parchet, însă tot am reușit să pun mâna pe el. Acum eram încheștați în holul fostului radio. Tot pufăind și icnind, ne-am rostogolit până am trecut de canapea, ne-am târât mai departe și am ajuns într-o chichinetă. Aici, parșivul a reușit să înșface o furculiță și mi-a înfipt-o în spate. Am răcnit până mi-am rănit corzile vocale. De sub

mine l-am auzit și pe el țipând, probabil de frică. Durerea nici nu se compara cu cea pricinuită de ciobul de ceramică din rinichi, era mult mai ascuțită și mai supărătoare, deși probabil că rana era mai curând superficială.

Iată-ne îmbrățișați în mijlocul bucătărioarei, eu deasupra, răcnind amândoi ca niște îndrăgostiți care au ajuns în același timp la orgasm. Un orgasm dureros, care îmi aducea aminte de o idee a teraputei mele, cum că violența e o formă ratată de iubire. Sau cam așa ceva.

În fine, îl aveam în gheare, ce puteam face cu un trădător? Să-lucid cu sânge-rece? Sângele cald care-mi șiroia pe corp nu-mi dădea opțiunea asta. Să-l las să trăiască? Un imens deserviciu adus speciei umane. Pericol de metastază, știi ce zic?

L-am luat de gât și am sărit cu el de la balcon.

9

Nu prea le am eu cu vorbele, dar le văd pe toate și le zic în mintea mea, în felul meu, știi ce zic? Deși nu sunt preocupat de concepte semi-inutile, cum ar fi adevărul sau corectitudinea, minciuna îmi sare în ochi. De fapt, ca s-o zic p-aia dreaptă, minciuna mă orbește. Am un soi de simț suplimentar, un radar care semnalizează minciuna. Prima oară când l-am văzut pe Boris, am clipit des. Fizic, chiar am clipit des, ca și cum mi-ar fi intrat niște praf în ochi. Era ceva în neregulă cu el, dar n-am zis nimănui. Am continuat să-l urmăresc discret, dar i-am pierdut mereu urma printre dărâmăturile orașului.

Până azi, 13 februarie. Ziua 216 de război. Pe seară l-am văzut plecând din tabăra noastră din sud-est, de lângă Fabrica de Conserve. Mergea ezitant, își târâia picioarele ca de obicei, mimând foarte prost nepăsarea. Ca de obicei.

Cred că tocmai de-asta nu dădea nimănui de bănuir – fiindcă eram toți obișnuiți ca gesturile lui să dea de bănuir. Iar de făcut, își făcea treaba, deci era greu să-i reproșezi ceva, știi ce zic?

L-am urmat pe străduțele din spatele primăriei, până când am ajuns la Principală. Acolo, după ce s-a uitat în stânga, în dreapta, în spate și în sus, de parcă se asigura la o trecere de pietoni 3D, cu același mers târșăit, parcă doar un pic mai grăbit, lăsând rapid în urmă rămășițele terasei Doi Ochi Albaștri, a trecut nonșalant pe teritoriul bătrânilor. Asta m-a convins că nu trebuie să-l scap din ochi. Însă netrebnicul se îndrepta chiar spre catedrala lui Makalu, cartierul lor general. Am luat-o prin cotloanele în care începuse întinericul să pună stăpânire pe stradă. Am folosit copacii, caroseriile mașinilor arse, tomberoanele și grămezile de moloz ca să mă ascund. Însă începusem deja să zăresc grupuri mici de boșorogi care patrulau în depărtare. Probabil că i-a văzut și el, fiindcă a cotit-o la stânga, pe una dintre străduțele cu nume de sfinți din jurul catedralei. M-am luat după el, învăluit în amurg, până la clădirea parțial distrusă a fostului radio din Arret. Acolo l-am urmărit pas cu pas, treaptă cu treaptă, am urcat până la etajul al zecelea, neștiind că aveam să parcurg în curând toată distanța asta cu mult mai repede, în sens invers.

Aș dori să infirm ceea ce se spune despre ultimele clipe pe lumea asta, și anume că-ți trece toată viața prin fața ochilor. Tot ce am văzut eu în prima fracțiune de secundă în care am sărit de la balcon cu nenorocitul de Boris de gât au fost geamul lipsă de la etajul 9 și termopanele uzate care încadrau recepția singurei agenții de publicitate din Arret. Deși n-am avut la dispoziție decât câteva fracțiuni de secundă, am apucat să remarc că pe peretele recepției trona un *fake* ordinar – o copie a unei așa-zise picturi de

Andy Warhol, în care apărea David Bowie. *Tabloul ăsta n-a existat niciodată!* am țipat în sinea mea. O minciună, ca toate celelalte minciuni pe care le emana publicitatea. La rândul ei, publicitatea însăși era o minciună, ca toate celelalte minciuni scoase pe gură de tineri. Care erau ei înșiși o minciună de generație, începeau prin a se crede speciali, ca toate celelalte generații, și sfârșeau, ca toate celelalte generații, acuzându-și părinții pentru toate nereușitele lor lamentabile. Dar au avut norocul de a-mi dispăcea mai puțin decât bătrânii și astfel am ajuns să lupt pentru ei.

Mi-am urât părinții ceva mai mult decât copiii, asta a fost tot. Știi ce zic?

8

— Ei, de când mă simt singur... Aproape dintotdeauna. Părinții mei au plecat din oraș când eram mic și m-au lăsat în grija lu' frate-meu.

— Și ce sentimente vă trezește lucrul ăsta?

— Mhm, am depășit de mult momentul. Dar atunci a fost... Adică n-a fost prea bine. Tata a primit un job de pilot, după mulți ani în care s-a chinuit cu tot felul de examene, și a trebuit să plece într-un oraș cu aeroport. Au plecat dincolo de munții care înconjoară Arretul, peste care nu trec decât avioane la înălțimea de croazieră. Frate-meu, nemulțumit că trebuia să aibă grijă de mine... Cred că avea vreo douăzeci de ani la vremea aia, cum să zic, m-a și crescut, dar m-a și bătut. Știți ce zic?

— Îmi spuneți că el v-a devenit părinte cât încă era un copil.

— Da, deși era mult mai înalt decât mine. Cred că la vremea aia deja fuma, mai bea și câte o bere, știți ce zic?

— Înțeleg. Cu toate astca, a devenit părinte înainte să-și înceapă viața sexuală.

— Da, nu m-am gândit așa.

— Dumneavoastră câți ani aveți?

— Ăăă... Cred că vreo șapte ani, începusem să merg la școală.

— Înțeleg. Spuneți că vă bătea. De...

— Da, mă bătea bine de tot, dar asta doar până m-am făcut un pic mai mare și am început să dau și eu. De fapt, și mai târziu, când ne vedeam, rar, nu ne vorbeam, deși mie mi-ar fi plăcut. Ne priveam cu ură și ne râdeam o serie de croșee în umăr. „În glumă“, știți ce zic?

— Dar pentru ce vă bătea?

— Pentru orice, parcă eu mai știu? Că de ce făceam aia, că de ce nu făceam ailaltă. Chiar m-am întrebat: oare părinții m-ar fi bătut mai tare, dacă m-ar fi crescut ei, știți ce zic?

— Vă înțeleg. Și ce v-ați răspuns?

— Că i-au dat lui tot omorul și el mi l-a dat mie mai departe. Când ploua cu palmele părinților el era paratrășnetul, deci poate că n-aș fi luat așa multă bătaie. Dar a făcut el dreptate.

— De asta credeți că vă lovea? Ca să facă dreptate?

— Probabil că le avea și el pe-ale lui. Îi era greu singur. Dar nu bătaia era cea mai gravă. Nu asta mă durea cel mai tare.

— Dar ce vă durea mai tare?

— Când nu vorbea cu mine.

Fără să vreau, am început să lăcrimez. Mă uitam la tavan și lăcrimam ca prostul. Terapeuta a tăcut, iar în clipa aia nu-mi doream decât să mă ia în brațe.

— Zile întregi nu vorbea cu mine. La început, tot trăgeam de el să scoată o vorbă. Dar se ținea tare, știți ce zic?

Puteam să-l înjur, puteam să încerc orice. Apoi am învățat să rezist, nu-i mai vorbeam nici eu cu zilele.

Mi se scurgeau lacrimile pe sub urechi, până pe ceafă, pe canapeaua din piele maro. Chiar, oare o mai fi existând canapeaua aia? Sau a fost și ea distrusă de război, ca noi toți?

— Ați decis să nu vă mai exprimați trăirile.

— Cred că da. Se poate spune și așa. De multe ori ne băteam în tăcere, până am încetat să ne batem și a rămas doar tăcerea între noi. Când a făcut optișpe ani, a plecat și el. S-a făcut pilot, ca tata. Din când în când, mai trece pe deasupra Arretului, la patruzeci de mii de picioare.

— Și dumneavoastră ați decis să rămâneți aici?

— Hmmm, oarecum. După ce am dat de trei ori cu burta de pământ la examenul de la Școala de Aviație, am rămas aici.

— Iar fratele a plecat. Vă mai vedeți?

Lacrimile vechi se uscau. Altele inventau acum trasee noi pe obraji, apoi pe gât, spre ceafă.

Ce dor îmi e de frate-meu!

Asta mi-a trecut prin cap în timp ce cădeam prin fața etajului 8, unde am zărit o canapea din piele maro plină de moloz.

7

Undeva, în depărtare, se auzea țăcănitul inconfundabil al unei mitralitiere – cea mai nouă armă pe care o inventasem împreună cu Ian. I se spunea așa pentru că trăgea cu pietricele de maximum 3 milimetri diametru. Ne-a venit ideea ca răspuns la ultimele cuvinte ale unui bătrân rănit grav, care, înainte să-și dea ultima suflare pe o saltea din spitalul nostru improvizat, refuzând să se căiască, ne-a zis cu ură: „Ăla dintre voi care-i fără de păcat să ridice o piatră

și să arunce primul!“ Ceea ce, sincer să fiu, am și vrut să fac, nu mai suportam să-i aud văicărelile pasiv-agresive, însă bietul spălat pe creier de Makalu & co. s-a dus singur pe veșnicele plaiuri ale vânătorii, unde sper să se fi întâlnit cu apașii lui Winnetou, care să-i ia scalpul.

Am intrat în bătălia asta oarecum detașat. Trăiesc, trăiesc. Mor, mor. Singurul lucru care nu-mi plăcea era că, dacă muream, rămâneau copiii mei fără tată. În rest, eram indiferent. Și asta mă făcea să mă simt superior, căci se știe că indiferența e cu adevărat cea mai puternică armă a omului. Îl priveam pe Andrew, cât era de aprins în primele zile de război. Cât de departe mă simțeam de toată ura lui! Însă, la ceva vreme după ce a început războiul, am început să cedez. Am fost slab și m-am lăsat influențat de sentimente, pesemne, am ajuns să-i urăsc și eu pe bătrâni. Din ce în ce mai tare, cu fiecare săptămână de luptă. La fiecare atac mârșav mai era ucis un om care până mai ieri îți povestea ce visează să facă după ce s-o termina totul, iar în mine creștea o ură caldă, proaspătă, ca o pâine. Iertarea pe care le-o oferisem părinților mei s-a dovedit fragilă. După întâlnirile cu bătrânii care mai ajungeau pe la noi, prizonieri sau răniți, constatam că toți sunt același tip de javre – se văicăresc și schelălăie, așteptând momentul potrivit să-și înfigă colții în tine. Jigodii înrăite de lanțul cu care i-au ținut din scurt fricile, turbate de ura pe care le-o picură în timpane Makalu și farsa aia de religie a lui, potăi bine antrenate de dresorul suprem Ben Nevis.

Până la urmă, ura mea a devenit ditamai cozonacul (probabil că nu-i cea mai bună metaforă) când animalul de Denali a omorât-o pe Yangtze. Un copil! Cum să omori un copil?! Știu că e paradoxal să aduc în discuție deontologia unui război, mai ales a unuia civil, dar să omori un copil înarmat doar cu o amărâtă de grenadă cu pârturi, să-l

omori atacându-l *din spate*, asta mi se pare că face să-ți crească pe loc copite, rât și păr pe tot corpul. Știi ce zic?

Am citit undeva că suntem singura specie care trăiește dincolo de menopauză, pentru că bunicii au avut întotdeauna un rol important în creșterea nepoților, deci în perpetuarea speciei. Un cadou al evoluției, oferit bătrânilor. Și uite ce-au făcut ei cu acest cadou.

Biata Yangtze! Când i-am văzut corpul chircit în balta de sânge de lângă magazin, gândul că nu știu nimic de cei doi copii ai mei m-a paralizat. Acum câțiva ani, după ce s-a mutat din Arret fosta mea soție, vorbeam cu ei de două ori pe săptămână, online. Însă, cum nu mai avem net, am rămas cu gândul la ultimele lor cuvinte când au aflat c-a început războiul, în acele prime zile atât de tulburi: „Să câștigi cu viață, tati“. Dragii de ei!

6

Am privit în ultimele licăriri de lumină ale zilei chipul schimonosit al aceluia sac de oase cu care aveam să mă strivesc de pământ. Ochii verzi, îngroziți, pupilele dilatate, o vinișoară umflată deasupra tâmpiei, câteva pâlcuri de perișori pe obraz, pomeți proeminenți, un nas ușor coroiat, disproportionat de mare. Sub el, niște buze carnoase, deshidratate, care m-au dus cu gândul la fică-mea – mereu trebuia să-i aduc aminte să bea apă. Atunci am avut o mică revelație: toate trăsăturile astea compuneau figura unui om. Știi ce zic? Un om ca noi toți. Un om care avea tabieturi dimineața, vise de tot felul noaptea și, iată, motivele lui să trădeze. Cine știe care-or fi fost? Poate voia să se încheie războiul. Poate era conservator din fire și rezona cu ideile bătrânilor. Poate fusese, pur și simplu, cumpărat. Cine știe ce îi promisese Ben Nevis? Dincolo de a fi un

spion al bătrânilor, era un om. Pentru prima oară, vedeam în Boris un om. Un om în cădere liberă, care dădea disperat din mâini, încercând să scape de mine. I-am respectat ultima dorință, i-am dat drumul.

5

Și m-am trezit singur.

Mai am de trăit cinci etaje. Mă încerca un ușor regret, dar era bine îngropat sub celelalte senzații.

Cinci etaje. Nu m-am gândit niciodată că viața se poate măsura în etaje. Mereu am fost curios cam cât mai am de trăit. Uite că acum știu exact. Cinci etaje. Atât.

Boris parcă o luase înaintea mea, poate că-l împinsesem fără să vreau când îi dădusem drumul.

Aerul îmi opunea rezistență, am desfăcut brațele. *Zbor. În sfârșit, zbor.* Nu degeaba învățasem ani de zile despre portanță, unghi de incidență, viteză de înfundare, acum chiar reușeam să zbor. Vreme de un etaj, mă puteam amăgi cu gândul că zburam.

Căderea asta era ca războiul – odată începută, nu mai puteai s-o oprești. Eram cu toții prinși în acest picaj numit război și îi dădeam înainte. Și dacă ar fi încetat conflictul, cui îi convenea să locuiască într-un Arret distrus, care putea a scrum, a gunoi și a moarte? Cine și-ar fi suflecat mânecile, ca să ia totul de la capăt? Eu, în nici un caz. Așa că mai bine m-am pus pe făcut arme de distrugere. Să se ducă dracu' tot, dacă suntem așa proști.

Întotdeauna am avut pornirea de a-mi face rău. De când mă știu. Dar n-am avut niciodată curajul să acționez. Războiul mi-a dat soluția perfectă: să scot sentimentul în afara mea. E altceva să poți participa la distrugerea lumii întregi. Paradoxal, mie mi-a dat sentimentul că sunt, în sfârșit, util, știi ce zic?

De fapt, așa cum mi-am amintit în cele câteva ședințe de terapie la care am fost, după băutăile pe care mi le trăgea frate-meu inventam arme cu care să-i bubui pe ai mei. Am găsit chiar câteva desene cu arsenalul pe care-l inventasem atunci. Așadar, războiul m-a ajutat să duc la bun sfârșit ceea ce începusem cândva, demult, când priveam avioanele care treceau pe deasupra Arretului și speram ca unul dintre ele să fie pilotat de tata și să fie nevoit să aterizeze forțat, din lipsă de combustibil, chiar pe strada noastră.

Ce multe îți mai trec prin cap cât cazii un etaj!

4

— Iubirea e o relație, Gilbert.

— E pe dracu', și când zic „Iubesc tricoul cu AC/DC“ tot relație e? Hai, mă, Wilma...

— Când zici asta, de fapt vrei să zici „Îmi place enorm tricoul ăsta“ sau „Mă simt foarte atașat de tricoul meu“, faci o confuzie.

— Ei, fac! Nu fac.

— Iubirea e o relație, Gilbert. Nu poți iubi de unul singur.

— Dacă văd o tipă mișto pe stradă, nu mă pot îndrăgosti de ea în secret? N-o pot iubi fără ca ea să știe? Știi ce zic?

— Nici vorbă. Poți avea sentimente pentru ea, dar nu se cheamă iubire.

— Ei, na! Cine hotărăște asta?

A tăcut.

— Gilbert, dragule, nu poți fi fericit atât timp cât privești iubirea unilateral.

— Poate că nici nu vreau. Iubirea e dedicare, devotament total, nu trebuie neapărat să ai un răspuns. Ce îmi spui tu e un fel de reciprocitate tristă. Știi ce zic?

— Iubirea este reciprocitate și poate fi și tristă câteodată, dar nu din motivul ăsta.

— Nt!

Am tăcut amândoi.

— Iubirea e un sentiment, nu o relație, Wilma, aici greșești.

— Iubirea e un sentiment care apropie, unește. Nu poți iubi de unul singur. Sau da, poți, că te poți iubi pe tine, dar asta-i altceva.

Mi-am tras boxerii pe mine și m-am ridicat din pat. Până am plecat n-am mai scos nici un cuvânt. De atunci nu ne-am mai văzut. Adevărul e că nici sexul nu era cine știe ce. Mă atrăsese la Wilma ideea de a face sex cu o femeie mai în vârstă (de vârsta mamei mele, cum ar observa terapeuta). Dar practica, hmmm... Parcă nu era chiar pe măsura ideii. Mica noastră idilă a murit în fașă, cum poate ar fi fost mai bine să mor și eu. Adevărul e că m-am ținut tare în fața ei, dar e posibil să fi avut dreptate. N-am știut niciodată cu adevărat ce e iubirea. N-am cunoscut iubirea. A trebuit să improvizez.

Deși au fost câteva femei care m-au iubit, tot n-am reușit să înțeleg. Și oricât m-aș chinui acum, cu revelații de al doisprezecelea ceas, e prea târziu, nu mai am timp să învăț iubirea în trei etaje, știi ce zic?

3

Încă zăresc strada de sus, dar din cauza aerului care îmi intră în ochi ca un vânt puternic (sau poate din cauza tristeții că nu voi mai fi?), mi-au dat lacrimile și văd totul în ceață. E cam același efect pe care îl au tablourile lui Andrew, de multe ori trebuie să mijesc ochii ca să-mi dau seama ce a vrut să picteze. E ca și cum ar întinde culorile din goana unui cal, sau, mai știi, poate pictează în timpul

sexului? Oricum, nu-mi plac mângălelile alea, sunt la fel ca el: superficiale și tulburi ca o băltoacă în care a dat cineva cu bățul.

Însă măcar i-a avut pe Tyree și pe Vinson ca părinți, păreau oameni de treabă, chiar dacă l-au bătut, l-au și iubit, eu n-am avut nici măcar șansa asta. Cred c-aș fi fost un copil mai bun decât el și aș fi putut să-i fac să mă iubească mai mult. Dar oare acum, în război, aș fi putut lupta împotriva lor? Sau poate că aș fi luat-o ca Brandy, pe drumul neutralității?

Într-un fel, e mai bine c-o termin cu viața, n-aș fi suportat să ajung ca unul dintre bășinoșii ăia decrepiți din care rămâne tot mai puțin – mai puține celule, mai puțin bun-simț, mai puțină putere, mai puțină coerență, mai puțin somn. Da, știu că *less is more*¹, însă nu, mersi. Vorba lui Ian, de la o vârstă încolo, zicala „Cine se trezește de dimineată de parte ajunge“ devine „Cine se trezește de dimineată“, știi ce zic? Chiar, ce-o face Ian? Nici n-am apucat să-mi iau rămas-bun de la omul care mi-a fost mai mult decât coleg și apropiat, cred că se putea numi prieten, un prieten bun, cu sufletul tânăr și barba sură, cu un corp de atlet și suflet de Maica Tereza. Parcă îl văd trebăluind prin laboratorul lui plin de substanțe, pufnind în barbă și ridicând privirea către mine când și când, ca atunci când am pus degetele pe pulberea aia ca o făină și am făcut o glumă proastă, cum c-ar fi droguri, iar el a sărit cât colo, însă răul fusese făcut – eram deja cobai pentru praful cu care urma să impregnăm pisicile. Am avut atunci cel mai prost *trip*² din viața mea, nu se compară cu nici o bătaie de-ale lui frate-meu sau cu

1. Mai puțin înseamnă mai mult. (lb. engleză)

2. Experiență. (lb. engleză)

depresia de după ce m-au abandonat toți, nimic nu putea bate senzația aia de pustiu interior în care mă prăbușeam la nesfârșit.

Gândurile sunt și ele în cădere liberă, cad dintr-unul într-altul cu o viteză uluitoare (chiar, oare ce viteză au gândurile? o fi mai mare decât cea a luminii?), nu mă mai pot agăța de nici unul ca de o frânghie salvatoare. Până la urmă, poate era adevărat că-ți vezi toată viața înainte de a muri, doar că, în cazul meu, îmi aud toate gândurile într-o înlanțuire incontrolabilă, chiar acum, nu știu de ce mi-a venit în minte doamna Kibo, deși eu am refuzat mereu să mă gândesc la ea, spre deosebire de ceilalți, mi se pare atât de ridicol, dar ce nu e ridicol când urmează să-ți zdrobești țeasta de asfalt?

2

Ultimul pe care l-am văzut dându-se cu țeasta de asfalt a fost Hugo. Nu mă pricep la metafore, cred c-am mai zis.

— În primul rând, cum căcat ți-a venit ideea? S-a făcut vreun studiu... Dintr-alea care se fac... Zi, mă...

Andrew se uita în jur după ajutor.

— De fezabilitate, l-am ajutat.

— Așa, de fezabilitate, că eu sunt pictor, nu politician.

Eu eram un nimeni, așa că n-am zis nimic.

— Înțeleg frustrarea dumitale, dar politica, de multe ori...

— Să mă cac în ea în politică, deși ar trebui să-i mulțumesc, că mie-mi convine războiul ăsta, chiar cred în el și în utilitatea lui! Doar c-a izbucnit complet stupid, accidental.

— Dacă războiul e pe placul dumitale, atunci nu înțeleg...

Andrew nu era cel mai facil interlocutor, fapt care îl făcea pe Hugo să se tot foiască pe scaun, negăsindu-și cuvintele.

— Ce nu înțelegi, Hugo? Războiul ăsta n-a fost asumat de nimeni. Aproape nimeni nu și-l dorește, și totuși toți participă. Așa or fi războaiele. Dar de început, a început din cauza ta.

Fostul primar a lăsat bărbia în piept, și-a dres glasul și a tăcut.

— A fost chiar rodul incompetenței tale, domnu' primar! a continuat Andrew, implacabil.

— Să zicem că... am fost prost sfătuit, a încercat Hugo să se apere. Se poate, nu? Adică sunt om, mai greșesc și eu.

— Ei, nu ne lua cu eroarea umană, că tu, și dacă ai trăi istoria invers, ai fi în stare să faci liniștit aceleași greșeli pe care le-a făcut omenirea!

Mi-a plăcut mult ideea lui Andrew. Superficial, superficial, dar o dăduse bine la nervi, așa că m-am băgat în vorbă. Bine, nici n-aveam chef să mă uit la ei cum o iau pe arătură.

— Ce tare e asta! Cum ar fi să trăim istoria invers?

Pauză.

— Adică, în loc să trăim viitorul pe care nu-l știm, să urmeze ziua de ieri, pe care o știi prea bine, săptămâna trecută, apoi ziua în care a început războiul, zilele dinainte, să ai ocazia să iei în fiecare zi decizii care să schimbe trecutul. Și viitorul, am continuat eu șovăind.

— Asta s-ar numi retroistorie, a glăsuț Hugo, bucuros c-a scăpat de o discuție neplăcută.

— Doar că, în cazul ăsta, noi nu știm ce a fost, fiindcă nu s-a întâmplat, nu? a gândit Andrew cu voce tare.

— Exact. Ne așteaptă revoluții industriale, Renașterea, vin peste noi Inchiziția, cruciadele...

— Căderea Imperiului Roman...

— Apoi tipul ăla cu păr lung și barbă va învia și va muri... Sarcasmul inegalabil al lui Andrew.

— După care ne vom umple de păr și vom simplifica mult alfabetul, până la o serie de sunete nearticulate.

— Mda, asta înseamnă c-o să pictăm din ce în ce mai prost, conchise Andrew.

Chiar îmi plăcea ideea.

— Pumnul va domni, foamea va da ordine, frica ne va motiva, nu-i așa, dom' primar?

— Păi asta seamănă destul de mult cu prezentul, nu? A făcut Hugo, arătând spre hainele noastre zdrențuite și spre resturile prânzului modest de mai devreme.

Aveam discuția asta în a cincizeci și una zi de război, îmi amintesc exact. Fix a doua zi după ce bătrânii dăduseră eroica spargere la magazia noastră de produse otrăvite.

1

Ahhh! Boris se face deja una cu pământul. N-arată bine deloc. Dar în loc de groază, mă cuprinde un soi de curiozitate. Cum o fi când îți crapă pomeții de asfalt, oare simți fiecare așchie de tibie care îți intră în mușchi? O mai rămâne ceva întreg din mine, sau o să fiu un fel de ghiveci de organe? Mă așteaptă o durere intensă, ascuțită, localizată, sau una difuză, în tot corpul? De fapt, apuc să simt ceva?

Boris a tăcut. Nu mi-am dat seama până acum, dar a tipat tot drumul.

Spionul a murit. Urmează pionul.

Asta am fost, o știu. Un pion.

M-am mișcat puțin câte puțin în direcția în care m-au mutat degetele soioase ale destinului. Pătrățică după pătrățică, am ajuns aici.

Se spune că, apropiindu-se de moarte, oamenii devin religioși, superstițioși. Eu mai am de trăit mai puțin de o secundă de viață, și tot nu cred că e vreo legătură între moartea mea și faptul că azi e 13, știi ce zic?

13 februarie. Uite c-am aflat și ultima zi din viața mea.

Buf.

Durerea a durat atât de puțin, că nici n-am simțit-o. Știi ce zic? Am simțit, în schimb, o senzație puternică, un soi de implozie teribilă, urmată de un sentiment plăcut de pace. O pace totală, unificatoare. În timp ce fragmentele corpului meu o luau în direcții diferite, spiritul meu era unul singur, mai întreg și mai puternic decât oricând. A fost atât de plăcut, c-aș mai muri o dată. Aș putea spune că mi-a plăcut mai mult să mor, decât să trăiesc.

Viața e o boală de care nu te poate scăpa decât rockul. Nu mai țin minte cine a spus asta, dar mi-a rămas în cap. Singurul lucru care m-a ținut în brațe în viața asta a fost muzica. Rockul, mai exact. Pe aripile lui m-am ridicat acum cu mult deasupra etajului zece al clădirii radioului. Chiar acum se aude, sau poate doar eu aud:

Livin' easy

Lovin' free

Season ticket on a one way ride.¹

Știi ce zic?

1. „Trăiesc fără griji / Sunt liber să iubesc / E un drum doar dus și nu m-opresc“, versuri ale melodiei *Highway to Hell* de la AC/DC.

Şase şase. Xavier

Balamuc total.

Bă vericule, să nu mai ai ce să furi?!

Ăsta nu-i război, asta e calicatură.

În primele zile, hai că mai era cum mai era. Decât că şi atunci era un fel de n-ar mai fi. Moartea pasiunii. Ce hoţie e aia? Nu tu o uşă mânărită, nu tu un geam hoţopănit, decât intrai şi luai? Cum să furi dintr-o casă fără uşi şi ferestre? Aia e să iei. E alceva. Şi la valoarea mea, să iei e pişat dă sconcs.

Şi mai mi-a fost greu cu sistemu' ăsta comunist al tineretului revoluţionar: cum să vă dau vouă TOT ce-am furat? Băăă, aţi luat-o pă ulei? Păi io am făcut şcoala vieţii, specializarea ciordeală, ca să fac muncă în folosul comunităţii? Cum să împart cu stânga ce fură dreapta? Ia hai, încercaţi pă haiducie.org şi lăsaţi-mă pă mine aşea, pă vechi. Da' până la urmă n-am putut s-o refuz pă Irma. Şi, *whatever*¹, am înţeles că-i stare de urgenţă d-asta şi că mai dăm şi la alţii, da' măcar comisionu' minim pe pungăşie pot să-l reţin direct de la sursă, da? Că hoţii ăştia de politicieni alde Hugo şi Mauna K şi tot neamu' lor nu mai ştiu ce taxe să mai inventeze, citeam înainte dă război că se gândiseră unii pă-n nu-ş ce ţară să pună taxă pă jucărioara aia de o găseau copilaşii în pungile cu cereale. Bă, ej nebun?!

1. Mă rog. (lb. engleză)

Noroc că fratele Xavier s-a orientat bine. Și l-am luat și pă Orinoco cu mine. Că la patrușase de ani ai mei puteam s-o coclesc cu bulumacii ăia de pensionari. Am făcut io o socoteală și mi-a dat că nu-i văd prea bine pe termen lung. Era clar din primele zile: războiul o să se termine la pulivară. Așa că, dacă tot m-a chemat Irma, m-am dus să-i ajut pă tovarășii mei neliniștiți, care avea mai multe episoade de jucat din serial. Plus că la tătăici ce-aș fi primit? Un post de caporal, hai, locotenent, dacă dădeam bine cu vastu', că doar nu mă puneă pă mine general, erea prea multe cotârle la pândă. Așa, altă viață, aici am fost șef pă aprovizionare, adică lup paznic la stână. Și am mai și supt ceva lapte. Mă rog, lăptic, că Irma avea țatele mici. Ce să umblu cu mangleală, mi-a plăcut de ea. Faraoancă, dacă o luați așa, pă cric, se ținea bine, stătea să-i faci serviciu'. Plus că n-avea mulți kilometri, era micuță acolo jos, așea, ca țara aia care am citit că, până să intri în ea, ai și ieșit – Adora, sau așa ceva. Numa' că, de când a început paranghelia, a cam pus pază la graniță. Irma, nu Adora, vreau să zic. Uite-așa am ajuns eu să fac ore suplimentare, așteptând-o pe Irma să obosească și să lase garda jos.

Da' nu mă plâng. Normal că, de când m-a pus la aprovizionare tineret mândru Arret, am zis ca ei și am făcut ca mine: s-a și manglit, da' s-a și chivernisit. Păi nu mi-am făcut io frumos magazioara mea secretă într-un beci de sub primărie, de care nu știa nici dracu'? Mi-am făcut. Și n-am cărat io acolo, ca furnicuța, făină, zahăr, țigări, toate alea? Am cărat. Pă furișache, așa, și le-am îngropat chiar pă graniță, sub nasul la toți. He he. *Cea mai bună ascunză-toare e sub deștu' la picioare.* Acolo unde erea cu un picior și unii, și alții, chiar pe Principală, vizavi de Doi Ochi Albaștri. Ția tinerii n-a prea avut interese de la primărie, iar pentru bătrânet era așa, ca o a doua biserică, la cât timp o arseseră pă holurile alea la coadă la adevărințe, împuter-

niciri, tichete și pichete, ce morții lor tot le trebea, așa că nu prea le-a venit să distrugă locul în care venea și se ruga tot la alde ei să le dea una sau alta. Bun loc primăria, s-a bătut pe ea ca chiorii și dup-aia a lăsat-o baltă, că era prea aproape de graniță, nu le convenea să se espună.

După vreo juma de an dă război nu mai găseai nici urme de la unu' care auzise de la unu' că văzuse pă unu' că mân-case ceva bun. Pă partea dă haleală, nu prea mai erea nimic de șmanglit. Nada de nada, 'tu-le războiu' mamii lor.

Da' hoț șomer dracu' a mai văzut.

Aveam o vorbă care am auzit-o și eu la un manglitor bătrân: „Cine șmenuri nu găsește ori e prost, ori nu gân-dește“. Bine, ăla nu trăise pă vreme de război. Băăă, răz-boiul e mai rău ca un băț de mătură-n cur. Mai al dracu' ca o nevastă nefutută. Războiul e estincție curată, îți râde șobolanii în nas că mănâncă mai bine ca tine.

Însă fratele Xavier, băiat deștept, d-acoloșa din micuța magazioară, la unii le dădeam băutură ciordită de la Brandy, la ăilânți medicamente, că dădea diabetu-n ei ca-n popice. Bine, nu chiar la oricine, decât la cine putea să plătească prețul corect. Cum ar veni, le-am aplicat și eu taxa adăugată pă jmecherie. M-am făcut din hoț cinstit, contrabassist dă vreme rea. Nu-mi plăcea, da' ce să fac? Să cer bani, să mă târguiesc... Nu e felia mea dă biznis, că de-aia m-am și dus pă ciordeală, acolo nu tre' să te întâlnești cu oamenii, dim-potrivă, îi cauți când nu-s acasă, da' na! E război, mai tai un coi.

Cum zice și zarurile astea doo de pe degetu' meu, viața egal bulan. Când am fost io la primărie, prin ziua a doo-zecea, ca să intru în magazia mea secretă, peste cine dau? Boris, mânca-i-aș ochelarii lui. O secundă, atât ne-am privit în ochi, și s-a dus. Nu știu ce căuta pe-acolo, da' pân' la urmă nici nu era treaba mea. M-am gândit io dup-aia – să-i fac fro doo buzunare pe burtică? Sau unu' mare la

piept? Da' era de-ai noștri, Irma îl făcuse șef pe calculatoare, care calculatoare – nu știu, că de când ne-a tăiat netu' eram pe boșorogic-analogic cu toții. În fine, am stat cu ocheanu' pă el și n-a băgat nici o geană pă magazia mea, că dacă-l prindeam, îi tăiam pleoapele, să nu mai aibă noapte niciodată. Da' tot mi s-a părut că nu e dungă pă dungă cu noi, erea așa... pă modu' măslină, nu prea puteai să bagi furculița-n el. De-aia nu m-am mirat cân' am auzit că l-a prins Gilbert cu nu știu ce și s-a aruncat în valurile Arretului cu el dă gât. Foarte bine i-a făcut, „Cân' te pupa hoțu', numără-ți dinții“, cum zice și vorba noastră veche, nu știu exact de la ce s-au luat, da' bine că l-a dat cu toată dantura de pământ, măcar știm c-am scos tenia din sistem.

Io, în schimb, hoțu' neprins, negustor cinstit, chiar am făcut ceva lovele cu războiu' ăsta, dacă era să se termine, îmi deschideam o bancă, ceva, dacă banii ar fi de mâncare, n-aș mai sări peste masa de seară, cum fac de juma de an încoace, de zici că jucăm cu toții într-o reclamă la *intermittent fasting*¹, dacă am reținut io corect de la Irma.

După primele trei, hai, patru luni de căpăceală se împuțise treaba rău de tot. Am ajuns să regret cu părere de rău primele zile de scandal. Ce debandadă, ce haos, ce bogăție! Unde intrai, în orice casă, tot se lipea dă tine un ceas, îți sărea pur și simplu în buzunare caseta cu bijuterii, te implora colecțiile dă tot felul dă anticități să le iei cu tine. O plăcere să vizitezi locuințele unor prieteni care nu-i cunoscuseși niciodată. Cam ușurel pentru gustul meu, da' nu mă puteam apține să intru pă peste tot. Bine, mai puțin la Mauna K, care avea așa urât în casă, că mi se strângea ochii, și cu ochii-nchiși mai puteam să ciordesc? Am fost la viața mea pân' multe case, știu cum arată luxu', bogăția, opuleanța. Da' mi-am făcut și eu o părere despre bun-gust,

1. Post intermitent. (lb. engleză)

dă-o dreacu', că nu trecem prin viața asta ca lebăda pân' apă. Am văzut și io case cu adevărat jmechere, rafinamentul eleganței, la alde Ike sau, cu fel de fel de vechituri, ca la Wilma, și am văzut și case de oameni normali și mai pă sărăcie, ca la Elbrus, da' atâta aglomerație și combinație de porcării sclipicioase ca la Mauna K n-am crezut că există. Țasta cre' că era antifurtu' ei – chiciu'. Și-n magazinele mele arată mai frumos, că acuma, ca să fiu cinstit, că tot am murit și nu mai are nimeni cum să afle, mai aveam o magazie, plină decât cu obiecte și cu bani. Da' de asta nu știe nici Orinoco și nici nu zic unde este, vorba aia, nici mort. Tot ce spun e că arăta, pă cuvântu' meu de hoț, mai bine ca la Mauna acasă.

În fine, alea vremuri! Că măcar aveai dă unde atuncea. Acu' nici nu mai aveai ce să șparlești. S-a ajuns să se mănânce prafu' de pe drum, dac-a mai auzit cineva așa ceva. Nici prafu' nu s-a ales dă Arret, că l-a mâncat și p'ăla să-rakii. Mai bine dă ăia care s-a dus cu picioarele înainte și n-a mai prins vremea păduchilor. Păi putea oare doamna Wilma, care am avut un respect deosebit pentru ea, că era tot ce nici nu visasem eu vreodată și avea și frumos în casă, putea dumneaei să suporte toată nebunia? Și nu că putea, dar merita? Că era un om... Dacă e să ne luăm după suflet, era invitație la pedofilie, cum se purta ea, ca o fetiță cu acadea în mână, dar cu pielea zbârcită. Deși mie mi-a plăcut mult femeile, cu dumneaei era așa, o relație planctonică, cum l-am învățat și pe Orinoco:

— Bă, cocles, e unele femei, decât să le privești și să le ascuți.

— Haide, boss, că e zbârcioagă!

Da' el, prostu' proștilor, na, s-a dus după profesioniste.

— Yo e super-slay, o arde bine de tot.

— Păi și cum, mă, să dai bani pentru fofoloancă? Băă, ej mai prost ca puiu' de măgar.

— Dai un ban, da' te ia primu', *if you catch my drift*!

— Vezi, mă, că iar te-ai murdărit dă engleză pă la bot! Îi ziceam mai mult să-l enervez.

Îl luasem pă Orinoco pe lângă mine ca să am și eu pe cineva să dau mai departe meseria. Nu știi când o mierlești și e păcat să nu lași în urmă pă cineva în locu' tău. Bă, da' l-am găsit. Cinșpe ani, plin dă tatuaje, jmecherie cât cu-prinde. Erea ezact după chipul și asemănarea mea. Și chiar să aprindea, fraieru'.

— Da' când mergi cu troleibuzu' nu dai, unqule? Mă rog, dădeai, că acu' s-a dus dreacu', ne-ați dat foc la oraș.

Așa mă ataca el pă mine. Că, vezi Doamne, asta era o idee printre ăia dă vârsta lui, care îl auzeam din ce în ce mai des cu ea: că noi ne batem cu babalâcii, treaba noastră, da' ei ce se fac? Care e viitoru' lor? Da' nu prea-l băgam în seamă.

— Pune-mă tu pă mine să plătesc ceva, să vezi ce spume la gură fac. Crezi că io plăteam să merg cu autobuzu'? Băăă, lache, când mă vedea pă mine controlorii, își tăia repede bilet ca să nu le dau io amendă.

— Haide, bruh, c-o arzi taur, și când apare Irmulița, imediat te faci mielușel!

— Da' măcar n-am ajuns să dau bani ca să-mi arate mijareta, fraiere care ești.

Baf-baf!, două palme peste ceafă. El să-ntoarce să-mi ardă una peste umăr, eu îl prind dă antebraț și-l apăs pă cot, el să apleacă dă durere, da'-mi rade o talpă în coapsă. Era al dracu', se pricepea la trozneală, avea jvunghi, încă mai puteam să-l dovedesc, da' era mai bun de la o zi la alta. I-am dat drumu' la fraer.

— Nu fi, bă, copac, cere-le bani, nu le da tu!

1. Dacă știi ce vreau să zic. (lb. engleză)

— Hai, unqule, c-o flexezi aiurea. Da' vedeți voi, dați voi dă dracu'.

Atuncea a fost prima oară când am auzit o amenințare de la el. Am simțit io că ceva se întâmplă, era așa, un fel de revoltă a copiilor, da' am trecut peste. Până la urmă, Orinoco era ca copilu' meu. Dacă e să-mi pară rău de ceva, e că l-am lăsat singur pă fraieru' ăsta mic în mijlocu' iernii. Era ziua două sute șaispe de când începuse războiu', știu exact, că tocmai ne ținuse Irma un discurs dă dimineață cu situația la zi. Dacă stăteai s-o crezi cu tot ce spunea acolo, eram deja câștigători.

Bine, adevăru' e că nici nu știu cum de a durat atâta cu alde O și Q. Nu mai știu de la cine-am auzit-o p'asta, că cică așa poți să-i împarți pe babalâci. O sunt ăia cu gura deschisă, care stau și bălesc uitându-se în gol, și Q îs ăia legume rău, care au și limba scoasă, căzută pân colțu' gurii. Caterincă.

Mare minune c-au rezistat, nu-ș ce le făcea Ben Nevis, da' cu fețele alea creponate, cu pielea aia care le atârna de zici că nu se dădea decât la metru când o luaseră pă ei, cu vinișoarele alea explodate pă față, luptau oștenii cu zvâc. Nu știu ce-i mâna în luptă. Frica?

Și nu că rezista împăiații, dar le mai căca mintea și tot felul de porcării. Cum a fost asta care mi-a dat mie *fatality*¹, cum îi zicea Orinoco când ne mai băteam în glumă și-i mai dădeam câte o carabă mai apăsată. Auzi, să mă mierlească pă mine papagalii, privigheciorele, porumbeii, ce dreacu' de zburătoare or mai fi fost?

Chiar mă gândeam: *Mi-a plăcut mie păsărica, și uite că păsărica m-a omorât! Ce caterincă.*

Cum stăteam eu în fața cortului, e adevărat că se pusese oboseala pă mine ca musca pă căcat și mă tot bâzâia, până

1. Lovitură mortală. (lb. engleză)

m-a furat un pic. Și-atuncea au început să cadă pă mine ceva ca niște explozibile care făceau un zgomot asurzitor și în jurul meu la fel, de credeam că visez, da' nu visam, și până să fac eu doi pași m-a ciuruit dă tot. Am simțit că-mi arde pielea, mirosea ca la tăiatu' porcului. Și mă durea de-mi venea să urlu, cre' c-am și urlat, Orinoco țipa la mine că să mă ascund sub cort, îmi arăta cu deștu' în sus, da' n-am mai putut să merg, că se mișca și pământu' sub mine, dar am apucat să văd că erea niște păsări care se căca pă mine, și căcatu' lor exploda, ziceai că-s în desene animate din alea cu Tom și Jerry, un stol dă ciori, porumbi, dracu' știe, da' ce e clar e că m-a mierlit.

Partea rea e că-i greu să zici că te-ai săturat dă viața, chiar și când e viață rea, de război. Parcă tot aveam ceva, o speranță că se termină, și atuncea eream boier. Chiar îmi trecuse prin cap în nopțile lungi, în care mai stăteam de gardă, că după război poate mă fac și io om cinstit. Bani aveam, aveam și o vârstă, nu mai avea sens să umblu nopțile pân' casele altora. Spre dimineață, când eram mai obosit, îmi mai trecea pân' cap că ce-ar fi să intru chiar în politică, până la urmă, și politicienii îs la început toți țiplă și dup-aia se fac hoți, eu măcar aș fi gata hoț, nu mai stau să pierd timpul. Ba poate c-aș și reuși să fac ceva pentru oamenii ăștia, săracii, care mănâncă principii în loc de zacuscă. Acu' nici doamna Kibo nu mai are ce să-mi facă.

Partea bună... Nu știu care-i partea bună când mori. Poate că, uite, nu mori direct, mai ai timp să mai te gân-dești la una, la alta. Da' undeva în tine știi că nu mai te prinde dimineața până mușcă viermele dăn cărnetu' tău; e decât așa... versiunea beta, cum zicea Orinoco, la viața asta de căcat. Ba ar fi și o parte bună: io-te ce frumos mi se văd tatuajele dă sus, tribalele pă brațe, ochiu' ăla deschis pă ceafă... Belea!

Caterincă.

Treisprezece. Tyreeşivinson

Noi l-am făcut, noi îl omorâm.

Da' uitate că n-am apucat, 'tu-l în Paşti pe mă-sa.

Noi am fost mereu uniţi, de când ne ştim am fost ca o singură persoană. Nedespărţiţi chiar şi dincolo de moarte. Asta înseamnă iubire adevărată: de la început până la sfârşit, trup şi suflet împreună.

Am fost oameni buni, cu frica lui Dumnezeu. Tot ce ne-am dorit a fost să avem un copil, rodul iubirii noastre, care să fie ascultător şi iubitor de Dumnezeu, la fel ca noi. Şi ne-am pomenit cu această... situaţie. De ce ni s-a întâmplat tocmai nouă o astfel de nedreptate, nu ştim. Se spune că Dumnezeu împarte atâta suferinţă tocmai pentru a ne apropia de el. Dar noi eram deja aproape de el, de aceea nu înţelegem care a fost voinţa lui.

Copilul ăsta ne-a adus în pragul disperării. Bine, dacă e să fim cinstiţi, nu de la început. Când s-a născut avea un păr lung, cârlionţat şi ochişorii aşa de mari şi de frumoşi, că nu te mai săturai să-i priveşti. Şi era aşa de cuminte! În primii ani era un îngeruş care nu ieşea din cuvântul nostru. Un bebeluş de vis. Apoi a crescut şi s-a dovedit un copil la fel de ascultător, dar şi foarte inteligent, astfel că ne consideram cei mai fericiţi părinţi. Îi spuneam „Mami şi tati pleacă la serviciu, tu rămâi acasă şi eşti cuminte, da?”. Îi lăsam mâncare în frigider, încuiam uşa şi sus, şi jos, şi plecam la serviciu.

Iar el era cuminte, mânca toată mâncarea, neîncălzită, că nu avea voie să umble la aragaz, „ca să nu facă bum casa“, cum zicea chiar el, iar când veneam, peste opt ore, ne aștepta jucându-se cu mașinuțele. O bijuterie de copil.

„Eu pe voi vă cred și vă iubesc cel mai mult“, așa ne spunea micuțul nostru și ne topeam de dragul lui. Nici la grădiniță nu ne-am îndurat să-l dăm, pentru că ne plăcea atât de mult de el și, sincer, ne era și teamă că nimeni nu-i va putea oferi ce-i ofeream noi. Nu ieșea din cuvântul nostru, iar noi îl giugiuleam și îl pupam pe guriță și peste tot și îl mușcam de urechiușe. Iar el se gâdila și râdea cristalin ca un clopoțel. Ce frumoase amintiri!

Până a sunat primul clopoțel. N-o să uităm niciodată clipa aceea. Când a sunat blestemata aia de tălânguța, parcă ne-a sunat nouă sfârșitul. De atunci, copilul nostru, iubitul nostru Andrușka, îngerașul nostru, copilul nostru perfect s-a transformat ca-n poveștile pe care i le citeam înainte de culcare. După prima zi de școală s-a întors alt copil. N-a mai vrut să doarmă la prânz. A început să facă mofturi la mâncare. Nu mai suporta să-l ținem în brațe.

„Andrew, mama“, îi spuneam, „vorbește cu mama.“ „Andrew, ce-i cu tine, măi tată? Ai pățit ceva, ți-a făcut ceva cineva?“

El nu zicea nimic. Era mereu nervos, irascibil, într-o zi chiar ne-a întors vorba: „Mai lăsați-mă în pace, putori-lor“. Așa ne-a zis: „putori“. Noi, care munceam din zori până în seară ca să-i asigurăm lui totul. Noi, care îi voiam doar binele și ne gândeam la el toată ziua, cât eram plecați. Noi, care nu-l mai scoteam din „Andrușelu' frumușelu“, „dragoste mică“, „ochișorii noștri“ și alte cuvinte frumoase. Auzi tu, „putori“! De unde o fi auzit el așa un cuvânt... Ei, de unde, de la școală. De la ceilalți copii. Am încercat să-l îmbunăm: „Andrușka, tată, hai să-mi spui tu mie de

unde ai învățat tu să vorbești așa“, „Măi mamă, dar ne-ai auzit pe noi prin casă cu astfel de cuvinte?“. El, în loc să ne răspundă frumos la întrebări, cum îl învățaserăm, ce-a făcut? A zbierat cât l-au ținut plămânii. Auzi tu, să țipe la noi? Tremură carnea pe noi de indignare numai când ne amintim. Unde s-a mai pomenit așa ceva? N-am mai suportat și i-am ars o palmă. Noi, care nu-l atinseserăm nici cu un deget. Nici cu un deget, până la șapte ani. Ne-a părut rău, dar a trebuit să dăm milităria jos din pod. Ce poți să faci într-o atare situație? Doar nu era să îi cerem iertare. Nu se face așa ceva, că dup-aia copilul te simte că ești slab și te exploatează. Ți se urcă în cap. Azi îți întoarce vorba, mâine îți dă și două palme.

„Eu te-am făcut, eu te omor“, i-am zis pe rând, de nu știm câte ori, exasperați. Bineînțeles, nu vorbeam serios, nu aveam de gând să-l omorâm, că nu suntem criminali. În schimb, l-am bătut și iar l-am bătut, ca să-i vină mintea la cap. Că doar bătaia e ruptă din Rai. Dar tot degeaba. Andrew al nostru era din ce în ce mai puțin al nostru și, din ce în ce mai mult, alt copil. Anturajul l-a stricat de tot. Ceilalți copii l-au învățat să scuie, să înjure, așa că nu-i de mirare că în câțiva ani a ajuns să fugă din casă. Nu mai voia să învețe, adică avea note bune, dar era leneș. Și făcea numai obrăznicii la școală: nu era atent la ore, le răspundea urât profesorilor, ba chiar și chiulea. „Brânză bună în burdof de câine“, așa ne ziceau profesorii despre el. Și ca un cuțit ni se înfigeau vorbele astea în inimă. L-am certat, l-am bătut, l-am pedepsit. Degeaba. Nu se astâmpăra deloc.

Am început să-l ardem cu rigla peste palmele cu care făcea toate prostiile. Ei, nu cu cantul, că era, totuși, copilul nostru. Apoi am încercat cureaua. Bine, aveam grijă să nu-l rănim cu catarama de metal, firește. Apoi am trecut la furtunul de la mașina de spălat. Dar niciodată peste față.

Și oricum, mai întâi îl puneam să-și dea ochelarii jos, Doamne ferește de vreun accident! L-am atins de câteva ori chiar și cu coada de la mătură. Deși o cam evitam, că lăsa urme care se vindecau greu. Dacă ne gândim acum la ce-a fost, poate c-am greșit, dar nu știm cine s-ar fi descurcat mai bine în locul nostru. Pur și simplu, nu mai știam ce să ne facem. Oricât îl băteam, ca să nu mai facă prostii, parcă mai abitur se îndârjea și, de-al dracului, mai rău făcea.

Dacă am văzut că nu merge așa, am început să-l pedepsim. I-am interzis să iasă cu prietenii la joacă. De petreceri nici nu încăpea discuție, îl puneam la muncă prin casă până la loc comanda. Apoi am început să-i luăm telefonul. De nervi și disperare, am ajuns să nu vorbim cu el zile întregi. Da' ce n-am făcut! Până la urmă, tot n-am rezolvat nimic. Parcă ne schimbase cineva copilul, dar nu la materinitate, cum am mai auzit cazuri, ci în prima zi de școală.

C-a fost un copil dificil e puțin spus. A fost un calvar.

Prin clasa a opta s-a apucat de fumat. La liceu a început să vină acasă mirosind a băutură. Degeaba i-am amintit ce frumos spunea el când era mic, cum îl învățaserăm, că „alcoolul face rău la creierul din cutia craniană“. Creierul lui din cutia craniană nu mai voia să-și amintească nimic.

La un moment dat, prin ce clasă să fi fost?, a noua, a zecea, cam așa, după o bătaie zdravănă, nici nu mai știm pentru ce, a vrut să fugă de-acasă. Auzi tu, să fugă de-acasă? Lacrimi de crocodil, circ. Că el pleacă chiar acum, cât mai departe de noi, că nu ne mai suportă.

— Pleacă, băiete! i-am zis. Nu-ți mai convine regimul? Pe-aci ți-e drumul.

Apoi, văzând că-și arunca niște haine într-un rucsac, am adăugat:

— Nu, nu, nu! Nu așa. Că nu s-a răsturnat în Arret căruța cu proști. Nu pleci așa, musiu, că alea sunt haine

cumpărate de noi. Noi ne-am spetit pentru ele, n-ai tu dreptul să pleci cu banii noștri. Dacă vrei să te duci, iei ce-i al tău și-atât.

— Dar eu n-am nimic!

S-a uitat el la noi cu ochi mirați, de milog pus la muncă. Am ridicat amândoi din umeri.

— Sunt copil, n-am voie să muncesc, n-am cum să am bani!

— Aaa, acum ești copil, da' când e să faci toate porcăriile pe care le faci, nu mai ești copil, ai? Când ne cheamă la școală, la ședințele cu părinții, și ne crapă obrazul de rușine, nu mai ești copil? Când venim acasă și ne așteaptă vecinii în fața blocului cu jalba-n proțap, să ne spună ce le-ai mai făcut, de ne vine să săpăm un tunel până-n casă, ca să nu mai dăm ochii cu ei, atunci nu mai ești copil?

A început să plângă, dar nu ne-am lăsat impresionați.

— În pielea goală să ieși, că asta-i tot ce ai tu pe lume!

Și mai de voie, mai de nevoie – e adevărat, l-am împins și noi un pic, de ce să nu recunoaștem? –, a ieșit Andrew pe holul blocului, smiorcăindu-se și acoperindu-și cu mâinile zona rușinoasă. Am închis ușa în urma lui și am așteptat. Bocea.

Bineînțeles că ni s-a făcut milă și i-am deschis ușa când a sunat, câteva minute mai târziu. Până la urmă, îi dăduserăm lecția, nu trebuia să ne știe tot blocul.

Dar degeaba îl „înmuiam“ cu vreo bătaie sau cu vreo pedeapsă. A doua zi o lua de la capăt. A fost tare greu. El continua să ne mintă, să ne ascundă note, să ne răspundă urât. Și noi am continuat să-l altoim, normal. Până într-o zi când, prinzând suficient curaj, a apucat-o de mână pe Tyree, care voia să-i ardă o palmă. Avea șaptesprezece ani.

— Andrew?! Ce faci?

— Mă apăr, a răspuns el calm.

— Îți lovești mama? Cum îndrăznești?
— Eu doar te țin de mână. Mă apăr.
— Dă-mi drumul, că mă doare.
— Mă doare pe mine-n cur că te doare. Ce, pe voi va doare când mă bateți?

— Cum îndrăznești?
— Cum îndrăznesc? Dar voi cum ați îndrăznit?! Ați dat în mine cu palma, cu pumnul, cu furtunul de la mașina de spălat, cu ce nu m-ați bătut?! a răcnit el.

Sincer, pe lângă faptul că avea tupeul să țipe la mine, era și puțin înfricoșător. Ochii holbați, amenințatori, din spatele ochelarilor cu rame groase, buzele vineții, picăturile mici de salivă cu care împrășca în jur când zbiera... Țsta nu era Andrew al nostru. Și mă durea și mâna. Oare când prinsese atâta forță?

— Andrew. Ai fost... Ești un copil... dificil. Te-am iubit mai mult decât orice pe lume, dar apoi ai devenit alt om. Nu mai știm ce să facem, zici că-l ai pe Diavol în tine.

De durere și poate și de frică, am început să plâng. Însă el era ca-n transă.

— Makalu și toate căcaturile lui! Ați ajuns să credeți în prostia aia. Vă am pe VOI în mine! Și mi-e de-ajuns.

Măcar mi-a dat drumul la mână. Încă mă durea. Mi-am frecat ușor încheietura.

— O să te spun lu' taică-tu, i-am zis, neștiind ce altceva să răspund.

— Poți să mă zici și lu' Dumnezeu, mi se rupe.

Problema era că-l credeam.

— Și data viitoare când îți dă prin cap să mă lovești, mai gândește-te, că-ți rup mâna și te bat la cur cu ea!

Am înghițit în sec și, tocmai când voiam să-l ameninț cu taică-su, a continuat:

— Și aș vrea ca ăsta să rămână micul nostru secret. Că dacă te bate gândul să-i spui lu' Vinson, lui s-ar putea să

nu pot să-i rup mâna, dar mă trezesc într-o noapte și cu o seringă de benzină vă dau foc la amândoi.

Deci asta făcea cu seringile de le văzuserăm la el în dulap. Și eu, care crezusem că se droghează!

Pe seară, când a venit Vinson, bineînțeles că i-am povestit incidentul și am hotărât împreună să-i mai dăm o șansă. Am mers să vorbim cu el. Se mai calmase.

— Măi, Andrew, tu-ți dai seama ce faci?

— Ce fac?

— Ți bați joc de toată situația asta.

— Ce situație?

— Ai doi părinți care te-au iubit foarte mult și... ăăă... încă te iubesc, și care sunt gata să-ți asigure un viitor... mhm... sigur. Tot ce ai de făcut este să fii om de înțeles.

— Adică ce, să vă las să mă caftiți după bunul plac?

— Tu crezi că asta ne dorim? Noi vrem doar să fii un copil de înțeles, să te ferim de tentații, să devii un om integrat în societate, care, la rândul lui, să-și întemeieze o familie, să aibă copii...

— Abia aștept să am copii, și asta doar ca să NU le fac ce mi-ați făcut voi mie.

— Ți urăm succes, dar să știi că nu-i deloc ușor.

— N-o fi, dar măcar n-o să-l bat, știu sigur asta. Chit că-mi tai mâinile, dar nu dau în el.

— Noi am fost ca tine, tu n-ai fost ca noi, o să vezi tu. Așa zici acum, dar... Știi ce? Ți urăm să ai un copil care să-ți facă măcar jumate din câte ne-ai făcut tu!

— Nu mai merge cu pumnul și-ați trecut la blesteme, hm?

— Of, nu vrei deloc să ne înțelegi.

— Eu? Să vă înțeleg eu? TOT EU? Păi eu sunt copilul, voi sunteți adulții. N-ar trebui să fie invers?

A țipat la noi de parcă era posedat.

— Ascultă-ne, fii cuminte și o să te înțelegem.

— Dar nu vreau să fiu cuminte. Eu nu sunt cuminte. Nu sunt cum vreți voi să fiu. Degeaba mă cară Vinson la muncă la el, la uzină, nu vreau să mă fac inginer, ca el. Degeaba vreți voi să iau note mari la toate materiile. EU NU VREAU. Nu mă interesează. Voi sunteți voi, eu sunt eu.

Ne-au durut foarte mult cuvintele astea. Unde era pu-iuțul pe care îl hrănisem la sân cu atâta dragoste? De ce se purta așa cu noi?

Nu mai era nimeni să ne răspundă. Andrew plecase la el în cameră, trântind ușa de se desprinsese tencuiala de perete. Tencuiala pentru care noi ne spetiserăm. Atunci am stat de vorbă și am decis să îl dezmoștenim. Bine, l-am mai ținut în casă până a împlinit optsprezece ani, dar exact în ziua când a devenit major i-am permis să-și ia tălpășița.

Am rămas singuri și triști, tânjind după bebelușul nostru, după copilașul care ne umpluse sufletul de fericire. Am discutat de multe ori, poate am fost pedepsiți pentru alte păcate, din alte vieți. Sau poate așa a vrut bunul Dumnezeu să ne pună la încercare. Iar noi n-am reușit să Îl înțelegem. Dar de ce pe noi? De ce pe noi? Cu ce am greșit?

Ce-a urmat după aceea nici n-am mai vrut să știm. Dar aflam fără să vrem. Erau oameni care nu țineau cont de necazul nostru și ne tot povesteau despre el... Vai de capul lui, că dacă nu ne-ar fi făcut ce ne-a făcut, parcă ne-ar fi luat și mila.

Bineînțeles că s-a înhăitat, cu cine?, cu bețivanul ăla de Brandy. I-am zis întotdeauna să-și aleagă prieteni care să fie dintre cei mai buni la învățătură, de la care să aibă ce învăța. Dar ce, ăia se uitau la alde el? Auzi, tu, cu Brandy! La câte a făcut, numai alcoolic nu fusese. Dar era treaba lui, noi ne făcuserăm datoria. Putea să se împrietenească și cu Diavolul în persoană, ce ne mai păsa? Că ne arăta lumea cu degetul pe stradă? Poate, dar cei care știau cât ne chinuiserăm cu el ne înțelegeau durerea.

Apoi s-a făcut pictor. Artist. Adică un fel de pierde-vară. Ce știe să facă un artist? Să repare mașini, ca taică-su? Să izbăvească suflete, ca părintele Makalu ? Să-i învețe carte pe alții, ca doamna Etna? Nimic. Asta face un artist. Alții muncesc și el stă cu burta în sus, așteptând să-i vină inspirația ca să mângălească pe tablouri, pe pereți sau mai știu eu pe unde. Cine dracu' îi băgase lui în cap că are talent... nu știu. Că noi ne-am străduit mereu să-l îndrumăm ca să-și găsească o meserie bănoasă, să aibă viitorul asigurat. Dar ce, am avut cu cine să ne înțelegem? Ne-am uitat la un moment dat, așa, de curiozitate, ne-a dat cineva un link pe internet: făcea niște tablouri de nu înțelegeai nimic. Erau așa, ca o ceață, că ne-am și gândit că era ceața din mintea lui. În locul lui, ne-ar fi fost și rușine să cerem bani pe așa ceva.

După care și-a găsit o femeie, mare minune!, care i-a turnat imediat un copil. S-a căsătorit cu ea cât era cu burta la gură, pe de-a-ndoaselea, cum îi plăcea lui să facă lucrurile. Bineînțeles că n-a catadicsit să ne cheme nici la nuntă, nici la botez. În calitatea noastră de bunici, am fi putut să-l învățăm ceva pe copilașul ăla, un suflet nevinovat, până la urmă, dar n-am primit nici un mesaj. Nici vorbă să ne dea un telefon, n-am vorbit cu fetița lui nici măcar o dată. Am aflat de la alții cum o cheamă. Iar de văzut, am văzut-o doar întâmplător, o singură dată. Dup-aia nici femeia aia n-a mai putut să-l suporte și a plecat cu copil cu tot. Dacă mama copilului a ajuns să-l părăsească, vă dați seama ce om e acest Andrew! Până și doamna Kibo i-ar întoarce spatele.

Singur și prost, o viață fără rost.

N-a fost ușor pentru noi. Odată ce ai un copil, rămâi părinte pentru totdeauna. Chiar dacă situația a fost de așa natură. Iar apoi a mai început și războiul și am aflat că propriul nostru copil ne voia răul suprem, fiind unul dintre

cei mai înfocați susținători ai conflictului. I-am zis lui Vinson că mie mi-e frică dacă ne întâlnim cu el pe stradă, dar mi-a spus că-l omoară cu mâna lui, dacă se întâlnesc față în față.

Și chiar s-a întâlnit cu el – o singură dată, că apoi am înțeles că cică l-au numit un fel de conducător la ei, acolo.

Însă nu l-a omorât, a zis că într-o zi, când era în patrula și noi, femeile, făceam de mâncare pentru bravii noștri soldați, l-a văzut și că putea să tragă în el. Era la început, când încă mai era muniție, cică l-a avut în cătarea puștii, dar a început să-i tremure mâna și n-a putut să tragă. A zis că i s-a făcut milă. Ar fi trebuit s-o facă, că el nu cred că ne-ar fi iertat, l-am văzut cum se agita prin piață cu pumnii încheștați în zilele când noi ocupaserăm azilul, ni l-a arătat doamna Zulia pe geamul de la azil. Ne-a întrebat:

— Ăla nu-i fiul dumneavoastră?

— Ba da, a fost, i-a răspuns Vinson.

— Trebuie să vă fie foarte greu! a spus și ne-a îmbrățișat.

Adică ea, o mare actriță care ridicase în picioare generații întregi de arretieni, de o aplaudaseră în delir, ne-a înțeles mai bine decât propriul nostru copil. Asta ne-a apropiat foarte mult de dumneaei, care nu avea copii, doar pisică. Și, cum spunea dumneaei, poate că era mai bine așa.

Biata de ea, a fost foarte afectată de atacul cu pisifrici, când a suferit o pierdere teribilă, noroc că nouă nu ne-au plăcut niciodată animalele astea de casă, că se răhățesc peste tot și destul l-am șters la cur pe Andrew și tot nimica n-am primit. Ce pahar de apă la bătrânețe?, măcar un „Sărut-mâna, mamă! Bună ziua, tată!“, ceva. Dar nimic. Ne chinuim singuri cu bolile noastre, și cu diabet, și cu tensiune, numai noi știm cum facem rost de medicamente, dar lup-tăm, pentru că o luptă-i viața. Dacă îi lăsăm pe puțorii ăștia, cum le zice Denali, să preia puterea asupra orașului, după

capul lor am fi morți de mult. „Singurul bătrân bun e un bătrân mort“, așa ne zicea doamna Mauna că e sloganul tinerilor și o credem, că s-a dovedit a fi aproape de noi, cei în vârstă, și a luptat alături de noi cu arma în mână, chiar dacă era politician, de ne-a făcut să ne schimbăm părerea despre ea.

Am rămas fără apă, fără curent și fără mâncare, dar ne-am zbatut să supraviețuim, cu gândul la ziua în care vom simți gustul dulce al răzbunării, deși eu sunt cu diabetul și nu prea am voie dulce.

Noroc cu domnul Ben Nevis, care ne-a condus în luptă și ne-a organizat într-un mod în care merită toate decorațiile și elogiile noastre. Foarte mult ne-a ajutat disciplina, nu știuăștia micii cu ce se mănâncă, de când era de-o șchioapă și până la optușpe ani i-am tot zis lui Andrew să-și facă patul, să facă ordine în cameră, și tot degeaba. Dar dânsul ne-a organizat foarte bine, femeile la bucătărie, la cusut sau asistente medicale, bărbații – la luptă. Să-i fi văzut pe toți cum atârnavu pieile pe ei după ce slăbiseră, unii chiar cu zecile de kilograme, a avut și războiul partea lui bună, că ne-a adus aminte de cel mai prețios lucru din lume: răzbunarea. Om fi fost noi bătrâni, dar cum glumea părintele Makalu, „Cine mai poate să râdă, să tușească și să scape și un părț în același timp?“. Noi eram cei mai tari, iar doamna Mauna ne amintea mereu cât de puternici suntem, cât de mari erau pierderile tinerilor. Bine, câteodată le mai și înfloreau, mai ceva decât propaganda rusă, că dacă te luai după cifrele pe care le spunea ea, omorâserăm până în ziua o sută de război mai mulți tineri decât locuitori avea Arretul.

Mare om, domnu' Ben Nevis! Îl aprecia foarte mult pe Vinson, care inventa tot felul de arme, l-a și ridicat la gradul de căpitan când a venit cu ideea guștiutututucilor.

A fost o lovitură splendidă pe care le-am dat-o mucoșilor, am nimicit vreo câțiva dintre ei, inclusiv pe pârlitul ăla de Xavier, care cică avea o ditai comoara, se zvonea că era cel mai bogat om din oraș pe vreme de război.

Nouă nu ne-a plăcut războiul, cui îi place să se chinuie în halul ăsta, dar am făcut ce trebuia să facem, cu o moarte suntem toți datori.

Și uite că, mai cu frică, mai cu ură, am trecut și prin asta.

Și cine ne-a făcut felul? Jigodia aia de Brandy, cine altei neva? Noi nu i-am fi dat lui butonul ăla roșu nici dacă ne picai cu ceară. Și cică l-au lăsat cu părintele Makalu și cu Katrina, care era o vai de capu' ei, da' părintele? S-a adevărit că-i bine să faci ce zice popa, nu ce face popa. Mai ales acu', că și din cauza lui ne-a omorât bețivanul ăsta pe toți.

Acuma, mai vedem ce-o urma, Iadul sau Raiul, că deocamdată suntem în anticamera asta unde nu poți nici să te scarpini, nici să-ți iei zborul undeva. N-avem nici o putere. De parcă am avut vreodată.

Paișpe, gen. Orinoco

Bro, ce mă oftici!

Cum e, mă, să-mi dau cu RIP¹ ca un *dumbass*² chiar acum, când mai aveam un pic și era gata tot circu' ăsta? M-a mâncat pe mine în cur să ies din buncăr. Gata cu versiunea beta, gen. Chiar când mai aveam un pic și-i puteam ziceam pă boșii boșilor.

Cum, bro, să mori de reumatism la nici șaișpe ani? Păi, pișa-m-aș pe armele lor, că numa' unde calc nu mă uitam! leșisem și io ca omu' din adăpost, mergeam în treaba mea, voiam să-l văd și pe unq Xavier, diverse. Nu știu cum și din ce motiv m-am trezit io să trec pe lângă ArreTV, fosta televiziune, și mi s-a părut că văd ceva mișcând la demisol, pe un gemuleț. Am dat să mă apropiu, dar nici n-am pus pasu' bine, că mi-a și bufnit ceva sub picioare. Bam, buf!, m-am izbit de zid și am căzut. Mă simțeam destul de OK, numa' că, gen, nu puteam să mă ridic. Mi-am făcut un *check*³ rapid. Parcă eram așa, cât de cât într-o singură bucată, doar picioarele mă omorau un pic. Mi-a luat ceva să mă prind – la cât mă dureau genunchii, sigur călcasem pe o mină cu reumatism de-ale bătrânilor. Cică face niște vibrații care ajung la fibroblastele sinoviale (sau cam așa ceva, m-a și pus

1. Să mor. (lb. engleză)

2. Idiot. (lb. engleză)

3. O verificare. (lb. engleză)

Gilbert să repet, ca să fie sigur c-am înțeles), care îs niște celule din articulații și bagă haos în celule p'acolo, de ajungi s-o arzi ca ultimul reumatic.

Am dat o geană în jur, nu era nimeni pe zonă. M-am târât mai aproape de perete, să încerc să mă ridic, am făcut un pas, la al doilea am picat. Nu mă puteam ține pă schiuri. Ce zici, măh? Eram ca un ciungalet, vai steaua mea. Na-soleala era c-am căzut fix lângă o ditamai pizda din zid. Am vrut io să mă trag înapoi, picioarele nu mă mai ascultau, șpaf!, am alunecat în ea, da' tot am reușit să mă agăț cu mâinile de niște fiare. Mă julisem ca dracu' și pe coate, și pe corp, am vrut să mă ridic, da' era greu ca naiba. Atunci am țipat cât am putut, nici nu-mi mai păsa că-mi dau *expose*¹.

Nu s-a mișcat nimic. Nu-mi venea să cred ce stupid e totul. Am zis să nu mă mai agit, să-mi păstrez energia. Am stat, am stat, am respirat cum o văzusem pe Yangtze că făcea la un curs din ăla de epilates pă vremuri, de s-a ofțicat că i-am dat *reject*², da' i-a trecut rapid, că avea *crush* pe mine³. Săraca, acu' s-a dus să respire cu îngerii. Gen, bună gluma, n-o mai face.

Îmi zburau gândurile ca popcornu' la cinema, cum dracu' făcea? Unu-doi-trei până la zece băga aer, unșpe-doișpe-treișpe până la douăzeci îl scotea. Parcă așa era. M-am calmat. Da' îmi alunecau mâinile rău și mă dureau ca dracu' încheieturile. Cu ultimele puteri, am reușit să mă încordez, încercând să mă ridic din gaura morților mă-sii, da' fără picioare n-aveam nici o șansă. Mâinile mi s-au desprins efectiv și am căzut în molozul din subsol. Nu era distanța mare, dar nici n-am căzut pe vreo saltea de puf. Mi-a intrat prin pulpă un fier, am dat cu ceafa de un colț de cărămidă și, gen, am leșinat.

1. Că mă dau de gol. (lb. engleză)

2. Am părăsit-o. (lb. engleză)

3. Era îndrăgostită. (lb. engleză)

Când m-am trezit, am zis c-am murit. Din păcate, nu murisem. Era noapte. Prin gaura în care căzusem venea un pic de răcoare. Am dat să mă mișc, mă dureau toate. Mi-era cald. Și foame. Am mai țipat până am obosit. Ni-mic. Am țipat și-am tot țipat cât m-a ținut instalația, mai tare, și mai tare, încercând să sperii șobolanii care îmi dădeau ture. Bro, orice, numai să nu mă halească ăștia de viu! Acum mi-era frig. Am început să dau din mâini și din picioare mai ceva ca-n *Exorcistul*. Jigodiile se mișcau fix cât să nu le ating și dup-aia veneau iar. Ca musca la căcat, problema era că muștele astea aveau blană, gheare și dinți, iar eu eram căcatu’.

Și tot așa, încă o zi și încă o noapte în care n-am putut dormi, ca să nu mă mănânce de viu mustăcioșii. Până am cedat. Le-am simțit dinții în piele, mai întâi ca pe un gădilat chiar plăcut, apoi ca pe o ciupitură care mă făcea să tresar, dar nu mai aveam forță. Iar pe urmă ca pe o durere care creștea și creștea. Erau peste tot – pe mâini, pe picioare, pe cur, câțiva mi se urcaseră și în cap și îmi ronțăiau urechea. La un moment dat, am amorțit și doar îi număram, încă unu’ și încă unu’, cum am auzit că numără alții, gen, oi înainte de culcare. Doar că nu erau oi, ci șobolani. Iar eu ațipeam pentru totdeauna.

Nu mi-a trecut prin căpățână că sfârșitul meu o să fie o luptă pentru supraviețuire cu blănoșii care se mai înfruptă și acum din mine. Nici nu vreau să mai văd, dar n-am ce face. Culmea e că, după ce închizi ochii de tot, nu mai poți închide ochii.

Asta a fost. Atât s-a putut, gen.

M-am dus după unq Xavier, săracu’, sper să nimeresc unde și-a dat el *check-in*¹. A fost un om bun, cât îs io de *chill*², la el chiar mi-au dat doo zoaie pă față. M-a învățat

1. Unde a ajuns. (lb. engleză)

2. Relaxat, nepăsător. (lb. engleză)

toate alea, io, care n-am avut pe nimeni în lume, m-am lipit de el ca sărăcia de sărac. Cam *cringe*¹, dar adevărat.

Am apucat și io să mă atașez de un suflet un pic și bang!, mi l-a luat marele programator și p-ăsta. Cum era el, cu dinții galbeni și ochii ăia de șopârlă, cu pumnii cio-lănoși, de mă tot împungeau în coaste, cu secretoșeala lui, că avea câte o gaură de șarpe săpată peste tot, BTW², cre' că ascundea ceva și-n cur, da' era forță omu'. Caterincă de om, cum îi plăcea lui să zică. Forță.

Bine, el se credea un pic cam șmexi sau mă luase pe mine un pic cam de prost, credea că nu m-am prins, da' îi știam mersu' la toate alea. OK, îmi mai dădea el *ghost*³, dar eu îl urmăream pe modu' silențios și așa am aflat și de prima magazie, și de a doua, știam și unde își punea cheile, tot. *No cap*.⁴

Da' n-am ce să zic, Xavier *hit me different*⁵.

La început am fost așa, mai *lowkey*⁶ cu el, am zis că sigur are vreun interes pentru mine, o fi și ăsta vreun Denali, am zis, să-i fluture steagu' după rozeta mea sau mai știu io ce, da' omu' era *legit*⁷ pe ce făcea. După ce am stat cu el câțiva ani, până să înceapă mardeala asta *inter-age*⁸, mi-am dat seama că e pă super-treabă. G.O.A.T.⁹

Acuma, dacă mă uit în urmă, era *super-match*¹⁰, clar. El n-avea copii, eu n-aveam părinți, mai și voiam să învăț cum e cu ciordeala, lui îi plăcea s-o ardă pe profu' de școala vieții.

-
1. Jenant. (lb. engleză)
 2. By The Way, „apropo“. (lb. engleză)
 3. Dispărea. (lb. engleză)
 4. Fără vrăjeală. (lb. engleză)
 5. Cu el a fost altfel. (lb. engleză)
 6. Rezervat. (lb. engleză)
 7. Priceput. (lb. engleză)
 8. Între generații. (lb. engleză)
 9. Cel mai tare. (lb. engleză)
 10. Ne potriveam perfect. (lb. engleză)

M-a învățat cum să trec prin gaura cheii, cum să mă strecur pe sub uși și cum să cânt la yale. Era viață omu’.

Și dup-aia a venit mizeria asta de *chongo-bongo*¹ între ei. La început, noi, „copiii“, cum ne ziceau ei, am zis cu toții „Yasss!“ . Lasă-i să se omoare între ei, dacă-s rași pe creier. Se flexau unii cu alții, de ziceai că-i carnavalul de la Rio. „Ăștia se omoară între ei și noi rămânem ai nimănui“, ziceau unii dintre noi. Bine, eu am fost al nimănui dintotdeauna, dar măcar acu’ aveam de la cine să șparlesc chestii.

Nu ne băga nimeni în seamă, zici că eram făcuți din aer. Omu’ invizibil scria pe noi. Asta m-a secat cel mai tare.

M-am întrebat și eu, până la urmă, cum m-am băgat io în toată treaba asta cu cafteala dintre GenX și boomerși? Eu învățasem de la Xavier tot felul de chestii, da’ nu le-a luat mult și la ălalți copii să se prindă: Makalu cu religia lui de căcat era *highkey cheugey*², Irma venise de la corporație și prea o ardea CEO³, singurul mai marfă era Brandy, care tot căra alcool în stânga și-n dreapta Principalei. Da’ nu puteai să te faci frate cu Brandy, totuși, omu’ era pe alt meridian față de noi. Xavier se dusesse acolo unde nu mai are ce să-ți facă nici doamna Kibo. Și uite-așa, ne-am făcut noi brigada noastră.

Brigadă, brigadă, da’ nu-l haleam pe Amur de nici o culoare. Când l-au votat ăștia, alde puștimea, să fie ză boss, cre’ că era pân’ ziua trei sute și ceva de buleală, au ales între mine și el. Ce să zic, mulțumesc doamnei Etna, că ea m-a convins să mă las de școală, când m-a umilit în fața clasei că-s mai lung ca tabla și mai prost ca buretele și ce-a mai fost la gura ei. C-a fost ușor să alegi între *Mister Popularity* și golanu’ de mine. Deși realitatea e puțin cam pe dos: e ușor

1. Termen inventat, cu sensul de „conflict stupid“.

2. Foarte enervant. (lb. engleză)

3. Chief Executive Officer, „director executiv“. (lb. engleză)

să te placă lumea când tu ești bine-mersi, trăit pe pat dă puf, ai periută de dinți automată și duș la curuleț. Și părinți în camera cealaltă.

Eu eram *dark*¹, plin de tatuaje și de jmecherie. Și nu-mi plăcea de el deloc. Îl știu de când o ardea toată ziua cu skaterii, pân' ParcArret. Bine, el chiar era tare pă role, l-am văzut de câteva ori și era mega-fortă. Da' nu-mi plăcea mie de el. Aveam boală maximă pă genu' ăla de filfisit.

Măcar am încercat. Le-am zis la toți una și alta, că e greu, ziceai că-s alde Hugo în campanie electorală. Promite-le că aia și ailaltă, c-o să ai grijă de interesele lor, că nu te-ai dat nici cu părinții, nici cu bunicii, că ăștia nu mai aveau încredere în nimeni, zi-le că ești venit efectiv din inima străzii. Parcă mă văd pe lada aia de bere mai hârșăită ca nervii noștri:

— N-am nevoie nici de biștari, nici nu-s pă interes. Sunteți toți frații mei. *Bros*² pă viață!

Ăsta era sloganul meu.

— ăștia care vă sunt părinți, cică ei vă protejează. LOL. De fapt, sunt mai rău ca animalele. Nici mâțele lu' Katrina n-ar face așa ceva cu puii lor. Sunt mai rău ca animalele, vă zic. Și cine să ne apere de ei, alde bunicuții? ăia care i-au crescut pe părinți? ăia care au omorât-o pe Yangtze de nevinovată? Cine, Denali? OK, *boomer*. Mă lași? Păi ăla e gata să-ți bage șarpele dacă-i întorci spatele.

Aicea chiar m-au aplaudat câțiva, în special băieții.

— Am nas, ochi, îmi merge mintea, știu toate combinațiile. Uite, Boris era mega-mega-dubios. Super-*sus*.³ Dacă trădarea ar mirosi urât, Boris ar fi, gen, un cur de scons. l-am zis lu' Xavier de nu știu câte ori, dar cică nu-i treaba

1. Sumbrou. (lb. engleză)

2. Frați. (lb. engleză)

3. Suspect. (lb. engleză)

noastră. Cu tot respectu' pentru el, da' aici a fost cap de lemn. Și l-am tot bătut la capu' ăla de lemn, până l-am amenințat că mă duc la Irma să-i spun. Și atunci *he lost it*¹. Zicea că să nu îndrăznesc, că nu e pe tripul meu, că nu știu ce. L-am lăsat așa. Și uite ce s-a întâmplat.

Le dădeam din casă, cum s-ar zice. Au început să vorbească între ei și apoi am tras eu concluzia:

— Cu mine trebe' să votați, dacă vreți să ieșiți vii din toată buleala asta. *Bros* pă viață!

Da' cum ziceam, n-a mers. Nu m-au ajutat nici tatuajele cu motive tribale și cu citate pe care, gen, și le doreau toți, da' când a fost să voteze s-au tras pe cur. Amur era mai curățel, chiar și după atâtea zile de război, pletele alea ale lui tot fără slin erau și aveau *crush* pă el toate fandositele alea mici. Și a ieșit el. Șefu' la preșcolarii ăia de l-au votat, gen.

În ziua aia, era miercuri, m-am și vopsit blond. Așa, dă draci ce-aveam. L-am rugat pe unq X să-mi dea din magazie de la el niște vopsea de păr, el mi-a dat, că doar era mort și eu știam unde-i cheia, și țac-pac, m-am făcut. De parcă nu puteam să dau *checkout* la viață și brunet.

Bine, mai aveam un motiv. Speram să mai scape un ochi la mine cineva.

Știam că n-am io prea mari șanse, da' îmi curgeau balele după ea. Cum zâmbea, cum își ținea părul, așa... mai ciufi, mersul ei, cum se plimba ea cu pisica pe umăr... Clar, era ciudată, da' asta-mi și plăcea, că părea că la ea pe planetă starea vremii era altfel. Meeam, ce *smash*² era! Deamn! N-am zis la nimeni, da' aveam un *crush* nebun pe Katrina. De câte ori nu m-am gândit noaptea la ea, pe secret. Sau când mă duceam la Yolanda și închideam ochii și-mi apărea ea și o luam razna, de-mi zicea Yo că sunt armăsarul ei.

Da', gen, tot ca un câine am murit.

1. Și-a ieșit din fire. (lb. engleză)

2. Sexy. (lb. engleză)

15. Brandy

N-am nimic cu nimeni, nici cu tinerii, nici cu bătrânii, îi ajut și pe unii, și pe alții, da' dacă puneam mâna pe Xavier... Nu știu ce-i făceam. Cum să-mi fure lăzile de whisky? Putea și el să mi le ia pe alea de gin, de sherry sau de vodcă, dar whiskyul? Acum trebuie să beau resturi de coniac și rom.

Până la urmă, s-a ocupat karma de el, l-au aruncat guguștiucii în aer. Nu trecuse nici o săptămână de când se zdrobise Gilbert de asfalt, de gât cu Boris, bătrânii erau pe val, în tabăra seniorilor domnea un optimism de zile mari. Mobilizați de propaganda lui Makalu, care le predica aproape zilnic despre un final glorios, în care tinerii vor fi pur și simplu alungați din oraș și Raiul se va pogorî pe pământul Arretului, erau într-o contraofensivă ce părea de neoprit. Deși cu câteva săptămâni înainte lucrurile stăteau cu totul altfel. Războiul e al naibii de imprevizibil, măcar atâta lucru învățasem și eu. Însă asta nu mă încălzea cu nimic, nu mă ajuta să-mi recuperez lăzile.

Circulau tot felul de dezinformări care, după moartea suțului, deveniseră adevărate legende. Toate – despre bogățiile fabuloase strânse de Xavier. Mauna K ar fi fost mândră de poveștile pe care și le spuneau bătrânii în timp ce le ghiorăiau mațele prin tranșee și le plângea maseaua după un deget de tărie. Se zvonea cum că hoțomanul ar fi avut rezerve imense de băutură și mâncare în munții din

vest, așa de multe, c-ar fi putut salva orașul de foamete. Voci șoptite, cu aer mistic, puteau jura că proviziile erau rănuite în săli de dimensiuni faraonice, săpate în munte, sau că existau chiar sub oraș niște catacombe a căror intrare secretă n-o știa decât el și c-ar fi avut acolo nu doar de-ale gurii, ci și aur și diamante. Conspiraționiștii din tabăra bătrânilor mergeau chiar mai departe, propagând ideea că războiul fusese pus la cale de Xavier cu multă vreme înainte, alături de Hugo și de alți politicieni; pasă-mite, așteptase momentul potrivit în care, sprijinit de tineri, să lanseze acest război de eradicare a bătrânilor, ca să pună mâna pe avuțiile lor și ca să scape bugetul local de niște cheltuieli însemnate. „Vor să ne omoare pentru că suntem o povară“, „Un bătrân mai puțin, o pensie în minus“, șopteau complice în timp ce făceau cu ochiul.

Legende. De fapt, nici măcar legende. Povești. Mi-era clar că dacă era, totuși, vreun sâmbure de adevăr, singurul care putea ști ceva era puștanul plin de tatuaje care îl însoțea peste tot, de-ai fi jurat că e fiu-său. Dar Orinoco, un puștan vorbăreț și uns cu toate alifiile, care pe vremuri mai lua băutură de la mine, se băgase deja în gașca de copii care se strângea la marginea de nord a orașului și nu prea mai era de găsit.

Așadar, lăzile mele erau pe veci pierdute.

Realitatea era oricum mai agitată decât o mare pe furtună. Pe toți dracii, puteți să-mi luați mâncarea, distrugeți orașul în care m-am născut, dați foc visurilor, dar nu-mi luați și sticlele de rom!

E adevărat, realitatea mea a avut întotdeauna nevoie de alcool, dar în lunile de la începutul dezastrului am ajuns să beau mai mult decât oricând. Noroc că aveam stocuri serioase de pe vremea când puteam să fac și niște bani din singura mea pasiune, *A-a-aye, I'm on vacation, every single*

*day, 'cause I love my occupation.*¹ Unde-s vremurile alea? Duse de parcă nici n-ar fi fost. Mărturie stau doar sticlele astea, prețioasele mele sticle, pe care încă de la început am avut grijă să le țin în siguranță și mai cu seamă să le împart înțelept, ascunzându-le în diverse zone din oraș. Doar nu era să-mi țin toate ouăle în același coș. În micile adăposturi de la marginea orașului, departe de frontul de luptă dintre cele două tabere, am cărat ca o furnicuță alcoolică sute, poate chiar peste o mie de sticle. Și tot acolo, în micile mele ascunzători bine camuflate printre ruinele unei marochinării (cine ar fi căutat ceva într-o marochinărie, când toți înțeleseseră că adevărata bătălie se dădea pe muniție, mâncare și băutură?) sau în subsolul cinematografului CinemArret, ca să dau doar două exemple, am zăcut majoritatea timpului, lipăind câte un Negroni sau o Margarita din pahar de sticlă, pentru că, război, război!, dar nu suport paharele de plastic. Cine își mai permitea așa ceva? Poate doar Makalu, pe care îl mai serveam la început cu câte un transport special, fiind conștient că am nevoie de bunăvoința lui.

Cling-cling, loveam neglijent marginea paharului de dinții din față, în depărtare se auzeau explodând GAN-uri, sau poate or fi fost GLE-uri?, mai pârlăia câte un pipistolet pe ici, pe colo, dar eu nu-mi puneam întrebări despre ce se întâmplă, nu căutam răspunsuri. Eram complet detașat de ce se întâmpla în jur, ca un călugăr budist. Câteodată puteam să fac asta de dimineața până seara: stăteam și priveam cerul de deasupra Arretului – era singurul care nu se schimbase de când începuse războiul –, încercând fără prea mult succes să aplic diverse tehnici de respirație. Expiratul mergea bine, dar când trebuia să inhalez aerul cu iz de

1. „Hei, hei, sunt în vacanță mereu / Fiindcă ador jobul meu“, versuri ale melodiei *Vacation* de la Dirty Heads.

moarte ce învăluia orașul, mă apuca tusea. Iar tusea nu-i bună pe timp de război. De câte ori n-a trebuit să mă ascund mai bine pentru că se apropia cineva...! Dar aveam planuri pentru orice. Aveam atât timp de gândire, că îmi făcusem planuri pentru cazul în care îmi descoperă cineva depozitul, planuri dacă sunt atacat, planuri dacă intră careva peste mine noaptea, planuri pentru ziua în care se va termina totul. Dar de cele mai multe ori doar îmi sorbeam liniștit băutura, fără să mă gândesc la nimic. Stăteam ca un sac de cartofi, așteptând să se termine totul.

Da, știu, sunt o lepră. Aș fi putut face mai mult. M-am gândit de multe ori la asta. Aș fi putut încerca să pun capăt lucrurilor, să le accelerez, să mă implic cumva. Dar n-am simțit niciodată că vreau să fac asta. Orice gest aș fi făcut ar fi fost împotriva mea. Și, la fel cum cei care se luptau își trăgeau energia chiar din faptul că se războiau, eu mă hrăneam cu liniștea mea. Cu cât eram mai liniștit, mai departe de război, mai neimplicat, cu atât mai mult voiam să fiu liniștit. În mijlocul vacarmului războiului, eu îmi găsisem pacea.

Aproape că nu-mi trebuia nici mâncare, dacă aveam ce bea. Nu că nu m-aș fi ocupat și de asta: aveam o rezervă zdravă de pliculețe cu suplimente alimentare, de pe vremea când, apucându-mă cu mare entuziasm de alergat, mă bătuse gândul să particip la seminaratoane. Dacă sugeam un pliculeț la prânz, nu-mi mai trebuia mâncare până seara. Plus că mai aveam eu și ceva hrană uscată, mă descurcasem bine. Cât ceilalți erau preocupați să intre într-o tabără sau alta, ori să-și care saci de haine și bijuterii de prin apartamentele părăsite în grabă, eu făceam liste cu ce-ar fi mai practic să dosesc. Uite-așa reușisem să pun mâna pe câteva butelii mici cu arzător, pe care le foloseam ca să-mi fac cafea sau ceai. Iar după trei sute de zile de luptă, încă mai aveam biscuiți.

Pe timp de război nu mai poți merge nici la picnic, nici la meci, nici măcar la o plimbare. De sex nici nu mai zic. Singurul refugiu în fața realității rămâne alcoolul. Problema era că acest adevăr era valabil pentru toți, așa că se întâmpla des ca tinerii sau bătrânii să îmi ceară alcool, ori mai rău, să mă amenințe și să mă bruscheze în speranța că vor căpăta ceva. Dar nu puteam împărți sticle în stânga și-n dreapta cu nemiluita, asta ar fi însemnat să rămân eu fără, așa c-a trebuit să-l raționalizez. La început le dădeam în fiecare săptămână cinci sticle bătrânilor și cinci tinerilor. Apoi, înțelegând că războiul n-are să se termine prea curând, am scăzut la patru, la trei, la două, până am ajuns la o sticlă pe săptămână. Prin cea de-a două suta zi, în mijlocul iernii, ajunsesem la o sticlă pe lună. Au protestat, firește, dar culmea e că, pe măsură ce le dădeam mai puțin, făceau tot mai puține mofturi, până când au ajuns să se mulțumească cu orice: ziceau „Săru-mâna“ și la o sticlă de lichior prost. Până la urmă le-am zis: „Nu mai am, fraților. Nu mai e. Gata!“ Și asta a fost. Îmi amintesc bine, din păcate se nimerise să fie chiar 1 aprilie. Păi ce, m-a crezut cineva? A trebuit să mă abțin de la băutură o zi întreagă, cât am umblat prin oraș. Și tot m-au privit cam bănuitor. Sunt convins că, dacă ar fi știut unde îmi țin ultimele provizii, m-ar fi mătrășit pe loc. Dar aveam mereu mare grijă, îmi luam infinite precauții de fiecare dată când intram în vreun bârlog.

Cum zicea unul dintre bătrâni: am băuturi amestecate despre sentimente. Doar că ale mele erau din ce în ce mai puține. Lăzile, vreau să zic. Alea câteva care mai rămăseseră m-au forțat să raționalizez băutura chiar și pentru mine. După ziua trei sute, pe la începutul lunii mai, când începuse să se încălzească și mirosurile fetide inundau din nou orașul, ajunsesem să nu mai beau deloc în prima parte a zilei. Dacă aș fi putut și să nu respir... Oricum, chestia asta îmi

dădea o stare de agitație continuă, picioarele mi se frecau unul de altul, mâinile căutau mereu ceva de făcut, parcă luasem de la Yolanda boala mâinilor neastâmpărate, până și gândurile erau frenetice, nici n-apucam să-i acord atenție unuia, că apărea altul. Mă simțeam ca o moașă singură într-o maternitate cu sute de copii: dă-i ăstuia biberon, schimbă-l pe celălalt, ia-l pe altul în brațe, singurul lucru care mă mai liniștea cât de cât era un pahar. Un pahar de orice (dar nu de apă), se dusesse vremea mofturilor, în care puteam alege băutura în funcție de starea pe care o aveam, număram minutele până la ora la care îmi dădeam voie să mai beau ceva. Orice. De altfel, ăsta cred că era singurul argument pentru a reuși să beau mai puțin: teama că nu voi mai putea bea deloc.

Probabil că așa a ajuns să ia naștere în mintea mea un gând care, odată apărut, tot revenea și revenea ca un porumbel voiajor, cu același mesaj: *Dacă m-aș lăsa de băut?* La început m-a pufnit râsul. Mi-am mângâiat pletele slinoase și am zâmbit. Nu mă puteam gândi serios la așa ceva. L-am alungat ca pe o muscă agasantă. Dar el s-a întors cu argumente gen *Oricum nu-ți ajunge băutura, cât crezi c-o mai poți duce așa?* și alte căcaturi. L-am respins hotărât, cu furie, chiar. Și am continuat să-mi beau Aperol-șprițul. (Da, ajunseseam să beau și așa ceva.) Eram oarecum mulțumit, credeam că l-am izgonit și gata. Dar s-a întors. L-am îngropat sub alte gânduri. S-a întors din nou. L-am exilat la o periferie a minții mele, ca pe un proscris. Gândul-bumerang m-a lovit din nou în ceafă.

Am realizat curând că sunt spectator la un meci de ping-pong al neuronilor mei. Iar gândul ăla, care devenea, parcă, tot mai rotund cu fiecare zi, era mingea. Se ducea, dar se și rostogolea înapoi cu mai multă ușurință. Timpul se scurgea în favoarea lui. Mâncam mai puțin, beam mai

puțin, eram din ce în ce mai lucid. Iar gândul, paradoxal, parcă prindea mai multă putere, într-un corp care-și pierdea vloga, asemenea unui pui care le dă fraților din cuib câte un cioc în cap și le ia mâncarea, reușind astfel să devină și mai viguros, iar lovitura sa cu ciocul să fie și mai devastatoare. Până când rămâne singura gură deschisă din cuib.

Cum ziceam, era începutul lunii mai când eclozase gândul ăsta, devenind o realitate pe care aproape că puteam s-o țin în palmă: un Brandy abstinent. Nu știu cum s-a cristalizat gândul într-o decizie, dar eram în acel punct. Sunt sigur c-a ajutat și faptul că beam din ce în ce mai puțin, iar simptomele de sevraj parcă nu erau chiar atât de rele. Ca să te lași de băut, trebuie să strângi din dinți – așa, alcoolul nu mai are pe unde să intre. După calculele mele, îmi mai ajungea băutura pentru fix trei luni. Deci aș fi rămas fără alcool prin a doua jumătate a lui august. Hmmm... Nu voiam să ajung în halul ăla, aveam nevoie de o victorie de moral în propriul război, dacă tot era să mă las, voiam s-o fac *in style*¹, să mă las de alcool cu alcoolul pe masă, nu obligat de soartă. Așa că am hotărât să stabilesc o dată. După îndelungate negocieri între Sindicatul Bețivilor și Detox Managerul din mine, am decis ca această dată să fie 1 august. Cel târziu. Nu știu cum, era un miracol, dacă aș fi luat-o pe panta religioasă probabil c-aș fi pus totul în cârca lui Dumnezeu. Însă eu simțeam, știam că decizia venea din mine, dintr-un adânc la care nu aveam acces, iar asta mă frustra. Nu era cel mai bun moment pentru ședințe de auto-psihanaliză (dacă o exista așa ceva), m-am mulțumit cu faptul că eram hotărât. Împăcat. Mă puteam vedea bând apă tonică toată viața. Iar asta era mare lucru.

1. Elegant. (lb. engleză)

M-am pus pe treabă. În fiecare zi, reduceam și mai mult cantitatea. Cum nu suportam apa, când îmi crăpa măseaua după o dușcă, beam apă tonică. Din asta mai aveam destulă. Mă simțeam ca dracu', bineînțeles. În zilele alea mi-a trecut prin cap că războiul e un moment foarte bun să te lași de băut: oricum te simți ca dracu', n-o să știi dacă e de la sevraj sau de la dezumanizarea pe care ți-o picură în vene dezastrul din jur.

Oricât de lentă ar fi fost trecerea mea către dezalcoolizare, o simțeam. Pe de o parte îmi era mai bine, aveam gânduri mai profunde, mai... stabile, dar aveam și o teamă permanentă, un sentiment moale și ambiguu, ca o amibă pe suflet. Noaptea dormeam foarte prost spre deloc, iar dimineața mă trezeam cu sentimentul că urmează să se întâmple ceva nasol. Spre seară, senzația se accentua, ora 6 era critică, bătrânul meu Mondaine încă funcționa bine. Însă nu se întâmpla nimic și adormeam măcinat ca un bob într-o moară de gânduri. Anxietatea îmi era accentuată de câte o chestie care mă enerva și chiar și de glumele proaste ale celor care aflau că s-a terminat alcoolul. Indiferent de tabără. Ajunsesem la concluzia că toți sunt o apă și-un pământ. Dacă la început tindeam să îi înțeleg mai mult pe unii sau pe alții, în funcție de situație, mă prinsesem încet-încet că roata războiului trece fără milă și aplatizează tot: oameni, sentimente, vise, clădiri, statute sociale, speranțe... Pe toate le face una cu pământul. Era un război civil – fără uniforme, dar copleșit de uniformitate. Cu atât mai stupid, cu cât ambele tabere știau de la început că nu pot câștiga, dar luptau și luptau, nici ele nu mai știau pentru ce.

De fapt, poate că era o coincidență, dar de când reduseseam alcoolul, începusem să văd și eu, în sfârșit, unele lucruri mai clar. De exemplu, faptul că nu erau două tabere, ci trei. Plus un bețivan neutru, dacă era să mă iau și pe mine

în calcul, dar eu eram departe de a constitui o tabără. Cea de-a treia grupare era însă reală, iar membrii ei aveau voci ceva mai subțirele și vorbeau o limbă diferită de celelalte două limbi existente până atunci în Arret. Nu vorbeau nici bătrâneasca, nici tinereasca, ci o limbă complet nouă, pe care toate mințile refractare față de schimbare o respingeau ca fiind „o prostie“, „complet absurdă“ sau „o nevoie disperată de a atrage atenția“. În peregrinările mele din ultimele luni de conflict, mă opream uneori și în nou formată tabără a copiilor.

Într-unul dintre aceste drumuri, am dat de Mekong. Stătea în mijlocul cărării, cu aerul că vrea să ocupe cât mai mult spațiu.

— Boss, dă-ți *check-in* în altă parte. Azi avem *meeting*! a cârâit el agresiv.

— Ha ha, haide, *bro*, nu te flexa cu mine. Știi că-s pe *chill*.

Le învățasem cât de cât limba, iar asta îi făcea să mă accepte mai ușor.

— Azi nu-i loc de nici o combinație.

— OK, OK, *I'm out*! am dat eu înapoi.

Mekong era un puști de vreo paispe ani, probabil. Pe vremuri avea cam o sută și ceva de kile, dar războiul îl transformase complet, acum era aproape la fel de slab ca mine. Dar mult mai serios.

— Da' care-i *vibe*-ul? am mai făcut o încercare.

Puștiul s-a uitat lung la mine, mijind ochii. Nu mai părea deloc copil, avea o privire de adult care cântărește atent situația.

Cât regla el cântarul, din spatele lui s-a apropiat de noi o pălărie neagră. Nici n-o observasem.

— Arăți și ca un bătrân, și ca un tânăr, dar gen nu ești *mega-cheugy*, ca ei, a rostit Paraná de sub pălăria neagră de care nu se despărțea.

Mesteca gumă, făcea baloane și avea felul direct de a vorbi pe care îl au doar copiii. Chiar era o copilă. Acum avea vreo zece-unșpe ani, însă o știam de când avea o pălărie mult mai mică.

— Nu te băga, *sis*! i-a suflat el peste umăr.

Apoi, ridicând tonul, cum vorbesc oamenii ca să arate că au încredere în ei înșiși:

— E top secret, gen!

— Bine, *bro*, o lăsăm așa, *lowkey*!

Am dat înapoi. Nu trebuia să ai cine știe ce nas ca să miroși că se cocea ceva în peștera din spatele lui. Mă pregăteam să plec, nu era prima oară când simțeam că nu sunt binevenit undeva în Arret. La asta mă pricepeam cel mai bine – să mă fac nevăzut. Deși aici nu mai era propriu-zis Arret. Copiii își stabiliseră cartierul general în jurul unei peșteri din pântecul generos al munților, la nord de oraș; de-aici până la Principală erau câțiva kilometri buni. La început, peștera fusese un loc de întâlnire pentru cei mai *cool* dintre ei, dar observasem în ultima vreme că locul devenise tot mai aglomerat. Și mai ciudat era că începusem să văd copii din ce în ce mai mici, o recunoscusem pe Elba, sora lui Amur, vlăjganul care devenise un soi de lider. Îl mai remarcasem și pe Orinoco, cel uns cu toate alifiile – moștenitorul lui Xavier –, care părea destul de sigur pe el.

— Da' tu ai votat?

Parană aștepta un răspuns de la Mekong și mă privea cu ochii mari, nevinovați. El s-a întors brusc spre ea, rămânând cu spatele la mine. Câteodată nu trebuie să vezi privirea cuiva, e suficient să observi cum se oglindește în ochii altuia. În cazul de față, Parană părea îngrozită și a făcut ce face orice copil când greșește: a zbughit-o.

1. Fără scandal. (lb. engleză)

Am plecat calm, cu pași egali, de adult, după ce l-am salutat pe puștiul care rămăsese singur în mijlocul potecii. Am așșat un aer cât mai nepăsător, dar în mine țâșneau gândurile ca din arteziană. *Deci ăștia micii chiar se organizează. Azi își votează liderul, mâine-poimâine parcă văd că intră în război. De partea cui? Sau poate că vor să lupte pentru ei. Mda, așa ar fi cel mai logic. Dar sunt niște copii, o să fie prăzi ușoare. Ei, pe dracu*, așa ne-am obișnuit noi, să-i subestimăm mereu. ăștia rezistă și la un atac nuclear. Ei, rezistă! Arme or avea? Până la urmă, oare cum ar arăta o lume condusă de copii? Ei, hai că exagerez, nu-l văd pe Ben Nevis capitulând în fața unor copilandri. Dar or fi toți aici? Cum supraviețuiesc, bieții de ei? Părinții lor ce-or zice? Ei, ce să zică? Zic mersi c-au plecat de-acasă.*

Copiii fuseseră lăsați de izbeliște, ășta era adevărul. Părinții se folosiseră de război ca de un pretext numai bun pentru a scăpa de munca pentru care prea puțini dintre ei erau pregătiți: cea de părinte. Până la urmă, războiul era un job la care trebuie să te duci, n-ai ce-i face, nu? Și uite-așa, se spălaseră pe mâini de îndatoriri și îi lăsaseră pe copii singuri acasă. Mai singuri decât oricând. Trecuse ceva vreme până când își dăduseră seama cei mici că-s singuri pe lume și că trebuie să facă ceva. Și ce pot să facă niște copii lăsați de capul lor? Să fugă de-acasă, normal. Nefiind implicat în nici una dintre tabere, observasem chestia asta, dar sunt sigur că ceilalți erau departe de a fi conștienți. Cu rare excepții, bătrânii fuseseră izolați de nepoții lor, iar părinții, cum ziceam, printre tirurile de pipistolete, bufni-turile surde ale carabinelor cu oftaturi și lătratul ascuțit al pușcoacelor cu reproșuri, numai grija lor n-o aveau.

Dar era clar: copiii își votau un lider.

Copiii fugiseră de-acasă.

Copiii nu mai erau copii.

Sixteen, by Katrina

Ah, ce party aş fi dat când a murit Denali! Doamna Kibo, să mă scuzați, dar nu mă pot abține. Știu și playlistul. Pe *Die Bitch* a lui Radical Redemption aş fi țopăit pe mormântul lui. Cu tocuri lungi, de douăzeci, doar-doar or străpunge până-n inima animalului. *Oh, wait*¹, n-avea inimă! Da' nu m-am bucurat doar c-a murit, deși era un simbol al brutalității și al lipsei de omenie. Ceea ce m-a uns pe suflet e cum a murit: ucis de o femeie. *A fucking delight*!² Și mai important decât atât: *words, people*!³ Le tot ziceam alor noștri și înainte de război: asta e puterea noastră, cuvântul. Și nu zic de cuvintele care *make your day*⁴, ci de alea care îți pot schimba chiar viața. În moarte, muhahaha!

Asta cu vorbele ucigașe a fost *my idea*. *So proud*!⁵ De când mi-a murit Kasparov, tot ce-am făcut a fost să mă dedic acestui *shitty war*⁶. La început mă simțeam în război ca la job – era doar o chestie pe care trebuia s-o fac. Cifre, obiective, KPI & ROI. Muncă. Dar după ce am fost atinsă

1. Ah, stai! (lb. engleză)

2. Mișto ca dracu'! (lb. engleză)

3. Cuvintele, oameni buni! (lb. engleză)

4. Îți fac ziua bună. (lb. engleză)

5. Sunt așa de mândră! (lb. engleză)

6. Război de căcat. (lb. engleză)

*straight into my soul, I went from cat-mom to bitch*¹. A trebuit să-i pedepsesc pe libidinoșii care umblau în maiieu prin tramvaie, etalându-și tufele de la subraț, dar se plângeau ca niște *pussies*² că sunt agresați de o fustă prea scurtă. Să le dau peste nasurile alea borcănate, pline de vinișoare sparte, pe care și le tot strâmbau când se sărutau doi tineri pe vreo bancă-n parc. Să le înmoi pumnișorii pe care și-i agitau *full of envy*³ când îndrăzneă vreun tânăr să le atragă atenția politicos că tre' să strângă căcatul după câinele lor.

*The words, the words, they're powerful
Your energy make the flowers grow.*⁴

Mda, am ascultat Doja Cat, *Power of words, pe repeat*⁵.

— Tu trebuie s-o știi mai bine decât oricine, cuvântul era materia ta primă.

— Exagerezi, Katrina. Cuvintele nu-s decât un ambalaj. Ca politician, contează ce faci. Oamenii te...

— *Oh, yeah!*⁶ Asta se vede cu ochiul liber! am răspuns sarcastic, făcând un gest către dezastrul din jur.

— Da, desigur. Te numeri printre cei care n-au precupețit nici un efort pentru a-mi pune războiul în cârcă. Am mai zis-o și o repet: nu eu am creat ura dintre tineri și bătrâni.

Pfff. Cum vorbea omul ăsta!

— Dar ai pus paie pe focul ăsta al urii, care ardea mocnit și care poate s-ar fi stins, *you know*.⁷

1. Fix în inimă, am trecut de la mămică-de-pisică la cățea. (lb. engleză)

2. Fătălăi. (lb. engleză)

3. Super invidioși. (lb. engleză)

4. „Cuvintele, cuvintele sunt puternice / Cu energia ta se hrănesc florile și cresc.“ (lb. engleză)

5. În buclă. (lb. engleză)

6. Oh, da! (lb. engleză)

7. Știi ce zic. (lb. engleză)

— Am pus UN pai pe foc, dacă este să respectăm faptele.

— Unul sau mai multe, nu contează. Important e c-ai pus.

Avea un stil Hugo ăsta... ca toți politicienii. Te ducea, te-ntorcea și cumva te făcea din cuvinte. Și ce cuvinte... Nu-mi plăcea să lucrez cu el *at all*¹. Era *sneaky*², o ardea de parcă războiul ar fi fost o mare nedreptate comisă împotriva lui.

— Și dă-mi voie să rămân la convingerea c-am luat decizia corectă. Sigur, au existat niște scăpări pe partea de comunicare, poate că aici n-am făcut cea mai fericită alegere.

Oh, da, eternul refren.

*Living in a strange situation –
of too much talking about communication.*³

(Ce nume aveau și ăștia – Bingoboy!))

— Hugo, cum să-ți explic? Așa... în cuvinte simple, ca să înțeleagă și un politician. Noi te-am votat și tu ne-ai adus aici. Ziceai de *facts. These are the facts. The end.*⁴

— Katrina, tu crezi că războaiele civile izbucnesc din cauza deciziei unui primar de a schimba regimul de funcționare al unei clădiri?

— Funcționare a unei clădiri, nu m-am putut abține.

— Mă rog, hai să nu ne împiedicăm în detalii.

— Există războaie care au pornit de la detalii. Un om care alerga după un câine. Un magazinaș jefuit. Chestii mărunte. Știu chiar și un *world war*⁵ cu patruzeci de milioane

1. Deloc. (lb. engleză)

2. Laș. (lb. engleză)

3. „În ce situație stranie trăim / Ne spunem prea mult c-am vrea să vorbim“, versuri ale melodiei *No Communication* de la Bingoboy.

4. Fapte. Astea sunt faptele. Și gata. (lb. engleză)

5. Război mondial. (lb. engleză)

de victime, care a izbucnit fiindcă un om a ucis un alt om. Atât. Un atentătuț. O crimuță, nu mare lucru. Deciziile tale, Hugo, au fost picătura care a umplut paharul.

— În regulă. Sunt de acord cu tine. Perfect. Deciziile mele au fost ultima picătură într-un pahar de ură. Asta mă face pe mine vinovat pentru tot paharul?

My God!, cum era ăsta! M-am apropiat de el, l-am întors cu spatele spre mine și l-am pipăit atent.

— Ce faci?

— Uite, caut butonul de unde să te dau mai încet.

— Nu cred că-i momentul potrivit pentru astfel de glume. Consider că ți-am demonstrat că nu eu sunt vinovat de această... inundație de ură.

Nu, că ăsta chiar mă enerva.

— *Let me remind you*², domnu' primar, cum vă place vouă, politicienilor, să fiți apelați până la sfârșitul vieții cu funcția maximă pe care ați deținut-o la un moment dat, că aveai DATORIA să faci tot ce poți pentru a evita un conflict. Să observi și să înțelegi că paharul ăla blestemat era plin deja.

— Păi și n-am făcut-o? N-am făcut apel la pace? Am ieșit pe toate posturile cu declarații și cu tot ce trebuie.

— Pfff. Ce, discursul ăla de ziceai că-i scris de Mauna K?

— Iarăși intri într-o zonă ambiguă. Consilierii mei s-au ocupat de asta, desigur. Nu neg, poate c-ar fi necesară o analiză, să vedem unde s-a greșit. Ce crezi, că mie îmi convine să îmi distrug în halul ăsta imaginea? Când se va termina războiul și voi putea, în sfârșit, să-mi continui mandatul, crezi că-mi va fi ușor? Sau la următoarele alegeri?

*Pfff. My fucking God! ăsta speră să fie primar în continuare. Jeez. Ce smooth criminal*³ *o arde – a venit, a*

1. Doamne! (lb. engleză)

2. Lasă-mă să-ți aduc aminte. (lb. engleză)

3. Discret. (lb. engleză)

lăsat o pată de sânge, nu l-a văzut nimeni. Așadar, nu e vinovat.

Mai grav e că avea dreptate: oamenii uită atât de ușor, încât o astfel de nebulie chiar poate avea succes. Politica și actoria au atât de multe în comun, și totuși se bazează pe mecanisme antinomice: memoria bună și uitarea.

— Hugo, stop! Știu! Asta tre' să facem: o armă.

— Ce?

Nici nu-i plăcea să fie întrerupt.

— Tu asta faci, folosești cuvintele ca pe o armă. Dacă reușim să transformăm chestia asta într-o armă... I-am face praf pe bătrâni!

Hugo s-a încruntat la mine ca un buldog francez.

— Trebuie să vorbim cu Gilbert și cu Ian! am continuat, înflăcărată.

Hugo chiar era un nume bun de buldog francez.

S-a mulțumit să ridice din umeri, dar pentru mine nu era suficient. M-am dus și le-am zis ideea mea lui Gilbert și lui Ian. Le-a plăcut și au gândit această super-armă care, din câte am înțeles, funcționa pe bază de ultrasunete care ajungeau la timpan, dându-i acestuia senzația că aude ceva. Simultan însă acționa și asupra amigdalei din creier, care transmite impulsuri ce asociază vibrația timpanului cu amintirea anumitor cuvinte din memorie. Astfel, creierul, năucit, asociază senzația din timpan cu amintirea cuvintelor și crede că le aude atunci, pe loc. În cazul în care mintea nu recunoștea cuvântul respectiv, se producea un colaps interior, un fel de implozie a creierului. Știu toate detaliile pentru că, *oh yeah!*, a fost ideea mea. Vorbaleta. Nu era rău nici numele, i l-a dat Andrew, într-unul dintre meetin-gurile (cam *boriing*¹) pe care le țineam săptămânal sub conducerea Irmei.

1. Plictisitoare. (lb. engleză)

Uite-așa, o vorbaletă mai târziu, Irene a reușit să-l mătrășească pe animalul ăla. *Enjoy the silence*¹, Denali. O palidă consolare pentru moartea lui Kasparov. El a fost tot ce-am avut mai scump pe lumea asta. Și invers, știu sigur. În ziua în care s-a întors după ce dispăruse o vreme, cum mai făcea el, nu mi-a sărit direct în brațe, ca de obicei. S-a apropiat de mine prudent, s-a frecat ușor de picioarele mele, m-a privit într-un fel anume, pe care nu l-am înțeles pe moment, apoi a sărit pe pervaz. De acolo, s-a mai uitat o dată în urmă – a fost privirea de adio. Câteva secunde mai târziu a sărit în gol, iar odată ajuns la pământ, a explodat cu un pocnet sec. S-ar putea spune că s-a sinucis, ceea ce eu n-am mai auzit să facă o pisică. Atât de inteligent era Kasparov al meu!

A fost un motan extraordinar, nu cred că vreun om ar fi putut să mă înțeleagă mai bine. Motiv pentru care am și rămas singură. N-am vrut bărbați, n-am vrut copii, de primii pur și simplu nu sunt atrasă, iar de cei din urmă mi-e frică, de-a dreptul. Sincer, mi-e frică. În ultimele zile de război, când deja se refugiaseră toți plozii arretieni în peștera aia, eram mult mai speriată de ei decât de bătrâni. *They gave me the heebie-jeebies!*²

*Well, you can bump and grind,
It is good for your mind
Well, you can twist and shout,
Let it all hang out
But you won't fool the children of the revolution
No, you won't fool the children of the revolution,
No no no.*³

1. Bucură-te de liniște. (lb. engleză)

2. Mă băgau în sperieți! (lb. engleză)

3. „N-ai decât să te agiți / Ți-o fi făcând bine, / N-ai de ce să eziți, / Totu-i pentru tine, / Dar nu poți păcăli copiii revoluției, / Nu,

Chiar erau super *scary*¹ puștanii. Cum se strângeau ei acolo, în secret... Umblau zvonuri că vor chiar să intre în luptă. Dar acum, cu o simplă apăsare de buton, s-au dus dracului și ei, probabil. Pe toți ne-a ras Brandy de pe fața Pământului. Într-un fel, așteptam momentul ăsta, era singura cale de a-l mai întâlni, poate, pe Kasparov al meu. Mă întreb dacă a ajuns și el în spațiul ăsta îngust dintre viață și moarte. Oare cât se stă? *And what am I supposed to do here?*² Dezbrăcată de singurătate, de ură, de speranță. *I feel empty*³, se spune că sufletul se ridică la cer după ce murim, dar de ce mă simt nu ca un suflet, ci ca o pungă goală umflată de vânt?

Sunt sigură că și Kasparov, dragul de el, a trecut pe aici. Tot ce are suflet trebuie să treacă pe aici, n-am nici un dubiu că mă voi întâlni cu el, oricum viața mea de după moartea lui – chiar, acum realizez că el a fost Isusul meu, eu împart timpul în „î.K.“ și „d.K.“ –, așadar viața mea d.K. a fost o lungă anticameră a morții. Un soi de *teaser* prelungit al momentului în care mă aflu acum.

În primul rând, de când s-a dus, n-am mai putut dormi. Insomnia mi-a oferit un *free hug*⁴ din care nu m-am mai putut smulge.

*I need to sleep, I can't get no sleep
Deep in the bosom of the gentle night
Is when I search for the light.*⁵

nu pot păcăli copiii revoluției, / Nu, nu, nu“, versuri ale melodiei *Children of the Revolution* de T.Rex.

1. Însălmântători. (lb. engleză)
2. Și ce-ar trebui să fac aici? (lb. engleză)
3. Mă simt pustie. (lb. engleză)
4. O îmbrățișare gratuită. (lb. engleză)

5. „Trebuie să dorm, nu reușesc s-adorm / Acolo, în adâncul nopții dulci / Încep să caut lumina“, versuri ale melodiei *Insomnia* de la Faithless.

Ceilalți mă făceau insomniacă, somnambulă, fantoma de la miezul nopții și altele de genul ăsta. Însă adevărul e că, atunci când nu reușești să dormi, nu mai distingi ho-tarul dintre realitate și somn, așa cum pentru miopi se estompează conturul obiectelor aflate la distanță. Am trăit o realitate pe care n-o mai puteam percepe nici cu toate simțurile, pe de-a-ntregul, ca î.K., dar nici ca pe un vis.

Insomnia mea nu a fost o revoltă. Nici un fel de a mă pedepsi. Pe mine nu somnul în sine mă îndepărta de somn, ci drumul până acolo. Toate acele stări de veghe care mă făceau să-mi pun o mulțime de întrebări, să mă simt vulnerabilă. Toate acele ore în care gândurile îmi răsunau asurzitor în cutia craniană, inima îmi bubuia în timpane și simțeam că trupul meu nu-mi aparține. Fiecare secundă îmbrăcată în negru, ca un torționar răbdător, nemilos, care îmi întorcea lampa în ochi. Insomnia mea era *fear, just pure fear*¹.

Mi-era atât de frică să nu mă duc și eu după Kasparov, încât munceam toată ziua în starea aia ambiguă, până la venirea nopții. Atunci mă așezam pe spate, și în loc să mă las să alunec ca pe un tobogan în valea somnului, eu începeam să cobor cu prudență, treaptă cu treaptă, pe un soi de scară de incendiu spre hău. Și tot coboram două trepte, și urcam una, și mai coboram trei, și mai urcam patru, până reușeam, în sfârșit, spre dimineată, să adorm. Și atunci cădeam în genune și mă spărgeam în mii de bucăți. Și mă trezeam. Luni de zile ăsta a fost somnul meu – scurt cât o cădere. Fragil ca un vas din porțelan. Frica are această capacitate incredibilă de a trece procesele automate pe modul manual. Uităm să respirăm, ni se încheștează maxilarele și nu mai putem mesteca, nu mai știm cum să adormim.

1. Frică, pură frică. (lb. engleză)

*That's how I became what I am*¹: una dintre cele mai înfocate luptătoare. Unde era nevoie de ceva, apărea Katrina. Cu ochii cârpiți de somn și cearcăne cât casa, *I was there*², gata să pun umărul. Spre deosebire de femeile din tabăra bătrânilor, care se mulțumeau cu roluri de asistente, bucătărese sau bocitoare, ceea ce, de altfel, făceau și în viața de dinainte de război, eu am fluturat steagul feminismului alături de Yolanda, Wilma, Irene și Irma, ba chiar l-am și înfipt de câteva ori în trupurile obosite de atâta minciună ale boșorogilor.

Insomnia e motivul pentru care, probabil, am avut un rol important în discuțiile despre pace care aveau să se numească – mult prea pompos – Pacea de la Azil. Marea Întrunire pentru Pace a fost, de fapt, o întâlnire a unor oameni stăpâniți de frici și de remușcări. Până și Ben Nevis, radicalul Ben Nevis, a venit la aceste negocieri călare pe calul alb numit Makalu, însă era obosit și tăcut. Tăișul privirii i se tocise zdravăn.

— Suntem... gata să punem capăt acestui război sângeros, a început Makalu, privind către noi, pe rând, peste masă.

Noi eram trei, *as agreed*³: Irma, Hugo și cu mine.

— Vă ascultăm propunerea, i-a răspuns prudent Irma.

Ei erau tot trei: Ben Nevis, Makalu și Vinson.

— A trecut, iată, un an de zile de când a început această încleștare cumplită.

Dinții lui Makalu păreau și mai mari decât de obicei pe figura stafidită, îmbătrânită. Cred că mi s-a ridicat părul pe mână când i-am văzut. *Super-creepy*⁴.

— Un an de zile de pierderi omenești, de importante pierderi omenești, și de o parte, și de alta. Un an în urma

1. Așa am devenit ceea ce sunt acum. (lb. engleză)

2. Eram acolo. (lb. engleză)

3. Așa cum am convenit. (lb. engleză)

4. Înfricoșător. (lb. engleză)

căruia, iată, ne-am transformat cu toții în ceea ce suntem azi. Suntem măcinați de foame, de boli, dar mai cu seamă de remușcări.

Pe lângă vocea grețos de melodioasă care făcea orice spunea să sune a slujbă, adevărul era că trăiam un război nemaivăzut. Dacă în toate celelalte conflicte exista acea imagine-clișeu a soldatului care, în momente grele, scotea din fundul raniței *a photograph of the dear ones*¹ și prin-dea puteri doar privindu-i, avântându-se apoi cu și mai multă însuflețire în luptă, în cazul nostru, războiul era purtat chiar împotriva celor dragi.

— Un an de zile de luptă, 365 de zile de sfântă rugăciune pentru toate sufletele, pentru că, așa cum știți, Sfânta Biserică Intercostală consideră că sufletul nu are vârstă.

De fapt, erau 367 de zile de război, cum rezumase Andrew înainte să plecăm la întâlnire: „365 de zile are un an normal, 366 de zile – unul bisect și 367 – un an infect“.

Makalu a continuat netulburat, cu aceeași voce ușor cântată:

— Vă propun să păstrăm un minut de reculegere pentru cei care nu mai sunt printre noi.

Asta făcea parte din micile trucuri de marketing religios ale singurului dintre noi îmbrăcat în sutană albă. Puteam să jur că l-am văzut pe Ben Nevis dându-și discret ochii peste cap.

*For a few short seconds*², cât a durat minutul lui Makalu, s-au auzit doar trosnetele scaunelor vechi pe care se așezau, în fața unei mese improvizate prin unirea a trei mese vechi, mai mici. În mod miraculos, mesele astea încă mai aveau picioare. Fața de masă crem era plină de pete, ca o hartă a unei lumi necunoscute.

1. O poză cu cei dragi. (lb. engleză)

2. Preț de doar câteva clipe. (lb. engleză)

— Vă mulțumesc. Hmmm... Iată-ne aici, în locul în care a început totul.

Am privit în jur. Azilul era una dintre cele mai bine conservate clădiri din oraș. *Due to its position*¹, departe de frontul de luptă, fusese considerat lipsit de importanță strategică. În afara acelor violențe din primele zile, ajunsese să fie o clădire neimportantă, lăsată de ambele tabere la chere-mul disperării celor care, în goana după lemne de foc sau după cine știe ce alte obiecte pe care le puteau schimba pe hrană, o vandalizaseră cu totul. Așa că, oricât de neatinsă de război ar fi fost, arăta *awful*²: ferestrele erau distruse, ușile lipseau cu totul, iar gresia colorată, cu model de inspirație africană, abia se mai vedea sub stratul gros de praf și moloz.

— Suntem din nou aici, dar timpul a trecut și îndrăznesc să cred că suntem mai înțelepți.

A privit-o pe Irma direct în ochi, zâmbind și arătându-și toți dinții.

— Apreciez mult introducerile care nu se transformă în monologuri, i-a răspuns ea, înfruntându-i privirea.

— Hăhă, același sarcasm neobosit! Sigur, vom trece la subiect. Chiar foarte rapid. Sunt vremuri în care viitorul are nevoie urgentă de noi și de înțelepciunea noastră. Poate vă întrebați ce avem în această gentuță.

Și a ridicat de la picioare o valiză tip diplomat, jerpelită. Nu, nu se întreba nimeni ce-i în ea, pentru că până atunci o ținuse pitită. A depus-o ceremonios, cu exces de grijă, pe masă, în fața lui Ben Nevis.

— Vă ascultăm, i-a replicat sec Irma.

— Ei bine, acesta este un mesager al păcii.

Silence.³ Nici scaunele nu mai trosneau.

1. Datorită amplasării lui. (lb. engleză)

2. Groaznic. (lb. engleză)

3. Tăcere. (lb. engleză)

Makalu admira efectele cuvintelor lui, Vinson ne privea la fel de încruntat ca în prima secundă, iar Ben Nevis, se vedea clar, detesta vorbăria părintelui.

— Hăhă. Nu, nu-i un porumbel! s-a hlizit tot Makalu. Dar nu exagerez când spun că această valiză conține soluția păcii mult așteptate.

— Atât de simplu? O valiză, și gata războiul? s-a arătat neîncrezător Hugo.

— Atât de simplu.

Eram toți cu sufletul la gură. Nu încăpea îndoială că Makalu se bucura de efectul teatral al spuselor sale. Întreaga scenă duhnea a *fake*.

— Așteptăm o explicație.

Nu-mi venea să cred că Irma chiar îi dădea apă la moară. Nu se uita la ei? O adunătură de boșorogi extenuați! Era clar că *they're bluffing*¹.

— Mhm... Sigur că da. Căci ce-i viața fără înțelegerea ei profundă? Aici – și a bătut ușor cu palma pe diplomat – se află o... mhm, mhm... O armă nucleară. Mai exact, valiza conține doar butonul de acționare a acestei arme, desigur.

În acel moment, care a urmat îndeaproape momentul în care palma lui Makalu a lovit valiza, în încăpere s-a declanșat o hărmălaie de nedescris. Iadul pe Pământ.

Părea că mai multe mitraliere trăgeau simultan asupra încăperii în care eram, dar de unde naiba mitraliere? Se auzeau în depărtare niște bubuituri puternice, şuierături care păreau a fi ba aproape, ba departe au umplut încăperea. Sa fi intervenit vreo forță din afara Arretului? Nici vorbă, eram părăsiți de toți. Bufnituri de carabină, grenade sau mine, nu puteam ști, toate se succedau cu repeziciune, ca într-un colaj al distrugerii. Ce putea fi? Al șaptelea participant la această

1. Joacă la cacealma. (lb. engleză)

întâlnire, panica, ne-a ridicat pe toți în picioare. Mai puțin pe Ben Nevis.

Cred că-mi căutam drumul spre cea mai apropiată fe-reastră, gata să sar, când l-am văzut. Calm, privind în gol, cu valiza în fața lui. Makalu îl scutura de umăr, încercând să-i spună ceva. Hugo făcuse deja câțiva pași spre ieșire. Irma se ridicase în picioare, la fel ca mine. Eu nu puteam să-mi iau ochii de la el. De unde dracu' își făcuse rost de calmul ăsta? Văjâiau obuze, gloanțe și mai știu eu ce alte proiectile, iar el se uita în gol, *unflinching*¹.

Am strâns-o de mână pe Irma și i-am atras atenția spre el. S-a oprit și ea. Pe rând, s-au oprit toți, văzându-ne pe noi împietrite, privindu-l pe Ben Nevis, care, nemișcat la rândul lui, privea în gol.

— Ce-i asta? am răcnit la el, ca să acopăr zgomotul.

Adrenalina făcea să-mi vuiască sângele în urechi. Tremuram toată.

Ben Nevis a ridicat capul către mine, ușor amuzat. El, pe care nu-l văzusem *ever*² zâmbind.

— Nu vă recunoașteți propriile arme?

L-am privit uluită și, ciudat, mai liniștită. De undeva din adâncul minții mele venea, șontâc-șontâc, ea – înțelegerea.

În același timp, au intrat în încăpere un tânăr și un bătrân – două dintre cele zece gărzi care așteptau în fața azilului, conform înțelegerii.

— A fost o... descărcare nedorită..., a găfâit cel mai în vârstă.

— Un accident! a completat tânărul.

Ben Nevis a dat ușor din cap, aprobând.

Say what?!³

1. Neclintit. (lb. engleză)

2. Vreodată. (lb. engleză)

3. Ce, mă?! (lb. engleză)

— Ce fel de accident? s-a auzit vocea rece a Irmei.

— Unul dintre oamenii noștri a tras din greșeală cu un piuitor în fațada azilului.

*Well, that's idiotic!*¹ Am răsuflat ușurați. Dar vacarmul nu încetase. Odată pornite, drăciile nu se mai opreau pâna nu se termina înregistrarea. A trebuit să ne mutăm în altă cameră, la fel de dezolantă, din aripa de nord a azilului. În timp ce căram una dintre mese, gândurile mi-au alunecat, nu știu de ce, la primele zile de război. Încă aveam job, colegi, prezentări, vise. Acum, o treime dintre colegi erau morți, prezentările erau legate de arme și muniții, iar visele... *Well*, ce mai poate visa o insomniacă?

— Și-acum, câteva lămuriri. Ce voiăți să spuneți prin „armă nucleară“? Bănuiesc că era o figură de stil.

Admiram calmul Irmei.

— Ahăhăhă!

Chiar părea că Makalu râde sincer, cu poftă. *Cu dinții ăia e ușor să râzi, ia încearcă tu cu ai mei*, îmi venea să-i spun. Dar apoi figura lui Makalu a redevenit serioasă *all of a sudden*². Zulia ar fi fost mândră de această trecere.

— Nu, nu-i o figură de stil. Prin efortul domnului inginer Vinson și al echipei coordonate de dânsul, am reușit să creăm o armă devastatoare.

Și, cu aceste cuvinte, a deschis valiza, întorcând-o către noi preț de câteva secunde. Înăuntru am văzut un mecanism rudimentar, deasupra căruia era un buton roșu. Apoi, *clic-clic*, a închis valiza și l-a invitat pe tatăl lui Andrew, că eu așa-l știam pe Vinson, să vorbească. Parcă eram la o lansare de produs.

Acuma, era clar, tatăl lui Andrew nu era un bun orator. Eu am fost atentă, dar n-am înțeles nimic. A zis ceva de

1. Ce idiotenie! (lb. engleză)

2. Dintr-odată. (lb. engleză)

rețeaua fronto-temporo-limbică, parcă, în care, dacă există o activitate asociată cu vinovăția, această armă va scurtcircuita toți neuronii care controlează activitatea rețelei și astfel va genera un sentiment de vină la nivel extrem, care, practic, ne va ucide. A mai zis ceva de acetilcolină, noradrenalină, serotonină... din astea. Da' nu garantez că le-am reținut corect, oricât m-am chinuit. În timp ce vorbea, mângălea ceva cu un pix pe foaie, niște formule chimice. Ce am priceput, punând cap la cap lucrurile, era așa: cică de ceva vreme, bătrânii împrăștiaseră în aerul pe care îl respiram niște compuși chimici care se fixau pe alți compuși chimici din interiorul nostru – cei produși de sentimentul de vinovăție. Ei bine, odată ce primii compuși ar fi fost activați de butonul roșu, acest amestec ar fi făcut bum în creierii noștri! Dar asta, după cum a subliniat în final, dacă și doar dacă era apăsat *the red button*¹ – cel din valiză.

Vinson părea ușurat că s-a terminat partea lui de prezentare.

Când a reușit întregul înțeles al poveștii să pătrundă prin insomniaca ceață care-mi învăluia creierul, mi s-a strâns inima. *And something clicked inside my brain.*² Gilbert și Ian făcuseră acum ceva vreme niște cercetări legate de *guilt*³. Voiau să inventeze o armă sau așa ceva. Deci... O bănuială mi-a înflorit rapid în minte. Am privit-o pe Irma. S-a uitat și ea la mine și n-a fost greu să mă prind că avem aceeași floare în minte: Boris ne trădase și asta era motivul pentru care îl ucisese Gilbert, chiar cu prețul vieții lui. Bănuiserăm asta cu toții, dar acum era clar. *Fuck! I never liked Boris.*⁴

1. Butonul roșu. (lb. engleză)

2. Și în mintea mea a avut loc un declic. (lb. engleză)

3. Vinovăție. (lb. engleză)

4. Futu-i! Nu mi-a plăcut niciodată Boris. (lb. engleză)

— Cunoaștem toate aceste date, doar de la noi le-ați furat.

Irma blufa un pic, dar adevărul ăsta era.

— Da, da. Este un furt intelectual la mijloc! a sărit și Hugo, complet aiurea.

Makalu ne privea răbdător-agresiv, ca și cum aștepta să se facă liniște în biserică ca să-și poată începe slujba.

— Mâna Domnului e lungă, iar vrerea Sa se înfăptuiește pe căi de multe ori nebănuite.

Buuun. Deci ne dăduse și confirmare de primire.

— Ca să vă răspund, a continuat tatăl lui Andrew, de parcă era la o conferință de presă și prezenta o invenție care ușura viețile a milioane de oameni, practic, toți cei care au o doză oricât de mică de vinovăție vor face un soi de... implozie. Mai exact, vor... deceda.

Parcă prinsese curaj domnul cercetător.

— Și cine dintre noi nu se simte vinovat? a completat Makalu cu un zâmbet larg.

— Asta înseamnă că vom muri toți, inclusiv voi, a șoptit Irma.

N-a zis nimeni nimic.

Poate și pentru că nimeni nu credea în absurdul acestei idei.

— Alo! Alo! Cum adică să murim cu toții? Menționez că nu mă consider vinovat de nimic! De absolut nimic. Eu mi-am dorit întotdeauna binele arretienilor și am depus toate eforturile în acest sens. Nu înțeleg.

Hugo privea neliniștit în jur, căutând susținerea cuiva, dar singura care părea că-i dă dreptate era sculptura cu nasul rupt și fără un braț, sprijinită de perete.

— Oameni buni, cum adică să murim toți? Ce-i asta, sinucidere în masă? Alo?!

Tot Hugo se agita.

Ben Nevis clipea rar. Makalu ne măsura cu privirea. Tatăl lui Andrew se uita în jos. Irma a rupt prima tăcerea.

— Cred că Hugo are dreptate. E cineva la masa asta care nu se consideră vinovat?

— Da, eu! a sărit din nou Hugo.

— OK. În afară de tine, tu vei supraviețui. Calmează-te! Liniște.

— Atunci, nucleara voastră e o armă kamikaze, a continuat Irma. O să ne distrugă pe toți. În afară de Hugo, firește! a adăugat fără să-i arunce vreo privire.

Din nou liniște. *Câtă liniște!*

— De unde și numele de nucleară!

— Și unde e șantajul? Murim toți sau... ce?

— Ia te uită! Ești chiar fâșneată, s-a minunat Makalu. Apoi, tot el:

— Sau punem capăt acestui război. În condițiile pe care le vom negocia acum.

— Adică în condițiile pe care ni le veți impune voi, vrei să zici.

— Asta nu se poate, a făcut Hugo, mai mult pentru el.

— Ahammm... Da, în condițiile noastre.

— Să presupunem că vă ascultăm condițiile și suntem de acord cu ele. Ce fel de pace ar fi asta, obținută printr-un șantaj?

— O pace care, ca orice pace, ar salva vieți. Mii, zeci de mii, probabil.

Ben Nevis vorbise pentru prima oară. Dar pe Irma nu reușise s-o impresioneze.

— V-ar salva vouă viețile, poate. Noi n-am mai exista. Cel care cedează unui șantaj se anulează pe sine.

Ben Nevis era cea mai nereușită statuie umană.

— Așadar, nici măcar nu vreau să aud condițiile voastre. N-am luptat un an de zile ca să fim învinși prin șantaj, la masa negocierilor, a încheiat Irma.

Eu una eram de acord cu ea. Dar Hugo era de altă părere:

— Poate c-ar fi bine să aruncăm, totuși, o privire...

— Nici nu mă gândesc, Hugo! Sunt sigură că și ceilalți, care ne așteaptă în tabără, văd lucrurile la fel. N-am venit aici ca să fim învinși.

— Ești atât de sigură că *toți* gândesc ca tine?

Makalu zâmbea larg, încrezător.

— Da, suntem siguri. Cu mici excepții! n-am rezistat eu, aruncându-i o privire tăioasă lui Hugo.

Zgomotele de pe banda înregistrată a piuitorului se mai auzeau un pic, înfundat.

Eu tot bănuiam că-i o cacealma. Nu credeam că butonul ăla din valiză are vreun efect. Și dacă ar fi avut, nu-l vedeam eu pe Ben Nevis luându-și viața. Ca să nu mai zic de Makalu!

— Vrem pace, dar nu în condițiile astea.

— Și care ar fi condițiile voastre?

— Condiții echitabile pentru ambele părți.

— De unde știți că nu v-am oferi și noi tot condiții echitabile?

Irma a tăcut.

Makalu a scos de sub albul sutanei o foaie împăturită și i-a întins-o.

— Aici aveți revendicările noastre.

— Mergeți acasă și citiți-le. Veniți mâine cu propunerea voastră. Poate că nu suntem chiar așa de diferiți, până la urmă.

Statuia Ben Nevis vorbise! O secundă, doar o secundă, i-am dat dreptate. Da, poate că nu suntem chiar așa de diferiți. De când începuse omorul ăsta inter-generațional, fusese din ce în ce mai greu să ascult muzică. Dar nu mă lăsasem. Și observasem că din tot ce mai găsisem salvat pe

ici, pe colo, îmi alcătuisem fără să vreau un playlist de coveruri. Devenisem *obsessed by cover hits*¹. Se strânseră mai mult de o mie de piese. Pe care le ascultam și le tot ascultam fără să știu de ce.

Oops! I did it again cântată de Children of Bodom. *Nothing Else Matters* interpretată de First to Eleven. *Smooth Criminal* de Alien Ant Farm. Sau *Crazy*-ul lui Nelly Furtado. *Waterfalls* interpretată de Ten Fé. *Smells like Teen Spirit* al lui Patti Smith. *Common People* de William Shatner. *Valerie* cântată de Amy Winehouse. *Super Trouper* de Camera Obscura. *Video Games* cântată de Gem. *California Dreamin'* de Sia. *Love Will Tear Us Apart* de Nouvelle Vague. *The Unforgiven* interpretată de Cage the Elephant. *Paranoidul* lui Avenged Sevenfold. *Bad Guy* de Vitamin String Quartet. Sau magnifica Imany cântând *Wonderful Life*.

Îmi plăcea mult când simțeam că un artist reușește să schimbe intenția unei piese, păstrând însă elemente prin care rămâne, fundamental, aceeași piesă. Melodii vechi, pe care le tocisem de sufletul meu colțuros, ascultându-le de sute sau mii de ori, deveneau iarăși ascultabile, ba chiar aveau un iz de nou. Și asta doar pentru că erau trecute prin filtrul unei alte sensibilități artistice. Era extraordinar! Mi se părea aproape magic că îmi puteau oferi trăiri complet noi. E ca atunci când reușești să-ți privești realitatea din perspectiva cuiva de lângă tine. Sau poate chiar a unui dușman. Pentru că ascultam și reinterpretări care nu se mulțumeau să se mute cu câteva grade mai departe în abordarea cântecului, ci întorceau cu o sută optzeci de grade trăirile melodiei respective. Câteodată, chiar și sensul. O adevărată revoluție. Și totuși, ascunsă undeva acolo, era aceeași piesă. Era ceva comun în ADN-ul lor, ceva dincolo de cuvinte sau de sunete.

1. Obsedată de coveruri. (lb. engleză)

O vreme, m-am mulțumit să ascult pe *repeat* muzica din playlistul ăsta, mi se întâmpla foarte rar să am chef de altceva. Și întrebarea „De ce am făcut eu pasiunea asta pentru coveruri?” nu-mi dădea pace. Într-o zi, în timp ce-l mângâiam pe Kasparov, mi-a apărut răspunsul. Cum de nu-mi fusese clar până atunci? Până la urmă, ce suntem noi, tinerii, dacă nu niște coveruri ale bătrânilor? Oricât de diferiți am vrea și am crede că suntem, ajungem să trecem, cu mici diferențe, prin tot ce au trecut părinții noștri. Avem nevoie, firește, de propria interpretare asupra vieții, de punctul nostru de vedere unic, dar undeva, sub toate straturile noi, oricât de diferit ne-am coafa părerile, oricât de fistichiu ne-am îmbrăca limbajul în vorbe și gesturi noi, suntem făcuți din același material. Aceași piesă.

*We're all covers, we're just covers of the same old hits.*¹

— OK. Sunt de acord să discut propunerea asta cu oamenii mei, a rostit Irma, în cele din urmă. Dar valiza nu poate rămâne la voi între timp.

— Înțeleg că vreți să v-o facem cadou? s-a hăhăit Makalu.

— Nu, dar nici la voi nu poate rămâne.

— Ba valiza o să rămână la noi, ca până acum.

— Atunci, nu duc nici o hârtie nicăieri! i-a zis Irma și a împins peticul de hârtie pe fața de masă murdară, spre Makalu.

— Ba eu zic s-o duci.

Makalu a împins hârtia înapoi.

— Nu.

Hârtia a mai făcut o dată drumul prin oceanul crem-murdar.

1. Suntem cu toții niște coveruri, suntem doar coveruri ale acestorași vechi hituri. (lb. engleză)

— Vă garantăm că n-o să se întâmple nimic.

Ghiulul de pe degetul părintelui s-a mai deplasat o dată în direcția Irmei.

— În condițiile astea, nu putem avea încredere în voi.

Tocmai când Irma se pregătea să mai trimită o dată pătratul de hârtie înapoi de unde venise, a răsunat vocea lui Hugo. A rostit un singur cuvânt, dar îngloba în el o idee *super-genius* care avea să ne trimită pe toți pe lumea cealaltă:

— Brandy.

(Șaptesprezece). Hugo

N-am să înțeleg în vecii vecilor cum de a fost trimisă Katrina în locul meu. (Ce-o recomanda?!). Cred cu fermietate c-aș fi putut face față mai bine acestei misiuni, care impunea calități pe care eu le-am dovedit (chiar cu prisosință, aș zice), cum ar fi: tenacitate, forță, rezistență la oboseală, capacitatea de a fi un bun comunicator în condiții de stres și multe altele.

Din păcate, eu am părăsit acest drum al conflictului (nu voi numi război o luptă din sânul unei familii, pentru că asta consider că suntem cu toții, și tineri, și bătrâni – o mare familie arretiană) cu o imagine negativă, viciată de deciziile consilierilor mei din perioada de tristă amintire de dinaintea conflictului (i-am concediat prea târziu, din nefericire). Astfel, am fost constrâns ca pe tot parcursul înfruntării să depun eforturi mai mari decât ceilalți participanți pentru a reuși să-mi conving colegii de bunele mele intenții (și pentru a-mi reabilita numele). Nu menționez acest lucru pentru a câștiga un capital suplimentar de simpatie, ci pentru că sunt un om corect și aș vrea ca aceste gânduri ale mele să ajute la o înțelegere cât mai exactă a situației. Pe cine? Sincer, nu știu (dar este tot ce mi-a rămas).

Cu toate vicisitudinile pe care le-am avut de înfruntat, am reușit, totuși (sper eu), să construiesc imaginea unui om onest, responsabil, pe care te poți baza (am și slăbit

câteva kilograme). Mi-am îndeplinit sarcinile cu multă conștiinciozitate și am fost un bun jucător în echipă, alături de Katrina (deși era o persoană foarte dificilă și imprevizibilă). Am participat activ la toate proiectele care mi-au fost asignate de către conducerea taberei noastre (făcând risipă de efort, chiar) și am fost parte din succesul câtorva acțiuni de planificare și implementare a unor activități de sabotare și distrugere a elementelor-cheie (atât pe plan material, cât și uman) din tabăra adversă.

Mărturisesc că mă găsesc într-o etapă a vieții în care nu mai am acces la corpul meu (o senzație nouă pentru mine), momentan observ că sunt izolat într-o zonă exterioară acestuia, poate că este un leșin sau o pierdere momentană a cunoștinței. Dar nădăjduiesc că acest lucru se va schimba și, odată ce va trece și această perioadă de criză, voi putea reveni într-o formă care îmi va permite să conduc din nou orașul Arret, spre o etapă de reconstrucție și dezvoltare pe toate planurile.

În politică trebuie să iei în calcul toate variantele posibile, oricât de fanteziste ar părea ele (am văzut multe la viața mea). Există, deci, și posibilitatea ca eu să fi decedat, dar n-o pot lua în calcul, deoarece jur c-am dorit (fără puțință de tăgadă) binele meu și al semenilor mei și nu mă pot considera vinovat de nimic. Sunt convins că acea armă a vinovăției (cu care ne-au amenințat bătrânii) nu ar fi avut vreun efect asupra mea.

Adevărul este că am trăit în vremuri tulburi, în care nedreptatea a stat la masă cu regii (dacă mi se permite o metaforă). Mie, personal, mi s-au întâmplat multe lucruri nedrepte în perioada de dinainte de începerea luptelor, dar sunt mulțumit că am trecut cu bine peste ele. Ca politician, trebuie să fii călit, să ai nervi de oțel și un ochi la spate (pentru a te feri de cei care vor să te ucidă mișelește). Eu am

inventat această zicală, care într-o bună zi ar putea ajunge un citat în cărțile de istorie.

Unul dintre cele mai prețioase lucruri pe care le-am învățat în cariera mea politică a fost că totul se rezolvă. Cu suficientă răbdare (și un plan bine întocmit), orice situație se poate întoarce în favoarea ta. Cum spunea și marele Winston Churchill, în luptă poți fi omorât doar o dată, însă în politică – de mai multe ori.

Ideologia mea politică (pentru că, spre deosebire de Mauna K, eu chiar am avut o ideologie), s-a plasat în zona de centru-dreapta. Am crezut și voi crede în strategia născută din această ideologie și sunt pregătit să renasc din propria cenușă, ori de câte ori va fi nevoie, pentru a o înfăptui. Însă rareori îi pasă omului de rând de idei, ideologii sau principii (și, în nici un caz, când nu are ce să pună pe masă). În gândirea simplistă, populară, noi, oamenii politici, suntem finanțați de banii bogaților și depindem de voturile săracilor. Dar nu cred că această judecată reflectă realitatea. În ceea ce mă privește, resping ferm o astfel de abordare. Eu am căutat mereu să creez o societate care să îmi placă mie în primul rând (fă ceva să-ți placă ție și le va plăcea și celorlalți). Sunt un om atât de educat, încât cred că știu mai bine decât omul de rând să deosebesc frumosul de urât și răul de bine. Firește că nu pot comunica liber acest fapt, dar este o evidență pentru mine, un adevăr irefutabil, cu care mă mândresc și care mă face să simt că merit să fiu în fruntea comunității. Se numește viziune.

Dacă mi se permite o definiție, viziunea este ceea ce poți vedea, dar nu cu ochii. Nu toată lumea înțelege genul acesta de profunzime (însă îndrăznesc să sper că doamna Kibo o va face). Iar dacă ar fi să continui și să îndrăznesc a da o definiție politicii, cel puțin a politicii mele, cred c-aș putea spune că este arta de a pune în practică această viziune

proprie, în numele binelui comun (promite-le ce vor și fă ce trebuie).

Am făcut parte cu mândrie din echipa de negociere a întrunirii pentru Pace care a avut loc în clădirea fostului azil (un loc de tristă amintire pentru mine, dar am trecut și peste asta, chiar dacă nu mi-a fost ușor). În cadrul acestei întrevederi, ne-am confruntat toți cu o situație dificilă, care cerea înalte aptitudini de negociere, pe care, cu tot respectul pentru funcția Irmei, aleasă democratic (să-i zicem așa, deși aș numi procesul numirii ei „o democrație pe repede-înainte“), nu consider că aceasta le posedă, prestația ei plasându-se sub nivelul necesar pentru astfel de momente, care presupun o mare stăpânire de sine.

Ca să fiu sincer, am simțit că sunt cel mai bine pregătit dintre cei prezenți, atât pe plan emoțional, cât și ca aptitudini de negociere și oratorie (mă îndoiesc că mai cunoștea cineva de acolo diferența dintre alocuțiune, discurs și intervenție). Dar ce e viața, dacă nu un lung șir de nedreptăți, și ce este nedreptatea, dacă nu ocazia de a le arăta și celorlalți drumul cel drept (conform viziunii tale)? Această convorbire mi-a oferit șansa de a reuși, grație gândirii mele analitice, dar pozitive, să vin în permanență cu soluții, mai ales în acele momente în care discuțiile intrau în impas (și acest lucru s-a întâmplat destul de des).

— Brandy! am spus eu solemn.

Simple, elegant, la obiect.

Toți cei de față mă priveau cu mirare și admirație, puși în fața unei soluții la care nu se gândise nici unul dintre ei.

— Este singurul arretian imparțial? Este. Îi înmănăm valiza și apoi continuăm negocierile. În acest fel, nu mai putem vorbi despre șantaj și nici despre vreun alt tip de amenințare.

Le priveam figurile împietrite de admirație, care se luminau pe măsură ce vorbeam (în sfârșit!). Era timpul să

știe cu toții cine este adevăratul Hugo: un cetățean în slujba cetățenilor, care nu precupețea nici un efort pentru a soluționa cele mai dificile situații. Da, mă bucuram că-i pot ajuta pe oameni să facă ce cred eu că e mai bine.

— Astfel, avem certitudinea că butonul e în siguranță. Să nu uităm: vorbim aici despre un om (singura persoană din Arret) care n-a făcut parte din nici o tabără de la începutul conflictului. Deci nu se poate pune problema înfluențării sau a „cumpărării“ sale.

Le dădusem lovitura de grație. Erau paf! Mă priveau ca pe un salvator (ceea ce și eram).

— Adică tu ne propui să renunțăm la arma noastră de distrugere în masă, așa... Pur și simplu?

Makalu era revoltat, îi cam dispăruse zâmbetul de pe buze. *Păi da, părinte, a cam venit vremea s-o terminăm cu hăhăiala.*

— Și s-o punem în mâinile unui bețivan? a intervenit Vinson.

— Bețivan, bețivan, dar e cel mai echilibrat dintre noi toți relativ la această speță.

— Îl știu prea bine, s-a înhăitât Andrew cu el și de-atuncea s-a dus dracu' tot! s-a văicărit Vinson.

— Și totuși, e omul cu conștiința cea mai curată din Arret, am insistat eu.

Trebuie să lupti până la capăt pentru ideile tale. Aici nu mă putea întrece nimeni (în afară de mine însumi).

— Mie mi se pare o idee... interesantă.

Sprijinul celor din tabăra ta e mereu prețios. I-am mulțumit Irmei cu un zâmbet (care avea menirea de a-i transmite și un mic reproș de genul „Vezi?! Ai putea avea mai multă încredere în mine!“).

— Puterea de decizie a acționării acestui buton nu va sta în mâinile unui singur om, a glăsuț Ben Nevis.

Toată lumea a încuviințat din cap (chiar și eu).

— Da, și marile puteri nucleare procedează la fel, fiind gândit un protocol cu mai multe niveluri de...

— De acord! m-a întrerupt, nepoliticoasă, Irma.

Dar m-am repliat rapid.

— Să formăm, atunci, un Grup de Supraveghere și Menținere a Păcii, format din Brandy (ca element neutru), însoțit de câte unul sau doi reprezentanți ai celor două tabere.

Din nou – simplu, elegant, inteligent.

— Asta chiar nu-i o idee rea, a zis Makalu.

Am stabilit cu toții că este necesară o pauză de câteva minute, pentru a ne sfătui asupra acestui aspect.

— M-aș fi simțit mai în siguranță dacă îi lăsam valiza desfăcută, cu butonul la vedere, lui Kasparov, decât lui Brandy! a comentat Katrina.

Dar a zis-o mai mult ca pentru sine. Și oricum, nu mai conta. Ben Nevis și ai lui au rămas pe loc, noi am decis să ne retragem într-una dintre cămăruțele din spate, care pe vremuri cred că fusese un mic salon privat. Dar puteam merge și în gaură de șarpe, puțin îmi păsa. Eram pe culmea încântării: fusese ideea mea. Marea și unificatoarea mea idee.

— Să obții o pace e câteodată mai greu decât să câștigi o bătălie, le-am zis triumfător. Dar este, cu siguranță, mult mai frumos.

Colegele mele nu păreau prea impresionate (și parcă erau puțin îngândurate).

— Deocamdată n-am câștigat nimic, a zis sec Irma.

— Ba da, am câștigat! Timp.

În sfârșit, eram de acord cu Katrina.

— Corect! Deci cine mai merge cu mine din partea noastră? Sau vreți să fiu singurul reprezentant? Eu sunt convins că mă pot achita cu succes de această sarcină.

Liniște. O liniște cam ciudată, așa c-am continuat:

— Posed multe cunoștințe despre Brandy, care ar fi de ajutor. În numeroasele mele întâlniri cu el am dezbă...

— Tu, pentru puțină atenție, ești gata să declari că te-ai întâlnit personal cu Tutankhamon.

Ei, asta-i bună! Doar n-o fi vrut și Katrina să meargă în această misiune.

— Putem merge împreună, Katrina.

— *Sorry?* Cine a zis că eu vreau să merg să-l țin pe Brandy de mână, ca să nu apese pe buton? *Nah, bro!*

— Atunci, de ce te opui? Eu am toate calitățile necesare. Sunt și destul de capabil, curajul nu-mi lipsește.

Pe Katrina a pufnit-o râsul.

— Hugo, *what the fuck!*? Mai aveai puțin și săreai pe geam când ai auzit piutorul ăla.

Ce să zic! Acum stăm și ne măsurăm reflexele și viteza de reacție.

Eram atât de obișnuit cu obrăznicia Katrinei, încât devenisem imun la lipsa ei de respect (și învățasem să-i folosesc ieșirile în favoarea mea).

— Tocmai, înseamnă că am o viteză de reacție bună și asta mă recomandă, o dată în plus, pentru această misiune.

M-am uitat la Irma. Se așezase într-un colț, pe vine, și-și sprijinea capul în mâini. Cu corpul ei mic, în poziția aia părea un copil (dar nu comentez aptitudinile ei de lider).

După câteva zeci de secunde, s-a ridicat și s-a apropiat de noi.

— Katrina, tu îl vei însoți pe Brandy. Tu, Hugo, vii cu mine în tabără. Am nevoie de tine acolo.

În luptă, ordinele se execută, nu se discută. Am strâns din dinți și de data aceasta, nutrind speranța că vor veni vremuri mai bune, în care să-mi pot demonstra aptitudinile.

Aproximativ douăsprezece ore mai târziu, am simțit că s-a rupt ceva în mine. Dar acesta nu poate fi sfârșitul, trebuie să fac totul, să nu precupețesc nici un efort pentru...

1. Ce mama dracului? (lb. engleză)

10010. Boris

Cine nu vrea să fie Dumnezeu?

Să iasă în față ăla care preferă condiția asta umană mizerabilă. Să-l văd eu pe ăla care nu și-ar da fricile pe o putere absolută. Păi mai stai să programezi în Fortran când ai C++?

Războiul a fost un joc pentru mine. *Adult gameplay*.¹ Deși se logaseră și copiii pe final. A fost cel mai tare *ARPG*² offline pe care l-am jucat. Aș fi putut să-l joc la nivelul *easy*³ – puteam fi încă unul din armata tinerilor care își respecta sarcinile și tot strângeam ceva puncte, dar era *boring*. Așa c-am jucat pe *hardcore mode*⁴: trădătorul infiltrat. Genul Hitman-Silent Assassin. Sau Splinter Cell.

Din păcate, era și genul de joc în care nu puteai să dai AFK⁵. Trebuia să fii în el nonstop. *My gaming persona*⁶ este *achievement hunter*⁷. Eu nu mă bag ca să văd cum se termină jocurile, eu le joc ca să descopăr harta, să fac rost de

1. Un joc pentru adulți. (lb. engleză)

2. Action Role Playing Game, joc care permite controlul direct al personajului. (lb. engleză)

3. Ușor. (lb. engleză)

4. Nivelul cu grad maxim de dificultate. (lb. engleză)

5. Away From Keyboard, „plecat de la tastatură”. (lb. engleză)

6. Personalitatea mea de gamer. (lb. engleză)

7. Vânător de obiective. (lb. engleză)

vieți și să dau *unlock* la *secret charms*¹. Să caut *power-ups*. *Boosters*. *Combos*.² Mă joc pentru că-mi place adrenalina.

În primele zile, când încă nu știam cum se joacă, i-am propus lu' bossu' boșilor, Ben Nevis, să intru la el în echipă. Dar mi-a zis c-aș fi mai util în tabăra adversă. Mi-a plăcut ideea și de-atunci nici n-a mai fost nevoie să mă întâlnesc cu el. Îi lăsam câte un stick cu informații în diverse zone din oraș. Pe el îi puneam și data, și locul unde va apărea următorul stick. Și tot așa. Abia se mai echilibra un pic jocul – că ai noștri erau mai tineri, mai în forță. Era clar că erau în avantaj.

Bine, câteodată, când mi se părea c-o iau bătrânii în fața noastră, le mai trimiteam și *bullshit*. Adică vrăjeală, gen „Vi se pregătește aia și aia” și de fapt nu era nimic. Pe urmă băgam un *cooldown*³. Și le dădeam explicații noi pe următorul stick. Sau „Haideți acolo, să-i surprindeți pe ai noștri”, și de fapt îi puneam în gardă și peăștilalți, le întindeam o capcană. Iar *cooldown*. Făceam totul foarte fin, ca să nu se prindă nici unii, nici alții. *Dynamic game difficulty balancing*⁴ făcut ca la carte. Cel mai bine mi-a ieșit aia cu depozitul de alimente.

Problema era că n-am fost niciodată bun pe social. Dă-mi un ecran și stau cu ochii pe el cum stă bătrâna aia din bloc de la mine cu ochii pe vizor. Cu oamenii nu le am deloc. Oricât de bine mă prezentam pe la ședințe, ăia ai mei mă simțeau că nu sunt chiar sută la sută cu ei. Nu știu cum făceau, dar chiar o vedeam în privirile lor.

Pe partea cealaltă, bătrânii mă considerau și ei dușman, că doar eram tânăr. Dacă Brandy era singurul din oraș care

1. Să deblochez abilități secrete. (lb. engleză)

2. Bonusuri primite în jocuri, prin care jucătorul dobândește puteri speciale. (lb. engleză)

3. O pauză forțată. (lb. engleză)

4. Echilibrarea dinamică a dificultății jocului. (lb. engleză)

nu era implicat în luptă, eu eram singurul care era în război cu tot orașul, și cu tinerii, și cu bătrânii.

De când a intrat treaba în *assault mode*¹ și s-a împărțit orașul, a trebuit să fiu pe *maximum stealth*² cu tot ce făceam. E greu pe cont propriu. Mi-am dat *upgrade* la toate *skill*-urile³. Mă antrenam într-un garaj, cu niște greutateți, să fiu cât de cât în formă. Discret, să nu se pună mușchi pe mine. Mă îmbrăcam mereu în aceleași culori terne cu care mă puteam pierde mai bine în liniștea nopții. Doar Katrina, care nu dormea niciodată, era să mă prindă de câteva ori. Dar chiar eram bun pe furișat, că asta am făcut toată viața: m-am ascuns. De frică să nu mă ia ai mei la omor, am devenit *God level* la ascuns lucruri. Aici nu mă bătea nimeni.

Mai târziu, când am dat-o cu toții în *survival*⁴, recunosc, se cam îngroșase gluma. Era *fun*, însă parcă și râsul se schimbă pe burta goală. Nu zic că nu m-am descurcat, că e greu să mori de foame când porecla ta din adolescență era Asctu'. *Intermittent fasting* de nevoie, dar eram bun și la asta. Chiar m-am gândit de multe ori că, dacă mi-aș fi ales un personaj dintr-un joc, unul ca mine aș fi ales: bun pe *stealth*, să aibă nevoie de resurse puține, cu *knowledge*⁵ pe IT și pe *science*.

Ăsta e războiul modern, nu se mai poartă doar în tranșee, ca în Medal of Honor. Acum e cu dezinformare, înformetare, *emotional weapons*⁶, toate alea.

Ajunsesem la un moment dat în punctul în care nu-mi venea să cred ce vedeam în jur: câtă îndârjire la Andrew, câtă lăcomie la Xavier! Ce perfidie avea în el Hugo. Toți trăgeau

1. Mod de atac. (lb. engleză)

2. Invizibilitate maximă. (lb. engleză)

3. Abilitățile. (lb. engleză)

4. Mod de supraviețuire. (lb. engleză)

5. Cunoștințe. (lb. engleză)

6. Arme emoționale. (lb. engleză)

cât puteau de tare, dar nici ei nu știau de ce. E simplu să fim toți spălați pe creier și să ne facem treaba în pătrățica noastră. Fără să punem întrebări, fără să căutăm răspunsuri. Alo! Roboțelii, vă simțiți mai bine acum, c-am murit? 'Te-n gură, Gilberte! Mi-ai dat *game over*. Și nici nu salvasem.

Chiar, ce prost cu diplomă, Gilbert ăsta! Dacă n-ar fi sărit pe mine, disperat ca un orc diliu, poate c-aș fi avut timp să-i explic. Poate aș fi reușit să-l atrag de partea mea. Dar așa era el. Nu vedea decât jumătatea de adevăr care-i hrănea depresia. Dar aia e, *my bad*¹. *Hesitation is defeat*!

Faza mișto la viață, față de jocuri, este că nu-i chiar *game over*. Există perioada asta, cam cum e înainte de *respawn*³, în care poți să ai un control minim asupra personajului. Sau poate că sunt pe *spectator mode*?

Sper ca măcar doamna Kibo să mă audă.

Mă văd zdrobit pe caldarâm, în jurul meu se încheagă o baltă de sânge. Lângă mine, Gilbert e în aceeași situație. Am fost două personaje din același joc, acționând după scenarii asemănătoare, dar cu misiuni diferite. Nu-l urăsc, eu nu pot urî pe nimeni. Părinții mei ar fi fost singurii pe care i-aș fi putut urî, dar sunt morți de mult. N-ai cum să urăști morții, nici n-ai cum să-i iubești. Fix așa sunt eu acum: un cadavru pe care ceilalți jucători nu-l mai bagă în seamă. Un *dead body*⁴ din decorul jocului care continuă.

„*Nothing is true, everything is permitted*“.⁵

1. Greșeala mea. (lb. engleză)

2. Jocul greșeala așteaptă. (lb. engleză)

3. Revenire la viață. (lb. engleză)

4. Cadavru. (lb. engleză)

5. „Nimic nu e adevărat, totul e permis“ – sintagmă care apare în *Alamut*, roman de Vladimir Bartol, care a servit ca inspirație pentru jocul *Assassin's Creed*. (lb. engleză)

Nouăsprezece, marș! Ben Nevis

— Nu vreau să fiu primarul Arretului. Nici rege, împărat sau ce se mai zvonește. Nu e treaba mea. N-am stofă de dictator. Aș vrea să pot ajuta oamenii să fie mai disciplinați, mai corecți. Mai generoși. Să ne ajutăm unii pe alții. Să ne respectăm. Să construim împreună o lume mai bună.

Am făcut o pauză.

— Dar nu toți ne dorim aceste lucruri. Nu toți vrem să avem o viață frumoasă și fericită. Lăcomia și ura otrăvesc mințile celor care vin în urma noastră. Tinerii dăruimă, nepăsători, tot ce am construit noi cu atâta trudă. Egoiști și plini de ei, cred că lumea în care trăiesc e doar a lor, că totul li se cuvine. Nu mai avem loc de ei în lumea asta, vor să ne dea afară. Ne vor la cheremul lor, la mila lor. Ne vor morți!

Lumea a început să aplaude, dar eu am continuat, ridicând tonul:

— Eu n-am fost niciodată tânăr. Nu în sensul pe care îl dau astăzi tinerii vârstei lor. Am trecut prin tinerețe respectându-i pe cei de dinaintea mea. Am fost necopt, dar am avut valori. Am fost cinstit. Am fost disciplinat. Am fost corect. La fel ca mulți dintre voi. Și iată unde am ajuns!

Strigătul de luptă răsuna până la cer. Am ridicat tonul și mai mult.

— Tinerețea e o infecție care se împrășteie mai rapid decât Covidul! Tinerețea este cel mai mare pericol pentru noi! Tinerețea trebuie eradicată!

Urale.

— Avem nevoie de un om nou, un om integru, drept, gata să le ofere arretienilor o nouă viziune. O nouă viziune care să pătrundă în mințile tuturor și să creeze un nou mod de viață. Avem printre noi oameni capabili să facă acest lucru. Dar deocamdată, din păcate, va trebui să luptăm din toate puterile ca să înfăptuim visul acesta.

Răcnete entuziaste.

— Tinerii au ars ultimele punți care îi legau de noi. Violența a rămas singura soluție. Dar violența fără disciplină e ca un tren fără locomotivă. Va fi greu, însă vom reuși!

Mauna K și Makalu au ridicat brațele deasupra capului, aplaudând, în încercarea de a capitaliza entuziasmul mulțimii. Civili. Mie nu-mi păsa de strădaniile lor jalnice. Știam că mulțimea mă va asculta. Aveau nevoie de mine cu toții, și în primul rând ei doi.

— Vă avertizez, în război nu există locul doi. Primii care vor muri nu sunt cei slabi, ci cei nehotărâți. În război, în-doiala ucide mai rapid și mai sigur decât arma inamicului!

Din nou, urale.

— Al cui e orașul? am răcnit.

— Al nostru e orașul! mi-au răspuns.

— Al cui e orașul? am țipat din nou.

— Al nostru e orașul! mi-au răspuns, și mai înverșunați. Și, din nou:

— Al cui e orașul?

— Al nostru e orașul! au izbucnit, în delir.

Era multă emoție pe străzi. Dar eu nu simțeam nimic. Nici o tresărire. Mă uitam rece la mulțimea care mă aclama, cum se uită un ceasornicar în interiorul unui ceas, și făceam planuri, căutam modalități de a pune în funcțiune acel mecanism în zilele grele care aveau să urmeze. Trebuia să dăm ora exactă în Arret. Mie mi-a plăcut dintotdeauna acest mecanism delicat al războiului. Este singurul lucru

care m-a făcut să am răbdare. Războiul mă face mai bun. Câmpul de luptă. Strategia. Armele. Balistica. Tactica. Astea sunt cuvintele care îmi trezesc simțurile. Eu nu văd clădiri și străzi, văd direcții de atac și poziții de apărare. Nu mă pricep să port dialoguri cu oamenii, dar știu să fac instrucție cu ei. Pentru mine, „înălțător“ nu e vreun sentiment, ci instrumentul care ajută o pușcă să țintească. N-am fost la teatru s-o văd pe Zulia, singurul teatru în care jinduam să pășesc era teatrul de război. Toată viața am fost pregătit să le spun „Marș!“ oamenilor, nu cânilor.

Doar naivii cred că pacea poate fi starea de fapt în lume. E cea mai instabilă și mai nefirească stare de agregare a omenirii. Stă în firea noastră să ne luptăm cu disperare pentru un petic de pământ. Să ne scoatem ochii pentru o lingură de mâncare. Să ne înfigem cuțite în spate pentru resurse. Pacea e doar o pauză între două războaie.

Când rosteam acel discurs în fața soldaților, căci asta erau toți pentru mine, nu trecuseră nici cinci zile de luptă. Însă deja îmi era clar că cei care se vor organiza primii vor avea un avantaj uriaș în fața celorlalți.

Disciplina e a doua mea natură. Când aud de disciplină, pare că primesc un ordin de la mine însumi – spatele mi se îndreaptă și se oțelește, la fel și abdomenul. Caut deja o cale de organizare, soluții. Încontinuu, neîncetat soluții. Sunt gata să intervin în orice moment, sunt pregătit cu fiecare celulă a corpului meu.

În primul rând, am trimis oamenii să răzcolească orașul după alimente. Orice, oricât. Nu exista prea mult. Cu orice preț. Doar să aducă totul la mine. Am stabilit pedepse aspre pentru cei care încercau să ascundă produse comestibile. Și nu numai. Întrucât era de așteptat ca toate lucrurile de valoare să ajungă cândva monedă de schimb pentru mâncare, am făcut provizii de orice – de la bijuterii până

la mobilier și de la calculatoare vechi până la bidoane de apă. Războiul dă peste cap nu doar ordinea, ci și valoarea lucrurilor.

Apoi am început antrenamentele cu cei care nu mai ținuseră de mult timp – sau chiar niciodată – arma în mână. Antrenamentul e important, esențial chiar, mai ales într-o înfruntare cu un adversar care, cel puțin teoretic, stă mai bine decât tine pe partea fizică. Și nu în ultimul rând, am trimis femeile la cratiță și la spital, unde le e locul. Să așezi fiecare rotiță din mecanism la locul ei, asta înseamnă să fii un ceasornicar bun.

Am dinamitat podul care ne lega de lume și am distrus orice cale de comunicare, pentru a mă asigura că războiul ăsta rămâne al nostru. Nu voiam ajutor din exterior, nu voiam întăriri, nu voiam trupe care să pună capăt mai repede conflictului. Am vrut război, război total.

În deplin secret, am întins tentaculele amplei mele rețelei de spionaj, ale cărei baze le pusesem cu ani în urmă. Am avut agenți infiltrați la cele mai înalte și neașteptate niveluri. În ambele tabere, pentru că, așa cum zice vorba veche arretiană, „De dușmani e ușor să te ferești, stai cu ochii pe prieteni!”. E vorba despre dușmanii ideilor noastre, firește, deoarece, în practică, eu n-am nici prieteni, nici dușmani. Pentru mine lumea se împarte în oameni pe care încă nu vreau să-i ucid, fiindu-mi utili, și ceilalți. Sunt loial. Voi duce în mormânt numele celor care mi-au fost de folos, informându-mă despre ce s-a petrecut în fiecare colțișor al orașului, deși azi nici mormintele nu mai sunt un loc sigur. Am cunoscut, așadar, și circumstanțele morții Maunei K, și toate celelalte vicii ale lui Makalu. De multe ori, am știut planurile tinerilor înainte ca ele să fie puse în practică. Am pus mâna pe armele lor la timp pentru a le întoarce împotriva celor care le creaseră. Înscenarea și diversiunea sunt elemente-cheie ale reușitei în orice bătălie. Cu ele de

partea noastră, doar ghinionul ne-a oprit, de câteva ori, să câștigăm acest război.

Makalu. Makalu a fost util până când n-a mai fost, la fel ca toți ceilalți. Doar că nu mi-am dat seama la timp. O eroare de judecată care m-a costat scump. Pe toți ne-a costat scump.

A fost o luptă lungă și istovitoare, la finalul căreia am ajuns secătuiți de resurse. Ca de obicei în cazul unei catastrofe, nu există o singură eroare, un singur vinovat. Întotdeauna e vorba de o serie de erori umane și de factori neprevăzuți. E clar că m-am încrezut prea mult în Makalu și în dorința lui de a rămâne în viață. Fără îndoială că acest Brandy a fost elementul-surpriză care ne-a încurcat de tot planurile de negociere. Cine ar fi crezut că femeia aia încercănată va trăda cauza tinerilor?

Toate datele pe care le aveam mă conduceau spre alte concluzii. Știu că dacă doar una dintre aceste variabile ar fi fost diferită, am fi putut merge mai departe și probabil chiar câștiga acest război. „Dacă te cunoști pe tine și îți cunoști și inamicul, victoria nu-ți poate scăpa“, scrie în cartea de căpătâi a războiului, pe care am citit-o de câteva ori. Am trăit o excepție. Această bătălie n-a fost una obișnuită.

Nu vreau să mă scuz. Cu scuzele nu câștigi nici războaie, nici o altă șansă de a le purta. Am fost mereu gata să pierd, dar nu așa. Consider nedemnă moartea survenită în urma unui moment de slăbiciune.

— Domnule general, permiteți-mi să merg eu ca reprezentant al taberei noastre!

L-am privit țință, iar ochii lui au alunecat undeva în spatele meu. M-am uitat în jur, ca să mă asigur că nu ne spiona cineva.

— De ce?

— Ăăă... Cum adică?

— De ce tu, și nu Vinson? Sau eu?

Singurele gânduri pe care nu le știam erau cele care încă nu fuseseră gândite. Îmi era clar cum raționase Makalu, eram la curent cu planurile lui: să aibă un rol cât mai important în cadrul negocierilor, ca apoi să poată păși în față, eventual chiar peste cadavrul meu, pentru a se prezenta în fața arretienilor ca omul care a pus capăt războiului. Aducătorul unei păci victorioase.

— Cu tot respectul, cred că mă pot descurca cu această sarcină, domnule general. Firește, în nici un caz mai bine decât dumneavoastră.

Era micos. Iar eu îi lăsam din când în când senzația că mă poate manipula cu vocea aia lingușitoare. Am înclinat ușor din cap, aprobator, așa c-a prins și mai mult avânt.

— Dacă sunteți de părere că locul dumneavoastră este aici, desigur. Doar că se pare c-ați rămâne pentru douăzeci și patru de ore, cum să vă spun, blocat, departe de conducerea taberei noastre, ceea ce... Firește, le-ar putea transmite oamenilor noștri un mesaj... hmmm, greșit, poate.

Vinson era la fel de tăcut ca statuia rezemată de un perete al încăperii. Am ales și eu tăcerea, căci știam sigur că-l va încuraja pe Makalu să continue. Voiam să văd până unde ajunge.

— Bineînțeles, s-ar pune problema unui înlocuitor la conducere... Caz în care sunt sigur că știți că vă puteți baza pe mine, ca întotdeauna.

Fluctuațiile vocii lui erau menite să mă impresioneze, bietul de el, Bene Gesserit ratat, nu știa că sunt complet imun. Aproape că m-ar fi amuzat disperarea cu care voia să obțină ceva, dacă n-aș fi considerat umorul un act de lașitate. Cine are ceva de spus spune! Cel care se ferește să spună ceva apelează la acest mijloc ieftin de manipulare.

— Poate chiar ar fi mai bine așa, să rămâneți dumneavoastră aici și... eu în tabără..., dar desigur, cum credeți.

Orice ar fi putut obține era bun. Orice. Într-un fel, aici semănam: și el, și eu căutam mereu soluții. Doar că problemele lui îl priveau strict pe el, iar ale mele erau legate de noi.

— Vinson?

— Ăăă... păi... eu... Nu știu dacă-s bun să stau cu Brandy. Nu-l am la suflet, adică, cum să zic... I-aș rupe picioarele.

Bietul Vinson. Chiar se gândea că i-aș fi pus pe umeri o asemenea responsabilitate, când el era atât de ușor manevrabil?

— Care din noi crezi c-ar trebui să rămână aici? l-am mai întrebat, arătând spre Makalu și spre mine.

— Ăăă... Cred că oamenii au nevoie de dumneavoastră în tabără. Umblă tot felul de zvonuri despre arma asta, oamenii sunt obosiți, la capătul puterilor. Poate n-ar fi un semn bun să rămâneți aici, la discuțiile de pace. Ar putea fi privită ca o... Ăăă... Vă cer scuze, trădare.

Iată că Vinson, fricos cum era, privea corect situația.

— Și domnul amiral, aici, de față, nu s-ar descurca?

— Ba sigur că da, sigur.

Makalu zâmbea arătându-și dinții mari, care știu că speriau multă lume. Dar Vinson și-a făcut, cine știe cum, curaj.

— Dar dumneavoastră sunteți cel care ne ține pe toți împreună. Ne organizați, ne disciplinați, ne dați motivația de care avem nevoie când suntem atinși de slăbiciune. Fără dumneavoastră s-ar prăbuși toată linia frontului, e cât se poate de clar. Știu mulți de-ai noștri care n-ar duce lupta mai departe dacă n-ați fi dumneavoastră să-i... cum să zic... să-i capacitați.

Îl făcusem pe Vinson să zică toate lucrurile astea pentru că așa aveau o valoare și mai mare decât dacă ar fi venit din partea mea. De la bun început avusesem de gând să-l las pe Makalu acolo, într-o ultimă misiune, eram convins că va face orice să-și apere pielea, dar voiam și să știe de ce îl las pe el.

— În plus față de cele spuse de Vinson, cu care sunt întru totul de acord, eu am și o relație bună cu Brandy, nu există riscul vreunei neînțelegeri.

— Tocmai asta cred c-ar putea fi și problema.

Makalu m-a privit cu toată candoarea de care e capabil Diavolul.

— Știu că vă mai întâlneți la un pahar, n-aș vrea ca întâlnirea asta să se transforme în vreo șuetă.

— O, domnule general, dar nici nu se pune problema, sunt aici ca să apăr în primul rând interesele noastre și să stau cu ochii pe valiza-diplomat! Ochii și valiza!

A făcut semn spre geanta care, așa cum conveniserăm, era așezată la jumătatea distanței dintre cele două camere în care se purtau discuțiile.

— Și, de altfel, alcoolul s-a și terminat, a murmurat el.

Aici, informațiile noastre coincideau. Eu nu puneam gura pe alcool, dar eram conștient de importanța acestuia în luptă. Cu foarte multă discreție, fără a vorbi vreodată despre asta, le îngăduisem soldaților să-și mai înece amarul. Însă în magazinele mele se terminase alcoolul, și, din câte știam, și ceilalți (Brandy și Xavier, în principal) îi duceau lipsa.

— Bănuiesc că din partea lor va fi desemnată Katrina. Așadar, Makalu, Brandy și Katrina.

Am analizat combinația și nu i-am găsit prea multe neajunsuri. Mintea mea căuta posibile probleme, ca să găsească imediat și soluțiile, dar n-am identificat nici o vulnerabilitate semnificativă. Nici chiar acum nu știu ce a dus la acest eșec.

Am murit noaptea la orele 1, la datorie, alături de o mână de oameni cu care puneam la cale o strategie de negociere. Asta mă mulțumește – așa trebuie să moară un bun comandant de oști.

Să fi fost sinucidere? Crimă premeditată? Trădare? N-am să aflu niciodată.

20. Brandy

Întâmplarea face că unul dintre bârlogurile mele de război, în care dosisem rezerve importante de băutură și de hrană, era chiar lângă fostul azil. *Cine să se mai întoarcă la dărpănătura aia ca să caute prin moloz?* Când mi s-a spus să merg acolo, eram convins că-mi sunase ceasul: îmi descoperiseră proviziile și aveam să fiu împușcat sau ceva de genul ăsta. Mai ales că cel trimis după mine îmi spusese doar atât:

— Tre' să vii la azil, la Ben Nevis.

L-am privit speriat, tocmai mă trezise din reverie. Îl cunoșteam, însă nu-i știam numele, nu i-l știusem niciodată. „Ahoy, un păhărel?“, așa ne salutam pe vremuri. Alcoolul are capacitatea asta de a te împrieteni rapid cu oamenii, mult mai rapid decât un pahar cu lapte. Ajunsesem să îi spun Ahoy. Era un fost om al străzii, cu care mai beam ocazional un păhărel (de fapt, cu cine nu beam eu?) și care ajunsese, cu totul neverosimil, să arate mult mai bine decât înainte de război. Avea părul curat, barba căruntă – surprinzător de aranjată, hainele – uzate și peticite, dar cu un aspect îngrijit. Se spunea că-l făcuse Ben Nevis sergent, fiind unul dintre oamenii lui de încredere.

— Ahoy, mă mai ții minte? Cum ai dat de mine?

Dar n-a scos un cuvânt. N-a schițat nici un gest. Iar ăsta era semnul cel mai clar că era alt om. Pe vremuri nu-i mai

tăcea gura, turuia întruna, vrute și nevrute, de nu mai puteai să-l oprești. Și uite-l acum: tras la față, sobru, cu ochii limpezi, fără aburul ce plutea în ei altădată. Părea pătruns până la ultima celulă de importanța misiunii lui. Oamenii care petreceau mult timp cu Ben Nevis începeau să aibă, parcă, același aer.

Oare asta mi-a lipsit mie? Și pe mine mă adusesese războiul pe drumul cel bun, dar fără un scop măreț mă simțeam măcinat de îndoieli. Aveam în fața mea un om care pornise mult mai de jos decât mine și, iată, reușise să mă întreacă. L-aș fi întrebat cum făcuse, care era secretul, însă nu era momentul.

Cert e că reușise să mă găsească. Cum aflate de ascunzătoarea mea de lângă ruinele redacției FlashArretului – asta nu știam și mă punea serios pe gânduri. *Dacă Ben Nevis știe de ascunzătoarea asta și, e destul de clar, și de cea de la azil, că doar de-aia mă cheamă acolo, poate a aflat și despre altele. De toate? De ce o fi ordonat să fiu adus și nu m-a împușcat direct? O însemna că vrea să-i dau informații despre tot ce am ascuns? Poate c-o să am ocazia să scap cu viață? Ei, da' de unde, e clar ce urmează dacă-l refuz. Oricum aș da-o, sunt terminat.*

Eram îngrozit, dar voiam să par calm. Trebuia să par calm. Era singura mea șansă. Iar faptul că aproape mă lăsasem de băut nu ajuta deloc. Degetele îmi tremurau ușor în timp ce-mi trăgeam tenișii decolorați în picioare.

— Ai idee de ce mă cheamă?

Nici gând să-mi răspundă, dacă nu mi-ar fi vorbit cu un moment înainte, aș fi crezut sincer că devenise surd-mut. Avea suficientă stăpânire de sine încât să nu spună nimic, pesemne, iar asta mă făcea și mai anxios. Dintotdeauna m-au intimidat oamenii care vorbesc puțin.

Mă îmbrăcasem „frumos“, pusesem chiar și rămășițele unui fost sacou peste tricoul zdrențaros de pe mine, deși

era destul de cald afară. Mi-am trecut o mână prin puținul păr rămas, cam slinos, și m-am considerat gata de întâlnirea cu moartea. Căci îmi era din ce în ce mai teamă că doar asta putea însemna convocarea în fața lui Ben Nevis.

— Să mergem. Te urmez.

Mi-a făcut semn s-o iau eu în față. Îmi evaluasem și șansele de a scăpa, însă Ahoy avea la brâu un senilizator (furat, probabil, de la tineri) și ținea în mână dreaptă o carabină cu oftaturi. Primul se baza, din câte știam, pe un gaz care ajungea rapid la creier, unde inactiva neuronii din *substantia nigra*, inducând un tremurici necontrolat. A doua armă te lăsa cu un oftat continuu și o tristețe nesfârșită. Nu-mi prea venea să încerc s-o iau la fugă.

A trebuit să ne furișăm și pe lângă tabăra tineretului, fostul boschetar părea că știe foarte bine drumul, așa încât nu ne-am întâlnit cu nici o patrulă. Când dădeam s-o iau în altă direcție, mă împungea pe tăcute cu țeava carabinei în coaste și îmi arăta pe unde să merg. Am continuat să ne ascundem chiar și când am ajuns dincolo de Principală, în jumătatea nordică a orașului, cea controlată de bătrâni. Asta m-a cam pus pe gânduri. *Dacă ar vrea să mă omoare, m-ar purta pe străzi la vedere, ca pe un trofeu, să mă dea exemplul tuturor. Asta e stilul lui Ben Nevis. De ce ne-om ascunde și de-ai lui?*

N-avea cine să-mi răspundă, era clar. Măcar dacă m-aș fi putut refugia în relaxarea adusă de alcool! Dar degetele îmi tremurau și căutau neîncetat o activitate, ziceai că-s ale Yolande, nu ale mele. Adâncit în gânduri, înaintasem zdravăn, catedrala rămăsese în stânga, fosta uzină hidroelectrică în dreapta, aproape că se contura clădirea dărăpănată a azilului.

Când am ajuns în piațeta din fața acestuia, am dat peste câteva gărzi ale tinerilor. *Ce dracu'?* Nu păreau să patruleze,

doar stăteau acolo și trăncăneau. M-am uitat în urmă, peste umăr. Ahoy nu părea tulburat nicicum, se îndreptase de spate, trecând de pe modul furișat pe cel normal. Am făcut și eu la fel, instinctiv. Câțiva metri în spatele tinerilor, sub un copac carbonizat, am observat doi ostași de-ai bătrânilor, care ignorau cu seninătate inamicii aflați la câțiva metri distanță. *Ce dracu'?* *S-a terminat războiul și eu nu știu?* Apoi mi-am dat seama că tocmai ne furișaserăm prin tot orașul, ferindu-ne de oameni înarmați, și că așa ceva era imposibil. *O fi vreo emisiune gen Camera Ascunsă?* mi-a trecut prin cap. Nu-mi prea ardea de răs. Într-o stare de confuzie care îmi agrava anxietatea, am mers în continuare, mimând obișnuita mea relaxare. *Chill, Brandy, chill.*

Am trecut pe lângă gărzile tinere, care mi-au răspuns la salut cu o oarecare mirare, fapt care m-a făcut să bănuiesc că nici ei nu știau ce caut acolo. Bătrânii m-au privit cu aceeași condescendență dintotdeauna, care spunea „Nt, nt, sărmanul bețivan“. Dar cu asta eram atât de obișnuit, încât nu mă atingeaa defel. Simțind ușoara mea ezitare, Ahoy m-a împins cu țeava carabinei spre intrarea în azil, apoi s-a alăturat celorlalți doi.

Ce dracu' se petrece?

Am urcat treptele cu vioiciunea unui condamnat la moarte care se apropie de eșafod. Când am intrat, confuzia m-a îmbrobodit și mai tare, ca o burka. La o masă, la aceeași masă, vreau să zic, stăteau Ben Nevis și Irma, Makalu și Hugo, Katrina și Vinson. Bătrânii pe o parte, tinerii pe cealaltă. Mi-a venit să scutur din cap, să alung realitatea, ca un armăsar săcâit de o muscă. Așa ceva nu se putea întâmpla. Eram atât de obișnuit să respir ura celor două tabere, încât tabloul din fața ochilor mei părea cu totul neverosimil.

— Iată-l și pe omul zilei! m-a întâmpinat Hugo cu un zâmbet larg.

— *Yeah, Man on the Moon!*¹ a ciripit și Katrina.

Ben Nevis mă fixa cu laserele lui mici și negre. Irma se uita și ea spre mine. Parcă zâmbea? Singurul care s-a ridicat de la masă a fost însă Makalu.

— Brandy, Brandy... A trecut ceva vreme de când n-am mai ciocnit un păhărel. Mă rog, nici nu prea mai avem de unde. Deci stai liniștit, nu vom ciocni nici azi! Ăhăhăhă!

Hăhăind acestea, m-a luat de braț și m-a condus spre scaunul liber din capul mesei. Atmosfera era mai degrabă prietenoasă și, chiar dacă nu înțelegeam nimic, asta m-a făcut să mă relaxez. Am reușit să-mi descleștez maxilarul și să rostesc ceva:

— Salutare! Vreau să mă las.

Atât am izbutit să zic. De parcă aș fi fost la o întâlnire a alcoolicilor anonimi.

Firește că nimeni n-a părut interesat de genul ăsta de noutăți din viața mea. Makalu m-a așezat – cam cu forța – pe scaun, apoi a băgat mâna sub sutană și, scoțând prostia aia de mir, a mormăit câteva cuvinte, ceva cu intercostal, miluire și Dumnezeu, și mi-a umplut hainele de unsoare în zona coastelor. De parcă nu eram și așa destul de jegos.

Mda. Toate astea nu m-au ajutat nicidecum să pricep ce se întâmplă. Aveam claritatea unui titirez intrat pe mâinile unei găști de puștani cu chef de joacă.

Ce-i toată farsa asta?

— Avem nevoie de tine, Brandy. Mai exact, de imparțialitatea ta.

Irma mi-a vorbit pe un ton distant, dar răceala nu părea să mă vizeze pe mine, așa că m-am mai destins un pic. În câteva cuvinte, mi-a explicat situația. Cică aveam să fac parte dintr-un soi de... Nu mai știu cum îi zicea, un soi de comitet de menținere a păcii, împreună cu Makalu și Katrina.

1. Da, omul de pe Lună! (lb. engleză)

A! Deci nu urma să fiu executat! Asta era deja o veste bună. Umerii mi-au revenit cu câțiva centimetri mai jos.

Apoi mi-a explicat Vinson ce se afla în interiorul valizei. Makalu a tot făcut bășcălie, încercând, probabil, să destindă atmosfera. Hugo a intervenit pe ici, pe colo, având grija să sublinieze de minimum trei ori că fusese ideea lui, dar că asta nu contează, mai important fiind binele comunității. Katrina o tot dădea pe engleză, parcă era translatorea întâlnirii. Ben Nevis a tăcut de la început până la sfârșit.

Montagne rousse-ul emoțional din interiorul meu părea că nu se mai oprește. Cu câteva minute înainte crezusem că mă-ndrept cu pași mari spre moarte, ca apoi să înțeleg că viața însăși are nevoie de mine. Ce schimbare! Ce răspundere uriașă! După câteva momente de ușurare, frica de moarte tocmai înmânase ștafeta fricii de responsabilitate. Toată viața am obținut timpi extraordinari când a trebuit să fug de răspundere. Iar acum îmi era trântită în brațe. Bine, nu eram singur. Katrina și Makalu rămâneau cu mine. Sau eu cu ei.

Katrina și Makalu – n-aș fi avut cum să-mi imaginez o pereche mai nepotrivită. Sensibil și insensibil. Pur și impur. Înger și demon. Poate că așa i-au și ales – să n-aibă nimic în comun. Iar eu urma să fiu... ce? Echilibrul?

— Așadar, te simți în stare?

Irma îmi pusese întrebarea, dar șase perechi de ochi mă priveau insistent.

— Aveți niște apă?

— Nu credeam s-aud vreodată cuvintele astea de la tine! s-a hlizit iar Makalu.

Dar a scos de undeva, de sub masă, o sticlă de plastic scofâlcită, în care mai erau vreo două guri de apă. Am băut cu poftă, deși ar fi fost cel mai bun moment pentru câteva shoturi de absint. Aveam nevoie de ceva care să-mi ardă

gâtul, să-mi înflăcăreze gândurile, să-mi dezlege limba, să mă facă să zic ceea ce așteptau toți de la mine. Dar a mers și cu apă.

— Îmi doresc pacea.

— Asta-i bine!

Exclamația lui Hugo s-a lovit de pereții dărăpânați și s-a stins undeva printre resturile de moloz de pe jos. Dar am simțit că așa era, chiar era bine ce făceam. Trebuia să vorbesc.

— Nu știu exact cum e pentru voi, care luptați. Dar pe mine nu m-a întrebat nimeni dacă vreau războiul ăsta. Și nu-l vreau. Știu sigur că orice pace, oricât de strâmbă, e mai bună decât orice război, oricât de drept. Eu am refuzat să intru în luptă nu fiindcă nu vă înțeleg, ci tocmai pentru că vă înțeleg și pe unii, și pe alții. Tot ce-am putut să fac a fost să-mi găsesc propria pace. M-am retras și m-am tot gândit la ce se întâmplă. Însă pacea asta a mea e doar o cărare subțire, aflată între două prăpăstii. M-am săturat să tot pășesc cu grijă, să mă ascund, să mă apăr de cei care mă trag spre ei sau mă împing spre ceilalți. Ați creat și unii, și alții... asta!

Am arătat către pereții distruși, către gresia acoperită de moloz și către ramele goale ale ferestrelor.

— Din adâncul sufletului meu copleșit de război, căci, oricât de mult am încercat să mă apăr de el, a reușit să pătrundă și acolo, toate astea se văd și dor! Nu știu dacă voi mai puteți să le vedeți, dacă vă ating, dacă vă *mai* ating, dacă vă fac să suferiți. Dar pe mine mă doare fiecare cărămidă spulberată din zidurile Arretului. Deci da, vreau pace.

Tremuram de indignare, de nervi, de... emoție. Era prima oară când spuneam ce simt. Era prima oară când fusesem întrebat ce părere am, ce vreau. Mă simțeam mândru că avusesem curajul să vorbesc. Bețivul orașului avea, în sfârșit, ceva de zis.

Dinspre cele două părți ale mesei, ochii ăia mulți mă priveau ca pe o ciudățenie a naturii. Cred că doar Katrina fusese emoționată de micul meu discurs. Și singurul care mă privea egal, ca pe un perete, era Ben Nevis.

— Asta-i o veste bună! a zis Makalu, dezvelindu-și dinții.

— Cred că putem începe să discutăm regulile pentru funcționarea comitetului.

Cât de serioasă era Irma! Și cât de serioasă și de aprinsă avea să fie discuția. Chiar și Vinson și Ben Nevis au avut multe de spus. Numai Katrina părea puțin ruptă de seriozitatea lor, fredona:

— *Ground Control to Major Tom*
Ground Control to Major Tom,
Take your protein pills and put your helmet on.
Ground Control to Major Tom
Commencing countdown, engines on,
Check ignition and may God's love be with you.
Ten, Nine, Eight, Seven, Six, Five, Four, Three, Two,
One, Lift off.¹

După ce a fost întoarsă situația pe toate fețele timp de câteva ore, s-au stabilit câteva reguli pentru noaptea aceea, reguli care mă duceau cu gândul la legile robotice ale lui Asimov:

1. Cheia stă în aceeași cameră cu diplomatul. Brandy este purtătorul cheii diplomatului.

1. „Turnul de control către maiorul Tom, / Turnul de control către maiorul Tom, / Ia pastilele cu proteine și pune-ți casca acum. / Turnul de control către maiorul Tom, / Începem numărătoarea inversă, să fie într-un ceas bun, / Pornește motoarele și pregătește-te de drum. / Zece, nouă, opt, șapte, șase, cinci, patru, trei, doi, unu. Desprindere!“, versuri ale melodiei *Space Oddity* a lui David Bowie.

2. Brandy nu are voie să deschidă diplomatul. Și nici să permită ca vreunul din ceilalți doi să-l deschidă.
3. Brandy se va supune hotărârilor comune ale celorlalți doi, cu condiția să nu încalce regula numărul 2.
4. Brandy are dreptul să se protejeze în cazul în care se simte amenințat, dar fără a încălca regula numărul 2.

Reguli. N-am fost niciodată bun la ele. Nici eu și nici nenorocitul de război care lasă în urmă o litanie de „Despre morți, numai de bine“. Asta e „regula“, nu? Ah, cât de greșită mi s-a părut mereu această emanație de PR post mortem! *De ce să-i vorbești pe morți doar de bine? Suntem cu toții și buni, și răi, asta e clar. De ce ai vrea să rămână în urma ta numai ideea de bine? De ce ar vrea ceilalți lucrul ăsta? De ce ar vrea cu toții să vorbească numai de bine pe cineva? Doar de teamă că urmează ei? Asta e – o nefericită reciprocitate, de genul „îl vorbim de bine când nu mai e, pentru ca noi, la rândul nostru, să fim vorbiți de bine când n-om mai fi“?*

Acum, când eu însumi m-am dus, îmi dau seama că reciprocitatea nu-i decât o parte a adevărului. De aici, din acest aer rarefiat în care se încheie existența mea, pot face o legătură între cele două. Se încearcă a fi compensat acel *ceva* care nu poate fi pus în cuvinte, compensat prin concentrarea excesivă pe binele pe care tocmai-mortul l-a făcut pe parcursul vieții. E doar o încercare disperată de a exprima în cuvinte ceva care nu poate fi exprimat în cuvinte.

Oamenii s-au priceput întotdeauna să-și depășească limitele mai bine decât să le recunoască.

Singur cu gândurile mele. Ei, uite, la asta mă pricep cel mai bine. Să stau, să le fac ghem, să le înmoi în alcool până când ghemul devine greu, și mai greu, prea greu și nu mai poate fi mutat din loc. Atunci, de obicei, adorm. Dar acum, fără alcool și rămas doar cu Makalu și Katrina lângă mine,

n-aveam o clipă de pace. Ghemul meu n-apuca să se facă prea mare, că eram întrerupt.

— Și zi, chiar te-ai lăsat de băut?

Apoi, rapid, fără să aștepte răspunsul:

— Da' băutura mai ai, zi drept, mai ai, nu? Că nu cred eu c-ai terminat ditamai muntele de lăzi pe care am auzit că l-ai tot cărat.

N-am avut timp să-i răspund, c-a vorbit tot el:

— Ce crezi, că nu știu? Știu. Sigur mai ai o sticlă de Laphroaig din ăla afumat, bun. Ăhăhăhă!

Katrina fredona ironic, de pe scaunul ei:

— *Show me the way
To the next whiskey bar,
Oh, don't ask why
Oh, don't ask why.*

*For if we don't find
The next whiskey bar,
I tell you we must die
I tell you we must die,
I tell you, I tell you
I tell you we must die.¹*

Trebuie să mărturisesc, avea un pic de voce. În mod clar, era mai plăcută decât hăhăitul lui Makalu.

— Am ajuns la capăt. Pur și simplu, am ajuns la capăt. Și cu băutura, și cu băutul! am încercat eu.

Makalu mă privea ca pe un copil care refuză o acadea.

1. Arată-mi drumul spre cel mai apropiat bar cu whisky / Oh, nu mă-ntreba de ce, / Nu mă-ntreba de ce. / Dacă nu găsim următorul bar cu whisky, / Îți spun că trebuie să murim / Îți spun că trebuie să murim / Îți spun, îți spun / Îți spun că trebuie să murim, versuri ale melodiei *Alabama Song* de la The Doors.

— Am auzit că ziceai ceva de genul ăsta, dar, cu tot respectul, dragă Brandy, nu te cred. Chiar așa, nici o dușcă? Ahăhăhă.

Și a scos de sub sutană o mică ploscă argintie. S-a apropiat de mine, mi-a trecut-o pe sub nas și apoi a dat-o peste cap. Mirosea a whisky, într-adevăr. Și, da, mi s-a făcut poftă. Aici a fost prima mea greșală. Am privit sticla, probabil, cu o fracțiune de secundă mai lung decât ar fi trebuit.

— Ți-e poftă, ai? Eh, uite că nu mai e!

Și a întors plosca micuță cu gura în jos. Nici măcar o picătură. Am înghițit în sec. A doua eroare.

— *Hittin' the bottle again*

Hitting the bottle again,

Doin' everything the doctor told me not to do.

„Johnny, don't drink no more,

It ain't good for you“.¹

Katrina știa și blues, eram impresionat.

— N-avem ce face, trebuie să umblăm la magazin. Ne așteaptă o noapte grea. Ahăhăhă!

Ce magazin? mă întrebam, intuind răspunsul în timp ce Katrina continua să asigure fundalul sonor.

— *Save tonight*

And fight the break of dawn,

Come tomorrow

Tomorrow I'll be gone.²

1. „Iar mă-ntorc la sticlă, / Iar mă-ntorc la sticlă / Fac numa' ce mi-a zis doctorul să nu fac. / «Johnny, nu mai bea, băiete, / De la alcool ți se trage tot răul.»“, versuri ale melodiei *Hittin' the Bottle Again* a lui John Lee Hooker.

2. „Păstrează noaptea asta, / Luptă-te cu zorii de mâine, / Căci mâine, / Eu mâine n-o să mai fiu“, versuri ale melodiei *Save Tonight* a lui Eagle-Eye Cherry.

Și au ținut-o tot așa... cât să fi fost? Poate o jumătate de oră. Makalu tot milogindu-se pasiv-agresiv pentru băutura, Katrina fredonând din repertoriul internațional, până când am cedat. Mă simțeam sleit, nu mai aveam forța să rezist acestei incantații etilice. A treia greșeală.

— OK. OK. Dacă vrei băutura, așteaptă aici.

Aveam de gând să dau o fugă până la ascunzătoarea mea, să-i pun o sticlă în brațe și să mă lase dracului în pace. M-am ridicat hotărât.

— *Heeey, brother!*¹ a cântat Katrina, Avicii-style.

Ea ce mai voia?

— N-ai cum să lași ăsta aici. Regula numărul doi.

Am privit diplomatul. Sincer, uitasem de el.

— OK.

Am pus mâna pe el, să-l iau.

— *No es posible, señor!*² Regula numărul doi.

De unde și până unde era ea atât de relaxată, nu știu.

— Iau cheia cu mine. Voi n-aveți cum să deschideți, eu n-am cum să deschid, deci e totul bine.

— *No way, mister!*³ Regula numărul unu.

Căcat!

— OK, atunci veniți după mine.

Am luat diplomatul de pe masă și am pornit înțepat spre ieșire. Chiar mă enervasem.

Și dacă o să afle de rezervele mele, ce? Să le ia pe toate, să se facă muci! Oricum nu-mi mai trebuie. Să se îmbete Makalu, cu Katrina de mâna, și să mă lase dracului în pace. Să treacă noaptea asta odată!

Makalu părea încântat, Katrina a mormăit ceva cum că n-are chef de complicații, dar a mers cu noi.

1. Heeei, frate! (lb. engleză)

2. Nu se poate, domnule! (lb. spaniolă)

3. Nici gând, domnule! (lb. engleză)

În zdrențele de lumină care îmbrăcau orașul, se distingeau dărâmăturile care fuseseră cândva fântâna arteziană din fața azilului. Lângă fântâna defunctă, bine camuflată de moloz, resturi de lemn carbonizat și bucăți de zid trase acolo chiar de mine, era o mică trapă de metal prin care se cobora într-o cămaruță tehnică cu tot felul de țevi și robinete – pe vremuri deserveau arteziana.

Am coborât, în timp ce ochii neobosiți ai lui Makalu, ajutați de un opaiț pe care nu știu de unde îl scosese și când îl aprinsese, dar îl tot mișca de colo-colo, scrutau încăperea îngustă.

Katrina stătea cu brațele încrucișate și se uita în jur. La picioarele ei, diplomatul scorjit stătea degeaba și nu zicea nimic. Ce-aș mai fi stat și eu așa, ca un diplomat. Să nu vorbească nimeni cu mine, să n-am nimic de zis. Dar eu trebuia să cotrobăi în beznă, în timp ce mergeam pe vine, și să-i mai și răspund nesătulului de Makalu.

— Hai, scoate toată lada, nu te zgârci! Și acolo, în spate, ce mai e? Dai și placajul ăla la o parte?

Până la urmă, am scos tot ce-am găsit. A rezultat o lădiță aproape plină cu diverse sticle de alcool și câteva recipiente cu biscuiți, conserve și ciuperci deshidratate. Tot mi-a cerut, tot i-am dat.

Câteva minute mai târziu, în azil, la lumina aceluiași opaiț trecut prin viață, Makalu ștergea de praf sticlele cu o cârpă care ajunsese, cine știe cum, chiar pe fundul lădiței.

— Ia uite, avem și un Merlot, un whisky și o vodcă... Ba chiar și o sticlă de lichior, pentru domnișoare.

Și s-a întors, aruncând o privire libidinoasă spre singura persoană de sex feminin din încăpere.

— *I've got ninety-nine problems, but booze ain't one!*¹ i-a răspuns Katrina mestecând un biscuit.

1. Am o mie de probleme, da' alcoolul nu e una dintre ele! (lb. engleză)

— Ooo! Vezi că ți-a rămas niște engleză pe bărbie. Ahăhăhă! Mă rog, la cât engliș înțeleg eu, dragă Brandy, se pare c-am rămas doar noi.

Nu i-am răspuns. Parcă mi se încleștase gura. Îmi era din ce în ce mai greu. Doar umblând cu sticlele alea, vechiul meu obicei revenise la suprafață. Acum, când îl vedeam agitându-le prin fața mea, mi se umplea gura de salivă, îmi tremurau mâinile, și nici măcar nu era asta cel mai grav. Simțeam cum crește în mine un soi de drac nestăpânit, un drac care începuse să se contureze discret, sub forma unei șoapte timide, „Poate iau și eu o gură“, care devenise uluitor de rapid un ditamai răcnetul „Vreau să beau ceva, vreau să beau ceva!“.

— Noi doi, ca pe vremuri. Mă rog, cât de cât ca pe vremuri.

Și m-a luat pe după umeri. Nu-mi era frică de el deloc, nici de dinții lui de cal, nici de vocea lui de bas, nici de mâinile lui libidinoase. Îi rezistasem lui Makalu de atâtea alte ori, fără nici un efort, însă acum... Acum îmi era groaznic. Deja nu mai puteam să țin tot ce era în mine doar în mine. Strângeam din dinți și înghițeam în sec. Îl ascultam ca în transă, încercând să scap de dracul ăla de gând, care când nu țipa, mă toca pur și simplu: „Vreau să beau ceva“, „Vreau să beau ceva“, „Vreau să beau ceva“.

— Uuu! *Is this love?*¹ Hai că sunteți drăguți, ca un tablou de familie.

Și Katrina a făcut gestul ăla cu care își pregătesc fotografii încadratura. Makalu i-a cântat în strună, s-a aplecat spre mine ca să „intre în poză“.

— Hai, Brandy, ce bem? Îți dau un pahar de Merlot? Am tăcut. Încă mai puteam ține răcnetul în mine.

1. Vă iubiți mult? (lb. engleză)

— Hai să începem ușor! Avem timp toată noaptea. Îți pun?

Sentimentul ăla că e timp, timp nesfârșit doar pentru băutură, de dulce-far-niente-e-bere-lentamente, mi-a pus capac.

— Da.

A patra greșeală, cred. Nici nu mai știu. De ce mi-oi număra greșelile, habar n-am. În timpul vieții e doar un auto-sabotaj. Dar dincolo de viață? E de-a dreptul stupid. Deh, deprinderi omenеști.

— Ăhăhăhă, știam eu că nu lași omul la greu.

Eu strângeam cheia de la gât în palmă și îmi spuneam că, orice-ar fi, nu beau decât un pahar-două, fără să uit că am o misiune importantă.

Cu gesturi de expert, Makalu a pus cărpa sub fundul sticlei și a lovit-o de perete până a ieșit dopul de plută. Încă mai cădeau bucăți din tencuială când sticla a poposit în mâna mea.

Parcă mă mai potolisem cu tremuratul.

— Ăhăhăhă.

Katrina mă privea amuzată. Și un pic dezamăgită? Sau mi s-a părut doar mie.

— *Now I'm free*

Free fallin',

Yeah, I'm free

*Free fallin'.*¹

Pe aceste versuri fredonate nonșalant de ea, am dus sticla la gură. Lichidul mi-a umplut gâtul și stomacul, așa cum se umplu plămânii cu aer când ieși din apa mării. Simțeam că ajunseseam din nou acasă. Makalu a luat și el

1. „Sunt în cădere, / Sunt în cădere liberă. / Da, sunt liber, / Liber să mă prăbușesc“, versuri ale melodiei *Free Fallin'* de Tom Petty.

o dușcă. Apoi i-a pasat sticla Katrinei, care a refuzat-o. Am continuat schimbul de pase până am dat-o gata. Ce sete îmi fusese!

Diplomatul parcă nu mai părea așa de greu și de important. Parcă nu mai ducea în el o ditamai bomba de vinovăție, ci doar un buton. Un buton e un buton, ce naiba!

Când am vrut să trecem la a patra sticlă, s-a terminat vinul. Am trecut pe whisky, un scotch cam slăbuț, dar mergea. Vorbeam vrute și nevrute, de una, de alta. Acum ajunseserăm la alcool și insomnie.

— Da, sunt studii care spun că alcoolul afectează somnul. De acord. Dar în ce sens? În sensul că scade calitatea somnului. Însă o altă chestie pe care o face alcoolul e că te adoarme. Tu de asta ai nevoie!

Makalu era cam luat, se chinuia de la început s-o convingă pe Katrina să bea cu noi. Nici eu nu eram prea bine, parcă după toată pauza asta încercam o stare nouă. Mă simțeam mai relaxat, mai volubil, dar și un pic obosit. Gândurile erau în regulă, doar cuvintele nu se mai legau așa bine – când mi se desprindeau de pe buze, erau un pic deformate, un pic grăbite. O senzație nouă.

— Pentru insomnie, recomand! N-am avut niciodată probleme, i-am zis eu.

Și ne-am pus pe hăhăit amândoi. Nu mi se mai părea așa agresiv Makalu. Chiar dacă acum flăcăruia lămpii îi juca pe față, dându-i un aer grotesc, îmi stârnea mai degrabă râsul decât frica.

— Dacă am bea toți, lumea ar fi mai bună. Nici vorbă de război, am conchis, plescăind.

Și-atunci s-a întâmplat imposibilul. Katrina, cu figura ei palidă, cu cearcăne cenușii, adânci, a întins mâna spre sticlă.

— Ohooo, domnișoara e cu noi, ahăhăhă!

— Ce onoare, Katrina!

— Dar... whisky? Sari direct la nivelul avansat?

Makalu părea și el sincer mirat.

— Vreau să fiu și eu într-o lume mai bună. Mi-ați împuiat capul cu rahaturile astea și acumă vă mirați?

Makalu i-a întins sticla.

— Ușurel, ușurel.

Nu știi dacă o îndemna să bea puțin din zgârcenie sau pentru că-i păsa de ea. Katrina a luat o gură și a făcut ca o pisică care a dat cu lăbuța prin apă. Apoi a continuat să bea, sub privirile noastre uluite, până a mai rămas doar un gât de băutură, pe fundul sticlei.

— Mă strâmb eu, dar la mine băutura nu prea are efect.

Dar a avut. După câteva minute, s-a auzit un bufnet sec. La început, în întunericul care domnea pe lângă fâșia de lumină a opaițului, nici n-am înțeles ce se întâmplase. Am apropiat lumina de ea. Katrina zăcea inertă, cu fruntea pe masă. Makalu i-a ridicat mâna, apoi i-a lăsat-o să cadă.

— Amatoare.

Și am continuat să bem.

Există un punct pe care chiar și eu, ca un bețiv profesionist, îl știu. Ajung acolo îndeosebi cei care nu-s obișnuți cu băutura. E momentul în care ai băut atât de mult, încât nu te mai poți opri. Alcoolul are efectul ăsta, eu îi zic „efectul tobogan“. Dacă ai trecut de el, nu te mai poți întoarce. Vrei să bei și mai mult, și mai mult, așa că bei până se termină băutura sau până cazi lat.

În cazul Katrinei, care probabil că purta pe umeri o oboseală mare și grea cam cât o plapumă pe umerii unei vrăbiuțe, acest punct n-a existat. A căzut ca orice om care bea mai mult decât poate duce. Pe de altă parte, eu eram pe tobogan. Makalu – la fel.

Am continuat să bem și să trăncănim (din ce în ce mai incoerent) despre toate nimicurile acestei lumi, până când

am văzut că preotul de-abia își mai ținea capul drept. Gura i se strânsese pe deasupra dinților într-un rictus cadaveric. Mă uitam la el și aveam senzația că era năluca unui mort care se încăpățâna să stea la verticală. Am alungat-o rapid.

N-a mai durat mult și s-a dus și el, nu înainte de a bălmăji câteva cuvinte:

— Dumnezeu, ascultă aici la mine!, Dumnezeu... e în valiză.

Și a adormit.

Am rămas singur. Nu era nici 4 dimineața și, spre deosebire de vremurile de demult, mă îmbătaseam. Pierdusem șirul sticlelor, era clar că nu mai aveam nici un fel de control, nu băusem organizat, lucid, ca pe vremuri. Nu băusem cu metodă. Suflul îmi era tulbure, privirea – încețoșată, brațele – nesigure. Încercasem să vorbesc cât mai puțin, pentru că nu mai puteam pronunța cuvintele cum trebuie. Îmi dau seama acum că perioada în care renunțasem aproape complet la alcool scosese la lumină adevărul: până la urmă, chestia cu enzima era o minciună. Probabil că-mi creasem doar o blestemată de toleranță la alcool, la care lucrasem toată viața. Creierul meu m-a fentat. O minciună pe care ți-o spui convingător devine adevărul tău.

Nu eram decât un bețiv nenorocit, care încercase să se lase și nu reușise. N-aveam nici o enzimă, nici o scuză, nimic.

Acum, creierul meu mustind de alcool se întorsese împotriva lui.

Deci nu eram singur.

Eram cu împotriva mea. Iar sub ochii mei era diplomatul. Iar în diplomat era butonul. Iar sub butonul ăla erau viețile tuturor vinovaților din Arret. Eram și eu printre ei? Sigur. Cine nu greșește? Chiar dacă nu intrasem în război de partea nimănui, sigur greșisem cu altele. Sau poate că tocmai despre asta era vorba? Poți fi vinovat fiindcă nu intri în război? Poți.

Am mai luat o gură de lichior, că doar asta mai rămăsese. Bleah!

Am deschis diplomatul. Lovită de pala de aer, flăcăruia a pâlپاît a deznădejde.

Iată butonul! Îi aveam acolo, sub el, și pe adormiții de lângă mine, și pe Ben Nevis, și pe Yolanda, și pe Irma, și pe Andrew, și pe Tyree și Vinson, și pe Irene, până și pe Ahoy. Pe toți cei care reușiseră să rămână în viață îi aveam acolo, sub licărirea stacojie din întunericul camerei. Pe toți, dar în primul rând pe mine.

Și dacă aș apăsa?

Dacă ar fi fost vorba doar despre mine, cred c-aș fi vrut s-o fac, eram îngrozitor de dezamăgit că nu reușisem să duc mai departe lupta cu alcoolul. Luni de zile de gânduri, de eforturi se năruiseră în câteva ore. Eram strivit sub greutatea propriei neputințe.

Dar nu aveam să apăs, era clar. Doar nu eram nebun! După un an de zile în care mă ținusem departe de crime, mutilări și alte orori, ar fi fost culmea să devin acum autorul unui genocid.

Și totuși... Era un buton roșu. Și mă atrăgea. Avea o strălucire hipnotică. Iar povestea asta cu vinovăția... Hmm, oare chiar era reală? După câte văzusem, putea fi. Nu mai știu cine zicea că realitatea e umbra ficțiunii pe pământ.

O porcărie era lichiorul, nu intra deloc.

Ce nebuni și oamenii ăia – să lase butonul pe mâinile bețivului din oraș. Hai, că asta chiar e bună! Dar eu mă cunoșteam bine, n-aveam să-i dezamălesc. Ce naiba, eram eu multe, dar nu criminal!

Trebuia să am mintea limpede, să pot face ce trebuia făcut. Trebuia să fiu în cea mai bună formă, să analizez lucrurile cu maximum de atenție. Nu era de joacă. În primul rând,

să închid naibii diplomatul ăsta, să n-apăs din greșeală pe buton. Chiar, oare cât de sensibil era? Trebuia să apeși tare? Făcea un *clic* fin, sau unul mai din topor? Acționa pe loc? Sau în timp?

Pentru prima oară în viață, aveam o responsabilitate uriașă. Trebuia să le arăt tuturor cine sunt, de fapt, dincolo de bețivanul pe care îl știau. Am mai luat o gură de lichior.

Oare unde or fi găsit un buton așa frumos? Ca o oglindă roșie concavă. Ba nu, convexă! Sau concavă? Iar eram eu împotriva mea. Din ce în ce mai obosit. Dar încă mai puteam să gândesc, nu voiam să adorm, era o noapte importantă. Cea mai importantă.

Am dat să mai iau o gură de lichior. Ultima.

Era clar, trebuia să rezist. *Le voi veghea somnul celor doi adormiți, care până mai ieri se băteau pe front, iar azi se odihnesc aproape îmbrățișați.* Makalu și Katrina. Aproape că m-a bufnit râsul, dar nu mai aveam energie nici să râd. Trebuia să rezist. Mie nu mi-a plăcut niciodată să fac ce trebuie. Dintotdeauna am urât asta. Însă acum era altă situație. În curând, avea să se facă dimineată și aveau să vină să-mi ia diplomatul din brațe. Mai era puțin.

Da' de băut nu mai era puțin. Nu mai era deloc.

Gata! Știu exact ce să fac. Închid naibii diplomatul ăsta și să mă așez puțin cu capul pe el. Îl iau frumușel în brațe, să nu mi-l fure careva, și mă culc puțin, doar puțin. Puțin. Puținuș. Puțintel. Doar închid ochii și imediat mă trezesc. Cum îi zicea Katrina? Power nap¹. Un power nap și gata, sunt fresh și mâine o iau de la capăt cu lăsatul de băut și cu toate. O să reușesc, a fost doar o scăpare... pare... pare...

Eu, Brandy-cel-care-i-a-omorât-pe-toți, am clipit un pic mai lung, până când lucirea roșiatică a butonului s-a stins,

1. Ațipeală revigorantă. (lb. engleză)

ce bine că s-a stins!, chiar mă stresa, acum era mult mai bine, acum îmi dădeam seama cât mă agasa, în sfârșit, puteam și eu să răsuflu ușurat, scăpasem de povară, puteam să pun un pic capul jos, numai puțin, *uite cum stau puțin cu el în brațe și totul o să fie bine, și când mă trezesc viața o să meargă înainte, doar puțin pun fruntea, uite-așa...*

Iar fruntea mea, care ar fi trebuit să se așeze ușor pe diplomatul închis, s-a atins de spinarea lucioasă a butonului.

Dacă regret? Îmi vine să urlu.

Douășunu, coa'. Amur

Nici nu mai știu, coa'. Nici nu mai știu, pe bune.

Nu-ș cum s-a întâmplat, da' s-a-ntâmpat. Am câștigat căcatu' ăsta de război. *Slaaay!*¹ Mai exact, s-au bătut singuri. Am câștigat prin neprezentare, ce *savage*².

Am ieșit din peștera noastră hotărâți să ne punem planul în aplicare, dar am dat peste unii care fuseseră în recunoaștere în oraș, cu Mekong în frunte, și bam! Cică au murit toți.

— Cum adică, toți? Lasă vrăjeala, grasule.

— Nu-i nici o vrăjeală, boss. Sunt toți căzuți, zici că i-a lovit ceva în somn. *No cap.*

— Cum, în somn?

— Păi nu-i nici o urmă de luptă, nimic.

— Nu mai e nici unul viu? Nici boomerși, nimic?

— Nimic, am răscolit tot orașu'. E beleală mare.

Mekong gâfâia ca o locomotivă veche, pe aburi. *De ce dracu' mă gândesc eu la locomotive pe aburi acum?* știu că m-am întrebat.

Am mers să văd cu ochii mei. I-am luat pe Lena, pe Elba, pe Yukon, pe Paraná, pe toți care mai erau pe zonă, și ne-am dus. Și-am dat de ei, care pe stradă, care prin tot felul de

1. Taaare! (lb. engleză)

2. Dat naibii. (lb. engleză)

ascunzători, dar cei mai mulți erau în tabere. Căzuți, așa, pe-o parte, părea că s-au așezat puțin la nani.

Ziceai că-s morminte de-alea de le dezgropau, de pe vremuri, decât că nu erau schelete, aveau corpul întreg. Și nici urmă de glonț, de bătaie, de ceva. Nimic. Parcă se vorbiseră. Ce fel de blat mai era și ăsta?

Cel mai tare era ăla... bețivanul. Mare circar. Avea în față o valiză d-alea de boomer și-n ea era un buton mare, roșu. Iar ăsta, cheliosu'-pletosu', stătea cu fruntea pe el. Stătea, așa, parcă se așezase un pic să se gândească la sensul vieții. Da' era mort de-a binelea. Mai erau pe lângă el fro' doi cu capu' pe masă, toată treaba era dubioasă rău, n-am mai stat să ne gândim ce joc or fi jucat, ce Squid Game or fi avut în cap. Și n-aveau pe ei nici un semn, nici o urmă de luptă, de ceva. Cum nu știa nici unu' de-ai noștri să facă autopsie, nici n-o să aflăm *ever*.

Ne-a spart faza. WTF¹? Adică povești și chestii cu moarte spontană și tot felul de tripuri *fantasy* mai auziserăm noi, dar IRL²?

Și toți? Bulangiii muriseră cu toții, unu' nu rămăsese să ne zică și nouă ce s-a întâmplat.

Ne-am strâns și am avut ditamai meetingu'. E greu cu mucoșii, dar ce să-i faci, trebuia să-i ascultăm pe toți care aveau doispe ani. Așa era regula. Regula noastră, votată și toate alea. În calitate de boss, puteam să le mai scurtez văicărelile, să mai împing un pic ideile bune, dar tot ne-a luat trei zile până am ajuns la niște concluzii. Era panică mare, *man*.

Până ne-am tot coit noi, ăia au început să pută prin oraș. Ce putea înainte a foame și a sărăcie, da' să vezi acu',

1. What The Fuck, „ce dracu'?” (lb. engleză)

2. In Real Life, „în realitate”. (lb. engleză)

când putea a hoit! Știi mirosul ăla de boomer, coa'? Ei, imaginează-ți mirosul de boomer mort.

Am săpat la groapa aia mare de la marginea Arretului, în care le-am dat *check-in*, de mi-am rupt încheieturile. Aveam niște bășici la mână de puteai să le dai la ăia micii și să le zici că-s baloane de 1 iunie. Da' i-am pus pe toți la viermuși, acolo, binișor, am avut grijă de ei, că și ei avuseră grijă de noi și ne lăsaseră un oraș... lux! Șmex.

La următoarea întâlnire, meam!, ce draci mi-am făcut, s-a luat hotărârea să ne împărțim în două: un grup care să se ocupe de reparat orașul, la care să fiu eu boss, și încă unul, pe partea cu haleala. Mie nu mi-a mirosit prea bine, abia mă votaseră pe mine la conducere și acu' că să vezi, c-o fi, că alea-alea. Adevăru' e că eram ruși de foame toți. Pă partea de haleo a fost votat chiar grasu' de Mekong, cine altu'? Că mirosea un pachet de biscuiți de la un kilometru, ziceai că-i câine de vânătoare.

Și chiar a reușit looseru' în câteva zile să găsească provizii la greu. Nu știu de unde le tot scotea, da' se descurca bine. Noi, pe partea ailaltă, nașpa. Scule, hai, că mai găseam, da' n-aveam materiale.

În câteva săptămâni, ajunsese să mă calce pe bocanci rău de tot grasuțu'. Deja lumea se cam împărțise în două tabere. Erau ăștia ai mei, care ziceau că nu trebuie să cerem ajutor din exterior și că-i mai bine să ne descurcăm cu forțe proprii. Și ăștilalți, ai lu' grasu', care susțineau sus și tare că trebuie reparat podul și să mergem cu miloaga după ajutor. Păi ori suntem arretieni, ori nu mai suntem. Ce pielea mea!

Putoarea de Mekong, nu știu cum, reușise să strângă în jurul lui o mulțime de piticanii, de fapt, știu cum, că le dădea mâncare, era normal să-l asculte, eu mă chinuiam cu zidărie, tâmplărie și altele care rimează cu meserie. Și mergea

greu, coa'. Munceam, era treabă ca la balamuc. Și vedeam cum se împutinează ai mei.

Pentru căăă, ghici ce-alege omu' mai repede între un acoperiș și-o masă caldă? *D'oooh!*

Grasu', care între timp era zeul mucoșilor, deja începuse să cârâie că nu ne mai hrănește dacă nu reparăm podul. Eu am zis că, atât timp cât o să fiu viu, nu repar nici un pod. Grasu' a țipat la mine că mă calcă în picioare, auzi, tu?, el să mă calce PE MINE în picioare. Pfff! Din ziua aia n-am mai vorbit cu el. N-a mai fost cale de întors. Nici doamna Kibo nu mai putea să ne-mpace.

Așa că nici nu terminaseră viermii treaba cu ăia de-îngropaserăm, că deja eram pe urmele lor. Ne-am separat complet. Ăștia, ai noștri, au ocupat estul orașului, ca să ne asigurăm că nu repară nimeni nici un pod. Ălalți s-au refugiat în vest, sub aripioara grăsuță a lui Mekong. Nici nu știu când și cum am început să ne caftim.

Nu mai știu, coa'. Nu mai știu. M-au trădat ai mei sau dracu' știe. Da' m-am trezit într-o noapte cu o sută de mucoși peste mine, cu cuțitele în mână, m-au hăcuit, m-au tranșat, m-au făcut pachet și m-au trimis în Cer.

Nici nu pot să mă uit la mine.

Sită m-au făcut.

Abia acu' m-am prins că așa-i de când lumea. Același *bullshit* care se tot repetă, *on and on*¹. Și noi, ca proștii, credem că suntem altfel decât ăia de dinaintea noastră.

1. La nesfârșit. (lb. engleză)

Mulțumiri

Îi mulțumesc lui Sandu Stermin pentru realismul pe care l-a pus în spatele arsenalului imaginar din această poveste și pentru încrederea pe care mi-a dat-o în faptul că armele gândite de mine chiar ar putea exista.

Îi mulțumesc și ficei mele, pentru că m-a învățat încifrata limbă a adolescenților și, în ultimul rând, dar în nici un caz mai puțin, îi mulțumesc iubitei mele pentru că mi-a dat încrederea că pot fi un bun prozator.

Cuprins

1. Brandy	7
2 (doi). Mauna K	52
III. Elbrus	76
Patr... Irma	90
5, futu-i. Andrew	115
Şase, Denali	146
Nr. şpt. Yolanda	155
Of. Wilma	171
9, actul 1. Zulia	181
Mă rog, 10. Makalu	191
Unşpe, ştii ce zic? Gilbert	218
Şase şase. Xavier	235
Treispzece. Tyreeşvinson	243
Paişpe, gen. Orinoco	255
15. Brandy	262
<i>Sixteen</i> , by Katrina	273
(Şaptesprezece). Hugo	294
10010. Boris	301
Nouăsprezece, marş! Ben Nevis	305
20. Brandy	313
Douăşunu, coa'. Amur	334
<i>Mulţumiri</i>	339

La prețul de vânzare se adaugă 2%,
reprezentând valoarea timbrului literar.